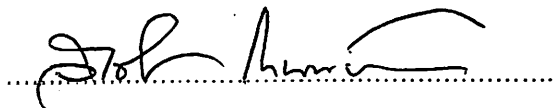

การพัฒนากิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์
ร่วมกับแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ศิริพร   ปิตุภูมิสวัสดิ์

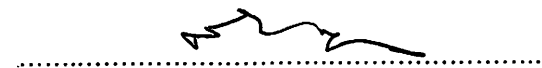
การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง เสนอเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
กรกฎาคม 2560
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยนเรศวร

อาจารย์ที่ปรึกษาและหัวหน้าภาควิชาการศึกษา ได้พิจารณาการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง เรื่อง "การพัฒนากิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6" เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ของมหาวิทยาลัยนเรศวร

(ดร.วีเชียร รังสิตถิสกุล)

อาจารย์ที่ปรึกษา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิรินภา กิจเกื้อกูล)

หัวหน้าภาควิชาการศึกษา

กรกฎาคม 2560

ประกาศคุณูปการ

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองฉบับนี้ สำเร็จลงได้อย่างสมบูรณ์ด้วยความกรุณาอย่างยิ่งจาก ดร.วิเชียร อารังโสติสกุล ที่ปรึกษาและคณะกรรมการทุกท่าน ที่ได้ให้คำแนะนำปรึกษา ตลอดจนตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างยิ่ง จนการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง สำเร็จสมบูรณ์ได้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณ ดร.อังคณา อ่อนธานี อาจารย์ประจำภาควิชาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์ นางอัญชลี วัฒนาศกุลเกียรติ ศึกษาพิเศษชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 นายคำรณ จวนอาจ ศึกษาพิเศษชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 นางวรินฉินี เชื้อสิริธัญญ์ ศึกษาพิเศษชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 นางบุญช่วย ปัญญาสงค์ ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านห้วยลึก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 ที่กรุณาให้คำแนะนำ แก้ไข ตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า จนทำให้การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้สมบูรณ์และมีคุณค่า

ขอขอบพระคุณผู้บริหาร บุคลากรและนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนปากไพร อำเภอปากท่า โรงเรียนบ้านห้วยลึก อำเภอปากท่า โรงเรียนอนุบาลปากท่า อำเภอปากท่า จังหวัดอุตรดิตถ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา อุตรดิตถ์ เขต 2 ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์อำนวยความสะดวก และให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากการศึกษาค้นคว้าฉบับนี้ ผู้ศึกษาค้นคว้าขออุทิศแด่ผู้มีพระคุณทุกๆ ท่าน

ศิริพร ปิตุภูมิสวัสดิ์

ชื่อเรื่อง	การพัฒนากิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
ผู้วิจัย	ศิริพร ปิตุภูมิสวัสดิ์
ที่ปรึกษา	ดร.วิเชียร อารงโสตถิสกุล
ประเภทสารนิพนธ์	การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง กศ.ม. สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2560
คำสำคัญ	อ่านจับใจความ, บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์, แผนผังความคิด

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายคือ 1) เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพของกิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 2) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยกิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแผนผังความคิด และ 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนโดยใช้กิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแผนผังความคิด วิธีดำเนินการวิจัยใช้กระบวนการของการวิจัยและพัฒนา มี 3 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การสร้างและหาประสิทธิภาพของกิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแผนผังความคิด ผู้วิจัยดำเนินการสร้างกิจกรรมการเรียนรู้ จำนวน 5 กิจกรรม ให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความเหมาะสม จากนั้นนำไปทดลองกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เพื่อหาประสิทธิภาพของกิจกรรม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ กิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และแบบประเมินความเหมาะสมของกิจกรรมการเรียนรู้ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์หาค่าประสิทธิภาพโดยใช้สูตร E_1/E_2

ขั้นตอนที่ 2 เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยกิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแผนผังความคิด กลุ่มเป้าหมายคือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 โรงเรียนบ้านนาไพร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2 จำนวน 9 คน ดำเนินการวิจัยโดยแบบแผนการทดลองแบบ one group pretest-posttest design เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ The Wilcoxon Pairs Signed – Ranks Test และค่าร้อยละ

ขั้นตอนที่ 3 ศึกษาความพึงพอใจในที่มีต่อการเรียนโดยใช้กิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแผนผังความคิด เครื่องมือที่ใช้คือ ด้วยแบบประเมินความพึงพอใจ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า 1) กิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีกระบวนการสำคัญ 4 ขั้นตอน ร่วมกับการศึกษาบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ และสรุปบทเรียนด้วยแผนผังความคิดใน ขั้นตอนที่ 3 ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ขั้นที่ 1 เตรียมก่อนการอ่าน (Pre reading) ศึกษาบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เรื่องที่ 1 ขั้นที่ 2 อ่านในใจ (While reading) ประกอบด้วยกระบวนการสำคัญ 6 ขั้นตอน คือ 2.1) อ่านสำรวจ (Survey) 2.2) ตั้งคำถาม (Question) ศึกษาบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์เรื่องที่ 2 2.3) อ่านละเอียด (Read) ศึกษาบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์เรื่องที่ 3 2.4) สรุปใจความสำคัญ (Summarize) ศึกษาบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์เรื่องที่ 4 2.5) ตอบคำถาม (Test) ศึกษาบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์เรื่องที่ 5, 8 และ 12 และ 2.6) สะท้อนความคิด (Reflect) ศึกษาบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์เรื่องที่ 6 และ 9 ขั้นที่ 3 หลังอ่านในใจ (Post reading) นำแผนผังความคิดมาใช้ในการสรุปเรื่อง ประกอบด้วยกระบวนการสำคัญ 4 ขั้นตอน คือ 3.1) ขั้นเตรียม ศึกษาบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เรื่องที่ 7 3.2) ขั้นศึกษาและวิเคราะห์ ศึกษาบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์เรื่องที่ 10, 13, 14 และ 15 3.3) ขั้นสร้างแผนผังความคิด และ 3.4) สรุปและประเมิน และขั้นที่ 4 วัดผลและการประเมินผล (evaluation) ผู้เชี่ยวชาญประเมินว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.73$, S.D. = 0.36) และเมื่อนำไปทดลองมีประสิทธิภาพ เท่ากับ 81.32/80.70 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ 75/75 2) ความสามารถในการอ่านจับใจความ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ 3) นักเรียนมีความพึงพอใจในที่มีต่อกิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแผนผังความคิด อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.81$, S.D. = 0.25)

Title A DEVELOPMENT OF THAI READING
COMPERHENSION ACTIVITIES BY ELECTRONIC
LEARNING WITH MIND MAPPING FOR
PRATHOMSUKSA 6 STUDENTS

Authors Siriporn Pituphumsawad

Advisor Dr. Wichian Thamrongsottisakul, Ph.D.

Academic Paper Independent Study M.Ed.Curriculum and Instrution,
Naresuan University, 2017

Keywords Reading Comprehension, Electronic Learning, Mind Mapping

ABSTRACT

The Independent study purposes were 1) to create and study the efficiency of Thai Reading Comprehension Activities by Electronic learning with Mind Mapping for Prathomsuksa 6 students 2) to compare the reading comprehension skill before and after learning by Electronic learning with Mind Mapping 3) to the satisfaction towards the learning by Electronic learning with Mind Mapping. According to the research and development methodology which has 3 steps as follow:

Step1: Create and study the efficiency of Thai Reading Comprehension Activities by Electronic learning with Mind Mapping. The researcher created of 5 learning activities. Five experts examined the appropriate and experimented with the Prathomsuksa 6 students. Study the efficiency of learning activities. The research instruments were Thai Reading Comprehension Activities by Electronic learning with Mind Mapping for Prathomsuksa 6 students and the evaluation form the learning activities. The statistics which used for data analysis were the average value, the standard deviation and E1/E2

Step2: compare the reading comprehension skill before and after learning by Electronic learning with Mind Mapping. The target group was the 9 of Prathomsuksa 6 students, the frits semester of the Academic Year 2015 at Bannapri School, Uttaradit Primary Educational Area Office 2. The target groups were from Purposive sampling. The research design was One Group Pretest-Posttest Design. The research instruments

were reading comprehension Activities skill test. The statistics which used were the Wilcoxon Matched Pairs Signed-Ranks Test and Percentage.

Step3: the satisfaction towards the learning Thai Reading Comprehension Activities by Electronic learning with Mind Mapping. The research instruments was compose questionnaire on the satisfaction. The statistics which used were mean and standard deviation.

The result of the research revealed that:

1. Thai Reading Comprehension Activities by Electronic learning with Mind Mapping for Prathomsuksa 6 students had important procedure 4 steps with Electronic learning and sum up one's experience with mind mapping were step 1 pre reading electronic learning title 1 step 2 while reading had important procedure 6 steps were Step 2.1 Survey Steps 2.2 Question electronic learning title 2 Steps 2.3 Read electronic learning title 3 Steps 2.4 Summarize electronic learning title 4 Steps 2.5 Test electronic learning title 5, 8, and 12 Steps 2.6 Reflect electronic learning title 6 and 9 Step 3 Post reading sum up one's experience with mind mapping had important procedure 4 steps were Step 3.1 arrangement electronic learning title 7 Step 3.2 analyse electronic learning title 10, 13, 14 and 15 Step 3.3 cerate mind mapping Step 3.4 evaluation Steps 4 evaluation. The evaluation result of the experts was at the highest level $\bar{X} = 4.73$, S.D. = 0.36 and the efficiency is 81.32/80.70 which was that 75/75

2. The reading comprehension skill after learning is higher before at the significant .01

3. The students' level of satisfaction towards the learning by Electronic learning with Mind Mapping was highest level ($\bar{X} = 4.81$, S.D. = 0.25).

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
จุดมุ่งหมายของการวิจัย.....	5
ความสำคัญของการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	8
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.....	10
ผังกราฟิก (Graphic Organizer).....	24
บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์.....	33
การอ่านจับใจความ.....	39
กิจกรรมการเรียนรู้.....	58
ความพึงพอใจ.....	72
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	76
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	81
ขั้นตอนที่ 1 การสร้างและหาประสิทธิภาพของกิจกรรมการอ่านจับใจความ ภาษาไทยโดยการเขียนแผนผังความคิดร่วมกับบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6.....	81
ขั้นตอนที่ 2 การทดลองใช้กิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยการ เขียนแผนผังความคิดร่วมกับบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ สำหรับนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6.....	94
ขั้นตอนที่ 3 การศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนโดยใช้กิจกรรมการอ่าน จับใจความภาษาไทยโดยการเขียนแผนผังความคิดร่วมกับบทเรียน อิเล็กทรอนิกส์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6.....	97
สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	99

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิจัย.....	103
ขั้นตอนที่ 1 ผลการสร้างและหาประสิทธิภาพกิจกรรมการอ่านจับใจความ ภาษาไทยโดยการเขียนแผนผังความคิดร่วมกับบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ สำหรับ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6.....	103
ขั้นตอนที่ 2 ผลการใช้กิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยการเขียน แผนผังความคิดร่วมกับบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6 ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน.....	114
ขั้นตอนที่ 3 ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนโดยใช้ กิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยการเขียนแผนผังความคิดร่วมกับ บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6.....	116
5 บทสรุป.....	118
สรุปผลการวิจัย.....	118
อภิปรายผลการวิจัย.....	121
ข้อเสนอแนะ.....	126
บรรณานุกรม.....	128
ภาคผนวก.....	135
ประวัติผู้วิจัย.....	361

สารบัญตาราง

ตาราง		หน้า
1	แสดงมาตรฐาน ท 1.1 และสาระการเรียนรู้แกนกลางระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6..	17
2	แสดงมาตรฐาน ท 2.1 และสาระการเรียนรู้แกนกลางระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6..	19
3	แสดงมาตรฐาน ท 3.1 และสาระการเรียนรู้แกนกลางระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6..	20
4	แสดงมาตรฐาน ท 4.1 และสาระการเรียนรู้แกนกลางระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6..	21
5	แสดงมาตรฐาน ท 5.1 และสาระการเรียนรู้แกนกลางระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6..	22
6	แสดงโครงสร้างรายวิชาภาษาไทย ภาคเรียนที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6.....	23
7	แสดงการสังเคราะห์ขั้นตอนการสอนในการจัดกิจกรรมการอ่านจับใจความ.....	66
8	แสดงโครงสร้างหน่วยการเรียนรู้ที่ต้องการพัฒนา.....	83
9	แสดงการวิเคราะห์โครงสร้าง มาตรฐานตัวชี้วัด สาระการเรียนรู้ เวลาและเนื้อหา รายวิชาภาษาไทย ท16101 ภาคเรียนที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6.....	84
10	แสดงรายการบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ สื่อเสริมกิจกรรมการอ่านจับใจความ.....	87
11	แสดงแบบแผนการทดลองแบบ One Group Pretest-Posttest Design.....	94
12	แสดงผลการประเมินความเหมาะสมของกิจกรรมการอ่านจับใจความโดยการ เขียนแผนผังความคิดร่วมกับบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ สำหรับนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 โดยผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน.....	105
13	แสดงผลการพิจารณาความเหมาะสมด้านเนื้อหา ภาษาและเวลาของกิจกรรม การอ่านจับใจความโดยการเขียนแผนผังความคิดร่วมกับบทเรียน อิเล็กทรอนิกส์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 3 คน.....	112
14	แสดงผลการพิจารณาประสิทธิภาพ (E1/E2) ของกิจกรรมการอ่านจับใจความโดย การเขียนแผนผังความคิดร่วมกับบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ สำหรับนักเรียนชั้นประถม ศึกษาปีที่ 6 ตามเกณฑ์ 75/75 กับนักเรียนจำนวน 9 คน.....	113
15	แสดงผลการพิจารณาประสิทธิภาพ (E1/E2) ของกิจกรรมการอ่านจับใจความโดย การเขียนแผนผังความคิดร่วมกับบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ สำหรับนักเรียนชั้นประถม ศึกษาปีที่ 6 ตามเกณฑ์ 75/75 กับนักเรียนจำนวน 19 คน.....	114

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
16 แสดงผลการเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความก่อนเรียน และหลังเรียน ด้วยกิจกรรมการอ่านจับใจความโดยการเขียนแผนผังความคิด ร่วมกับบทเรียน อีเล็กทรอนิกส์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6.....	115
17 แสดงผลความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนโดยใช้กิจกรรมการอ่าน จับใจความโดยการเขียนแผนผังความคิดร่วมกับบทเรียนอีเล็กทรอนิกส์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6.....	116
18 แสดงผลการประเมินความเหมาะสม กิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทย โดยการเขียนแผนผังความคิดร่วมกับบทเรียนอีเล็กทรอนิกส์ สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6.....	144
19 แสดงผลการประเมินความเหมาะสม กิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทย โดยการเขียนแผนผังความคิดร่วมกับบทเรียนอีเล็กทรอนิกส์ สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1.....	146
20 แสดงผลการประเมินความเหมาะสม กิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทย โดยการเขียนแผนผังความคิดร่วมกับบทเรียนอีเล็กทรอนิกส์ สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2.....	147
21 แสดงผลการประเมินความเหมาะสม กิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทย โดยการเขียนแผนผังความคิดร่วมกับบทเรียนอีเล็กทรอนิกส์ สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3.....	148
22 แสดงผลการประเมินความเหมาะสม กิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทย โดยการเขียนแผนผังความคิดร่วมกับบทเรียนอีเล็กทรอนิกส์ สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4.....	149
23 แสดงผลการประเมินความเหมาะสม กิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทย โดยการเขียนแผนผังความคิดร่วมกับบทเรียนอีเล็กทรอนิกส์ สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5.....	150

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
24 แสดงผลการหาประสิทธิภาพ (E1/ E2) ด้วยกิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทย โดยการเขียนแผนผังความคิดร่วมกับบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามเกณฑ์ 75/75 กับนักเรียนจำนวน 9 คน.....	281
25 แสดงผลการหาประสิทธิภาพ (E1/ E2) ด้วยกิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทย โดยการเขียนแผนผังความคิดร่วมกับบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามเกณฑ์ 75/75 กับนักเรียนจำนวน 19 คน.....	282
26 แสดงผลการพิจารณาความสอดคล้องของแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	302
27 แสดงผลการพิจารณาความสอดคล้องของแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 40 ข้อ.....	304

สารบัญภาพ

ภาพ	หน้า
1 ตัวอย่างผังความคิดเรื่องการใช้ Mind Map.....	48
2 รูปทรงเรขาคณิตที่ใช้ในผังความคิด.....	49
3 ลักษณะของเส้นที่ใช้ในผังความคิด.....	49
4 ตัวอย่างภาพสัญลักษณ์ที่ใช้แทนความหมาย.....	50
5 ตัวอย่างผังความคิดเรื่อง Project Organization	50
6 สัญลักษณ์ในการฝึกให้ความหมาย.....	64
7 การจัดการไฟล์ให้เปิดใช้งานกับโปรแกรมคอมพิวเตอร์ ที่เปิดไฟล์ .SWF ได้.....	86
8 ตัวอย่างผังความคิดเรื่อง Project Organization	88
9 สัญลักษณ์ในการฝึกให้ความหมาย.....	89

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาของความสำคัญของปัญหา

ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ประจำชาติ เป็นสมบัติทางวัฒนธรรมอันก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพเสริมสร้างบุคลิกภาพของคนในชาติให้มีความเป็นไทย เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจ และสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ทำให้ประกอบบูรณาการงาน และดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมประชาธิปไตยได้อย่างสันติสุข และเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ ประสบการณ์จากแหล่งข้อมูล สารสนเทศต่างๆ พัฒนาความรู้ ความคิดวิเคราะห์ วิจัย และสร้างสรรค์ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ตลอดจนนำไปใช้ในการพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้ยังเป็นสื่อที่แสดงถึงภูมิปัญญาของบรรพบุรุษด้านวัฒนธรรมประเพณี สุนทรียภาพ อันเป็นสมบัติล้ำค่าควรแก่การเรียนรู้ อนุรักษ์ สืบสานให้คงอยู่คู่ชาติไทยตลอดไป (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, หน้า 31) การอ่านเป็นทักษะภาษาที่มีบทบาทสำคัญมากเพราะการอ่านเป็นเครื่องมือสำคัญในการแสวงหาความรู้ ความคิดที่ลึกซึ้งกว้างไกล ได้รับความรู้ความเพลิดเพลินบันเทิงใจอีกด้วยโดยเฉพาะในยุคของข้อมูลข่าวสารต่างๆ จากทุกมุมโลกเผยแพร่อย่างไร้พรมแดน การจัดการศึกษาจึงมีจุดมุ่งหมายที่สำคัญในด้านคุณภาพนักเรียนที่เกี่ยวกับการอ่านที่ปรากฏในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดไว้ว่า ผู้เรียนต้องมีความสามารถในการใช้ภาษาสื่อสารได้อย่างดี สามารถอ่าน เขียน ฟัง ดู และพูดได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีนิสัยรักการอ่าน การแสวงหาความรู้และใช้ภาษาในการพัฒนาตน สร้างสรรค์งานอาชีพ เพื่อบรรลุจุดมุ่งหมายในการเรียนภาษาการเน้นผลสัมฤทธิ์ของทักษะความเข้าใจของการอ่านจะสามารถนำไปใช้เป็นเครื่องมือให้เกิดความรู้ความเข้าใจและมีเหตุผลเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน (กรมวิชาการ, 2546, หน้า 23)

ในปัจจุบันการรับข้อมูลข่าวสารมาต่างๆ ได้มาจากหลายช่องทาง ไม่ว่าจะเป็นการฟัง การดูและการอ่าน แต่ทักษะการอ่านนั้นเป็นสิ่งสำคัญของคนไทย และยังพบว่าเป็นเรื่องที่ต้องเร่งส่งเสริมและพัฒนาอย่างมาก เห็นได้จากสถิติล่าสุดของสำนักงานสถิติแห่งชาติ เมื่อปี 2554 พบว่าคนไทยอ่านหนังสือปีละประมาณ 2-5 เล่ม ซึ่งฟังดูดีกว่าที่ได้ยินได้ฟังกันมาก่อนหน้านี้ที่ว่าคนไทยอ่านหนังสือปีละ 8 บรรทัด แต่ก็คงไม่สามารถจะดีใจได้เมื่อได้ทราบต่อไปว่า คนมาเลเซียอ่านหนังสือ ปีละ 40 เล่ม คนสิงคโปร์อ่านหนังสือกัน 40-50 เล่มต่อปี และคนเวียดนามอ่านกันปีละ 60 เล่ม ซึ่งสถิติดังกล่าวได้แสดงให้เห็นว่าการอ่านหนังสือไม่ใช่พฤติกรรมที่มีความนิยมของ

คนไทยโดยทั่วไป เพื่อกับการหาความบันเทิงจากการชมโทรทัศน์ หรือเล่นเกมเล่นอินเทอร์เน็ต ในขณะที่เดียวกันเราก็ไม่ได้มีการเสริมสร้างพฤติกรรมการอ่านของประชาชนอย่างจริงจังและต่อเนื่อง เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่าหนังสือเป็นคลังความรู้และแหล่งภูมิปัญญาของมนุษยชาติ หนังสือให้ทั้งความรู้ ความคิด และความบันเทิง หนังสือบันทึกเรื่องราวต่างๆ ที่เกิดขึ้นในบ้านเมือง และในโลกให้คนรุ่นหลังได้ศึกษา ค้นคว้า วิจัย หนังสือจุดประกายอุดมคติ ถ่ายทอดความงามของ ศิลปะการประพันธ์ และผลงานด้านวรรณกรรมอันเป็นอมตะ การอ่านหนังสือจึงทำให้ผู้อ่าน เกิดโลกทัศน์ที่กว้างไกล และขยายมิติทางความคิดให้หลากหลายขึ้น รวมทั้งรู้เท่าทันสถานการณ์ คุณภาพของคนในสังคม ย่อมมาจากคุณภาพของการอ่าน (ประภัสสร เสวิกุล, 2555) นอกจากนี้ จากโครงการประเมินผลนักเรียนนานาชาติ PISA (Programme for International Student Assessment หรือ PISA) เป็นโครงการประเมินผลการศึกษาของประเทศสมาชิกองค์การเพื่อความร่วมมือและพัฒนาทางเศรษฐกิจ (Organization for Economic Cooperation and Development หรือ OECD) มีจุดประสงค์เพื่อสำรวจว่าระบบการศึกษาของประเทศได้เตรียมเยาวชนของชาติให้พร้อมสำหรับการใช้ชีวิตและการมีส่วนร่วมในสังคมในอนาคตเพียงพอหรือไม่ โดยเน้นการประเมินสมรรถนะของนักเรียนวัย 15 ปี ที่จะใช้ความรู้และทักษะเพื่อเผชิญกับโลกในชีวิตจริงมากกว่า การเรียนรู้ตามหลักสูตรในโรงเรียน ในด้านการอ่านคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ โดยในปี ค.ศ.2009 เน้นเรื่องการอ่านเป็นหลัก การทดสอบการรู้เรื่องการอ่าน (Reading Literacy) ของ PISA เป็นการทดสอบความสามารถในการอ่าน จากผลการประเมินพบว่านักเรียนไทยส่วนใหญ่ มีคะแนนการอ่านไม่ถึงระดับพื้นฐาน จำนวนร้อยละ 43 ซึ่งถือว่าเป็นว่าเป็นตัวเลขที่น่ากังวล สะท้อนให้เห็นถึงปัญหาการอ่านที่สมควรได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน (สสวท., 2553, หน้า 3-7)

จากปัญหาดังกล่าว สอดคล้องกับผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินั้นพื้นฐาน (O-NET) ของโรงเรียนบ้านนาไพร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2 ในปีการศึกษา 2555 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 วิชาภาษาไทย มีค่าสถิติคะแนนระดับโรงเรียน เฉลี่ยร้อยละ 43.56 และผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินั้นพื้นฐาน (O-NET) ในปีการศึกษา 2556 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 วิชาภาษาไทย มีค่าสถิติคะแนนระดับโรงเรียน เฉลี่ยร้อยละ 40.33 เมื่อนำคะแนนเฉลี่ยของปีการศึกษา 2556 มาเปรียบเทียบกับคะแนนเฉลี่ยของปีการศึกษา 2555 พบว่าคะแนนเฉลี่ยในปีการศึกษา 2556 ต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยในปีการศึกษา 2555 ที่ 3.23 คะแนน ซึ่งสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) ได้เสนอแนะสาระที่โรงเรียนควรเร่งพัฒนาเนื่องจากคะแนนเฉลี่ยของโรงเรียนต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ ในปีการศึกษา 2555 คือสาระ การเขียน ท 2.1 และสาระ การอ่าน ท 1.1 ในปีการศึกษา 2556 คือ สาระ การฟัง การดู

และการพูด ท 3.1, สาระการอ่าน ท 1.1, สาระ หลักการใช้ภาษา ท 4.1, สาระ วรรณคดีและ วรรณกรรม ท5.1 และ สาระ การเขียน จากผลการประเมินวิชาภาษาไทย พบว่านักเรียนมีคะแนน สาระการอ่านตกต่ำและเป็นสาระที่ควรเร่งพัฒนาเป็นอย่างยิ่ง

จากปัญหาที่เกิดขึ้น จำเป็นอย่างยิ่งที่ครูผู้สอนวิชาภาษาไทยจะต้องหาแนวทาง พัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่จะ ส่งเสริมความสามารถในการอ่าน เพราะเป็นทักษะสำคัญที่จะนำไปสู่ความสำเร็จ ในการเรียน ผู้เรียนจะต้องใช้เวลาส่วนใหญ่ในการอ่านเพื่อการเรียนรู้ เข้าใจเนื้อหาสาระที่กล่าวถึงจากเรื่อง ที่อ่านได้ การอ่านจับใจความจึงเป็นการอ่านเพื่อทำความเข้าใจเรื่องที่อ่านระดับต้น และเป็น พื้นฐานสำคัญมากสำหรับการอ่านระดับสูงต่อไป (แวมมยุรา เหมือนนิล, 2541, หน้า 17) การสอน อ่านจับใจความมีหลายวิธี ครูควรวางแผนการจัดการเรียนการสอนอ่านจับใจความให้เหมาะสมกับ เนื้อหาที่ให้นักเรียนอ่าน วุฒิภาวะ ประสบการณ์และความสนใจของนักเรียน ใช้วิธีการที่ หลากหลาย โดยเน้นนักเรียนเป็นสำคัญเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่าน ครูควรจัดทำสื่อ การเรียนการสอนให้นักเรียนค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การสอนเพื่อ การอ่านจับใจความมีหลายวิธี เช่น จัดตามแนวทางการสอนอ่านในใจ จัดตามขั้นตอนการฝึก ทักษะการอ่านจับใจความ สอนอ่านจับใจความโดยใช้แผนภาพโครงเรื่อง และ สอนอ่านจับ ใจความโดยใช้กิจกรรมต่างๆ (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2546, หน้า 190 – 196) ดังนั้น การออกแบบการสอนของครูควรคำนึงถึงการเรียนรู้ของผู้เรียนและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สำหรับผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ที่มีกระบวนการที่ให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ โดย การศึกษา ค้นคว้า พิสูจน์ ทดลอง ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องและสร้างผลงานของตนเองออกมา อย่างมีคุณภาพ (ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์, 2558, หน้า 8) สอดคล้องกับปัจจัยส่งเสริมการเรียนรู้ของ อารมณ์ ใจเที่ยง (2553, หน้า 17) ที่กล่าวว่า การเรียนรู้ของนักเรียนมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน การเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ดีต้องอาศัยปัจจัยส่งเสริมหลายด้าน ได้แก่ ตัวผู้เรียน บทเรียน วิธีจัดการ เรียนการสอน และสภาพแวดล้อม

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อการอ่านจับใจความที่กระทรวงศึกษาธิการ (2546, หน้า 190) ได้กล่าวไว้ในเอกสารการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย มีด้วยกันหลายวิธี ผู้วิจัยได้นำวิธีการจัดตามแนวทางการสอนอ่านในใจ มาเป็นขั้นตอนในการสอนเพราะเป็นวิธีที่มีขั้น การสอนชัดเจน มีการจัดลำดับการอ่านและการจัดกิจกรรม ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ ขั้นเตรียมการอ่าน ขั้นอ่านในใจ ขั้นหลังอ่านในใจ และขั้นวัดผลและการประเมินผล และยังพบว่า มีวิธีสอนและเทคนิคการสอนอ่านอีกหลายวิธีที่สามารถส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความสามารถในการ

อ่านจับใจความ ผู้วิจัยพบว่าวิธีสอนแบบ SQ4R มีขั้นตอนการสอนสอดคล้องกับการสอนอ่านในใจ จึงได้นำมาพัฒนาขั้นตอนการสอนอ่านจับใจความร่วมกัน การสอนด้วยเทคนิค SQ4R สามารถนำไปใช้สอนได้ในสาระการเรียนรู้ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการฝึกอ่าน โดยปรับเนื้อหาให้เหมาะสมกับความสามารถและความถนัดของผู้เรียนจะทำให้ผู้เรียนมีประสิทธิภาพในการอ่านที่ดีขึ้น ซึ่งมีวิธีสอนที่เป็นระบบ สุคนธ์ สินธพานนท์ และคณะ (2545 หน้า 291) วิธีสอนแบบ SQ4R มี 6 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นที่ 1 อ่านสำรวจ (Survey) หรืออ่านเนื้อหาอย่างคร่าว ๆ ขั้นที่ 2 ตั้งคำถาม (Question) เพื่อให้การอ่านเป็นไปอย่างมีจุดหมาย ขั้นตอนที่ 3 อ่านอย่างละเอียด (Record) เพื่อค้นหาคำตอบสำหรับคำถามที่ตั้งไว้ ขั้นที่ 4 จดบันทึก (Record) ข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้จากการอ่านในขั้นตอนที่ 3 ขั้นที่ 5 สรุปใจความสำคัญ (Recite) ให้ผู้เรียนสรุปใจความสำคัญ โดยพยายามใช้ภาษาของตนเอง ขั้นที่ 6 แสดงความคิดเห็น (Reflect) ให้ผู้เรียนวิเคราะห์ วิเคราะห์บทอ่านที่ผู้เรียนได้อ่านแล้วแสดงความคิดเห็น

นอกจากนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับการนำสื่อมาช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนให้เกิดความรู้ความเข้าใจง่ายขึ้น พบว่าสื่อการสอนที่ส่งเสริมความสามารถในการอ่านจับใจความไว้ที่ช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มความสามารถตามศักยภาพคือสื่อประสม ด้วยเหตุที่ว่าสื่อการสอนมีบทบาทสำคัญที่ช่วยให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากขึ้น การจัดการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 นั้นถือว่ามีมีความสำคัญมาก ครูต้องมีกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม ทักษะการทำงาน ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี รวมทั้งทักษะชีวิตที่ใช้ได้จริงกับครอบครัว โรงเรียน ชุมชนและประเทศชาติ (ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์, 2558, หน้า 7) บทเรียนคอมพิวเตอร์มัลติมีเดียมีประโยชน์มากต่อการเรียนในยุคศตวรรษที่ 21 ที่มุ่งให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเองมากขึ้น ผ่านสื่อมัลติมีเดีย ที่น่าสนใจ ทั้งข้อความ เสียง ภาพ วิดิทัศน์ ที่มีปฏิสัมพันธ์กัน ซึ่งในชีวิตจริงในปัจจุบัน ก็ได้เรียนรู้ สิ่งเหล่านี้ตลอดเวลาอยู่แล้ว (ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์, 2558, หน้า 487) สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิรินทิพย์ นันทवास (2555) ที่ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้วิดิทัศน์เชิงโต้ตอบเพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านและการเขียน สำหรับนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์การอ่านและการเขียนของนักเรียน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 89.66

เทคนิคการสรุปเนื้อเรื่องที่อ่านด้วยแผนผังความคิด ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ทบทวนความรู้ให้เกิดความเข้าใจในเรื่องนั้นได้ดียิ่งขึ้น เพราะเป็นเทคนิคหนึ่ง que ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ในการเรียนรู้เนื้อหาสาระต่างๆ จำนวนมาก เพื่อช่วยให้เกิดความเข้าใจในเนื้อหาสาระนั้นได้ง่ายขึ้นเร็วขึ้นและจดจำได้นาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากเนื้อหาสาระหรือข้อมูลต่างๆ ที่ผู้เรียนประมวล

มานั้นอยู่ในลักษณะกระจัดกระจาย แผนผังความคิดเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ ผู้เรียนจัดข้อมูลเหล่านั้นให้เป็นระบบระเบียบอยู่ในรูปแบบที่อธิบายให้เข้าใจและจดจำได้ง่าย (ทิตินา แชมมณี, 2551, หน้า 388) สอดคล้องกับผลการวิจัยของอมรรัตน์ จิตตะกาล (2556) เรื่องการพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับการใช้ผังกราฟิก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ผลการวิจัยพบว่านักเรียนมีความสามารถในการอ่านจับใจความหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และสอดคล้องกับงานวิจัยของวาสนา ฤงเงิน (2554) เรื่องผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ระเบียบวิธีแบบวิทยาศาสตร์กับการใช้แผนผังความคิด สาระการอ่านภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลการวิจัยพบว่านักเรียนกลุ่มที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แผนผังความคิดนั้นมีคะแนนเฉลี่ยทักษะการอ่านจับใจความหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนเท่ากับ 2.56 คิดเป็นร้อยละ 12.89 ซึ่งสูงกว่ากลุ่มที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ระเบียบวิธีแบบวิทยาศาสตร์เท่ากับ 0.65 คิดเป็นร้อยละ 3.25

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงนำกิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแผนผังความคิด มาเป็นนวัตกรรมในการส่งเสริมความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เพราะมีชั้นการสอนอ่านจับใจความที่เป็นลำดับชัดเจน นำสื่อประสม บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ที่มีคุณภาพ จากกระทรวงศึกษาธิการ มาใช้เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาในบทเรียนได้ง่ายขึ้น สามารถเรียนรู้ด้วยตนเองได้ตามศักยภาพทุกที่ทุกเวลา และการทบทวนความรู้ด้วยการใช้แผนผังความคิดสรุปจัดลำดับความรู้ความคิด ทำให้นักเรียนเข้าใจในสิ่งที่เรียนมาด้วยตนเองมากยิ่งขึ้น ส่งเสริมให้นักเรียนมีความสามารถในการอ่านจับใจความและมีความรู้ความสามารถตามมาตรฐานกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

จุดมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพของกิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยกิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนโดยใช้กิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ความสำคัญของการวิจัย

1. ได้กิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีประสิทธิภาพสามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ได้
2. กิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ส่งผลต่อทักษะการอ่านจับใจความที่สูงขึ้น
3. เพื่อเป็นแนวทางสำหรับครูที่สอนภาษาไทยและผู้ที่เกี่ยวข้องนำไปปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนการอ่านจับใจความภาษาไทยให้มีประสิทธิภาพ

ขอบเขตของการวิจัย

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้ศึกษาได้แบ่งเป็น 3 ขั้นตอน โดยกำหนดขอบเขตในแต่ละขั้นตอน ออกเป็น 3 ด้าน คือ ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล ขอบเขตด้านเนื้อหา และขอบเขตด้านตัวแปร ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 การสร้างและหาประสิทธิภาพกิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยการเขียนแผนผังความคิดร่วมกับแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล

1. ในการพัฒนากิจกรรมการอ่านจับใจความโดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ได้ให้ผู้เชี่ยวชาญในด้านหลักสูตรและการสอน จำนวน 5 ท่านประเมินความเหมาะสม โดยผู้ศึกษาได้กำหนดคุณลักษณะดังนี้

- 1.1 อาจารย์สถาบันอุดมศึกษาผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน 1 ท่าน
- 1.2 ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีและสื่อทางการศึกษา 1 ท่าน
- 1.3 ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ ด้านการสอนวิชาภาษาไทย 1 ท่าน
- 1.4 ศึกษานิเทศก์ และครู วิทยฐานะชำนาญการพิเศษขึ้นไปด้านการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย 2 ท่าน

2. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2 ได้แก่ นักเรียนโรงเรียนปากโพ จำนวน 3 คน และนักเรียนโรงเรียนบ้านห้วยลึก จำนวน 9 คน และนักเรียนโรงเรียนอนุบาลปากท่า จำนวน 19 คน

ขอบเขตด้านเนื้อหา

ผู้ศึกษาได้พัฒนากิจกรรมการอ่านจับใจความโดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยดังนี้

สาระที่ 1 การอ่าน มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้ความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

ตัวชี้วัด ป.6/1 อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองได้ถูกต้อง

ตัวชี้วัด ป.6/2 อธิบายความหมายของคำประโยคและข้อความที่เป็นโวหาร

ตัวชี้วัด ป.6/3 อ่านเรื่องสั้นๆ อย่างหลากหลายโดยจับเวลาแล้วถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน

ตัวชี้วัด ป.6/5 อธิบายการนำความรู้และความคิดจากเรื่องที่อ่านไปตัดสินใจแก้ปัญหา

ในการดำเนินชีวิต

สาระที่ 2 การเขียน มาตรฐาน ท 2.1 ใช้กระบวนการเขียนเขียนสื่อสารเขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่างๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษา ค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด ป.6/3 เขียนแผนภาพโครงเรื่องและแผนภาพความคิดเพื่อใช้พัฒนางานเขียน

สาระที่ 3 การฟัง การดู และการพูด มาตรฐาน ท 3.1 สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณและพูดแสดงความรู้ความคิด และความรู้สึกในโอกาสต่างๆ อย่างมีวิจารณญาณและสร้างสรรค์

ตัวชี้วัด ป.6/6 มีมารยาทในการฟัง การดู และการพูด

สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม มาตรฐาน ท 5.1 เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ตัวชี้วัด ป.6/1 แสดงความคิดเห็นจากวรรณคดี หรือวรรณกรรมที่อ่าน

ตัวชี้วัด ป.6/3 อธิบายคุณค่าของวรรณคดี และวรรณกรรมที่อ่านและนำไปประยุกต์ใช้

ในชีวิตจริง

มีเนื้อหา ดังนี้ 1) หลักการอ่านและวิธีการอ่านจับใจความ 2) อ่านจับใจความนิทานเรื่องกวางเป็นไข 3) อ่านจับใจความนิทานคติธรรม เรื่อง มดง่ามกับจ๊กจั่น 4) อ่านจับใจความนิทานบทร้อยกรอง เรื่อง เศรษฐีเฒ่าเจ้าปัญญา และ 5) อ่านจับใจความนิทานพื้นบ้าน เรื่อง ท้าวเต้าน้อย

ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่

1. ความเหมาะสมของกิจกรรมการอ่านจับใจความโดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
2. ประสิทธิภาพของกิจกรรมการอ่านจับใจความโดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ขั้นตอนที่ 2 การทดลองใช้กิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล

1. ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2 ปีการศึกษา 2558
2. กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 โรงเรียนบ้านนาไพร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2 จำนวน 9 คน

ขอบเขตด้านเนื้อหา

สาระที่ 1 การอ่าน มาตรฐาน ท 1.1 ให้กระบวนการอ่านสร้างความรู้ความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

ตัวชี้วัด ป.6/1 อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองได้ถูกต้อง

ตัวชี้วัด ป.6/2 อธิบายความหมายของคำประโยคและข้อความที่เป็นโวหาร

ตัวชี้วัด ป.6/3 อ่านเรื่องสั้นๆ อย่างหลากหลายโดยจับเวลาแล้วถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน

ตัวชี้วัด ป.6/5 อธิบายการนำความรู้และความคิดจากเรื่องที่อ่านไปตัดสินใจแก้ปัญหา

ในการดำเนินชีวิต

สาระที่ 2 การเขียน มาตรฐาน ท 2.1 ใช้กระบวนการเขียนเขียนสื่อสารเขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่างๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษา ค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด ป.6/3 เขียนแผนภาพโครงเรื่องและแผนภาพความคิดเพื่อใช้พัฒนางานเขียน

สาระที่ 3 การฟัง การดู และการพูด มาตรฐาน ท 3.1 สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณและพูดแสดงความรู้ความคิด และความรู้สึกในโอกาสต่างๆ อย่างมีวิจารณญาณและสร้างสรรค์

ตัวชี้วัด ป.6/6 มีมารยาทในการฟัง การดู และการพูด

สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม มาตรฐาน ท 5.1 เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์ วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ตัวชี้วัด ป.6/1 แสดงความคิดเห็นจากวรรณคดี หรือวรรณกรรมที่อ่าน

ตัวชี้วัด ป.6/3 อธิบายคุณค่าของวรรณคดี และวรรณกรรมที่อ่านและนำไปประยุกต์ใช้
ในชีวิตจริง

มีเนื้อหา ดังนี้ 1) หลักการอ่านและวิธีการอ่านจับใจความ 2) อ่านจับใจความนิทาน เรื่อง กวางเป็นไข 3) อ่านจับใจความนิทานคติธรรม เรื่อง มดง่ามกับจ๊กจั่น 4) อ่านจับใจความนิทานบท ร้อยกรอง เรื่อง เศรษฐีเฒ่าเจ้าปัญญา และ 5) อ่านจับใจความนิทานพื้นบ้าน เรื่อง ท้าวเต้าน้อย

ขอบเขตด้านตัวแปร

1. ตัวแปรต้น ได้แก่ การเรียนด้วยกิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยใช้บทเรียน อิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ความสามารถในการอ่านจับใจความ

ขั้นตอนที่ 3 การศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนโดยใช้กิจกรรมการอ่านจับใจความ ภาษาไทยโดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแผนผังความคิด สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล

กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558
โรงเรียนบ้านนาไพร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2 จำนวน 9 คน

ขอบเขตด้านเนื้อหา

ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนโดยใช้กิจกรรมการอ่านจับใจความ ภาษาไทยโดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6 ดังนี้

1. ด้านปัจจัยนำเข้า ได้แก่ การประเมินด้านเนื้อหา ภาษา และเวลาที่ใช้
2. ด้านกระบวนการ ได้แก่ การประเมินความน่าสนใจของกิจกรรมการเรียนรู้ ขั้นตอน กิจกรรมการเรียนรู้ และการมีส่วนร่วมในการเรียนของนักเรียน
3. ด้านผลผลิต ได้แก่ การประเมินเกี่ยวกับผลทางตรงและทางอ้อมของความสามารถ ในการอ่านจับใจความที่เกิดขึ้น

ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ ความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนโดยใช้กิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแผนผังความคิด

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ หมายถึง สื่อประสมที่นำมาจากโครงการส่งเสริมการผลิตและพัฒนาสื่อ (ระบบ Online) ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 15 เรื่อง ในรูปแบบของสื่อเสริม (Supplementary) ได้แก่ เอกสารคู่มือการใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ คลิปวิดีโอที่เผยแพร่บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเว็บไซต์ยูทูป www.youtube.com ชื่อผู้อัปโหลด krusiripom ประกอบด้วย

1. ความหมายของคำ
2. การวิเคราะห์นิทานและเรื่องสั้น
3. การวิเคราะห์เรื่องที่อ่านที่ดูและที่ฟัง
4. การสรุปความ
5. การตีความ สรุปความ
6. การหาข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน
7. การเขียนแผนภาพความคิด
8. การอ่านจับใจความเรื่อง กวางเป็นไข่
9. การนำข้อคิดจากการอ่านเรื่อง กวางเป็นไข่สู่การปฏิบัติ
10. การอ่านวิเคราะห์เรื่อง กวางเป็นไข่
11. การอ่านจับใจความนิทานคติธรรมเรื่อง มดง่ามกับจ๊กจั่น
12. การอ่านวิเคราะห์นิทานคติธรรม
13. การนำข้อคิดจากการอ่านนิทานคติธรรมสู่การปฏิบัติ
14. นิทานเรื่อง เศรษฐีเฒ่าเจ้าปัญญา
15. นิทานพื้นบ้านเรื่อง ท้าวเต้าน้อย

2. แผนผังความคิด หมายถึง การบันทึกสรุปบทเรียนเพื่อทบทวนความรู้ ด้วยการสร้างมโนทัศน์ ที่แสดงความสัมพันธ์ของสาระ หรือความคิดต่างๆ ให้เห็นโครงสร้างในภาพรวม โดยใช้เส้น คำ ระยะห่างจากจุดศูนย์กลาง สี เครื่องหมาย รูปทรงเรขาคณิต และภาพ แสดงความหมายและความเชื่อมโยงของความคิดหรือสาระนั้นๆ ที่เน้นการสร้างมโนทัศน์เรื่องการอ่านจับใจความ

มีขั้นตอนในการสร้าง 4 ขั้นตอน คือ 1) ขั้นเตรียม 2) ขั้นศึกษาและวิเคราะห์ 3) ขั้นสร้างแผนผังความคิด และ 4) สรุปและประเมิน

3. กิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ หมายถึง กิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 5 เรื่อง คือ 1) หลักการอ่านและวิธีการจับใจความ 2) อ่านจับใจความนิทาน เรื่อง กวางเป็นไข้ 3) อ่านจับใจความนิทานคติธรรม เรื่อง มดง่ามกับจ๊กจั่น 4) อ่านจับใจความนิทานบทร้อยกรอง เรื่อง เศรษฐีเฒ่าเจ้าปัญญา และ 5) อ่านจับใจความนิทานพื้นบ้าน เรื่อง ท้าวเต้าน้อย

กิจกรรมการอ่านจับใจความกำหนดให้มีการศึกษาบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ ดังนี้

1. ขั้นที่ 1 เตรียมก่อนการอ่าน(Pre reading)
  - 1.1 เรื่องที่ 1 ศึกษาบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เรื่องที่ 1
2. ขั้นที่ 2 อ่านในใจ (While reading)
  - 2.1 อ่านสำรวจ (Survey)
  - 2.2 ตั้งคำถาม (Question)
    - 2.2.1 เรื่องที่ 1 ศึกษาบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์เรื่องที่ 2
  - 2.3 อ่านละเอียด (Read)
    - 2.3.1 เรื่องที่ 1 ศึกษาบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์เรื่องที่ 3
  - 2.4 สรุปใจความสำคัญ (Summarize)
    - 2.4.1 เรื่องที่ 1 ศึกษาบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์เรื่องที่ 4
  - 2.5 ตอบคำถาม (Test)
    - 2.5.1 เรื่องที่ 1 ศึกษาบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์เรื่องที่ 5
    - 2.5.2 เรื่องที่ 2 ศึกษาบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์เรื่องที่ 8
    - 2.5.3 เรื่องที่ 3 ศึกษาบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์เรื่องที่ 12
  - 2.6 สะท้อนความคิด (Reflect)
    - 2.6.1 เรื่องที่ 1 ศึกษาบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์เรื่องที่ 6
    - 2.6.2 เรื่องที่ 2 ศึกษาบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์เรื่องที่ 9

3. ขั้นที่ 3 หลังอ่านในใจ (Post reading) เป็นขั้นที่ให้ผู้เรียนระลึกสิ่งที่อ่านไปแล้วและบันทึกความจำด้วยการเขียนแผนผังความคิดตามขั้นตอนการสร้างแผนผังความคิด 4 ขั้นตอน

3.1 ขั้นเตรียม

3.1.1 เรื่องที่ 1 ศึกษาบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์เรื่องที่ 7

3.2 ขั้นศึกษาและวิเคราะห์

3.2.1 เรื่องที่ 2 ศึกษาบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์เรื่องที่ 10

3.2.3 เรื่องที่ 3 ศึกษาบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์เรื่องที่ 13

3.2.4 เรื่องที่ 4 ศึกษาบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์เรื่องที่ 14

3.2.5 เรื่องที่ 5 ศึกษาบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์เรื่องที่ 15

3.3) ขั้นสร้างแผนผังความคิด

3.4) สรุปและประเมิน

4. ขั้นที่ 4 วัดผลและการประเมินผล (Evaluation)

4. ความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาไทย หมายถึง คะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาไทย ซึ่งประกอบด้วย 1) ความเข้าใจตามตัวอักษรหรือข้อเท็จจริง 2) ความสามารถตีความหรือสรุปลงความเห็น และ 3) ความสามารถในการนำสิ่งที่ได้จากการอ่านไปประยุกต์ใช้กับชีวิตประจำวัน ด้วยแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความ แบบปรนัย จำนวน 30 ข้อ

5. ความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ ร่วมกับแผนผังความคิด หมายถึง ความรู้สึกที่เกี่ยวกับอารมณ์ทางบวก ที่มีต่อการจัดกิจกรรมการอ่านจับใจความโดยเทคนิคการเขียนแผนผังความคิดสรุปเนื้อเรื่อง และมีสื่อเสริมด้วยบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ ประกอบด้วยปัจจัย 3 ด้าน คือด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต ซึ่งวัดโดยการใช้แบบประเมินความพึงพอใจ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 18 ข้อ

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาของความสำคัญของปัญหา

ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ประจำชาติ เป็นสมบัติทางวัฒนธรรมอันก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพเสริมสร้างบุคลิกภาพของคนในชาติให้มีความเป็นไทย เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจ และสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ทำให้ประกอบบูรณาการงาน และดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมประชาธิปไตยได้อย่างสันติสุข และเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ ประสบการณ์จากแหล่งข้อมูล สารสนเทศต่างๆ พัฒนาความรู้ ความคิดวิเคราะห์ วิจัย และสร้างสรรค์ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ตลอดจนนำไปใช้ในการพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้ยังเป็นสื่อที่แสดงถึงภูมิปัญญาของบรรพบุรุษด้านวัฒนธรรมประเพณี สุนทรียภาพ อันเป็นสมบัติล้ำค่าควรแก่การเรียนรู้ อนุรักษ์ สืบสานให้คงอยู่คู่ชาติไทยตลอดไป (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, หน้า 31) การอ่านเป็นทักษะภาษาที่มีบทบาทสำคัญมากเพราะการอ่านเป็นเครื่องมือสำคัญในการแสวงหาความรู้ ความคิดที่ลึกซึ้งกว้างไกล ได้รับความรู้ความเพลิดเพลินบันเทิงใจอีกด้วยโดยเฉพาะในยุคของข้อมูลข่าวสารต่างๆ จากทุกมุมโลกเผยแพร่อย่างไร้พรมแดน การจัดการศึกษาจึงมีจุดมุ่งหมายที่สำคัญในด้านคุณภาพนักเรียนที่เกี่ยวกับการอ่านที่ปรากฏในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดไว้ว่า ผู้เรียนต้องมีความสามารถในการใช้ภาษาสื่อสารได้อย่างดี สามารถอ่าน เขียน ฟัง ดู และพูดได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีนิสัยรักการอ่าน การแสวงหาความรู้และใช้ภาษาในการพัฒนาตน สร้างสรรค์งานอาชีพ เพื่อบรรลุจุดมุ่งหมายในการเรียนภาษาการเน้นผลสัมฤทธิ์ของทักษะความเข้าใจของการอ่านจะสามารถนำไปใช้เป็นเครื่องมือให้เกิดความรู้ความเข้าใจและมีเหตุผลเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน (กรมวิชาการ, 2546, หน้า 23)

ในปัจจุบันการรับข้อมูลข่าวสารมาต่างๆ ได้มาจากหลายช่องทาง ไม่ว่าจะเป็นการฟัง การดูและการอ่าน แต่ทักษะการอ่านนั้นเป็นสิ่งสำคัญของคนไทย และยังพบว่าเป็นเรื่องที่ต้องเร่งส่งเสริมและพัฒนาอย่างมาก เห็นได้จากสถิติล่าสุดของสำนักงานสถิติแห่งชาติ เมื่อปี 2554 พบว่าคนไทยอ่านหนังสือปีละประมาณ 2-5 เล่ม ซึ่งฟังดูดีกว่าที่ได้ยินได้ฟังกันมาก่อนหน้านี้ที่ว่าคนไทยอ่านหนังสือปีละ 8 บรรทัด แต่ก็คงไม่สามารถจะดีใจได้เมื่อได้ทราบต่อไปว่า คนมาเลเซียอ่านหนังสือ ปีละ 40 เล่ม คนสิงคโปร์อ่านหนังสือกัน 40-50 เล่มต่อปี และคนเวียดนามอ่านกันปีละ 60 เล่ม ซึ่งสถิติดังกล่าวได้แสดงให้เห็นว่าการอ่านหนังสือไม่ใช่พฤติกรรมที่มีความนิยมของ

คนไทยโดยทั่วไป เพื่อกับการหาความบันเทิงจากการชมโทรทัศน์ หรือเล่นเกมเล่นอินเทอร์เน็ต ในขณะที่เดียวกันเราก็ไม่ได้มีการเสริมสร้างพฤติกรรมการอ่านของประชาชนอย่างจริงจังและต่อเนื่อง เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่าหนังสือเป็นคลังความรู้และแหล่งภูมิปัญญาของมนุษยชาติ หนังสือให้ทั้งความรู้ ความคิด และความบันเทิง หนังสือบันทึกเรื่องราวต่างๆ ที่เกิดขึ้นในบ้านเมือง และในโลกให้คนรุ่นหลังได้ศึกษา ค้นคว้า วิจัย หนังสือจุดประกายอุดมคติ ถ่ายทอดความงามของ ศิลปะการประพันธ์ และผลงานด้านวรรณกรรมอันเป็นอมตะ การอ่านหนังสือจึงทำให้ผู้อ่าน เกิดโลกทัศน์ที่กว้างไกล และขยายมิติทางความคิดให้หลากหลายขึ้น รวมทั้งรู้เท่าทันสถานการณ์ คุณภาพของคนในสังคม ย่อมมาจากคุณภาพของการอ่าน (ประภัสสร เสวิกุล, 2555) นอกจากนี้ จากโครงการประเมินผลนักเรียนนานาชาติ PISA (Programme for International Student Assessment หรือ PISA) เป็นโครงการประเมินผลการศึกษาของประเทศสมาชิกองค์การเพื่อความร่วมมือและพัฒนาทางเศรษฐกิจ (Organization for Economic Cooperation and Development หรือ OECD) มีจุดประสงค์เพื่อสำรวจว่าระบบการศึกษาของประเทศได้เตรียมเยาวชนของชาติให้พร้อมสำหรับการใช้ชีวิตและการมีส่วนร่วมในสังคมในอนาคตเพียงพอหรือไม่ โดยเน้นการประเมินสมรรถนะของนักเรียนวัย 15 ปี ที่จะใช้ความรู้และทักษะเพื่อเผชิญกับโลกในชีวิตจริงมากกว่า การเรียนรู้ตามหลักสูตรในโรงเรียน ในด้านการอ่านคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ โดยในปี ค.ศ.2009 เน้นเรื่องการอ่านเป็นหลัก การทดสอบการรู้เรื่องการอ่าน (Reading Literacy) ของ PISA เป็นการทดสอบความสามารถในการอ่าน จากผลการประเมินพบว่านักเรียนไทยส่วนใหญ่ มีคะแนนการอ่านไม่ถึงระดับพื้นฐาน จำนวนร้อยละ 43 ซึ่งถือว่าเป็นว่าเป็นตัวเลขที่น่ากังวล สะท้อนให้เห็นถึงปัญหาการอ่านที่สมควรได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน (สสวท., 2553, หน้า 3-7)

จากปัญหาดังกล่าว สอดคล้องกับผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินำพื้นฐาน (O-NET) ของโรงเรียนบ้านนาไพร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2 ในปีการศึกษา 2555 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 วิชาภาษาไทย มีค่าสถิติคะแนนระดับโรงเรียน เฉลี่ยร้อยละ 43.56 และผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินำพื้นฐาน (O-NET) ในปีการศึกษา 2556 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 วิชาภาษาไทย มีค่าสถิติคะแนนระดับโรงเรียน เฉลี่ยร้อยละ 40.33 เมื่อนำคะแนนเฉลี่ยของปีการศึกษา 2556 มาเปรียบเทียบกับคะแนนเฉลี่ยของปีการศึกษา 2555 พบว่าคะแนนเฉลี่ยในปีการศึกษา 2556 ต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยในปีการศึกษา 2555 ที่ 3.23 คะแนน ซึ่งสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) ได้เสนอแนะสาระที่โรงเรียนควรเร่งพัฒนาเนื่องจากคะแนนเฉลี่ยของโรงเรียนต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ ในปีการศึกษา 2555 คือสาระ การเขียน ท 2.1 และสาระ การอ่าน ท 1.1 ในปีการศึกษา 2556 คือ สาระ การฟัง การดู

และการพูด ท 3.1, สาระการอ่าน ท 1.1, สาระ หลักการใช้ภาษา ท 4.1, สาระ วรรณคดีและ วรรณกรรม ท5.1 และ สาระ การเขียน จากผลการประเมินวิชาภาษาไทย พบว่านักเรียนมีคะแนน สาระการอ่านตกต่ำและเป็นสาระที่ควรเร่งพัฒนาเป็นอย่างยิ่ง

จากปัญหาที่เกิดขึ้น จำเป็นอย่างยิ่งที่ครูผู้สอนวิชาภาษาไทยจะต้องหาแนวทาง พัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่จะ ส่งเสริมความสามารถในการอ่าน เพราะเป็นทักษะสำคัญที่จะนำไปสู่ความสำเร็จ ในการเรียน ผู้เรียนจะต้องใช้เวลาส่วนใหญ่ในการอ่านเพื่อการเรียนรู้ เข้าใจเนื้อหาสาระที่กล่าวถึงจากเรื่อง ที่อ่านได้ การอ่านจับใจความจึงเป็นการอ่านเพื่อทำความเข้าใจเรื่องที่อ่านระดับต้น และเป็น พื้นฐานสำคัญมากสำหรับการอ่านระดับสูงต่อไป (แวมมยุรา เหมือนนิล, 2541, หน้า 17) การสอน อ่านจับใจความมีหลายวิธี ครูควรวางแผนการจัดการเรียนการสอนอ่านจับใจความให้เหมาะสมกับ เนื้อหาที่ให้นักเรียนอ่าน วุฒิภาวะ ประสบการณ์และความสนใจของนักเรียน ใช้วิธีการที่ หลากหลาย โดยเน้นนักเรียนเป็นสำคัญเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่าน ครูควรจัดทำสื่อ การเรียนการสอนให้นักเรียนค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การสอนเพื่อ การอ่านจับใจความมีหลายวิธี เช่น จัดตามแนวทางการสอนอ่านในใจ จัดตามขั้นตอนการฝึก ทักษะการอ่านจับใจความ สอนอ่านจับใจความโดยใช้แผนภาพโครงเรื่อง และ สอนอ่านจับ ใจความโดยใช้กิจกรรมต่างๆ (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2546, หน้า 190 – 196) ดังนั้น การออกแบบการสอนของครูควรคำนึงถึงการเรียนรู้ของผู้เรียนและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สำหรับผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ที่มีกระบวนการที่ให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ โดย การศึกษา ค้นคว้า พิสูจน์ ทดลอง ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องและสร้างผลงานของตนเองออกมา อย่างมีคุณภาพ (ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์, 2558, หน้า 8) สอดคล้องกับปัจจัยส่งเสริมการเรียนรู้ของ อารมณ์ ใจเที่ยง (2553, หน้า 17) ที่กล่าวว่า การเรียนรู้ของนักเรียนมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน การเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ดีต้องอาศัยปัจจัยส่งเสริมหลายด้าน ได้แก่ ตัวผู้เรียน บทเรียน วิธีจัดการ เรียนการสอน และสภาพแวดล้อม

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อการอ่านจับใจความที่กระทรวงศึกษาธิการ (2546, หน้า 190) ได้กล่าวไว้ในเอกสารการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย มีด้วยกันหลายวิธี ผู้วิจัยได้นำวิธีการจัดตามแนวทางการสอนอ่านในใจ มาเป็นขั้นตอนในการสอนเพราะเป็นวิธีที่มีขั้น การสอนชัดเจน มีการจัดลำดับการอ่านและการจัดกิจกรรม ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ ขั้นเตรียมการอ่าน ขั้นอ่านในใจ ขั้นหลังอ่านในใจ และขั้นวัดผลและการประเมินผล และยังพบว่า มีวิธีสอนและเทคนิคการสอนอ่านอีกหลายวิธีที่สามารถส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความสามารถในการ

อ่านจับใจความ ผู้วิจัยพบว่าวิธีสอนแบบ SQ4R มีขั้นตอนการสอนสอดคล้องกับการสอนอ่านในใจ จึงได้นำมาพัฒนาขั้นตอนการสอนอ่านจับใจความร่วมกัน การสอนด้วยเทคนิค SQ4R สามารถนำไปใช้สอนได้ในสาระการเรียนรู้ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการฝึกอ่าน โดยปรับเนื้อหาให้เหมาะสมกับความสามารถและความถนัดของผู้เรียนจะทำให้ผู้เรียนมีประสิทธิภาพในการอ่านที่ดีขึ้น ซึ่งมีวิธีสอนที่เป็นระบบ สุคนธ์ สินธพานนท์ และคณะ (2545 หน้า 291) วิธีสอนแบบ SQ4R มี 6 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นที่ 1 อ่านสำรวจ (Survey) หรืออ่านเนื้อหาอย่างคร่าว ๆ ขั้นที่ 2 ตั้งคำถาม (Question) เพื่อให้การอ่านเป็นไปอย่างมีจุดหมาย ขั้นตอนที่ 3 อ่านอย่างละเอียด (Record) เพื่อค้นหาคำตอบสำหรับคำถามที่ตั้งไว้ ขั้นที่ 4 จดบันทึก (Record) ข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้จากการอ่านในขั้นตอนที่ 3 ขั้นที่ 5 สรุปใจความสำคัญ (Recite) ให้ผู้เรียนสรุปใจความสำคัญ โดยพยายามใช้ภาษาของตนเอง ขั้นที่ 6 แสดงความคิดเห็น (Reflect) ให้ผู้เรียนวิเคราะห์ วิเคราะห์บทอ่านที่ผู้เรียนได้อ่านแล้วแสดงความคิดเห็น

นอกจากนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับการนำสื่อมาช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนให้เกิดความรู้ความเข้าใจง่ายขึ้น พบว่าสื่อการสอนที่ส่งเสริมความสามารถในการอ่านจับใจความไว้ที่ช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มความสามารถตามศักยภาพคือสื่อประสม ด้วยเหตุที่ว่าสื่อการสอนมีบทบาทสำคัญที่ช่วยให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากขึ้น การจัดการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 นั้นถือว่ามีมีความสำคัญมาก ครูต้องมีกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม ทักษะการทำงาน ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี รวมทั้งทักษะชีวิตที่ใช้ได้จริงกับครอบครัว โรงเรียน ชุมชนและประเทศชาติ (ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์, 2558, หน้า 7) บทเรียนคอมพิวเตอร์มัลติมีเดียมีประโยชน์มากต่อการเรียนในยุคศตวรรษที่ 21 ที่มุ่งให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเองมากขึ้น ผ่านสื่อมัลติมีเดีย ที่น่าสนใจ ทั้งข้อความ เสียง ภาพ วิดิทัศน์ ที่มีปฏิสัมพันธ์กัน ซึ่งในชีวิตจริงในปัจจุบัน ก็ได้เรียนรู้ สิ่งเหล่านี้ตลอดเวลาอยู่แล้ว (ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์, 2558, หน้า 487) สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิรินทิพย์ นันทวาส (2555) ที่ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้วิดิทัศน์เชิงโต้ตอบเพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านและการเขียน สำหรับนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์การอ่านและการเขียนของนักเรียน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 89.66

เทคนิคการสรุปเนื้อเรื่องที่อ่านด้วยแผนผังความคิด ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ทบทวนความรู้ให้เกิดความเข้าใจในเรื่องนั้นได้ดียิ่งขึ้น เพราะเป็นเทคนิคหนึ่ง que ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ในการเรียนรู้เนื้อหาสาระต่างๆ จำนวนมาก เพื่อช่วยให้เกิดความเข้าใจในเนื้อหาสาระนั้นได้ง่ายขึ้นเร็วขึ้นและจดจำได้นาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากเนื้อหาสาระหรือข้อมูลต่างๆ ที่ผู้เรียนประมวล

มานั้นอยู่ในลักษณะกระจัดกระจาย แผนผังความคิดเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ ผู้เรียนจัดข้อมูลเหล่านั้นให้เป็นระบบระเบียบอยู่ในรูปแบบที่อธิบายให้เข้าใจและจดจำได้ง่าย (ทิตินา แชมมณี, 2551, หน้า 388) สอดคล้องกับผลการวิจัยของอมรรัตน์ จิตตะกาล (2556) เรื่องการพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับการใช้ผังกราฟิก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ผลการวิจัยพบว่านักเรียนมีความสามารถในการอ่านจับใจความหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และสอดคล้องกับงานวิจัยของวาสนา ฤงเงิน (2554) เรื่องผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ระเบียบวิธีแบบวิทยาศาสตร์กับการใช้แผนผังความคิด สาระการอ่านภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลการวิจัยพบว่านักเรียนกลุ่มที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แผนผังความคิดนั้นมีคะแนนเฉลี่ยทักษะการอ่านจับใจความหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนเท่ากับ 2.56 คิดเป็นร้อยละ 12.89 ซึ่งสูงกว่ากลุ่มที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ระเบียบวิธีแบบวิทยาศาสตร์เท่ากับ 0.65 คิดเป็นร้อยละ 3.25

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงนำกิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแผนผังความคิด มาเป็นนวัตกรรมในการส่งเสริมความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เพราะมีชั้นการสอนอ่านจับใจความที่เป็นลำดับชัดเจน นำสื่อประสม บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ที่มีคุณภาพ จากกระทรวงศึกษาธิการ มาใช้เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาในบทเรียนได้ง่ายขึ้น สามารถเรียนรู้ด้วยตนเองได้ตามศักยภาพทุกที่ทุกเวลา และการทบทวนความรู้ด้วยการใช้แผนผังความคิดสรุปจัดลำดับความรู้ความคิด ทำให้นักเรียนเข้าใจในสิ่งที่เรียนมาด้วยตนเองมากยิ่งขึ้น ส่งเสริมให้นักเรียนมีความสามารถในการอ่านจับใจความและมีความรู้ความสามารถตามมาตรฐานกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

จุดมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพของกิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยกิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนโดยใช้กิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ความสำคัญของการวิจัย

1. ได้กิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีประสิทธิภาพสามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ได้
2. กิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ส่งผลต่อทักษะการอ่านจับใจความที่สูงขึ้น
3. เพื่อเป็นแนวทางสำหรับครูที่สอนภาษาไทยและผู้ที่เกี่ยวข้องนำไปปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนการอ่านจับใจความภาษาไทยให้มีประสิทธิภาพ

ขอบเขตของการวิจัย

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้ศึกษาได้แบ่งเป็น 3 ขั้นตอน โดยกำหนดขอบเขตในแต่ละขั้นตอน ออกเป็น 3 ด้าน คือ ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล ขอบเขตด้านเนื้อหา และขอบเขตด้านตัวแปร ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 การสร้างและหาประสิทธิภาพกิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยการเขียนแผนผังความคิดร่วมกับแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล

1. ในการพัฒนากิจกรรมการอ่านจับใจความโดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ได้ให้ผู้เชี่ยวชาญในด้านหลักสูตรและการสอน จำนวน 5 ท่านประเมินความเหมาะสม โดยผู้ศึกษาได้กำหนดคุณลักษณะดังนี้

- 1.1 อาจารย์สถาบันอุดมศึกษาผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน 1 ท่าน
- 1.2 ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีและสื่อทางการศึกษา 1 ท่าน
- 1.3 ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ ด้านการสอนวิชาภาษาไทย 1 ท่าน
- 1.4 ศึกษานิเทศก์ และครู วิทยฐานะชำนาญการพิเศษขึ้นไปด้านการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย 2 ท่าน

2. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2 ได้แก่ นักเรียนโรงเรียนปากโพ จำนวน 3 คน และนักเรียนโรงเรียนบ้านห้วยลึก จำนวน 9 คน และนักเรียนโรงเรียนอนุบาลปากท่า จำนวน 19 คน

ขอบเขตด้านเนื้อหา

ผู้ศึกษาได้พัฒนากิจกรรมการอ่านจับใจความโดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยดังนี้

สาระที่ 1 การอ่าน มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้ความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

ตัวชี้วัด ป.6/1 อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองได้ถูกต้อง

ตัวชี้วัด ป.6/2 อธิบายความหมายของคำประโยคและข้อความที่เป็นโวหาร

ตัวชี้วัด ป.6/3 อ่านเรื่องสั้นๆ อย่างหลากหลายโดยจับเวลาแล้วถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน

ตัวชี้วัด ป.6/5 อธิบายการนำความรู้และความคิดจากเรื่องที่อ่านไปตัดสินใจแก้ปัญหา

ในการดำเนินชีวิต

สาระที่ 2 การเขียน มาตรฐาน ท 2.1 ใช้กระบวนการเขียนเขียนสื่อสารเขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่างๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษา ค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด ป.6/3 เขียนแผนภาพโครงเรื่องและแผนภาพความคิดเพื่อใช้พัฒนางานเขียน

สาระที่ 3 การฟัง การดู และการพูด มาตรฐาน ท 3.1 สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณและพูดแสดงความรู้ความคิด และความรู้สึกในโอกาสต่างๆ อย่างมีวิจารณญาณและสร้างสรรค์

ตัวชี้วัด ป.6/6 มีมารยาทในการฟัง การดู และการพูด

สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม มาตรฐาน ท 5.1 เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ตัวชี้วัด ป.6/1 แสดงความคิดเห็นจากวรรณคดี หรือวรรณกรรมที่อ่าน

ตัวชี้วัด ป.6/3 อธิบายคุณค่าของวรรณคดี และวรรณกรรมที่อ่านและนำไปประยุกต์ใช้

ในชีวิตจริง

มีเนื้อหา ดังนี้ 1) หลักการอ่านและวิธีการอ่านจับใจความ 2) อ่านจับใจความนิทานเรื่องกวางเป็นไข 3) อ่านจับใจความนิทานคติธรรม เรื่อง มดง่ามกับจ๊กจั่น 4) อ่านจับใจความนิทานบทร้อยกรอง เรื่อง เศรษฐีเฒ่าเจ้าปัญญา และ 5) อ่านจับใจความนิทานพื้นบ้าน เรื่อง ท้าวเต้าน้อย

ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่

1. ความเหมาะสมของกิจกรรมการอ่านจับใจความโดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
2. ประสิทธิภาพของกิจกรรมการอ่านจับใจความโดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ขั้นตอนที่ 2 การทดลองใช้กิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล

1. ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2 ปีการศึกษา 2558
2. กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 โรงเรียนบ้านนาไพร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2 จำนวน 9 คน

ขอบเขตด้านเนื้อหา

สาระที่ 1 การอ่าน มาตรฐาน ท 1.1 ให้กระบวนการอ่านสร้างความรู้ความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

ตัวชี้วัด ป.6/1 อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองได้ถูกต้อง

ตัวชี้วัด ป.6/2 อธิบายความหมายของคำประโยคและข้อความที่เป็นโวหาร

ตัวชี้วัด ป.6/3 อ่านเรื่องสั้นๆ อย่างหลากหลายโดยจับเวลาแล้วถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน

ตัวชี้วัด ป.6/5 อธิบายการนำความรู้และความคิดจากเรื่องที่อ่านไปตัดสินใจแก้ปัญหา

ในการดำเนินชีวิต

สาระที่ 2 การเขียน มาตรฐาน ท 2.1 ใช้กระบวนการเขียนเขียนสื่อสารเขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่างๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษา ค้นคว้าอย่าง มีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด ป.6/3 เขียนแผนภาพโครงเรื่องและแผนภาพความคิดเพื่อใช้พัฒนางานเขียน

สาระที่ 3 การฟัง การดู และการพูด มาตรฐาน ท 3.1 สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณและพูดแสดงความรู้ความคิด และความรู้สึกในโอกาสต่างๆ อย่างมีวิจารณญาณและสร้างสรรค์

ตัวชี้วัด ป.6/6 มีมารยาทในการฟัง การดู และการพูด

สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม มาตรฐาน ท 5.1 เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์ วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ตัวชี้วัด ป.6/1 แสดงความคิดเห็นจากวรรณคดี หรือวรรณกรรมที่อ่าน

ตัวชี้วัด ป.6/3 อธิบายคุณค่าของวรรณคดี และวรรณกรรมที่อ่านและนำไปประยุกต์ใช้
ในชีวิตจริง

มีเนื้อหา ดังนี้ 1) หลักการอ่านและวิธีการอ่านจับใจความ 2) อ่านจับใจความนิทาน เรื่อง กวางเป็นไซ้ 3) อ่านจับใจความนิทานคติธรรม เรื่อง มดง่ามกับจ๊กจั่น 4) อ่านจับใจความนิทานบท ร้อยกรอง เรื่อง เศรษฐีเฒ่าเจ้าปัญญา และ 5) อ่านจับใจความนิทานพื้นบ้าน เรื่อง ท้าวเต้าน้อย

ขอบเขตด้านตัวแปร

1. ตัวแปรต้น ได้แก่ การเรียนด้วยกิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยใช้บทเรียน อิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ความสามารถในการอ่านจับใจความ

ขั้นตอนที่ 3 การศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนโดยใช้กิจกรรมการอ่านจับใจความ ภาษาไทยโดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแผนผังความคิด สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล

กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558
โรงเรียนบ้านนาไพร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2 จำนวน 9 คน

ขอบเขตด้านเนื้อหา

ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนโดยใช้กิจกรรมการอ่านจับใจความ ภาษาไทยโดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6 ดังนี้

1. ด้านปัจจัยนำเข้า ได้แก่ การประเมินด้านเนื้อหา ภาษา และเวลาที่ใช้
2. ด้านกระบวนการ ได้แก่ การประเมินความน่าสนใจของกิจกรรมการเรียนรู้ ขั้นตอน กิจกรรมการเรียนรู้ และการมีส่วนร่วมในการเรียนของนักเรียน
3. ด้านผลผลิต ได้แก่ การประเมินเกี่ยวกับผลทางตรงและทางอ้อมของความสามารถ ในการอ่านจับใจความที่เกิดขึ้น

ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ ความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนโดยใช้กิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแผนผังความคิด

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ หมายถึง สื่อประสมที่นำมาจากโครงการส่งเสริมการผลิตและพัฒนาสื่อ (ระบบ Online) ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 15 เรื่อง ในรูปแบบของสื่อเสริม (Supplementary) ได้แก่ เอกสารคู่มือการใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ คลิปวิดีโอที่เผยแพร่บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเว็บไซต์ยูทูป www.youtube.com ชื่อผู้อัปโหลด krusiripom ประกอบด้วย

1. ความหมายของคำ
2. การวิเคราะห์นิทานและเรื่องสั้น
3. การวิเคราะห์เรื่องที่อ่านที่ดูและที่ฟัง
4. การสรุปความ
5. การตีความ สรุปความ
6. การหาข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน
7. การเขียนแผนภาพความคิด
8. การอ่านจับใจความเรื่อง กวางเป็นไข่
9. การนำข้อคิดจากการอ่านเรื่อง กวางเป็นไข่สู่การปฏิบัติ
10. การอ่านวิเคราะห์เรื่อง กวางเป็นไข่
11. การอ่านจับใจความนิทานคติธรรมเรื่อง มดง่ามกับจ๊กจั่น
12. การอ่านวิเคราะห์นิทานคติธรรม
13. การนำข้อคิดจากการอ่านนิทานคติธรรมสู่การปฏิบัติ
14. นิทานเรื่อง เศรษฐีเฒ่าเจ้าปัญญา
15. นิทานพื้นบ้านเรื่อง ท้าวเต้าน้อย

2. แผนผังความคิด หมายถึง การบันทึกสรุปบทเรียนเพื่อทบทวนความรู้ ด้วยการสร้างมโนทัศน์ ที่แสดงความสัมพันธ์ของสาระ หรือความคิดต่างๆ ให้เห็นโครงสร้างในภาพรวม โดยใช้เส้น คำ ระยะห่างจากจุดศูนย์กลาง สี เครื่องหมาย รูปทรงเรขาคณิต และภาพ แสดงความหมายและความเชื่อมโยงของความคิดหรือสาระนั้นๆ ที่เน้นการสร้างมโนทัศน์เรื่องการอ่านจับใจความ

มีขั้นตอนในการสร้าง 4 ขั้นตอน คือ 1) ขั้นเตรียม 2) ขั้นศึกษาและวิเคราะห์ 3) ขั้นสร้างแผนผังความคิด และ 4) สรุปและประเมิน

3. กิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ หมายถึง กิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 5 เรื่อง คือ 1) หลักการอ่านและวิธีการจับใจความ 2) อ่านจับใจความนิทาน เรื่อง กวางเป็นไข้ 3) อ่านจับใจความนิทานคติธรรม เรื่อง มดง่ามกับจ๊กจั่น 4) อ่านจับใจความนิทานบทร้อยกรอง เรื่อง เศรษฐีเฒ่าเจ้าปัญญา และ 5) อ่านจับใจความนิทานพื้นบ้าน เรื่อง ท้าวเต้าน้อย

กิจกรรมการอ่านจับใจความกำหนดให้มีการศึกษาบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ ดังนี้

1. ขั้นที่ 1 เตรียมก่อนการอ่าน(Pre reading)
  - 1.1 เรื่องที่ 1 ศึกษาบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เรื่องที่ 1
2. ขั้นที่ 2 อ่านในใจ (While reading)
  - 2.1 อ่านสำรวจ (Survey)
  - 2.2 ตั้งคำถาม (Question)
    - 2.2.1 เรื่องที่ 1 ศึกษาบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์เรื่องที่ 2
  - 2.3 อ่านละเอียด (Read)
    - 2.3.1 เรื่องที่ 1 ศึกษาบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์เรื่องที่ 3
  - 2.4 สรุปใจความสำคัญ (Summarize)
    - 2.4.1 เรื่องที่ 1 ศึกษาบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์เรื่องที่ 4
  - 2.5 ตอบคำถาม (Test)
    - 2.5.1 เรื่องที่ 1 ศึกษาบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์เรื่องที่ 5
    - 2.5.2 เรื่องที่ 2 ศึกษาบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์เรื่องที่ 8
    - 2.5.3 เรื่องที่ 3 ศึกษาบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์เรื่องที่ 12
  - 2.6 สะท้อนความคิด (Reflect)
    - 2.6.1 เรื่องที่ 1 ศึกษาบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์เรื่องที่ 6
    - 2.6.2 เรื่องที่ 2 ศึกษาบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์เรื่องที่ 9

3. ขั้นที่ 3 หลังอ่านในใจ (Post reading) เป็นขั้นที่ให้ผู้เรียนระลึกสิ่งที่อ่านไปแล้วและบันทึกความจำด้วยการเขียนแผนผังความคิดตามขั้นตอนการสร้างแผนผังความคิด 4 ขั้นตอน

3.1 ขั้นเตรียม

3.1.1 เรื่องที่ 1 ศึกษาบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์เรื่องที่ 7

3.2 ขั้นศึกษาและวิเคราะห์

3.2.1 เรื่องที่ 2 ศึกษาบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์เรื่องที่ 10

3.2.3 เรื่องที่ 3 ศึกษาบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์เรื่องที่ 13

3.2.4 เรื่องที่ 4 ศึกษาบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์เรื่องที่ 14

3.2.5 เรื่องที่ 5 ศึกษาบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์เรื่องที่ 15

3.3) ขั้นสร้างแผนผังความคิด

3.4) สรุปและประเมิน

4. ขั้นที่ 4 วัดผลและการประเมินผล (Evaluation)

4. ความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาไทย หมายถึง คะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาไทย ซึ่งประกอบด้วย 1) ความเข้าใจตามตัวอักษรหรือข้อเท็จจริง 2) ความสามารถตีความหรือสรุปลงความเห็น และ 3) ความสามารถในการนำสิ่งที่ได้จากการอ่านไปประยุกต์ใช้กับชีวิตประจำวัน ด้วยแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความ แบบปรนัย จำนวน 30 ข้อ

5. ความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ ร่วมกับแผนผังความคิด หมายถึง ความรู้สึกที่เกี่ยวกับอารมณ์ทางบวก ที่มีต่อการจัดกิจกรรมการอ่านจับใจความโดยเทคนิคการเขียนแผนผังความคิดสรุปเนื้อเรื่อง และมีสื่อเสริมด้วยบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ ประกอบด้วยปัจจัย 3 ด้าน คือด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต ซึ่งวัดโดยการใช้แบบประเมินความพึงพอใจ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 18 ข้อ

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการพัฒนากิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้รวบรวมเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยนำเสนอตามหัวข้อต่อไปนี้

1. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
  - 1.1 ความสำคัญของการเรียนภาษาไทย
  - 1.2 คุณภาพผู้เรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
  - 1.3 สารและมาตรฐานการเรียนรู้วิชาภาษาไทย
  - 1.4 ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางวิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
  - 1.5 คำอธิบายรายวิชา ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
  - 1.6 โครงสร้างรายวิชาภาษาไทย ภาคเรียนที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
2. กิจกรรมการเรียนรู้
  - 2.1 ความหมายของกิจกรรมการเรียนรู้
  - 2.2 หลักการกิจกรรมการเรียนรู้
  - 2.3 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้
  - 2.4 แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
  - 2.5 การหาคุณภาพของกิจกรรมการเรียนรู้
3. บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์
  - 3.1 ความหมายของบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์
  - 3.2 วัตถุประสงค์ของการนำบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์มาใช้
  - 3.3 ประโยชน์ของบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์

4. แผนผังความคิด

- 4.1 ความหมายของแผนผังความคิด
- 4.2 แนวคิดเกี่ยวกับการสอนด้วยแผนผังความคิด
- 4.3 ขั้นตอนการสร้างแผนผังความคิด
- 4.4 ประโยชน์ของแผนผังความคิด

5. ความสามารถในการอ่านจับใจความ

- 5.1 ความหมายของการอ่านจับใจความ
- 5.2 ความสำคัญของการอ่านจับใจความ
- 5.3 จุดมุ่งหมายของการอ่านจับใจความ
- 5.4 องค์ประกอบของการอ่านจับใจความ
- 5.5 แนวการสอนอ่านจับใจความ
- 5.6 การจัดกิจกรรมการอ่านจับใจความ
- 5.7 ทฤษฎีทางจิตวิทยาการศึกษาที่เกี่ยวกับการอ่านจับใจความ
- 5.8 การวัดและประเมินผลความสามารถในการอ่านจับใจความ

6. ความพึงพอใจ

- 6.1 ความหมายของความพึงพอใจ
- 6.2 องค์ประกอบของความพึงพอใจ
- 6.3 การวัดความพึงพอใจ

7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

- 7.1 วิจัยในประเทศ
- 7.2 วิจัยต่างประเทศ

1. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551

1.1 ความสำคัญของการเรียนภาษาไทย

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2551, หน้า 1-2) กล่าวว่าภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ของชาติเป็นสมบัติทางวัฒนธรรมอันก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพและเสริมสร้างบุคลิกภาพของคนในชาติให้มีความเป็นไทย เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ทำให้สามารถประกอบกิจกรรม การงาน และดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมประชาธิปไตยได้อย่างสันติสุขและเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ ประสบการณ์จากแหล่งข้อมูลสารสนเทศต่างๆ เพื่อพัฒนาความรู้ พัฒนาระบบการคิดวิเคราะห์

วิจารณ์และสร้างสรรค์ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ตลอดจนนำไปใช้ในการพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้ยังเป็น สื่อแสดงภูมิปัญญาของบรรพบุรุษด้านวัฒนธรรม ประเพณี และสุนทรียภาพ เป็นสมบัติล้ำค่า ควรแก่การเรียนรู้ อนุรักษ์ และสืบสานให้คงอยู่คู่ชาติไทยตลอดไป

การเรียนรู้ภาษาไทยที่เป็นทักษะที่ต้องฝึกฝนจนเกิดความชำนาญในการใช้ภาษาเพื่อการ สื่อสาร การเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ และเพื่อนำไปใช้ในชีวิตจริง

1. การอ่าน การอ่านออกเสียงคำ ประโยค การอ่านบทร้อยแก้ว คำประพันธ์ชนิดต่างๆ การอ่านในใจเพื่อสร้างความเข้าใจ และการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ความรู้จากสิ่งที่อ่าน เพื่อนำไป ปรับใช้ในชีวิตประจำวัน

2. การเขียน การเขียนสะกดตามอักขรวิธี การเขียนสื่อสาร โดยใช้ถ้อยคำและรูปแบบ ต่างๆ ของการเขียน ซึ่งรวมถึงการเขียนเรียงความ ย่อความ รายงานชนิดต่างๆ การเขียนตาม จินตนาการ วิเคราะห์วิจารณ์ และเขียนเชิงสร้างสรรค์

3. การฟัง การดู และการพูด การฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ การพูดแสดงความคิด เห็น ความรู้สึก พูดลำดับเรื่องราวต่างๆ อย่างเป็นเหตุเป็นผล การพูดในโอกาสต่างๆ ทั้งเป็น ทางการและไม่เป็นทางการ และการพูดเพื่อโน้มน้าวใจ

4. หลักการใช้ภาษาไทย ธรรมชาติและกฎเกณฑ์ของภาษาไทย การใช้ภาษาให้ถูกต้อง เหมาะสมกับโอกาสและบุคคล การแต่งบทประพันธ์ประเภทต่างๆ และอิทธิพลของ ภาษาต่างประเทศในภาษาไทย

5. วรรณคดีและวรรณกรรม วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมเพื่อศึกษาข้อมูล แนวความคิด คุณค่าของงานประพันธ์ และความเพลิดเพลิน การเรียนรู้และทำความเข้าใจบทเห่ บทร้องเล่นของเด็ก เพลงพื้นบ้านที่เป็นภูมิปัญญาที่มีคุณค่าของไทย ซึ่งได้ถ่ายทอดความรู้สึกนึก คิด ค่านิยม ขนบธรรมเนียมประเพณี เรื่องราวของสังคมในอดีต และความงดงามของภาษา เพื่อให้เกิดความซาบซึ้งและภูมิใจ ในบรรพบุรุษที่ได้สั่งสมสืบทอดมาจนถึงปัจจุบัน

1.2 สาระและมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2551, หน้า 2-3)

ได้กำหนดสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ไว้ดังนี้

สาระที่ 1 : การอ่าน

มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ

แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

สาระที่ 2 การเขียน

มาตรฐาน ท 2.1 ใช้กระบวนการเขียนเขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่างๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษา ค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

สาระที่ 3 การฟัง การดู และการพูด

มาตรฐาน ท 3.1 สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณและพูดแสดงความรู้ ความคิด และความรู้สึกในโอกาสต่างๆ อย่างมีวิจารณญาณและสร้างสรรค์

สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษาไทย

มาตรฐาน ท 4.1 เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทยการเปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม

มาตรฐาน ท 5.1 เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

1.3 คุณภาพผู้เรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2551, หน้า 4) ได้กำหนดคุณภาพผู้เรียนในการจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ดังนี้

1. อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองเป็นทำนองเสนาะได้ถูกต้องอธิบายความหมายโดยตรงและความหมายโดยนัยของคำ ประโยค ข้อความ สำนวนโวหาร จากเรื่องที่อ่าน เข้าใจคำแนะนำ คำอธิบายในคู่มือต่างๆ แยกแยะข้อคิดเห็นและข้อเท็จจริง รวมทั้งจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านและนำความรู้ความคิดจากเรื่องที่อ่านไปตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตได้ มีมารยาทและมีนิสัยรักการอ่าน และเห็นคุณค่าสิ่งที่อ่าน

2. มีทักษะในการคิดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัดและครึ่งบรรทัด เขียนสะกดคำ แต่งประโยคและเขียนข้อความ ตลอดจนเขียนสื่อสารโดยใช้ถ้อยคำชัดเจนเหมาะสม ใช้แผนภาพ โครงเรื่องและแผนภาพความคิด เพื่อพัฒนางานเขียน เขียนเรียงความ ย่อความ จดหมายส่วนตัว กรอกแบบรายการต่างๆ เขียนแสดงความรู้สึกและความคิดเห็น เขียนเรื่องตามจินตนาการอย่างสร้างสรรค์ และมีมารยาทในการเขียน

3. พูดแสดงความรู้ ความคิดเกี่ยวกับเรื่องที่ฟังและดู เล่าเรื่องย่อหรือสรุปจากเรื่องที่ฟังและดู ตั้งคำถาม ตอบคำถามจากเรื่องที่ฟังและดู รวมทั้งประเมินความน่าเชื่อถือจากการฟังและดู โฆษณาอย่างมีเหตุผล พูดตามลำดับขั้นตอนเรื่องต่างๆ อย่างชัดเจน พูดรายงานหรือประเด็นค้นคว้าจากการฟัง การดู การสนทนา และพูดโน้มน้าวได้อย่างมีเหตุผล รวมทั้งมีมารยาทในการดูและพูด

4. สกัดคำและเข้าใจความหมายของคำ จำนวน คำพังเพยและสุภาษิต รู้และเข้าใจ ชนิดและหน้าที่ของคำในประโยค ชนิดของประโยค และคำภาษาต่างประเทศในภาษาไทย ใช้คำราชาศัพท์และคำสุภาพได้อย่างเหมาะสม แต่งประโยค แต่งบทร้อยกรองประเภทกลอนสี่ กลอนสุภาพ และกาพย์ยานี 11

5. เข้าใจและเห็นคุณค่าวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน เล่านิทานพื้นบ้าน ร้องเพลงพื้นบ้านของท้องถิ่น นำข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่านไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง และท่องจำ บทอาขยานตามที่กำหนดได้

1.4 ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางวิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2551, หน้า 15-16) สาระที่ 1 การอ่าน มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

ตาราง 1 มาตรฐาน ท 1.1 และสาระการเรียนรู้แกนกลางระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.6	1. อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและ บทร้อยกรองได้ถูกต้อง	1. การอ่านออกเสียงและการบอก ความหมายของบทร้อยแก้ว และบท ร้อยกรอง ประกอบด้วย
	2. อธิบายความหมายของคำ ประโยคและข้อความที่เป็นโวหาร	- คำที่มีพยัญชนะควบกล้ำ - คำที่มีอักษรนำ - คำที่มีตัวการันต์ - คำที่มาจากภาษาต่างประเทศ - อักษรย่อและเครื่องหมายวรรคตอน - วัน เดือน ปีแบบไทย - ข้อความที่เป็นโวหารต่างๆ - จำนวนเปรียบเทียบ
	3. อ่านเรื่องสั้นๆ อย่างหลากหลายโดย จับเวลาแล้วถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน	2. การอ่านบทร้อยกรองเป็นทำนองเสนาะ 3. อ่านเรื่องสั้นๆ อย่างหลากหลาย โดยจับเวลาแล้วถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน

ตาราง 1 (ต่อ)

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.6	4. แยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากเรื่อง เรื่องที่อ่าน	4. แยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากเรื่อง ที่อ่าน
	5. อธิบายการนำความรู้และความคิด จากเรื่องที่อ่านไปตัดสินใจ แก้ปัญหา ในการดำเนินชีวิต	5. อธิบายการนำความรู้และความคิด จากเรื่องที่อ่านไปตัดสินใจแก้ปัญหา ในการดำเนินชีวิต
ป.6	6. อ่านงานเขียนเชิงอธิบาย คำสั่ง ข้อแนะนำ และปฏิบัติตาม	6. การอ่านงานเขียนเชิงอธิบาย คำสั่ง ข้อแนะนำ และปฏิบัติตาม - การใช้พจนานุกรม - การปฏิบัติตนในการอยู่ร่วมกันในสังคม - ข้อตกลงในการอยู่ร่วมกันในโรงเรียน และการใช้สถานที่สาธารณะในชุมชน และท้องถิ่น
ป.6	7. อธิบายความหมายของข้อมูล จากการอ่านแผนผัง แผนที่ แผนภูมิ และกราฟ	7. การอ่านข้อมูลจากแผนผัง แผนที่ แผนภูมิ และกราฟ
ป.6	8. อ่านหนังสือตามความสนใจ และอธิบายคุณค่าที่ได้รับ	8. การอ่านหนังสือตามความสนใจ เช่น - หนังสือที่นักเรียนสนใจและเหมาะสม กับวัย - หนังสืออ่านที่ครูและนักเรียนกำหนด ร่วมกัน
	9. มีมารยาทในการอ่าน	9. มารยาทในการอ่าน

ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2551, หน้า 27-28) สาระที่ 2 การเขียน มาตรฐาน ท 2.1 ใช้กระบวนการเขียนเขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่างๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

ตาราง 2 มาตรฐาน ท 2.1 และสาระการเรียนรู้แกนกลางระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.6	1. คัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัด และครึ่งบรรทัด	1. การคัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัด และครึ่งบรรทัดตามรูปแบบการเขียนตัวอักษรไทย
ป.6	2. เขียนสื่อสารโดยใช้คำได้ถูกต้อง ชัดเจน และเหมาะสม	2. การเขียนสื่อสาร เช่น - คำขวัญ - คำอวยพร - ประกาศ
ป.6	3. เขียนแผนภาพโครงเรื่องและแผนภาพความคิดเพื่อใช้พัฒนางานเขียน	3. การเขียนแผนภาพโครงเรื่องและแผนภาพความคิด
ป.6	4. เขียนเรียงความ	4. การเขียนเรียงความ
ป.6	5. เขียนย่อความจากเรื่องที่อ่าน	5. การเขียนย่อความจากสื่อต่างๆ เช่น นิทาน ความเรียงประเภทต่างๆ ประกาศ แจ้งความ แถลงการณ์ จดหมาย คำสอน โอวาท คำปราศรัยสุนทรพจน์ รายงาน ระเบียบ คำสั่ง
ป.6	6. เขียนจดหมายส่วนตัว	6. การเขียนจดหมายส่วนตัว - จดหมายขอโทษ - จดหมายแสดงความขอบคุณ - จดหมายแสดงความเห็นใจ - จดหมายแสดงความยินดี

ตาราง 2 (ต่อ)

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.6	8. เขียนเรื่องตามจินตนาการและ สร้างสรรค์	8. การเขียนเรื่องตามจินตนาการและ สร้างสรรค์
ป.6	9. มีมารยาทในการเขียน	9. มารยาทในการเขียน

ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตร
แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2551,
หน้า 41-42) สาระที่ 3 การฟัง การดู และการพูด มาตรฐาน ท 3.1 สามารถเลือกฟังและดูอย่างมี
วิจารณญาณและพูดแสดงความรู้ ความคิด และความรู้สึกในโอกาสต่างๆ อย่างมีวิจารณญาณและ
สร้างสรรค์

ตาราง 3 มาตรฐาน ท 3.1 และสาระการเรียนรู้แกนกลางระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.6	1. พุดแสดงความรู้ ความเข้าใจ จุดประสงค์ของเรื่องที่ฟังและดู 2. ตั้งคำถามและตอบคำถามเชิงเหตุผล จากเรื่องที่ฟังและดู	1. การพุดแสดงความรู้ ความเข้าใจใน จุดประสงค์ของเรื่องที่ฟังและดูจากสื่อ ต่างๆ ได้แก่ - สื่อสิ่งพิมพ์ - สื่ออิเล็กทรอนิกส์
ป.6	3. วิเคราะห์ความน่าเชื่อถือจากการฟัง และดูสื่อโฆษณาอย่างมีเหตุผล	2. การวิเคราะห์ความน่าเชื่อถือจากการฟัง และดูสื่อโฆษณา
ป.6	4. พุดรายงานเรื่องหรือประเด็นที่ศึกษา ค้นคว้าจากการฟัง การดู และการ สนทนา	3. การรายงาน เช่น - การพุดลำดับขั้นตอนการปฏิบัติงาน - การพุดลำดับเหตุการณ์
ป.6	5. พุดโน้มน้าวอย่างมีเหตุผล และ น่าเชื่อถือ	4. พุดโน้มน้าวอย่างมีเหตุผลและน่าเชื่อถือ
ป.6	6. มีมารยาทในการฟัง การดู และ การพุด	5. มารยาทในการฟัง การดู และการพุด

ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2551, หน้า 49-50) สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษาไทย มาตรฐาน ท 4.1 เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทยการเปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

ตาราง 4 มาตรฐาน ท 4.1 และสาระการเรียนรู้แกนกลางระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.6	1. วิเคราะห์ชนิดและหน้าที่ของคำในประโยค	1. ชนิดของคำ - คำนาม - คำสรรพนาม - คำกริยา - คำวิเศษณ์ - คำบุพบท - คำเชื่อม - คำอุทาน
ป.6	2. ใช้คำได้เหมาะสมกับกาลเทศะและบุคคล	2. คำราชาศัพท์ 3. ระดับภาษา 4. ภาษาถิ่น
ป.6	3. รวบรวมและบอกความหมายของคำภาษาต่างประเทศที่ใช้ในภาษาไทย	5. คำที่มาจากภาษาต่างประเทศ
ป.6	4. ระบุลักษณะของประโยค	6. กลุ่มคำหรือวลี 7. ประโยคสามัญ 8. ประโยครวม 9. ประโยคซ้อน
ป.6	5. แต่งบทร้อยกรอง	10. กลอนสุภาพ
ป.6	6. วิเคราะห์และเปรียบเทียบสำนวนที่เป็นคำพังเพย และสุภาษิต	11. สำนวนที่เป็นคำพังเพย และสุภาษิต

ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2551, หน้า 55 - 56) สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม มาตรฐาน ท 5.1 เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ตาราง 5 มาตรฐาน ท 5.1 และสาระการเรียนรู้แกนกลางระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.6	1. แสดงความคิดเห็นจากวรรณคดี หรือ วรรณกรรมที่อ่าน 2. เล่านิทานพื้นบ้านท้องถิ่นตนเอง และ นิทานพื้นบ้านของท้องถิ่นอื่น 3. อธิบายคุณค่าของวรรณคดี และ วรรณกรรมที่อ่านและนำไป ประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง	1. วรรณคดีและวรรณกรรม เช่น - นิทานพื้นบ้านท้องถิ่นตนเองและ ท้องถิ่นอื่น - นิทานคติธรรม - เพลงพื้นบ้าน - วรรณคดีและวรรณกรรมในบทเรียน และตามความสนใจ
ป.6	4. ท่องจำบทอาขยานตามที่กำหนด และ บทร้อยกรองที่มีคุณค่าตามความสนใจ	2. บทอาขยานและบทร้อยกรองที่มีคุณค่า - บทอาขยานตามที่กำหนด - บทร้อยกรองตามความสนใจ

1.5 คำอธิบายรายวิชาภาษาไทย ประถมศึกษาปีที่ 6

คำอธิบายรายวิชาของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (โรงเรียนบ้านนาไพร, 2554, หน้า 35)

คำอธิบายรายวิชา

วิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท16101
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
เวลา 160 ชั่วโมง/ปี (4 ชั่วโมง/สัปดาห์)

ศึกษาหลักการอ่านออกเสียงบทร้อยแก้ว บทร้อยกรอง อ่านจับใจความจากสื่อต่าง ๆ จำแนกข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน ฟังและดู สามารถเขียนสื่อความโดยใช้คำ แผนภาพ แผนความคิด เขียนสื่อความต่างๆ ศึกษาหลักการสรุปใจความสำคัญ เขียนสะกดคำ ความหมาย

ของคำในบริบทต่างๆ ศึกษาวิเคราะห์ชนิดและหน้าที่ของคำในประโยค แต่งคำประพันธ์ได้ถูกต้อง
ศึกษานิทาน ตำนานและเพลงพื้นบ้าน

โดยการอ่านออกเสียง อ่านในใจ แยกข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน สรุปความรู้
ความคิด ตอบคำถามเรื่องที่อ่าน เขียนแผนภาพ แผนภูมิ แผนผังความคิด เขียนเรียงความ
เขียนย่อความ เขียนจดหมาย เขียนบันทึก เขียนรายงาน และเขียนเรื่องจากจินตนาการ
คัดลายมือตามหลักการคัดลายมือ พุทธสรุปความ พุทธแสดงความคิดเห็น ความรู้สึกเรื่องที่อ่าน
ฟังและดู สามารถเขียนคำ ใช้ประโยคได้ถูกต้อง สามารถวิเคราะห์ข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน ฟังและดู
ท่องจำบทอาขยานและบทประพันธ์ที่ชอบ เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ วิเคราะห์ จำแนกข้อมูล
และสื่อสารโดยใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้อง

โดยการวิเคราะห์คุณค่า ประเมินค่าสิ่งที่อ่าน ฟัง ดูและพูด สามารถนำความรู้ไปใช้
ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน มีค่านิยมที่ดีต่อวิชาภาษาไทย

1.6 โครงสร้างรายวิชาภาษาไทย ภาคเรียนที่ 1 ประถมศึกษาปีที่ 6

โครงสร้างรายวิชา ท 16101 ภาษาไทย 6 (โรงเรียนบ้านนาไพร, 2554, หน้า 75-76)

ตาราง 6 แสดงโครงสร้างรายวิชาภาษาไทย ภาคเรียนที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

โครงสร้างรายวิชา ท 16101 ภาษาไทย 6

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

เวลา 160 ชั่วโมง

ลำดับ ที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน (100)
1	ดูละครย้อนคิด	ท1.1 ป.6/1 ป.6/2 ป.6/4 ป.6/5 ป.6/9 ท4.1 ป.6/1 ท 5.1 ป.6/1 ป.6/3	12	3
2	นิทานแสนสนุก	ท1.1 ป.6/1 ป.6/2 ป.6/3 ป.6/5 ท2.1 ป.6/3 ท3.1 ป.6/1 ท 5/1 ป.6/1 ป.6/3	14	6
3	อ่านป้ายได้สาระ	ท1.1 ป.6/1 ป.6/5 ท 2.1 ป.6/2 ป.6/3 ท3.1 ป.6/1 ป.6/3 ป.6/6 ท4.1 ป.6/2	15	4

ตาราง 6 (ต่อ)

ลำดับ ที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน (100)
4	เรื่องกล้วยๆ	ท1.1 ป.6/1 ป6/4 ป.6/5 ท 2.1 ป.6/3 ป6/5 ท.3.1 ป.6/3	14	3
5	เสวนาพาที่เพื่อนสี่ภาค	ท1.1 ป.6/1 ท 2.1 ป.6/2 ท3.1 ป.6/3 ป.6/5 ป.6/6 ท4.1 ป.6/2	10	3
6	ภาษาทันสมัยใน เทคโนโลยี	ท1.1 ป.6/1 ป.6/3 ท3.1 ป.6/6 ท4.1 ป.6/1	10	3
7	สรุปทบทวนสอบกลางปี		5	20
8	กลอนกานท์บ้านสวน	ท1.1 ป.6/1 ป6/4 ป.6/7 ท4.1 ป.6/2 ป.6/5	6	3
9	ความฝันของขวัญ	ท1.1 ป.6/1 ป6/5 ท4.1 ป.6/1 ป.6/4 ป.6/5	9	3
10	ครั้นเพลงเพลงพื้นบ้าน	ท1.1 ป.6/1 ป6/2 ท4.1 ป.6/1 ป.6/4 ป.6/5	8	3
11	ห้องกลางสร้างสุขภาพ	ท1.1 ป.6/1 ป6/3 ท2.1 ป.6/2 ป6/3 ป.6/9 ท3.1 ป.6/1 ป.6/2	8	3
12	จากผาแต้ม.....สู่อียิปต์	ท1.1 ป.6/1 ท 2.1 ป.6/1 ป6/8 ท3.1 ป.6/4	8	3
13	สร้างสรรค์ภาษา โฆษณางูใจ	ท1.1 ป.6/1 ท3.1 ป.6/3 ป.6/5	10	4
14	บันทึกของสายชล	ท1.1 ป.6/1 ป.6/5 ท 2/1 ป.6/3 ป.6/4	8	3
15	จดหมายจากต่างแดน	ท1.1 ป.6/1 ท 2/1 ป.6/6 ป.6/7	10	3
16	สามสถาบันหลักนครา	ท1.1 ป.6/1 ป.6/6 ท 2.1 ป.6/3	8	3
สรุปทบทวนสอบปลายปี			5	30
รวมทั้งสิ้นตลอดปี			160	100

จากโครงสร้างหน่วยการเรียนรู้วิชาภาษาไทย ท 16101 ภาคเรียนที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เลือกหน่วยที่ 2 เรื่องนิทานแสนสนุก จำนวน 5 เรื่อง ใช้เวลาเรียนทั้งหมด 14 ชั่วโมง เพื่อพัฒนาเป็นกิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

2. กิจกรรมการเรียนรู้

2.1 ความหมายของกิจกรรมการเรียนรู้

คำว่า กิจกรรมการเรียนรู้ การสอน หลักสูตรปัจจุบัน (หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551) จะใช้คำว่า กิจกรรมการเรียนรู้ เพราะต้องการเน้นที่ตัวนักเรียนเป็นสิ่งสำคัญ หมายถึง เน้นที่บทบาทของนักเรียน ถึงแม้ว่าจะเน้นที่บทบาทของนักเรียน แต่ผู้สอนก็ยังคงมีบทบาทร่วมด้วยเช่นกัน คือเป็นผู้อำนวยความสะดวก ได้แก่ เป็นผู้ให้คำปรึกษา เป็นผู้กระตุ้นให้นักเรียนได้คิด เป็นผู้จัดระบบระเบียบ เป็นผู้แนะนำและกำกับไม่ให้ออกนอกทางหรือหลงทาง (อาภรณ์ ใจเที่ยง, 2553, หน้า 71) ดังนั้นในการวิจัยผู้วิจัยจึงใช้คำว่า "กิจกรรมการเรียนรู้" ซึ่งมีนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของกิจกรรมการเรียนรู้ไว้ดังนี้

ทัศนีย์ ศุภเมธี (2533, หน้า 189 – 190 อ้างอิงใน อาภรณ์ ใจเที่ยง, 2553, หน้า 71) กล่าวว่า กิจกรรมการเรียนรู้ หมายถึง ทุกสิ่งทุกอย่างที่กระทำขึ้นเพื่อให้การเรียนการสอนในครั้งนั้นๆ ได้ผลดี คือ การสอนของคุณเป็นไปอย่างมีความหมาย นักเรียนได้ทั้งความรู้และความสนุกสนาน เพลิดเพลิน

อาภรณ์ ใจเที่ยง(2553, หน้า 72) กล่าวว่า กิจกรรมการเรียนรู้ หมายถึง การปฏิบัติต่างๆ ที่เกี่ยวกับการเรียนการสอน เพื่อให้การสอนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ และการเรียนรู้ของนักเรียนบรรลุสู่จุดประสงค์ การสอนที่กำหนดไว้

กล่าวโดยสรุป กิจกรรมการเรียนรู้ คือ การปฏิบัติทุกสิ่งทุกอย่างที่กระทำขึ้นเพื่อให้การเรียนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ และการเรียนรู้ของนักเรียนบรรลุสู่จุดประสงค์ การสอนที่กำหนดไว้ นักเรียนได้ทั้งความรู้และความสนุกสนาน เพลิดเพลิน

2.2 หลักการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

อาภรณ์ ใจเที่ยง (2553, หน้า 73-76) กล่าวว่า ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนควรคำนึงถึงหลักการข้อต่อไปนี้

1. จัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของหลักสูตร หลักสูตรฉบับปัจจุบันมีความมุ่งหวังให้นักเรียนเป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข บนพื้นฐานของความเป็นไทย สามารถคิด ค้นคว้า

แสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเอง เป็นคนใฝ่รู้ใฝ่เรียนและรักการเรียนรู้ ผู้สอนจึงต้องสอนวิธีการคิด วิธีการทำ วิธีการแก้ปัญหาและสอนอย่างมีลำดับขั้นตอนที่มีประสิทธิภาพ จัดกิจกรรมในรูปแบบต่าง ๆ ใช้วิธีสอนที่หลากหลาย เพื่อให้นักเรียนเกิดคุณลักษณะตามที่หลักสูตรมุ่งหวัง ผู้สอนจึงต้องศึกษาหลักสูตรแล้วจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของหลักสูตร

2. จัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การสอน คือ ผู้สอนต้องพิจารณาว่าจุดประสงค์การสอนในครั้งนั้นมุ่งเน้นพฤติกรรมด้านใด เช่น สอนชั้น ป.3 เรื่องการเย็บกระดุมไปตอง 4 มุม มีจุดประสงค์การสอนเพื่อให้นักเรียนสามารถเย็บกระดุมได้สวยงามถูกต้องตามขั้นตอนและรูปแบบที่กำหนดการสอนครั้งนี้มีจุดประสงค์เน้นพฤติกรรมด้านทักษะ ดังนั้นผู้สอนต้องจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยให้นักเรียนได้ลงมือฝึกปฏิบัติเพื่อให้เกิดทักษะ

3. จัดกิจกรรมให้สอดคล้องและเหมาะสมกับวัย ความสามารถ ความสนใจของนักเรียน เช่น นักเรียนในระดับประถมศึกษาชอบเรียนป่นเล่น ครูจึงควรจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้แสดงบทบาท ได้แข่งขัน ได้เล่นเกม ได้ร้องเพลง ได้เต้น ให้ได้แสดงออกตามวัย นักเรียนจะเรียนด้วยความสนุกเพลิดเพลินดีกว่านั่งฟังครูอธิบายแต่เพียงอย่างเดียว เช่น การสอนเกี่ยวกับประเพณีวันลอยกระทงในชั้น ป.3 ผู้สอนอาจจัดให้นักเรียนเกิดความสุขในการเรียนได้โดยให้นักเรียนส่วนหนึ่งออกมารำวง อีกส่วนหนึ่งร้องเพลงลอยกระทงนักเรียนจะเรียนด้วยความสนุกและด้วยความสนใจ

4. จัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับลักษณะของเนื้อหาวิชา เนื้อหาวิชามีหลายประเภท เช่น ประเภทข้อเท็จจริง การแก้ปัญหา การคิดสร้างสรรค์ ทักษะ เจตคติและค่านิยม เนื้อหาวิชาแต่ละประเภทต้องอาศัยเทคนิควิธีสอนหรือการจัดกิจกรรมที่แตกต่างกัน เช่น ถ้าเป็นทักษะ ก็ต้องจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติ ฝึกฝนอย่างมีขั้นตอนจึงจะเกิดทักษะได้ ยกตัวอย่างการสอนคัดเขียนไทย นักเรียนจะคัดเขียนตัวอักษรไทยได้สวยงามต้องได้ฝึกการคัดบ่อย ๆ ตามลำดับขั้นตอนและมีการปรับปรุงแก้ไขในส่วนที่บกพร่องจนสามารถคิดได้อย่างสวยงามในเวลาที่กำหนดหรือถ้าเป็นเนื้อหาวิชาประเภทการแก้ปัญหาก็ต้องให้นักเรียนได้คิดแก้ปัญหาและเปิดโอกาสให้แสดงความคิดสร้างสรรค์ในการแก้ปัญหานั้น เช่น วิชาวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ เป็นต้น

5. จัดกิจกรรมให้มีลำดับขั้นตอน เพื่อให้นักเรียนได้เกิดความรู้ความเข้าใจอย่างต่อเนื่องไม่สับสนและสามารถโยงความสัมพันธ์ของเนื้อหาที่เรียนได้ การจัดลำดับขั้นตอนควรเริ่มจากง่ายไปยาก รูปธรรมไปนามธรรม ไกลตัวไปใกล้ตัวและส่วนรวมไปส่วนย่อย จะทำให้เกิดการเรียนรู้ได้ดี

6. จัดกิจกรรมให้น่าสนใจ โดยใช้สื่อการสอนที่เหมาะสม สื่อการสอนสามารถแบ่งได้เป็น 5 ประเภทได้แก่

6.1 สื่อบุคคลและของจำลอง หมายถึง ผู้สอน ผู้ช่วยสอน วิทยากรพิเศษหรือของจริงต่าง ๆ เพื่อช่วยในการประกอบการสอน เป็นต้น

6.2 วัสดุและอุปกรณ์เครื่องฉาย เช่น ภาพยนตร์ แผ่นโปร่งใส สไลด์ फिल्म สตรีป ฯลฯ

6.3 วัสดุและอุปกรณ์เครื่องเสียง เช่น วิทยุ เครื่องบันทึกเสียง ฯลฯ

6.4 สิ่งพิมพ์ เช่น หนังสือ วารสาร รูปภาพ ฯลฯ

6.5 วัสดุที่ใช้แสดง เช่น แผนที่ ลูกโลก ของจำลองต่าง ๆ ฯลฯ

7. จัดกิจกรรมโดยให้นักเรียนเป็นผู้กระทำกิจกรรม เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ผู้สอนเป็นผู้อำนวยความสะดวก ส่วนตัวความรู้เป็นผลพลอยได้จากการทำกิจกรรมทั้งนี้เพราะว่าระหว่างทำกิจกรรมนักเรียนจะได้รับผลคือ เกิดการพัฒนาตนเองทางการคิดการปฏิบัติการแก้ปัญหา การทำงานร่วมกัน การวางแผนจัดการและเทคนิควิธีการต่าง ๆ ที่เรียกว่า เรียนรู้วิธีการหาความรู้ (Learn how to learn) ซึ่งมีคุณค่ามากกว่าตัวความรู้

8. จัดกิจกรรมโดยใช้วิธีการที่ทำทลายความคิดความสามารถของนักเรียน ผูกผันวิธีการแสวงและการแก้ปัญหาด้วยตนเอง จะทำให้นักเรียนเห็นคุณค่าของสิ่งที่เรียนและได้รับประโยชน์จากการเรียนอย่างแท้จริง เช่น จัดกิจกรรมให้ได้ค้นคว้ารวบรวมข้อมูลจากเอกสาร จากการสัมภาษณ์ จากการศึกษาเอกสารที่ จากการเข้าร่วมฟังการอภิปราย การสัมมนา การจัดนิทรรศการ แสดงละคร จัดโต้วาที จัดแข่งขันการแต่งกลอนสด จัดประกวดเรียงความ จัดป้ายนิเทศ เป็นต้น กิจกรรมเหล่านี้เป็นทั้งกิจกรรมในวิชาที่เรียนและกิจกรรมเสริมประกอบการเรียน (กิจกรรมเสริมหลักสูตร) ซึ่งจะเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความสามารถ ความถนัดและได้พัฒนาศักยภาพส่วนตัวของนักเรียนได้ดี

9. จัดกิจกรรมโดยใช้เทคนิควิธีการสอนที่หลากหลาย ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ ทำให้นักเรียนเกิดความกระตือรือร้นในการเรียนและเกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง ในการสอนแต่ละเนื้อหาและแต่ละครั้ง ผู้สอนไม่ควรใช้วิธีเดียวกันตลอด ควรคิดกิจกรรมการเรียนการสอนที่น่าสนใจ เลือกใช้วิธีการสอนที่สอดคล้องกับลักษณะเนื้อหาวิชา เช่น สอนวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องให้นักเรียนได้คิดคำนวณ ได้แก้ปัญหา ได้ทดลอง ได้สืบเสาะหาความรู้ ดังนั้นผู้สอนอาจเลือกให้วิธีสอนแบบทดลอง แบบวิทยาศาสตร์ แบบแก้ปัญหา หรือแบบสืบสวนสอบสวนตามความเหมาะสม เป็นการเปลี่ยนใช้เทคนิควิธีการสอนที่หลากหลายโดยให้สอดคล้องกับสถานการณ์ นักเรียนก็จะเรียนด้วยความกระตือรือร้นและเกิดการเรียนรู้ได้ดี

10. จัดกิจกรรมโดยให้มีบรรยากาศที่รื่นรมย์ สนุกสนานและเป็นกันเอง เพราะทำให้นักเรียนเรียนด้วยความสุข สบายใจ ไม่ตึงเครียด อันส่งผลให้นักเรียนเกิดเจตคติที่ดีต่อวิชาที่เรียน

บรรยากาศจะเป็นเช่นไร ขึ้นอยู่กับบุคลิกภาพของผู้สอนเป็นสำคัญ ถ้าผู้สอนเข้มงวด เคร่งขรึมและเคร่งเครียด บรรยากาศจะตึงเครียดทำให้นักเรียนรู้สึกอึดอัด ไม่สบายใจในการเรียนแต่ถ้าผู้สอนเข้าใจนักเรียน ให้ความเมตตา มีบุคลิกภาพที่ร่าเริงแจ่มใส ไม่เข้มงวด ดุดัน ให้อิสระแก่นักเรียนในการซักถามปัญหาและปรึกษาหารือกันระหว่างทำกิจกรรม โดยไม่ห่วงวายสับสน มีวินัยในตนเองก็จะเป็นบรรยากาศที่ส่งเสริมการทำกิจกรรมได้ดี

11. จัดกิจกรรมแล้วต้องมีการวัดผลการใช้กิจกรรมนั้นทุกครั้ง เพื่อค้นหาข้อดีข้อบกพร่องแล้วนำมาผลไปปรับปรุงแก้ไขใช้ในครั้งต่อไป ในการวัดผลควรมีทั้งการวัดผลระหว่างที่นักเรียนทำกิจกรรมและภายหลังการทำกิจกรรม โดยครูอาจใช้วิธีสังเกต ซักถาม ตรวจสอบผลงานหรือทดสอบ เมื่อวัดผลแล้วพบว่ากิจกรรมนั้นทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดีก็สามารถนำไปใช้ได้ต่อ แต่ถ้านักเรียนพบปัญหาขณะปฏิบัติกิจกรรม ผู้สอนควรได้วิเคราะห์หาสาเหตุแล้วแก้ไขให้ตรงจุด กิจกรรมนั้นอาจยากเกินระดับความสามารถของเด็ก สถานการณ์ สภาพแวดล้อม ไม่เอื้ออำนวย หรือนักเรียนยังขาดประสบการณ์พื้นฐาน ก็จำเป็นต้องปรับปรุงแก้ไขได้ดียิ่งขึ้น

กล่าวโดยสรุป การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนควรดำเนินการเพื่อประโยชน์แก่นักเรียนอย่างแท้จริง โดยมุ่งพัฒนาความเจริญทุกด้านให้แก่ นักเรียน เราให้นักเรียนได้แสดงออก ได้มีส่วนร่วม ร่วมฝึกฝนวิธีการแสวงหาความรู้ วิธีการแก้ปัญหาด้วยตนเอง และจัดโดยมีบรรยากาศที่รื่นรมย์ สนุกสนาน ตลอดจนจัดให้เหมาะสมกับวัย ความสามารถ ความสนใจของนักเรียน

2.3 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

อาภรณ์ ใจเที่ยง (2553, หน้า 78 - 80) กล่าวถึงการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ว่า ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้จะมีขั้นตอนที่แตกต่างกันไปตามเทคนิควิธีสอนที่ผู้สอนใช้ โดยทั่วไปแล้วไม่ว่า จะใช้วิธีสอนแบบใด ก็จะมีขั้นตอนหลักเหมือนกัน 3 ขั้นตอน ได้แก่

1. ชี้นำเข้าสู่บทเรียน
2. ชี้นำปฏิบัติกิจกรรม (ขั้นสอน)
3. ขั้นสรุปและวัดผล

แต่ละขั้นตอนมีหลักการจัด ดังนี้

1. ชี้นำเข้าสู่บทเรียน เป็นขั้นเตรียมความพร้อมให้แก่ นักเรียน และเร้าความสนใจให้นักเรียนอยากรู้ อยากเห็น อยากคิด อยากทำ เพื่อเชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่เข้าด้วยกัน

1.1 หลักการนำเข้าสู่บทเรียน

1) นำสนใจ หมายถึง นำให้น่าสนใจโดยใช้เทคนิควิธีการต่างๆ เช่น ใช้ปริศนาคำทาย เล่นิทาน ใช้เพลง ใช้เกม ใช้การแสดงท่าทาง ฯลฯ

2) ให้ตรงเรื่อง หมายถึง นำให้ตรงกับเรื่องที่สอน เช่น สอนเรื่องอาหารหลัก 5 หมู่ ควรนำด้วยการสนทนาซักถามเกี่ยวกับอาหารที่นักเรียนได้รับประทานในวันนี้ว่ามีอะไรบ้างซึ่งเป็นเรื่องใกล้ตัว และตรงเข้าสู่เรื่องที่เรียนทันที แทนที่จะนำบทเรียนโดยการสนทนาซักถามเกี่ยวกับการจ่ายตลาด ซึ่งเป็นเรื่องใกล้ตัวเด็ก และอาจได้รับคำตอบที่ไม่ตรงกับเรื่องที่สอน

3) ไม่เปลืองเวลา หมายถึง ควรใช้เวลาไม่มากในการนำเข้าสู่บทเรียน เช่น ถ้าสอนในเวลา 1 ชั่วโมง ไม่ควรใช้เวลาเกิน 10 นาที

1.2 วิธีการที่ใช้นำเข้าสู่บทเรียน

1) ร้องเพลง เช่น สอนเรื่องประเพณีการลอยกระทง อาจนำด้วยการให้นักเรียนร้องเพลงลอยกระทง และอาจให้ออกมารำวงด้วย

2) เล่นเกม เช่น เกมแข่งขันสร้างคำจากตัวอักษรที่ให้ (ใช้สอนภาษาไทย) ตัวอย่างเช่น

รไรกรก	(กรรไกร)
ะพาณ	(เฉพาะ)

3) เล่านิทาน เช่น สอนเรื่องความโลภ ครูอาจเล่านิทานเรื่องสุนัขกับเงาจากนิทานอีสป

4) ยกสถานการณ์จริง เช่น สอนเรื่องการป้องกันและระวังอุบัติเหตุ ครูอาจยกตัวอย่างอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นจริงในโรงเรียน หรืออุบัติเหตุที่นักเรียนเคยพบเห็น

5) สนทนาซักถาม เช่น สอนเรื่องโรคติดต่อ ครูอาจซักถามนักเรียนที่เคยเป็นไข้หวัดเป็นคางทูม เป็นอีสุกอีใส ฯลฯ

6) ทายปริศนาคำทาย เช่น สอนเรื่องการเกิดของฝน ครูอาจนำด้วยการทายปริศนาคำทายว่า อะไรเอ่ยมาจากสวรรค์วิ้งหนี่ไม่ทันพากันเป็นหวัด หรือเขียวชอุ่มพุ่มไสวไม่มีใบมีแต่เม็ด

7) เล่าประสบการณ์ ให้นักเรียนออกมาเล่าประสบการณ์ เช่น สอนเรื่องวันสำคัญทางศาสนา ครูอาจให้นักเรียนที่เคยไปวัดทำบุญตักบาตรกับผู้ปกครองในวันสำคัญทางศาสนาออกมาเล่าประสบการณ์ให้เพื่อนฟัง

8) ให้แสดงท่าทาง เช่น สอนเรื่องการรักษาความสะอาดร่างกาย ครูอาจให้นักเรียนออกมาแสดงท่าทางการอาบน้ำ การสระผม การแปรงฟัน เป็นต้น

2. ชั้นปฏิบัติการ (ชั้นสอน) เป็นชั้นที่ต่อจากชั้นนำเข้าสู่บทเรียน ถือว่าเป็นชั้นสำคัญที่จะทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ กิจกรรมที่นักเรียนจะปฏิบัติในชั้นนี้มีหลายอย่าง เช่น การค้นคว้า การอภิปรายกลุ่ม การรายงาน การแสดงบทบาทสมมติ การพูด

แสดงความคิดเห็น การสาธิต การเล่าเรื่อง การสัมภาษณ์ ฯลฯ ผู้สอนต้องคำนึงถึงหลักการจัดกิจกรรม ดังนี้

- 2.1 เป็นกิจกรรมที่สอดคล้องกับจุดประสงค์ที่กำหนดไว้
- 2.2 เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมความคิดแก้ปัญหาและความคิดสร้างสรรค์
- 2.3 เป็นกิจกรรมที่สอดคล้องกับวัย วุฒิภาวะ และความพร้อมของนักเรียน
- 2.4 เป็นกิจกรรมที่สนองความต้องการ ความสนใจ และความถนัดของนักเรียน
- 2.5 เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการของนักเรียนทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม

และสติปัญญา

- 2.6 เป็นกิจกรรมที่เหมาะสมกับเวลาและสภาพแวดล้อม
- 2.7 เป็นกิจกรรมที่นักเรียนได้ลงมือกระทำ หรือปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง
- 2.8 เป็นกิจกรรมที่มีขั้นตอนเป็นไปตามลำดับความง่ายยาก ระบุธรรมชาติไปนามธรรมชาติ

และความเรียงง่ายไปสู่ความสลับซับซ้อน

- 2.9 เป็นกิจกรรมที่ใช้สื่อการสอนได้สอดคล้องเหมาะสม

3. **ขั้นสรุปและวัดผล** เป็นขั้นการสรุปเนื้อหาที่เรียนผ่านมาแล้วทั้งหมด สรุปทั้งด้านความรู้ ความคิด เจตคติ และทักษะที่นักเรียนได้รับ ตลอดจนการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน ในการสรุปนี้ ผู้สอนอาจให้นักเรียนเป็นผู้สรุป หรือผู้สอนกับนักเรียนร่วมกันสรุปก็ได้ หลังจากนั้นผู้สอนควรได้วัดผลการเรียนรู้ว่า นักเรียนบรรลุตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ โดยอาจใช้วิธีให้ตอบคำถาม ให้ทำแบบทดสอบ ให้ทำแบบฝึกหัด หรือทำรายงานตามที่คุณสอนวางแผนไว้

2.4 แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้

วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์ (2545, หน้า 297) ได้ให้ความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้ว่า แผนการสอนหรือแผนการจัดการเรียนรู้ คือ แผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่อการสอน การวัดผลประเมินผลให้สอดคล้องกับเนื้อหาและจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

สุวิทย์ มูลคำ และคณะ (2551, หน้า 58) กล่าวว่า แผนการจัดการเรียนรู้ คือ แผนการเตรียมการสอนหรือการกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ไว้ล่วงหน้าอย่างเป็นระบบและจัดทำเป็นลายลักษณ์อักษร โดยมีการรวบรวมข้อมูลต่างๆ มากำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อให้นักเรียนบรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ โดยเริ่มจากการกำหนดวัตถุประสงค์จะให้นักเรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงด้านใด (สติปัญญา/เจตคติ/ทักษะ) จะจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิธีใด ใช้สื่อการสอนหรือแหล่งการเรียนรู้ใด และจะประเมินผลอย่างไร

การเตรียมแผนการสอน

พรพิไล เลิศวิชา และอัศรภูมิ จารุภากร (2550, หน้า 144-145) กล่าวถึง การเตรียมแผนการสอน (Lesson Design Template) มีขั้นตอน ดังนี้

1. เป้าหมาย Established Goals
  - 1.1 สาระสำคัญของสิ่งที่ต้องการให้เรียนรู้ คืออะไร
  - 1.2 การออกแบบกระบวนการเรียนรู้ ต้องเน้นให้เข้าใจ (หรือปฏิบัติ) เรื่องอะไร
2. กุญแจสู่ความสำเร็จ Key Success
  - 2.1 เด็กน่าจะรู้อะไรบ้างแล้วเกี่ยวกับสิ่งที่กำลังจะเรียนนี้
  - 2.2 ประเด็นสำคัญของสิ่งที่จะ “จับ” ความสนใจของเด็กไว้ได้อย่างต่อเนื่อง คือ อะไร
  - 2.3 จะสร้างแรงจูงใจด้วยวิธีไหน
  - 2.4 ด้วยกระบวนการแบบไหน ที่จะทำให้เด็กทำได้สำเร็จ
3. สิ่งนี้อาจยับยั้งการเรียนรู้ Key Failure Evidence
  - 3.1 เด็กอาจมีความคิดเชิงลบอะไรเกี่ยวกับสิ่งที่จะเรียนนี้
  - 3.2 ลักษณะของเนื้อหาหรือกระบวนการวิชาที่อาจมีบางอย่างทำให้เด็กไม่ยอมเรียนรู้
4. ลำดับขั้นตอนของการเรียนรู้ Learning Plan
  - 4.1 กระบวนการเรียนรู้แบบไหน ขั้นตอนอย่างไร ที่จะนำเด็กไปสู่ความสำเร็จ
  - 4.2 ทำอย่างไรจะให้เด็กรู้ว่า เรากำลังเรียนอะไรอยู่ (What) เรียนทำไม (Why)

ปลายทางอยู่ตรงไหน

- 4.3 ทำอย่างไร ทำแบบไหน ที่จะลำดับจากสิ่งที่เข้าใจง่าย ทำได้ ไปสู่สิ่งที่ยาก
- 4.4 ออกแบบกระบวนการอย่างไร เพื่อให้เด็กเข้าสู่สถานการณ์ที่สามารถเรียนรู้แนวคิดและสาระสำคัญของสิ่งที่เรียนนี้ โดยเน้นให้มีประสบการณ์ (Experience) และได้ลงมือสำรวจ (Explore)
- 4.5 ด้วยขั้นตอนแบบไหน เวลาใดที่เด็กจะได้คิดทบทวนสิ่งที่เข้าใจ (Rethink) และปรับปรุงแก้ไขให้ก้าวหน้าขึ้น (Revise)
- 4.6 แผนการและขั้นตอนอย่างไร ที่เด็กแต่ละคน ซึ่งมีลักษณะต่างกันความสามารถต่างกัน จะเรียนรู้สิ่งนี้ได้เต็มที่
- 4.7 กระบวนการชนิดไหน ที่เด็กจะเรียนรู้ด้วยความรู้สึกทางบวก (Positive) เด็กเรียนรู้โดยปลอดภัย (Safe) เด็กเผชิญกับภาวะท้าทาย (Challenge) แต่ผ่อนคลาย (Relax) ไม่เผชิญความเครียดที่ไม่จำเป็น

5. ปฐกฏการณ์ที่อาจประเมินผลได้ Assessment Evidence

5.1 วิธีไหน ชั้นตอนใด ที่เด็กจะแสดงออกมาได้ว่า เขากระตือรือร้นที่จะเรียนชั่วโมงนี้

5.2 ด้วยกระบวนการใด การลงมือแบบไหน ที่จะประเมินได้ว่า เด็กอยู่ในกระบวนการเรียนรู้อย่างเป็นทางการ (Active)

5.3 ด้วยเกณฑ์วัดแบบไหน ที่จะทำให้เห็นได้ว่า เด็กเกิดความเข้าใจในสิ่งที่เรียนรู้แล้ว

5.4 ด้วยเกณฑ์วัดแบบไหน ที่เด็กจะสะท้อนให้เห็นว่า เขาประเมินผลการเรียนรู้ของตัวเองได้

5.5 การประเมินแบบไหน ที่เป็นทั้งการวัดผล และเป็นตัวกระตุ้นให้เด็กรู้สึกว่าจะต้องพัฒนาต่อไป

พจนานุกรม (2550, หน้า 178-180) กล่าวถึง การวางแผนและลงมือเขียนแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ โดยให้นักเรียนแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ให้นักเรียนมีกิจกรรมการคิดและปฏิบัติจริงตามลำดับขั้นที่เหมาะสมกับจุดประสงค์ เนื้อหาสาระแต่ละเรื่อง เพื่อให้นักเรียนเป็นผู้สร้างสรรค์พัฒนาความรู้ของตนด้วยตนเอง เกิดการเรียนรู้ที่แท้จริง มีความสุข และภาคภูมิใจในตัวเอง

หลังจากที่ครูผู้สอนได้ดำเนินการวางแผนการเรียนรู้ตลอดหลักสูตร และกำหนดวันเวลาในการจัดการเรียนรู้แล้ว ข้อมูลสำหรับการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้แต่ละแผนที่มีอยู่แล้วคือ

1. ชื่อเรื่องซึ่งเป็นที่ชื่อของแผน
2. รายการผลการเรียนรู้ที่คาดหวังที่สอดคล้อง
3. จุดประสงค์การเรียนรู้(จุดประสงค์ปลายทางของแผน)
4. กระบวนการเรียนรู้
5. แนวทางการวัดประเมินผลตามสภาพจริง
6. รายการชิ้นงาน
7. เวลาที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้
8. วันเดือนปี

ขั้นตอนการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ลำดับต่อไปนี้ ดำเนินการดังนี้

1. กำหนดสาระสำคัญ หรือความคิดรวบยอดของแผนที่สัมพันธ์ครอบคลุมจุดประสงค์ และการเรียนรู้และเรื่องที่จะสอน โดยเขียนสาระสำคัญของแผนเป็นข้อสรุปที่แสดงถึงความเข้าใจขั้นสุดท้ายหรือตะกอนของความรู้ที่ฝังตรึงติดแน่นในตัวนักเรียนไปในอนาคต

2. กำหนดรายการจุดประสงค์นำทาง ซึ่งเป็นจุดประสงค์ย่อยที่ต้องสร้างให้เกิดขึ้นกับนักเรียนตามลำดับขั้นเพื่อให้บรรลุจุดประสงค์ปลายทางที่กำหนด

3. กำหนดกรอบเนื้อหาสาระกว้างๆ เพื่อเป็นแนวทางในการช่วยเหลือดูแลให้นักเรียนเป็นผู้กำหนดประเด็นเนื้อหาย่อยได้ด้วยตนเองตามความสนใจและความจำเป็นในชีวิตประจำวัน

4. กำหนดรายการกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับกระบวนการเรียนรู้ที่กำหนด โดยนำขั้นตอนการเรียนรู้ของแต่ละกระบวนการ เป็นแนวทางการจัดกิจกรรมให้นักเรียนคิดและปฏิบัติจริงตามลำดับขั้นเพื่อแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง เช่น ถ้านำกระบวนการทางวิทยาศาสตร์มาใช้ต้องกำหนดกิจกรรมให้นักเรียนเป็นผู้ลงมือสังเกตรวบรวมข้อมูล กำหนดปัญหา ออกแบบการทดลอง คาดคะเนผลที่จะเกิดขึ้น ลงมือทดลอง บันทึกข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลการทดลอง และสรุปความรู้ที่ได้รับด้วยตนเอง

5. กำหนดรายการสื่ออุปกรณ์ แหล่งเรียนรู้ที่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหาสาระ กิจกรรม เหมาะสมกับวัย ความถนัด ความสนใจของนักเรียน ความพร้อมและข้อจำกัดของโรงเรียน โดยเน้นการใช้สื่ออุปกรณ์ แหล่งการเรียนรู้ที่ช่วยนักเรียนให้สามารถสร้างความรู้ได้ด้วยตนเอง

6. กำหนดวิธีการ รายการเครื่องมือวัดผลการเรียนรู้และเกณฑ์การประเมินผลการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหาสาระ วัย ความสามารถของนักเรียนและหลักการของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยให้นักเรียนทั้งทั้งผลการเรียนรู้และวิธีเรียนรู้

สำหรับรูปแบบการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ ครูผู้สอนสามารถเลือกใช้ได้ตามความถนัด ความสนใจ รูปแบบความเรียงปลายเปิดมีความยืดหยุ่นสูง มีเนื้อหาที่ใช้เขียนกิจกรรมการเรียนรู้ได้มากน้อยตามความต้องการของครูผู้สอน หรือตามความใหญ่เล็กของเรื่องที่จะเรียนรู้เป็นการสะดวกสำหรับครู ส่วนแบบตารางก็ง่ายเห็นภาพรวมได้ชัดเจน จุดเน้นของการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้โดยให้นักเรียนค้นหาและค้นพบความรู้ด้วยตนเองเป็นแผนที่เน้นกระบวนการด้วยการนำขั้นตอนการเรียนรู้ที่นักเรียนแสวงหาและค้นพบความรู้ด้วยตนเอง มาหลอมรวมบูรณาการกับกระบวนการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับ จุดประสงค์ เนื้อหาวิชา และความถนัดความสนใจของนักเรียนกำหนดเป็นกิจกรรมให้นักเรียนแสดงบทบาทในการเรียนรู้เพื่อสร้างความรู้ของตนเองเกิดการเรียนรู้ที่แท้จริง มีความสุขและภาคภูมิใจในตนเอง สำหรับแผนการจัดการเรียนรู้โดยให้นักเรียนแสวงหาและค้นพบความรู้ด้วยตนเองที่ใช้วิธีการเขียนแบบความเรียง

ถวัลย์ มาศจรัส (2546, หน้า 37-56) กล่าวว่า การจัดทำแผนกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 มีองค์ประกอบต่าง ๆ ดังนี้

1. มาตรฐานการเรียนรู้
2. ตัวชี้วัด
3. สาระสำคัญ
4. เนื้อหาสาระ
5. สื่ออุปกรณ์การเรียนการสอน
6. ลำดับกิจกรรมการเรียนรู้
7. กิจกรรมการเรียนรู้
8. การวัดการประเมินผล
9. กิจกรรมเสนอแนะ
10. บันทึกผลหลังการสอน
11. ผลการสอน
12. ปัญหาและอุปสรรค
13. แนวทางแก้ไข
14. ข้อเสนอแนะ
15. ชื่อผู้สอน

จากการศึกษาความหมาย การเตรียมแผนการสอน ดำเนินการวางแผนการเรียนรู้ขั้นตอน การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ องค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ จากนักการศึกษา ผู้วิจัย ได้นำหลักการและความรู้มาจัดทำแผนการจัดการอ่านจับใจความภาษาไทย โดยใช้ รูปแบบการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 จำนวน 5 แผน คือ

- แผนที่ 1 หลักการอ่านและวิธีการจับใจความ
- แผนที่ 2 อ่านจับใจความนิทาน เรื่อง กวางเป็นไข้
- แผนที่ 3 อ่านจับใจความนิทานคติธรรม เรื่อง มดง่ามกับจ๊กจั่น
- แผนที่ 4 อ่านจับใจความนิทานปรัมปรา เรื่อง เศรษฐีเฒ่าเจ้าปัญญา
- แผนที่ 5 อ่านจับใจความนิทานพื้นบ้าน เรื่อง ท้าวเต้าน้อย

2.5 การหาคุณภาพของกิจกรรมการเรียนรู้

เมื่อมีการสร้างเอกสารประกอบหลักสูตร ซึ่งประกอบไปด้วยนวัตกรรมและเครื่องมือ วัดผลแล้ว ก่อนจะนำเอกสารประกอบหลักสูตรนั้นไปทดลองใช้หรือนำไปใช้จริง ต้องมีการ ตรวจสอบคุณภาพเสียก่อน ซึ่งคุณภาพของเครื่องมือเป็นสิ่งที่บ่งบอกว่าเครื่องมือ นั้น ๆ มีคุณภาพ หรือไม่ ดังนั้นก่อนที่จะนำเครื่องมือไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยจะต้องตรวจสอบคุณภาพ

ของเครื่องมือเสียก่อน(วาโร เพ็งสวัสดิ์, 2551, หน้า 269) ว่าสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรหรือมีความเหมาะสมที่จะนำไปใช้จริงหรือไม่ โดยการตรวจสอบคุณภาพของเอกสารประกอบหลักสูตรนั้นมีขั้นตอนและวิธีการที่หลากหลาย ตามลักษณะของเอกสารเหล่านี้

1. การประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิ หรือผู้เชี่ยวชาญ

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2553, หน้า 70) ได้กล่าวไว้ว่า เมื่อได้ดำเนินการสร้างนวัตกรรมเสร็จแล้ว ต้องมีการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งในการเลือกผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้ทรงคุณวุฒิควรเป็นผู้มีประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับนวัตกรรมที่สร้างขึ้น เช่น การพัฒนาชุดกิจกรรมจะต้องมีผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวข้องดังนี้

1.1 ผู้ทรงคุณวุฒิด้านเนื้อหาวิชา ควรเป็นบุคคลที่เชี่ยวชาญในเนื้อหาวิชาที่เกี่ยวข้องกับชุดกิจกรรมนั้นจริง ๆ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา และความเหมาะสมของเนื้อหาสาระกับนักเรียน ที่กำหนดไว้ในชุดกิจกรรม

1.2 ผู้ทรงคุณวุฒิด้านหลักสูตรและการสอน ควรเป็นอาจารย์ที่มีประสบการณ์ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนโดยชุดกิจกรรม เพื่อช่วยตรวจสอบการวิเคราะห์หลักสูตร และการจัดกิจกรรมการเรียนในชุดกิจกรรมที่สร้างขึ้น

1.3 ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการพัฒนาชุดกิจกรรม ควรเป็นบุคคลที่มีประสบการณ์ด้านการพัฒนานวัตกรรมต่าง ๆ โดยเฉพาะการพัฒนาชุดกิจกรรมเพื่อตรวจสอบด้านเทคนิควิธีและขั้นตอนในการสร้างชุดกิจกรรมที่ถูกต้องตามหลักการสร้างชุดกิจกรรมที่มีประสิทธิภาพ

1.4 ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการวัดผลประเมินผล ควรเป็นบุคคลที่มีประสบการณ์ด้านการวัดผลประเมินผล เพื่อช่วยตรวจสอบเครื่องมือวัดผล และวิธีการประเมินผลนักเรียนในชุดกิจกรรมรวมทั้งการให้ข้อเสนอแนะในการวิเคราะห์ผลการหาประสิทธิภาพ และการวิเคราะห์ผลการทดลองใช้ โดยเมื่อประเมินแล้ว จึงนำผลการประเมินมาวิเคราะห์หาความเหมาะสมของนวัตกรรมนั้น เช่น การนำผลการหาค่าคะแนนเฉลี่ยของชุดกิจกรรมไปเทียบกับเกณฑ์

ในการประเมินความเหมาะสมของเอกสารประกอบหลักสูตรโดยผู้ทรงคุณวุฒิจะทำการประเมินสำหรับเอกสารประกอบหลักสูตรประเภทนวัตกรรม โดยจะพิจารณาในประเด็นความเหมาะสมกับหลักวิชา วิชาของนักเรียน ภาษาที่ใช้ และองค์ประกอบของนวัตกรรมนั้น ๆ

แบบประเมินความเหมาะสมของนวัตกรรม นิยมใช้แบบประเมินชนิดมาตราส่วนประมาณค่า(Rating Scale) 5 ระดับ แล้วนำผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญมาหาค่าเฉลี่ย โดยพิจารณา แต่ละข้อว่าผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้หรือไม่ (ชวลิต ชูกำแหง, 2553, หน้า 95) ตัวอย่าง

เกณฑ์ที่จะตัดสินว่านวัตกรรมนั้นมีความเหมาะสมในระดับใด มีดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 103)

4.51 – 5.00	หมายถึง	มีความเหมาะสมมากที่สุด
3.51 – 4.50	หมายถึง	มีความเหมาะสมมาก
2.51 – 3.50	หมายถึง	มีความเหมาะสมปานกลาง
1.51 – 2.50	หมายถึง	มีความเหมาะสมน้อย
1.00 – 1.50	หมายถึง	มีความเหมาะสมน้อยที่สุด

ซึ่งถ้านวัตกรรมมีความเหมาะสมมากถึงมากที่สุด ก็ถือได้ว่าเป็นนวัตกรรมที่มีคุณภาพสามารถนำไปดำเนินการในขั้นต่อไปได้

ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ (2538, หน้า 163) กล่าวถึงการประเมินความเหมาะสมของนวัตกรรมว่า โดยส่วนใหญ่การประเมินความเหมาะสมของนวัตกรรมโดยให้ผู้เชี่ยวชาญจะใช้แบบสอบถาม ซึ่งแบบสอบถามที่ดีต้องมีลักษณะดังนี้

1. แต่ละคำถามจะต้องเชื่อมั่นได้และมีประโยชน์ในการวิจัย
2. แต่ละคำถามจะต้องเขียนให้แจ่มชัดและเข้าใจง่าย
3. คำที่เกี่ยวกับคุณลักษณะต่าง ๆ ที่มีความหมายหลายแง่หลายมุม

ไม่ควรนำมาใช้ในการเขียนคำถาม

4. ตัวเลือกที่เป็นแบบทดสอบปลายปิดควรใช้ภาษาง่าย ๆ ไม่สลับซับซ้อนมากเกินไป
5. คำถามนั้นจะต้องยั่วให้ผู้ตอบอยากตอบ
6. การใช้ภาษาในตัวคำถามจะต้องถูกต้องตามหลักไวยากรณ์
7. คำถามควรจะสั้นกะทัดรัดแต่ได้ใจความ
8. คำถามแต่ละข้อจะต้องมีความเป็นปรนัยที่สุด คือผู้ตอบอ่านแล้วเข้าใจ

ว่าจะต้องตอบอะไร

9. ต้องถามแต่เรื่องสำคัญ ๆ และผู้ตอบสามารถมองเห็นความสำคัญนั้นได้
10. คำที่ต้องการเน้นในคำถามนั้นควรจะมีขีดเส้นใต้ไว้

2 การทดลองใช้ (Try out) เพื่อหาประสิทธิภาพ

การหาประสิทธิภาพของนวัตกรรม หมายถึง การนำนวัตกรรมนั้นไปทดลองใช้ตามขั้นตอนที่กำหนดไว้เพื่อนำข้อมูลมาปรับปรุงให้มีคุณภาพ ก่อนนำไปใช้สอนจริง

การกำหนดกลุ่มตัวอย่างในการทดลองใช้นวัตกรรมควรมีลักษณะดังนี้ (ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์, 2553, หน้า 71)

1. เป็นนักเรียนที่เรียนอยู่ในระดับเดียวกันกับนักเรียนที่เราจะนำนวัตกรรมไปใช้สอนจริง
2. เป็นนักเรียนที่ยังไม่เคยเรียนเนื้อหาที่ใช้ในการสร้างนวัตกรรม
3. เป็นนักเรียนที่มีคุณลักษณะตรงกับประเภทนวัตกรรมที่กำหนดไว้ เช่น ชุดกิจกรรมที่สร้างขึ้นใช้เพื่อให้นักเรียนเป็นกลุ่มและเป็นนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษ นักเรียนที่นำมาทดลองต้องเหมาะสมกับลักษณะชุดกิจกรรมที่สร้างขึ้น หรือถ้าเป็นนักเรียนในห้องเรียนทั่วไปก็อาจใช้ นักเรียนที่มีทั้งสติปัญญาสูง ปานกลาง และต่ำได้
4. เป็นนักเรียนที่สามารถให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้ทดลองใช้นวัตกรรมได้ เพื่อนำผลการใช้ข้อมูลนั้นไปปรับปรุงนวัตกรรมให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

การทดลองใช้นวัตกรรม เป็นการตรวจสอบความเป็นไปได้ของนวัตกรรมก่อนนำไปใช้จริงกับนักเรียนที่ต้องการพัฒนา (กลุ่มตัวอย่างจริง) และเพื่อหาประสิทธิภาพของนวัตกรรมว่ามีประสิทธิภาพเพียงใด รวมทั้งเป็นการตรวจสอบหาจุดอ่อน ข้อบกพร่อง และแนวทางแก้ไขนวัตกรรมที่สร้างขึ้น ซึ่งการทดลองใช้มีแนวทางดังนี้ (ชัยยงค์ พรหมวงศ์, 2525, หน้า 494-497 อ้างอิงใน ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์, 2553, หน้า 72)

1. การทดลองแบบ หนึ่งต่อหนึ่ง (1:1) คือการทดลองกับนักเรียนประมาณ 3 คน โดยใช้ นักเรียนที่มีระดับสติปัญญาสูง ปานกลาง ต่ำ แล้วนำผลการทดลองไปคำนวณหาประสิทธิภาพและปรับปรุงบางส่วนที่ยังบกพร่อง ในขั้นนี้ประสิทธิภาพที่ได้จะต่ำกว่าเกณฑ์ประสิทธิภาพที่กำหนดไว้
2. การทดลองกลุ่มเล็ก (1:10) คือการทดลองกับนักเรียน 6-10 คน โดยใช้ นักเรียนที่มีระดับสติปัญญาสูง ปานกลาง ต่ำ แล้วนำผลการทดลองไปคำนวณหาประสิทธิภาพและปรับปรุงบางส่วนที่ยังบกพร่อง ในขั้นนี้ประสิทธิภาพเท่ากับหรือสูงกว่าเกณฑ์ประสิทธิภาพที่กำหนดไว้
3. การทดลองภาคสนาม (1:100) คือ การทดลองกับนักเรียนทั้งชั้นเรียน จำนวน 30-100 คน แล้วนำผลการทดลองไปคำนวณหาประสิทธิภาพและปรับปรุงบางส่วนที่ยังบกพร่องในขั้นนี้ชุดกิจกรรมน่าจะมีประสิทธิภาพเท่ากับหรือสูงกว่าเกณฑ์ประสิทธิภาพที่กำหนดไว้

การวิจัยทางหลักสูตรและการสอนนักวิจัยจะใช้การจัดการเรียนรู้เป็นนวัตกรรมเป็นเครื่องมือในการวิจัย ซึ่งต้องหาคุณภาพของนวัตกรรมที่ใช้ นิยมหาค่าประสิทธิภาพของ (ซึ่งไม่ใช่ค่าสถิติ) เป็นขั้นตอนการทดลองจริงกับกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้แล้ว สามารถหาประสิทธิภาพของสื่อ (E_1 , E_2) ในขั้นตอนการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างด้วย

รายละเอียดดังนี้ (คณาจารย์ภาควิชาวิจัยและพัฒนาการศึกษา, 2552, หน้า 113-119 อ้างอิงใน
ชวลิต ชูกำแหง, 2553, หน้า 131-132)

1. การหาประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1) เป็นค่าที่บ่งบอกว่าการจัดการเรียนรู้นั้น
สามารถพัฒนานักเรียนให้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง หรือไม่ ภายในกิจกรรมที่กำหนดให้ โดยมี
การเก็บข้อมูลของผลการเรียนรู้ ซึ่งสามารถสะท้อนให้เห็นถึงพัฒนาการและความงอกงามของ
นักเรียนได้ โดยทั่วไปมักจะได้ค่านวนจากคะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบย่อย หรือคะแนนจาก
พฤติกรรมการเรียนหรือคะแนนจากกิจกรรมการเข้ากลุ่ม (ไม่ใช่คะแนนการทำแบบฝึกหัดหรือแบบ
แบบฝึกทักษะ) ซึ่งคำนวณได้จากสูตร

$$E_1 = \frac{\sum X/N}{A} \times 100$$

เมื่อ	E_1	แทน	สื่อประสิทธิภาพของกระบวนการ
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนทุกส่วน
	N	แทน	จำนวนนักเรียน
	A	แทน	คะแนนเต็มของทั้งหมด

2. ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2) เป็นค่าที่บ่งบอกว่าการจัดการเรียนรู้นั้นส่งผลให้
นักเรียนเกิดสัมฤทธิ์ผลได้หรือไม่ บรรลุวัตถุประสงค์หรือเป็นไปตามที่กำหนดไว้ในการจัดการเรียนรู้
มากน้อยเพียงใด ซึ่งคำนวณจากคะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
(ทดสอบหลังเรียน) ของนักเรียนทุกคน ซึ่งคำนวณได้จากสูตร

$$E_2 = \frac{\sum Y/N}{B} \times 100$$

เมื่อ	E_2	แทน	สื่อประสิทธิภาพของผลลัพธ์
	$\sum Y$	แทน	ผลรวมของคะแนนจากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
	N	แทน	จำนวนนักเรียน
	B	แทน	คะแนนเต็มของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์

การหาค่าประสิทธิภาพจะต้องมีการกำหนดเกณฑ์เพื่อใช้ในการพิจารณา โดยเกณฑ์
ดังกล่าวนิยมใช้หลักการเรียนแบบรอบรู้ คือตั้งเกณฑ์ไว้ที่ร้อยละ 80 และยอมรับความผิดพลาดได้
ไม่เกินร้อยละ 2.5 ดังนั้นต้องมีประสิทธิภาพไม่น้อยกว่า $80.25 = 77.5$ ส่วนการกำหนดเกณฑ์
ความผิดพลาดที่ยอมรับได้ คือ ไม่ควรเกินร้อยละ 5 นอกจากนั้นยังพิจารณาจากหลายปัจจัย เช่น
ประเภทของสื่อวัตกรรม สถิติปัญญาของกลุ่มนักเรียน และวุฒิภาวะของนักเรียน เป็นต้น โดยทั่วไป

นวัตกรรมสอนที่มุ่งเน้นการพัฒนาทักษะมักกำหนดเกณฑ์ประสิทธิภาพต่ำกว่าการพัฒนาความรู้ ทั้งนี้เนื่องจากการพัฒนาทักษะต้องใช้เวลามากกว่า ยกตัวอย่างเช่น นวัตกรรมที่เน้นการพัฒนาความรู้ อาจกำหนด เท่ากับ 80/80 ส่วนนวัตกรรมที่เน้นการพัฒนาทักษะต่าง ๆ อาจกำหนด E_1/E_2 ที่ 75/75 เป็นต้น ซึ่งในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ไว้ที่ 75/75

3. บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์

3.1 ความหมายของบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์

ยี่น ภูสุวรรณ (2545, หน้า 137) กล่าวว่า e-Learning ย่อมาจาก Electronic Learning หมายถึง การเรียนผ่านเทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์ เรียนรู้ได้เร็ว ได้มาก สามารถกระจายการศึกษาได้ทั่วถึง และที่สำคัญทำให้มีการพัฒนารูปแบบของการศึกษา การเรียนการสอนในรูปแบบใหม่ๆ ออกมามากมาย

ถนอมพร เลหาจรัสแสง (2545, หน้า 4) ได้ให้ความหมายของ e-Learning ไว้ว่า e-Learning สามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ลักษณะด้วยกัน ได้แก่ 1) ความหมายโดยทั่วไปของ e-Learning จะครอบคลุมความหมายที่กว้าง กล่าวคือ หมายถึง การเรียนในลักษณะใดก็ได้ ซึ่งเป็นการถ่ายทอดเนื้อหาผ่านอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ ไม่ว่าจะเป็นคอมพิวเตอร์ เครือข่ายอินเทอร์เน็ต อินทราเน็ต เอ็กซ์ทราเน็ต หรือ ทางสัญญาณโทรศัพท์ หรือ สัญญาณดาวเทียม (Satellite) 2) ความหมายเฉพาะเจาะจงของ e-Learning หมายถึง การเรียนเนื้อหาหรือสารสนเทศสำหรับการสอนหรือการอบรม ซึ่งใช้การนำเสนอด้วยตัวอักษรภาพนิ่งผสมผสานกับการใช้ภาพเคลื่อนไหว วิดีทัศน์ และเสียง โดยใช้เทคโนโลยีของเว็บ (Web Technology) ในการถ่ายทอดเนื้อหา รวมทั้งการใช้เทคโนโลยีในการจัดการคอร์ส (Course Management System) ในการบริหารงานสอนด้านต่าง ๆ เช่นการจัดให้มีเครื่องมือสื่อสารต่าง ๆ เช่น e-mail, Web Board สำหรับการตั้งคำถาม หรือ แลกเปลี่ยนแนวความคิดระหว่างผู้เรียนด้วยกัน หรือ วิทยาการการจัดให้มีแบบทดสอบหลังจากเรียนจบเพื่อวัดผลการเรียนรวมทั้งการจัดให้มีระบบบันทึกติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการเรียน โดยผู้เรียนที่เรียนจาก e-Learning นี้ส่วนใหญ่แล้วจะศึกษาเนื้อหาในลักษณะออนไลน์ ซึ่งหมายถึง จากเครื่องมือที่มีการเชื่อมต่อกับระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์

ศุภชัย สุชนะนรินทร์ (2545, หน้า 14) ให้คำจำกัดความของ e-Learning ว่า e-Learning มาจากคำว่า electronics Learning หรือเป็นการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ และยังหมายถึง Computer Learning ซึ่งคือการเรียนรู้ทางคอมพิวเตอร์ หรือ เป็นการเรียนรู้ทางใหม่โดยใช้คอมพิวเตอร์มาช่วยสอนแทนรูปแบบการสอนเดิม ซึ่งอาจจะเป็นการเรียนในรูปแบบของการใช้

คอมพิวเตอร์ วิกิพีเดีย ซีดีรอม สัญญาณดาวเทียม (Satellite) แลน (LAN) อินเทอร์เน็ต อินทราเน็ต หรือแม้แต่เอ็กซ์ทราเน็ต และสัญญาณโทรศัพท์ก็ได้

จากความหมายดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า e-Learning เป็นการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ หรืออิเล็กทรอนิกส์ที่มีชื่อที่เรียกแตกต่างกันไป ในการวิจัยนี้ได้ใช้ชื่อเรียก e-Learning ว่า บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ (e-Learning) ที่หมายถึง สื่อการเรียนการสอนผ่านอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ อินเทอร์เน็ต อินทราเน็ต เอ็กซ์ทราเน็ต ทางสัญญาณโทรศัพท์ หรือ สัญญาณดาวเทียม โดยเฉพาะคอมพิวเตอร์ นำเสนอเนื้อหาบทเรียนซึ่งประกอบด้วยข้อความ รูปภาพ เสียง วิกิพีเดีย หรือ มัลติมีเดียอื่น ๆ โดยอาศัยระบบมีเครื่องมือสื่อสารระหว่างผู้สอน ผู้เรียน และเพื่อนร่วมชั้นเรียน เพื่อติดต่อปรึกษา และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างกันได้ทั้งแบบประสานเวลาและไม่ประสานเวลา เช่น e-mail หรือ Web Board เป็นต้น เป็นสื่อสำหรับรายบุคคล มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีโอกาสทำความเข้าใจเนื้อหา ตามความสามารถของตน และทบทวนฝึกฝนได้ตามความพอใจ สามารถเรียนรู้ได้โดยไม่จำกัดเวลาและสถานที่

3.2 วัตถุประสงค์ของการนำบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์มาใช้

ถนอมพร เลหาจรัสแสง (2545, หน้า 16-17) ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ไว้ดังนี้

1. เป็นสื่อเสริม (Supplementary) หมายถึงการนำบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ ไปใช้ในลักษณะสื่อเสริม กล่าวคือ นอกจากเนื้อหาที่ปรากฏในลักษณะบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์แล้วผู้เรียนยังสามารถศึกษาเนื้อหาเดียวกันนี้ในลักษณะอื่น ๆ เช่น เอกสารประกอบการสอน จากวิกิพีเดีย การใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ในลักษณะนี้เท่ากับว่า ผู้สอนเพียงต้องการจัดหาทางเลือกใหม่อีกทางหนึ่งสำหรับผู้เรียนในการเข้าถึงเนื้อหาเพื่อให้ประสบการณ์พิเศษเพิ่มเติมกับผู้เรียน

2. สื่อเติม (Complementary) หมายถึง การนำบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ ไปใช้ในลักษณะเพิ่มเติมจากวิธีการสอนในลักษณะอื่น ๆ เช่น นอกจากคำบรรยายในห้องเรียนแล้ว ผู้สอนยังออกแบบเนื้อหาให้ผู้เรียนเข้าไปศึกษาเนื้อหาเพิ่มเติมจากบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์

3. สื่อหลัก (Comprehensive Replacement) หมายถึง การนำบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ ไปใช้ในลักษณะแทนที่การบรรยายในห้องเรียน ผู้เรียนจะต้องศึกษาเนื้อหาทั้งหมดออนไลน์ ในปัจจุบัน บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ส่วนใหญ่ในต่างประเทศจะได้รับการพัฒนาขึ้น เพื่อวัตถุประสงค์ในการใช้เป็นสื่อหลักสำหรับแทนครูในการสอนทางไกล ด้วยแนวคิดที่ว่า มัลติมีเดียที่นำเสนอทางบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ สามารถช่วยในการถ่ายทอดเนื้อหาได้ใกล้เคียงกับการสอนจริงของครูผู้สอนโดยสมบูรณ์ได้

กระทรวงศึกษาธิการ (2548, หน้า 9-10) ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ ไว้ดังนี้

1. เป็นส่วนเสริม (Supplementary) ระดับนี้ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ที่ถูกนำเสนอออนไลน์สามารถถูกค้นพบได้ในรูปแบบอื่น ๆ หน้าที่ของสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่ออนไลน์คือเป็นทางเลือกทางการศึกษาแก่ผู้เรียนอีกทางหนึ่ง หรือเป็นการขยายโอกาสให้ผู้เรียนได้มีประสบการณ์เพิ่มเติม

2. เป็นองค์ประกอบ (Complementary) ระดับนี้เป็นการเพิ่มสื่อออนไลน์เข้ากับวิธีนำเสนออื่น ๆ เช่นในชั้นเรียนปกติ สื่อที่ออนไลน์จัดว่าเป็นองค์ประกอบส่วนหนึ่งที่ผู้เรียนจะต้องเข้าไปเรียนรู้ หน้าที่ของสื่อชนิดนี้คือการให้ประสบการณ์การเรียนรู้แก่ผู้เรียนซึ่งประสิทธิภาพขึ้นอยู่กับประเภทของสื่อที่ใช้

3. เป็นการทดแทนสมบูรณ์แบบ (Comprehensive Replacement) ระดับนี้เป็นการนำเสนอแบบออนไลน์จัดว่าเป็นรูปแบบหลักของการนำเสนอรูปแบบอื่นที่ไม่ใช่คอมพิวเตอร์เข้ามาเกี่ยวข้องร่วมด้วยได้ เช่น สื่อสิ่งพิมพ์หรือสื่อปฏิบัติการ เป็นต้น หน้าที่ของสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่ออนไลน์คือ เป็นการให้สิ่งแวดล้อมการเรียนรู้ของสมบูรณ์ของเนื้อหากระบวนการวิชา

จากวัตถุประสงค์ของบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ที่นักการศึกษาได้กล่าวไว้ ผู้วิจัยจึงได้นำสื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์จากโครงการส่งเสริมการผลิตและพัฒนาสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (ระบบ Online) ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (สื่ออิเล็กทรอนิกส์สามารถใช้งานทั้งระบบ Offline และ Online) นำมาใช้เป็นสื่อประสมในลักษณะสื่อเสริม (Supplementary) ได้แก่ เอกสารคู่มือการใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ คลิปวิดีโอที่เผยแพร่บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เว็บไซต์ยูทูป www.youtube.com ชื่อผู้อัปโหลด krusiripom ประกอบด้วย

- 1) ความหมายของคำ
- 2) การวิเคราะห์นิทานและเรื่องสั้น
- 3) การวิเคราะห์เรื่องที่อ่านที่ดูและที่ฟัง
- 4) การสรุปความ
- 5) การตีความ สรุปความ
- 6) การหาข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน
- 7) การเขียนแผนภาพความคิด
- 8) การอ่านจับใจความเรื่อง กวางเป็นไข้
- 9) การนำข้อคิดจากการอ่านเรื่อง กวางเป็นไข้สู่การปฏิบัติ
- 10) การอ่านวิเคราะห์เรื่อง กวางเป็นไข้

- 11) การอ่านจับใจความนิทานคติธรรมเรื่อง มดง่ามกับจ๊กจั่น
- 12) การอ่านวิเคราะห์นิทานคติธรรม
- 13) การนำข้อคิดจากการอ่านนิทานคติธรรมสู่การปฏิบัติ
- 14) นิทานเรื่อง เศรษฐีเฒ่าเจ้าปัญญา
- 15) นิทานพื้นบ้านเรื่อง ท้าวเต้าน้อย

3.3 ประโยชน์ของบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์

ถนอมพร เลาหจรัสแสง (2545ข, หน้า 18) ได้กล่าวถึงประโยชน์ที่ได้รับจากการนำบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ (e-Learning) ไปใช้ในการเรียนการสอนว่ามีดังนี้

1. e-Learning ช่วยให้การจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เพราะการถ่ายทอดเนื้อหาผ่านทางมัลติมีเดียสามารถทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดีกว่า การเรียนจากสื่อข้อความเพียงอย่างเดียว หรือจากการสอนภายในห้องเรียนของผู้สอน ซึ่งเน้นการบรรยายในลักษณะ Chalk and Talk แต่เพียงอย่างเดียวโดยไม่ใช้สื่อใดๆ ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับ e-Learning ที่ได้รับการออกแบบและผลิตอย่างมีระบบ e-Learning สามารถช่วยทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากกว่าในเวลาที่ใช้เร็วกว่านอกจากนี้ยังเป็นการสนับสนุนให้เกิดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางได้เป็นอย่างดี เพราะผู้สอนจะสามารถใช้ e-Learning ในการจัดการเรียนการสอนที่ลดการบรรยาย (lecture) ได้ และสามารถใช้ e-Learning ในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนได้เป็นผู้รับผิดชอบในการจัดการเรียนรู้ด้วยตนเอง (Autonomous Learning) ได้ดียิ่งขึ้น

2. e-Learning ช่วยทำให้ผู้สอนสามารถตรวจสอบความก้าวหน้าพฤติกรรมกรรมการเรียนของผู้เรียนได้อย่างละเอียดและตลอดเวลาเนื่องจาก e-Learning มีการจัดหาเครื่องมือที่สามารถทำให้ผู้สอนติดตามการเรียนของผู้เรียนได้

3. e-Learning ช่วยทำให้ผู้เรียนสามารถควบคุมการเรียนของตนเองได้เนื่องจาก การนำเอาเทคโนโลยี Hypermedia มาประยุกต์ใช้ซึ่งมีลักษณะการเชื่อมโยงข้อมูลไม่ว่าจะเป็นในรูปแบบของข้อความภาพนิ่ง เสียงกราฟิก วิดีโอภาพเคลื่อนไหวที่เกี่ยวข้องกันเข้าไว้ด้วยกันในลักษณะที่ไม่เป็นเชิงเส้น (Non-Linear) ทำให้ Hypermedia สามารถนำเสนอเนื้อหา ในรูปแบบไฮแมงมุมได้ ดังนั้นผู้เรียนจึงสามารถเข้าถึงข้อมูลใดก่อนหรือหลังได้โดยไม่ต้องเรียงตามลำดับและเกิดความสะดวกในการเข้าถึงของผู้เรียนอีกด้วย

4. e-Learning ช่วยทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ตามจังหวะของตน (Self-paced Learning) เนื่องจากการนำเสนอเนื้อหาในรูปแบบของ Hypermedia เปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถควบคุมการเรียนรู้อัตโนมัติในด้านของลำดับการเรียนรู้ได้ตามพื้นฐานความรู้ความถนัดและความ

สนใจของตน นอกจากนี้ผู้เรียนยังสามารถทดสอบทักษะของตนเองก่อนเรียน ได้ทำให้สามารถชี้ชัดจุดอ่อนของตนและเลือกเนื้อหาให้เข้ากับรูปแบบการเรียนรู้ของตนเอง เช่น การเลือกเรียนเนื้อหาเฉพาะบางส่วนที่ต้องการทบทวนโดยไม่ต้องเรียนในส่วนที่เข้าใจแล้วซึ่งถือว่าผู้เรียนได้รับอิสระในการควบคุมการเรียนรู้ของตนเองจึงทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ ตามจังหวะของตนเอง

5. e-Learning ช่วยทำให้เกิดปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับครูผู้สอนและกับเพื่อนๆ ได้ เนื่องจาก e-Learning มีเครื่องมือต่างๆ มากมาย เช่น Chat Room, Web Board, e-mail เป็นต้นที่เอื้อต่อการโต้ตอบ (Interaction) ที่หลากหลายและไม่จำกัดว่าจะอยู่ในสถาบันการศึกษาเดียวกัน นอกจากนี้ e-Learning ที่ออกแบบมาเป็นอย่างดีจะเอื้อให้เกิดปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับเนื้อหาได้อย่างมีประสิทธิภาพเช่นการออกแบบเนื้อหาในลักษณะเกมหรือการจำลอง เป็นต้น

6. e-Learning ช่วยส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ทักษะใหม่ๆ รวมทั้งเนื้อหาที่มีความทันสมัยและตอบสนองต่อเรื่องราวต่างๆ ในปัจจุบันได้อย่างทันที เพราะการที่เนื้อหา การเรียนอยู่ในรูปของข้อความอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งได้แก่ ข้อความซึ่งได้รับการจัดเก็บประมวลผลการนำเสนอและเผยแพร่ทางคอมพิวเตอร์ทำให้มีข้อได้เปรียบสิ่งอื่นๆ หลายประการโดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านของความสามารถในการปรับปรุงเนื้อหาสารสนเทศ ให้ทันสมัยได้ตลอดเวลาการเข้าถึงข้อมูลที่ต้องการด้วยความสะดวกและรวดเร็ว และความคงทนของข้อมูล

7. e-Learning ทำให้เกิดรูปแบบการเรียนรู้ที่สามารถจัดการเรียนการสอนให้แก่ผู้เรียนในวงกว้างขึ้นเพราะผู้เรียนที่ใช้การเรียนลักษณะ e-Learning จะไม่มีข้อจำกัด ในด้านการเดินทางมาศึกษาในเวลาใดเวลาหนึ่งและสถานที่ใดสถานที่หนึ่ง ดังนั้น e-Learning จึงสามารถนำไปใช้เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Life-Long Learning) ได้ และยิ่งไปกว่านั้นยังสามารถนำ e-Learning ไปใช้เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนที่ขาดโอกาสทางการศึกษาในระดับต่างๆ ได้เป็นอย่างดี โดยผู้เรียนไม่ว่าจะอยู่ที่ใดในเมืองหรือในชนบท สามารถเข้ามาศึกษาเนื้อหาที่ได้มาตรฐานเท่าเทียมกัน

8. e-Learning ทำให้สามารถลดต้นทุนในการจัดการศึกษานั้นๆ ได้ในกรณีที่มี การจัดการเรียนการสอนสำหรับผู้เรียนที่มีจำนวนมากและเปิดกว้างให้สถาบันอื่นๆ หรือบุคคลทั่วไปเข้ามาใช้ e-Learning ได้ซึ่งจะพบว่าเมื่อต้นทุนการผลิต e-Learning เท่าเดิม แต่ปริมาณผู้เรียนมีปริมาณเพิ่มมากขึ้นหรือขยายวงกว้างการใช้ออกไปก็เท่ากับเป็นการลดต้นทุนทางการศึกษานั้นเอง

โปรดปราน พิตรสาร และคณะ (2545, หน้า 37) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ (e-Learning) ว่า

1. การเรียนแบบ e-Learning ประหยัดเวลาและค่าใช้จ่ายและเพิ่มประสิทธิภาพ ของการเรียนรู้
2. ช่วยให้การจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นเนื่องจาก e-Learning มีลักษณะการนำเสนอที่เป็นมัลติมีเดียซึ่งจะสามารถทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดีกว่าการเรียนจากสื่อข้อความแต่เพียงอย่างเดียว เช่น พวงงานวิจัยเชิงวิชาการต่างๆ หรือการบรรยายแล้วผู้เรียนต้องจับบันทึกเอง e-Learning ที่ได้รับการออกแบบและผลิตมาอย่างมีระบบจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
3. มีการนำเทคโนโลยีที่เรียกว่า Hypermedia หรือ Hyperlink ซึ่งเป็นการเชื่อมโยงของข้อมูลไม่ว่าจะเป็นในรูปของข้อความ ภาพนิ่งเสียงกราฟิกวิดีโอ ภาพเคลื่อนไหว ที่เกี่ยวเนื่องกันเข้าไว้ด้วยกันเพื่อความสะดวกในการเข้าถึงข้อมูลเนื่องจากเทคโนโลยีแบบ Hypermedia สามารถนำเสนอเนื้อหาในลักษณะของกรอบความคิดภายในจิตใจที่เรียกว่ากรอบความคิด แบบใยแมงมุม (Web Framework) ทำให้ผู้เรียนที่เรียนด้วย e-Learning จะสามารถควบคุม การเรียนของตนได้ และย่อมจะได้รับความรู้และมีการจดจำที่ดีขึ้นเนื่องจากตนเองเข้าใจและสามารถเชื่อมโยงไปยังจุดที่สนใจเพิ่มขึ้นไปอีกได้
4. ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ตามการเรียนรู้และรับรู้ของตนเพราะผู้เรียนสามารถควบคุม การเรียนของตนในเรื่องของลำดับการเรียนไม่จำเป็นต้องเรียนตามบทเรียนแต่เรียน ตามพื้นฐานความรู้ความถนัดและความสนใจของตน ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนเฉพาะเนื้อหาส่วนที่ ต้องการทบทวนโดยไม่ต้องสนใจในส่วนที่เข้าใจแล้ว ซึ่งในลักษณะนี้ถือเป็นการให้อิสระแก่ผู้เรียน ในการควบคุมการเรียนของตนเอง
5. มีการโต้ตอบที่หลากหลายไม่ว่าจะเป็นการโต้ตอบกับครูผู้สอนและกับเพื่อนร่วมชั้น หรือการโต้ตอบกับเนื้อหาและถ้าเป็น e-Learning ที่ออกแบบมาเป็นอย่างดีจะต้องให้เกิดการโต้ตอบระหว่างผู้เรียนกับเนื้อหาได้อย่างดีที่สุดเพราะการเรียนในลักษณะนี้ผู้สอน จะสามารถตอบสนองความต้องการหรือตอบปัญหาและตอบคำถามต่างๆ ของผู้เรียนได้ทันที e-Learning ที่ดี จะต้องให้โอกาสผู้เรียนในการโต้ตอบกับผู้สอนและการได้รับผลป้อนกลับ ทั้งในลักษณะแบบ ช่วงเวลาเดียวกัน (Synchronous) สามารถสนทนาตอบโต้ได้ทันที เช่น การสนทนา (Chat) หรือ การออกอากาศสด (Live Broadcast) และในลักษณะช่วงเวลา ที่ต่างกัน (Asynchronous) โดย เป็นการฝากเรื่องทิ้งไว้แล้วค่อยเข้าไปดูอีกครั้ง เช่น การทิ้งข้อความไว้บนบอร์ด (Web Board) หรือ การส่ง e-mail เป็นต้น

6. ผู้เรียนจะได้รับการถ่ายทอดอย่างถูกต้องและน่าสนใจการเรียนแบบ e-Learning จะเป็นการเรียนที่ผู้เรียนแต่ละคนจะได้รับเนื้อหาของบทเรียนที่มีความเหมือนเดิมทุกครั้งนั้น หมายความว่า จะไม่เกิดการบิดเบือนในกระบวนการถ่ายทอด เพราะเนื่องจากทุกครั้งที่มีผู้เรียนแต่ละคนเรียกดูเนื้อหาของบทเรียนเดียวกันระบบก็จะไปดึงเอาข้อมูลจากฐานข้อมูลของผู้ที่ให้บริการการศึกษาขึ้นมาแสดงให้กับทุกคนเหมือนกันดังนั้นผู้เรียนจึงมั่นใจได้ว่าเนื้อหาของบทเรียนที่ได้รับนั้น มีความน่าเชื่อถือสูงสุดและทุกครั้งทุกคนจะได้รับข้อมูลที่ถูกต้องเหมือนกันตลอดเวลา

7. ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ทักษะเนื่องจาก e-Learning เป็นการเรียนรู้ผ่าน Web browser ที่ต้องอาศัยทั้งเครื่องคอมพิวเตอร์พร้อมอุปกรณ์อื่นๆ และโปรแกรมสำเร็จรูปต่างๆ ที่จำเป็นต่อการเรียนซึ่งจะทำให้ผู้เรียนเกิดความคุ้นเคยกับเทคโนโลยีกลายเป็นคนที่พร้อม ที่จะรับเทคโนโลยีใหม่ๆ ไม่กลัวการเปลี่ยนแปลงเพราะเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์นั้น มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา รวมทั้งเนื้อหาที่มีความทันสมัยและตอบสนองต่อเรื่องราวต่างๆ ในปัจจุบันได้อย่างทันทั่วถึงและเพราะการที่เนื้อหาการเรียนอยู่ในรูปของ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งได้แก่ ข้อความที่ได้รับการจัดเก็บประมวลผลนำเสนอและเผยแพร่ ทางคอมพิวเตอร์ จึงทำให้มีข้อได้เปรียบคือในด้านการความสามารถในการปรับปรุงเนื้อหาสารสนเทศให้ทันสมัยได้ตลอดเวลา นอกจากนี้ยังสามารถเก็บรักษาข้อมูลได้ยาวนาน

จากประโยชน์ของบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์(e-Learning) สรุปได้ว่า บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ (e-Learning) ช่วยทำให้การจัดการเรียนการสอนหรือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ พัฒนาผู้เรียนได้ตามศักยภาพ ความถนัด ความสนใจ ผู้เรียนสามารถเลือกเข้าถึงเนื้อหาเฉพาะบางส่วนที่ต้องการทบทวนได้โดยไม่ต้องเรียนในส่วนที่เข้าใจแล้ว และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนในที่มีความหลากหลายและแตกต่างกัน อย่างเท่าเทียมกัน เพราะการนำเสนอเนื้อหาในรูปแบบมัลติมีเดียทำให้เนื้อหาดังกล่าวน่าสนใจและยังส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ทักษะทางด้านเทคโนโลยีใหม่ๆ อีกด้วย

4. แผนผังความคิด

4.1 ความหมายของแผนผังความคิด

โทนี่ บูซาน (Tony Buzan, 2001, P 64 –108 อ้างอิงใน กุสุมา ภูขาว, 2548 หน้า 18) ได้ให้ความหมายของแผนผังความคิดว่า เป็นการแสดงออกด้านความคิดอย่างรอบทิศทางเป็นการกระทำตามธรรมชาติของสมองมนุษย์และเป็นเทคนิคการแสดงออกถึงความสำคัญโดยใช้ภาพสัญลักษณ์ที่พลังนำไปสู่ศักยภาพในการทำงานของสมอง แผนผังความคิดสามารถที่จะนำไป

ประยุกต์ได้ทุกแห่งทุกมุมของชีวิต ซึ่งการเรียนรู้ที่ได้รับการพัฒนาจะมีความคิดที่ชัดเจนขึ้น จะนำไปสู่การพัฒนาการกระทำต่างๆ ของมนุษย์

ทิสนา แชมมณี (2551, หน้า 388) กล่าวว่า ผังกราฟิก เป็นแผนผังทางความคิด ซึ่งประกอบไปด้วยความคิดหรือข้อมูลสำคัญ ที่เชื่อมโยงกันอยู่ในรูปแบบต่างๆ ซึ่งทำให้เห็นโครงสร้างของความรู้หรือเนื้อหาสาระนั้นๆ การใช้ผังกราฟิกเป็นเทคนิคที่ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ในการเรียนรู้เนื้อหาสาระต่างๆ จำนวนมาก เพื่อช่วยให้เกิดความเข้าใจในเนื้อหาสาระนั้นได้ง่ายขึ้น เร็วขึ้นและจดจำได้นาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากเนื้อหาสาระหรือข้อมูลต่างๆ ที่ผู้เรียนประมวลมานั้นอยู่ในลักษณะกระจัดกระจาย ผังกราฟิกเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ผู้เรียนจัดข้อมูลเหล่านั้นให้เป็นระบบระเบียบอยู่ในรูปแบบที่อธิบายให้เข้าใจและจดจำได้ง่าย และมีหลายรูปแบบ โดยมีรูปแบบของผังความคิด (A Mind Map) เป็นผังที่แสดงความสัมพันธ์ของสาระ หรือความคิดต่างๆ ให้เห็นโครงสร้างในภาพรวม โดยใช้ เส้น คำ ระยะห่างจากจุดศูนย์กลาง สี เครื่องหมาย รูปทรงเรขาคณิต และภาพ แสดงความหมายและความเชื่อมโยงของความคิดหรือสาระนั้นๆ

จากความหมายดังกล่าว สรุปได้ว่า แผนผังความคิดคือการจัดระบบความคิด จัดบันทึกเพื่อทบทวนความจำ ด้วยการเขียนอิสระแสดงความสัมพันธ์ของสาระ หรือความคิดต่างๆ ให้เห็นโครงสร้างในภาพรวม โดยใช้ เส้น คำ ระยะห่างจากจุดศูนย์กลาง สี เครื่องหมาย รูปทรงเรขาคณิต และภาพ แสดงความหมายและความเชื่อมโยงของความคิดหรือสาระนั้นๆ ด้วยรูปแบบผังทางความคิด ที่จัดระบบความรู้ ความคิด ความเข้าใจ เพื่อพัฒนาความจำ

4.2 แนวคิดเกี่ยวกับการสอนด้วยแผนผังความคิด

กรมวิชาการ (2544, หน้า 122) ให้แนวคิดเกี่ยวกับการสอนด้วยแผนผังความคิด (Mind Mapping) กล่าวว่า แผนผังความคิดเป็นการแสดงความรู้โดยใช้แผนภาพ เป็นวิธีการนำความรู้หรือข้อเท็จจริงมาจัดเป็นระบบ สร้างเป็นแผนภาพ หรือจัดความคิดรวบยอด หรือนำหัวข้อเรื่องใดเรื่องหนึ่งมาแยกเป็นหัวข้อย่อย และนำมาจัดลำดับเป็นแผนภาพ การใช้แผนผังความคิดในการสอนนั้น ผู้สอนจะให้ผู้เรียนเป็นผู้สร้างแผนผังความคิด ผู้เรียนจะอ่านอภิปราย ฟังเรื่องราว รวบรวมความคิด บันทึกเรื่องจากการฟัง การดูสื่อโสตทัศนภาพ แล้วนำข้อมูลข้อเท็จจริง ความรู้ เรื่องราวต่าง ๆ มาจัดทำเป็นแผนผังความคิด ซึ่งจะเป็เครื่องมือให้ผู้สอนกับผู้เรียน หรือผู้เรียนกับผู้เรียน ร่วมกันทำงาน แผนผังความคิด อาจจะใช้ในการเตรียมการอ่านหลังการเตรียมการเขียน ใช้พัฒนาความรู้ให้เหตุผลอภิปราย ใช้แสดงพื้นความรู้ของผู้เรียนหรือใช้จัดขอบเขตสิ่งที่ต้องเรียน หรือใช้รวบรวมความรู้ที่ต้องการ

สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ (2545, หน้า 65) การใช้แผนผังความคิดกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแผนผังความคิดเป็นการนำเอาทฤษฎีเกี่ยวกับสมองไปใช้ให้เกิดประโยชน์

อย่างสูงสุดในการเขียนแผนผังความคิด ผู้เขียนจะต้องใช้ทักษะทั้งหมดของสมองซีกซ้ายและซีกขวา ซึ่งในสมองซีกซ้ายจะทำหน้าที่ในการวิเคราะห์คำภาษา สัญลักษณ์ระบบ ลำดับ ความเป็นเหตุเป็นผลตรรกวิทยา ส่วนสมองซีกขวากจะทำหน้าที่สังเคราะห์ ความคิดสร้างสรรค์ จินตนาการ ความงามศิลปะ จังหวะ กิจกรรมแผนผังความคิดมีประโยชน์ต่อผู้เรียนและผู้สอนในหนังสือ กิจกรรมพัฒนาทักษะที่ต่างกัน ลักษณะที่ต่างกันลักษณะที่เหมือนกันผู้เรียนสำหรับผู้เรียน กิจกรรมแผนผังความคิดสามารถช่วยเป็นเครื่องมือการเรียนรู้ใช้ในการจดบันทึกการเรียนรู้ การสรุป การอภิปราย ทำให้ผู้เรียนเห็นส่วนต่าง ๆ ที่เรียนเห็นความสัมพันธ์ระหว่างวิชา ใช้ทบทวนบทเรียน ด้วยแผนผังความคิดเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้การจดจำเป็นไปด้วยความรวดเร็ว และเพิ่มความจำ ใช้ในการสรุปบทเรียนที่เรียนก่อนสอบ ช่วยในการจัดระบบข้อมูลที่กระจัดกระจายให้เป็นระเบียบใช้ในการวางแผนการทำงาน การแก้ปัญหา การทำโครงการการนำเสนอผลงานการเขียนเรียงความ การเขียนรายงาน ฯลฯ ใช้เป็นเครื่องมือที่จะขยายความคิดของตน ของกลุ่มให้กว้างไกลเป็นเครื่องมือในการระดมความคิดสำหรับผู้สอนกิจกรรม

จากแนวคิดที่กล่าวมาทั้งหมด สรุปได้ว่า การนำแผนผังความคิด มาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนได้นำเอาทฤษฎีทางสมองไปใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างเต็มที่ ในการทำงานร่วมกันของสมองซีกซ้ายและสมองซีกขวา โดยการ นำความรู้หรือข้อเท็จจริงมาจัดเป็นระบบสร้างเป็นแผนภาพ หรือจัดความคิดรวบยอด หรือนำหัวข้อเรื่องใดเรื่องหนึ่งมาแยกเป็นหัวข้อย่อย และนำมาจัดเป็นลำดับภาพ มีคุณค่าอย่างยิ่งสำหรับการคิดไตร่ตรองและการเรียนรู้ การใช้ควบคุมการระดมสมองในเรื่องใหม่ๆ การวางแผน การสรุป การทบทวน และการจดบันทึก

4.3 ขั้นตอนการสร้างแผนผังความคิด

สนอง อินละคร (2544, หน้า 197-207) สรุปขั้นตอนการสร้างแผนผังความคิด ดังนี้

1. ขั้นเตรียม เป็นการเตรียมตัวนักเรียน สื่อ และอุปกรณ์ในการดำเนินการ เตรียมตัวนักเรียนเป็นการทบทวนความรู้เดิม แฉ่งจุดประสงค์การเรียนรู้ และแจ้งวิธีการเรียน นอกจากนี้อาจแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่มๆ ตามความเหมาะสม การเตรียมสื่อได้แก่ การจัดเตรียมใบความรู้ เอกสารประกอบการเรียน หนังสือเรียนหรือสื่อการเรียนรู้อื่นๆ การเตรียมอุปกรณ์ได้แก่ กระดาษชาร์ต สีเมจิก ดินสอ ไม้บรรทัด เป็นต้น

2. ขั้นศึกษาและวิเคราะห์ เป็นขั้นที่ครูอธิบายเนื้อหาใหม่หรือครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษาเนื้อหาใหม่ จากใบความรู้ เอกสารประกอบการสอน หนังสือเรียนหรือสื่อการเรียนรู้อื่นๆ แล้วให้นักเรียนวิเคราะห์เนื้อหาออกเป็นเนื้อหาหรือความรู้หลัก เนื้อหาหรือความรู้รอง เนื้อหาหรือความรู้ย่อย ตลอดจนภาพประกอบ

3. สร้างแผนผังความคิด เป็นการสร้างแผนผังความคิดโดยตั้งหัวข้อเนื้อหาหรือความรู้หลักไว้ตรงกลาง เขียนเส้นและเขียนเนื้อหาความรู้รอง แยกออกจากเส้นเนื้อหาความรู้หลัก เขียนเส้นและเนื้อหาหรือความรู้ย่อยๆ หรือตัวอย่าง แยกย่อยๆ ออกจากเส้น เนื้อหาหรือความรู้รองออกไปอีก

4. สรุปและประเมินเป็นการนำเสนอแผนผังความคิดหน้าชั้นเรียน ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปและประเมินผลงานตลอดติชมผลงาน

สมศักดิ์ ลินธุระเวชญ์ (2545, หน้า 126-127) ได้สรุปถึงลำดับขั้นตอนในการทำแผนผังความคิด Mind Mapping ไว้ดังนี้

1. กำหนดคำถามให้ผู้เรียนคิด เช่น เมื่อผู้สอนพูดถึงทุเรียนผู้เรียนคิดถึงอะไรบ้าง
2. ให้ผู้เรียนระดมพลังสมอง เพื่อหาสิ่งที่ผู้เรียนคิดถึงเกี่ยวกับทุเรียน
3. เขียนความคิดรวบยอดหลักไว้ตรงกลางแล้วแตกสาขาออกมาเป็นความคิดรวบยอดย่อยตามลักษณะของความคิด
4. ลากเส้นเชื่อมโยงในแต่ละความคิดรวบยอด ความคิดรวบยอดที่สำคัญจะอยู่ใกล้จุดศูนย์กลางมากกว่าความคิดรวบยอดที่สำคัญน้อยลงไปจะอยู่ห่างจุดศูนย์กลางไปเรื่อยๆ
5. ลากเส้นเชื่อมโยงให้เหมาะสม แต่ละเส้นต้องเชื่อมต่อกับเส้นอื่นๆ
6. คำต่างๆ ควรมีลักษณะเป็นหน่วย เช่น หนึ่งคำต่อหนึ่งเส้นจะช่วยให้แต่ละคำสามารถเชื่อมโยงกับคำอื่นได้มากขึ้น

การใช้สี สีช่วยให้การจดจำ และจุดประกายความคิดสร้างสรรค์ใช้ลูกศรช่วยแสดงให้เห็นว่าแนวคิดต่างๆ มีความเชื่อมโยงกันอย่างไร ใช้เครื่องหมายแสดงการเชื่อมโยงหรือมิติอื่นๆ ใช้รูปทรงเรขาคณิตแสดงขอบเขตของคำที่มีลักษณะของคำใกล้เคียงกัน ใช้ภาพรูป 3 มิติ เพื่อให้โดดเด่น

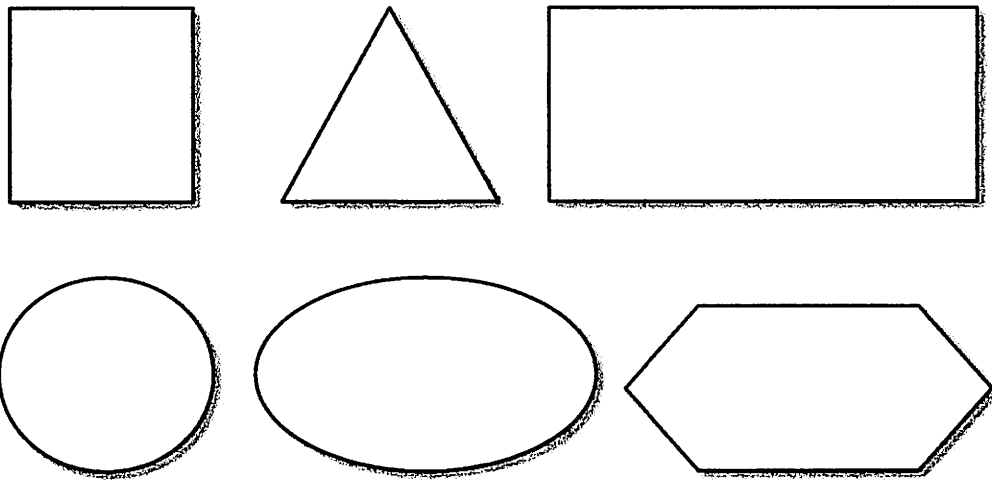
ทิศนา ข้ามมณี (2551, หน้า 389-392) แสดงขั้นตอนหลักๆ ในการทำดังนี้

1. เขียนความคิดรวบยอดหลักไว้ตรงกลาง แล้วแตกสาขาออกไปเป็นความคิดรวบยอดย่อยๆ ตัวอย่างเช่น

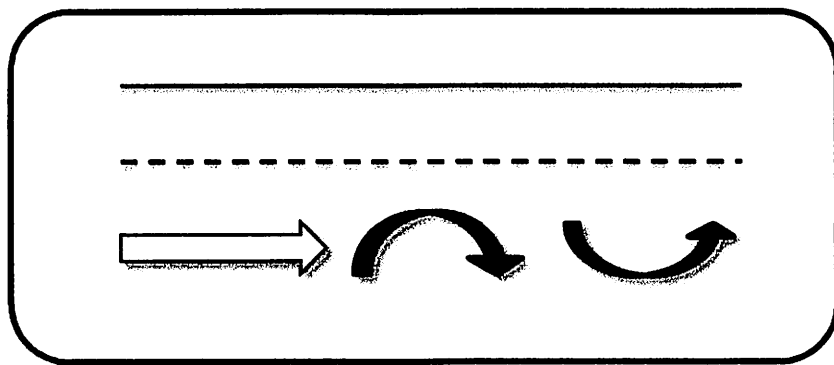
ภาพ 1 ตัวอย่างผังความคิดเรื่องการใช้ Mind Map

2. เขียนคำที่เป็นตัวแทนความหมายของความคิดนั้นๆ ลงไป และใช้รูปทรงเรขาคณิตแสดงระดับของคำ คำใดอยู่ในขอบเขตหรือระดับเดียวกัน ใช้รูปทรงเรขาคณิตเดียวกันล้อมกรอบคำนั้น รูปทรงเรขาคณิตที่นิยมใช้กันโดยทั่วไปมีดังนี้

ภาพ 2 รูปทรงเรขาคณิตที่ใช้ในผังความคิด

3. ลากเส้นเชื่อมโยงความคิด เพื่อแสดงความสัมพันธ์ของความคิดต่างๆ เส้นที่ใช้อาจเป็นเส้นตรง เส้นโค้ง หรืออาจใช้ลูกศร แสดงความเชื่อมโยงของความคิดต่างๆ ตัวอย่างการใช้เส้นมีดังนี้

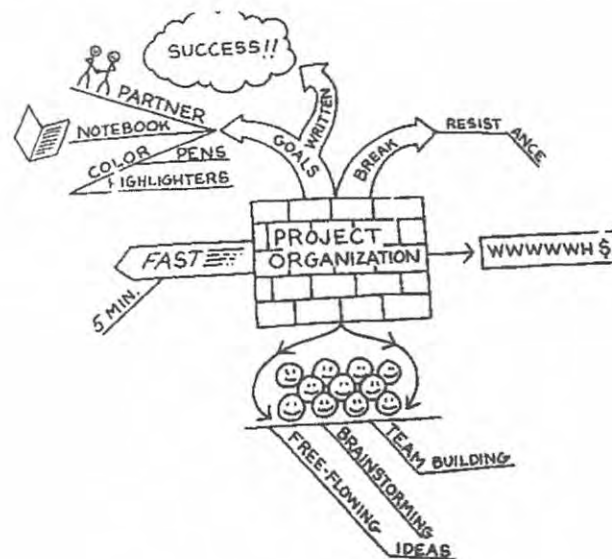
ภาพ 3 ลักษณะของเส้นที่ใช้ในผังความคิด

4. ใช้สัญลักษณ์ต่างๆ เป็นตัวแทนความหมายของความคิดและความรู้สึกต่างๆ เช่น

ภาพ 4 ตัวอย่างภาพสัญลักษณ์ที่ใช้แทนความหมาย

5. สร้างผังความคิดให้สมบูรณ์ ตามความเข้าใจของตน

ภาพ 5 ตัวอย่างผังความคิดเรื่อง Project Organization โดย วายคอฟ (Wycoff)
ที่มา : ทิศนา แหมมณี. (2551, หน้า 391)

จากขั้นตอนการสร้างแผนผังความคิดของนักการศึกษาที่กล่าวมานี้ ผู้วิจัยได้สังเคราะห์เป็นขั้นตอนการสอนให้นักเรียนสร้างแผนผังความคิด สำหรับให้นักเรียนจัดระบบความรู้ และทำความเข้าใจกับเรื่องที่ได้ในการอ่านจับใจความให้ชัดเจนยิ่งขึ้น ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นเตรียม เพื่อเป็นการเตรียมตัวนักเรียนก่อนลงมือสร้างแผนผังความคิดดังนี้

- 1) เตรียมสื่อและอุปกรณ์ เช่น ใบความรู้ กระดาษชาร์ต ดินสอ สี อื่นๆ
- 2) แบ่งกลุ่มนักเรียนกลุ่มละ 2-3 คน
- 3) แจกจุดประสงค์และขั้นตอนวิธีการในการสร้างแผนผังความคิด
- 4) สมาชิกในกลุ่มกำหนดบทบาทของตนเอง

ขั้นที่ 2 ขั้นศึกษาและวิเคราะห์ เพื่อให้ นักเรียนมีความพร้อมในการลงมือทำกิจกรรม โดยเป็นขั้นที่ครูนำข้อมูลความรู้ที่ได้จากการสรุปใจความสำคัญของเรื่องที่ได้ทำกิจกรรมไป มาให้นักเรียนศึกษาและวิเคราะห์อีกครั้งหนึ่ง เพื่อหาแนวทางในการสร้างแผนผังความคิดร่วมกันในการวิเคราะห์เนื้อหาออกเป็น เนื้อหาหรือความรู้หลัก เนื้อหาหรือความรู้รอง เนื้อหาหรือความรู้ย่อย ตลอดจนการระดมสมอง ของสมาชิกในกลุ่มว่าควรให้แผนผังความคิดประกอบไปด้วยอะไรบ้าง เช่น รูปทรงเรขาคณิต การลากเส้นเชื่อมโยงความคิด ภาพหรือสัญลักษณ์ต่างๆ

ขั้นที่ 3 ขั้นสร้างแผนผังความคิด นักเรียนลงมือสร้างแผนผังความคิด ตามที่ได้ปรึกษา และระดมสมองในขั้นที่ 2 โดยมีขั้นตอนดังนี้

- 1) ตั้งชื่อเรื่องที่อ่านจับใจความไว้ตรงกลาง
- 2) แยกเนื้อหาความคิดรองออกจากชื่อเรื่องหรือความคิดหลัก และพิจารณาออกแบบการจัดวางเนื้อหาความคิดรองให้เกิดสมดุลสวยงาม อาจใช้รูปภาพหรือสัญลักษณ์แทนได้ จากนั้นลากเส้นเชื่อมโยงจากชื่อเรื่องหรือความคิดหลักมายังเนื้อหาความคิดรองที่จัดวางไว้
- 3) แยกเนื้อหาความคิดย่อยออกจากเนื้อหาความคิดรอง และพิจารณาออกแบบการจัดวางเนื้อหาความคิดย่อยให้เกิดสมดุลสวยงาม อาจใช้รูปภาพหรือสัญลักษณ์แทนได้ จากนั้นลากเส้นเชื่อมโยงจากเนื้อหาความคิดรอง มายังเนื้อหาความคิดย่อย ที่จัดวางไว้
- 4) สร้างแผนผังความคิดให้สมบูรณ์ โดยใช้ปากกา สี และอื่นๆ

ขั้นที่ 4 สรุปและประเมิน เป็นการนำเสนอแผนผังความคิดหน้าชั้นเรียน โดยสมาชิกทุกคนมีส่วนร่วม ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปและประเมินผลงาน

4.4 ประโยชน์ของแผนผังความคิด

กรมวิชาการ (2544, หน้า 130) กล่าวถึงประโยชน์ของแผนผังความคิด ดังนี้

1. ช่วยบูรณาการความรู้เดิมกับความรู้ใหม่
2. ช่วยพัฒนาความคิดรวบยอดให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

3. ช่วยเน้นองค์ประกอบสำคัญของเรื่อง
4. ช่วยพัฒนาการอ่าน การเขียน และการคิด
5. ช่วยวางแผนในการเขียน และการปรับปรุงการเขียน
6. ช่วยในการอภิปราย
7. ช่วยวางแผนการสอนของครู โดยการสอนแบบบูรณาการเนื้อหา
8. เป็นเครื่องมือในการประเมินผล

ชัยฤทธิ์ ศิลาเดช (2544, หน้า 219) ได้สรุปประโยชน์ของแผนผังความคิดไว้ดังนี้

1. ช่วยทำให้เกิดความรวดเร็วในการเขียนข้อมูลที่ซับซ้อนหรือเป็นประโยคให้เร็วขึ้น
2. ช่วยให้สมองทั้งสองข้างใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สมองซีกซ้ายเป็นเรื่องเกี่ยวกับการเรียงลำดับ การวิเคราะห์ สมองซีกขวาเป็นเรื่องเกี่ยวกับการมองเห็นภาพรวม จินตนาการ สีสัน มิติ)

3. ช่วยในการระลึกถึงข้อมูลต่างๆ เพราะข้อมูลได้มีการบันทึกความจำไว้อย่างมีโครงสร้างเป็นระบบ

4. ช่วยในการจัดเก็บข้อมูลข่าวสารเป็นรูปแบบโครงสร้างและมีความสัมพันธ์กัน
5. ช่วยในการพัฒนาสมองซีกขวาเกี่ยวกับการใช้ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

จากประโยชน์ที่นักการศึกษากล่าวมา เห็นได้ว่าแผนผังความคิด ช่วยพัฒนาการอ่าน การเขียน และการคิด อีกทั้งยังมีประโยชน์ในชีวิตประจำวันด้วย เพราะคนทุกคนสามารถนำไปใช้ในชีวิตการทำงาน ช่วยในการวางแผน การบันทึกช่วยจำ การสรุปบทเรียน

5. ความสามารถในการอ่านจับใจความ

5.1 ความหมายของการอ่านจับใจความ

นักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของการอ่านจับใจความไว้ดังนี้

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2540, หน้า 88) ได้กล่าวว่า การอ่านจับใจความ หมายถึง กระบวนการทำความเข้าใจความหมายของคำ กลุ่มคำ ประโยค และข้อความสำคัญของเรื่อง ตลอดจนแนวคิดของเรื่อง

แววมยุรา เหมือนนิล (2541, หน้า 12) ได้กล่าวว่า การอ่านจับใจความ คือ การอ่านที่มุ่งค้นหาสาระของเรื่อง หรือของหนังสือแต่ละเล่มคืออะไร แบ่งออกเป็น 2 ประเภทคือ ส่วนที่เป็นใจความสำคัญ และส่วนที่ขยายใจความสำคัญหรือส่วนประกอบเพื่อให้เรื่องชัดเจนยิ่งขึ้น

ประพนธ์ เรืองธรรงค์ (2545, หน้า 11) กล่าวว่า การอ่านจับใจความ หมายถึง การอ่านเพื่อเก็บสาระสำคัญของเรื่อง โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อสรุปใจความสำคัญ หาคำสำคัญ ใช้แผนภาพ

โครงเรื่องเพื่อพัฒนาการอ่าน รวมทั้งการรู้จักใช้คำถามเกี่ยวกับเนื้อหา และการพัฒนาทางด้านความคิด

กระทรวงศึกษาธิการ (2546, หน้า 188) ได้กล่าวว่า การอ่านจับใจความคือ การอ่านที่มุ่งค้นหาสาระของเรื่องหรือของหนังสือแต่ละเล่มที่เป็นส่วนใจความสำคัญ และส่วนขยายใจความสำคัญของเรื่อง

จากความหมายที่กล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า การอ่านจับใจความเป็นการมุ่งค้นหาสาระจุดมุ่งหมายสำคัญของเรื่อง โดยกระบวนการทำความเข้าใจความหมายของคำ กลุ่มคำ และประโยค ซึ่งมีทั้งส่วนที่เป็นใจความสำคัญและส่วนที่ขยายใจความสำคัญ เพื่อสรุปเกี่ยวกับแนวคิดของเรื่อง ข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น และสามารถนำความรู้ที่ได้ไปพัฒนาการอ่าน และพัฒนาทางด้านความคิด

5.2 ความสำคัญของการอ่านจับใจความ

การอ่านจับใจความมีความสำคัญมาก เพราะเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง การมีพื้นฐานทักษะการอ่านจับใจความที่ดี ย่อมนำไปสู่การเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ มีผู้เชี่ยวชาญด้านการอ่านหลายท่านได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านจับใจความสำคัญไว้ ดังนี้

พันธุ์ทิพา หลาบเลิศบุญ (2539, หน้า 50) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของการอ่านจับใจความว่าการอ่านจับใจความเป็นหัวใจสำคัญของการอ่าน การเก็บใจความสำคัญจะเป็นพื้นฐานสำหรับแสดงความคิดเห็นเชิงวิพากษ์วิจารณ์เรื่องต่างๆ ต่อไป

บันลือ พฤกษ์วัน (2543, หน้า 13) ได้กล่าวว่า การอ่านจับใจความมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการอ่านทุกๆ ไป การอ่านที่ถูกต้องวิธี จะช่วยให้นักเรียนประสบผลสำเร็จในการเรียนและเกิดความเข้าใจเรื่องที่จะอ่าน ทำให้ได้รับความคิด ความบันเทิง

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2544, หน้า 159 - 162) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของการอ่านจับใจความว่า การอ่านจับใจความมีบทบาทสำคัญ ต่อการพัฒนาการศึกษา ด้วยการพัฒนาความรู้ของตนเอง พัฒนาเศรษฐกิจ ด้วยการนำความรู้ มาพัฒนาอาชีพและระบบการใช้จ่าย การพัฒนาด้านสังคม ด้วยการนำความรู้ มาพัฒนาคุณภาพชีวิตในครอบครัว

เมื่อกล่าวโดยสรุปแล้ว การอ่านจับใจความมีความสำคัญในการพัฒนานิสัยและทักษะความรู้ ซึ่งเป็นหัวใจหลักในการเก็บใจความสำคัญและเกิดความเข้าใจเรื่องที่จะอ่าน นำไปสู่การแสดงความคิดเห็นเชิงวิพากษ์ ช่วยพัฒนาการศึกษา พัฒนาเศรษฐกิจ สังคมคุณภาพชีวิตและการประกอบอาชีพ

5.3 จุดมุ่งหมายของการอ่านจับใจความ

กรมวิชาการ (2546, หน้า 189) กล่าวถึงจุดมุ่งหมายในการอ่านเพื่อจับใจความไว้ว่า

1. เพื่อให้รู้จักใจความสำคัญของเรื่องราวที่อ่านเป็นเรื่องของ ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร

2. เพื่อนำใจความสำคัญไปถ่ายทอดแก่ผู้อื่นให้เข้าใจ

3. เพื่อสรุปเนื้อเรื่องที่ได้อ่านนั้นเอาไปใช้ประโยชน์ในการอ่านต่อไป

มิลเลอร์ (Miller, 1990, P 15) ได้แบ่งจุดมุ่งหมาย ของการอ่านเพื่อจับใจความออกเป็น 6 ประการ คือ

1. อ่านเพื่อจับใจความคร่าว ๆ
2. อ่านเพื่อจับใจความสำคัญ
3. อ่านเพื่อสำรวจรายละเอียดและใจความโดยทั่ว ๆ ไป
4. อ่านเพื่อความเข้าใจอย่างถ่องแท้
5. อ่านเพื่อใช้วิจารณ์ตามข้อความที่อ่าน
6. อ่านเพื่อการวิเคราะห์ข้อความหรือแนวคิดในเรื่องที่อ่าน

การอ่านจับใจความเป็นการอ่านเพื่อบอกสาระสำคัญของเรื่องที่อ่านว่ามีอะไรบ้าง เป็นเรื่องของ ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร สรุปย่อเกี่ยวกับเรื่องได้ว่าเป็นเรื่องของ ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร จากนั้นจับใจความสำคัญเพื่อการอ่านโดยละเอียดทุกตัวอักษร สรุปเนื้อเรื่องที่ได้อ่านนั้นเอาไปใช้ประโยชน์ในการอ่านต่อไป ใช้วิจารณ์ประเมินเรื่องและวิเคราะห์ข้อความแนวคิดเพื่อนำไปถ่ายทอดและใช้ประโยชน์จากการอ่าน

5.4 องค์ประกอบของการอ่านจับใจความ

บันลือ พุกษะวัน (2543, หน้า 75 – 76) ได้กำหนดความสามารถในการอ่านออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้

1. การออกเสียง เป็นการอ่านเบื้องต้น เพื่อให้รู้จักการอ่านพยัญชนะ สระ เพื่อการผสมเสียง อ่านเป็นคำ ทีละคำ มุ่งเน้นให้อ่านคำ ออกเสียงได้ จึงใช้วิธีสะกดตัวผสมคำอ่านเพื่อให้ผู้เรียนสามารถใช้หลักเกณฑ์ในการไล่สะกดคำ อ่านคำใหม่ได้ เช่น ถ้าอ่านคำว่า ตา ได้ ก็อ่านคำว่า งา นา วา ได้ เป็นต้น ลักษณะการอ่านแบบนี้เรียกว่า อ่านออก ให้อ่านคำได้แตกฉาน หรือเรียกว่า อ่านหนังสือแตก

2. การอ่านได้ เป็นการอ่านให้เป็นคำ หรือเป็นประโยคที่มีภาพประกอบในการช่วยอ่าน อาจเริ่มด้วยการฝึกอ่านภาพ เรื่องราวหรือนิทานประกอบภาพ เพื่อมุ่งไปสู่การอ่านให้รู้เรื่อง จากสิ่ง ที่อ่าน เพื่อดึงดูดให้นักเรียนสนใจเป็นการท้าทายให้อ่านให้รู้เรื่องเห็นว่าการอ่านนั้นง่าย

ประสบความสำเร็จง่ายและอ่านแล้วรู้เรื่องด้วย จะเห็นได้ว่า การเรียนอ่านที่ดีต้องมีภาพ เป็นเครื่องช่วยงาน ช่วยกำหนดแนวการฝึกอ่าน และให้ความหมายของคำที่อ่านได้

3. การอ่านเป็น เป็นการอ่านที่สามารถประเมินเรื่องราวที่อ่านได้ หลังจากการได้รู้เรื่องราวที่อ่านแล้ว ถ้าเป็นการอ่านนิทาน ก็ต้องส่งเสริมให้ประเมินตัวละครว่า ตัวละครใดดี หรือไม่ดีอย่างไร ควรเลือกตัวละครใดเป็นแบบอย่างในการประพฤติปฏิบัติ ชั้นการประเมินตัวละคร หรือวิเคราะห์การอ่านก็ดี ถือว่าเป็นการอ่านเป็น

มิลเลอร์ (1990, P 1) กล่าวถึงความสามารถในการอ่านจับใจความ ซึ่งสรุปได้

4 ประการดังนี้

1. ความเข้าใจตามตัวอักษรหรือข้อเท็จจริง (Literal or Factual Comprehension) ผู้อ่านสามารถบอกใจความสำคัญ รายละเอียดที่สำคัญและไม่สำคัญ เรียงลำดับเหตุการณ์และปฏิบัติตามคำแนะนำได้

2. ความสามารถตีความหรือสรุปลงความเห็น (Interpretation or Inferential Comprehension) สามารถตอบคำถามโดยใช้การตีความ อ้างอิงหรือสรุปความ เข้าใจอารมณ์ และจุดประสงค์ของผู้เขียนย่อความจากสิ่งที่อ่าน เข้าใจความที่เป็นเหตุเป็นผล สรุปใจความสำคัญได้

3. ความสามารถอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณ (Critical Reading) เป็นความสามารถประเมิน หรือตัดสินสิ่งที่อ่านด้วยเกณฑ์ที่ผู้อ่านกำหนดขึ้น ได้แก่ ความสามารถแยกแยะระหว่างข้อเท็จจริงกับการแสดงความคิดเห็น ประเมินสิ่งที่อ่าน เปรียบเทียบสิ่งที่อ่าน แปลความภาษาออกถึงความโน้มเอียงของผู้เขียนได้

4. ความสามารถอ่านอย่างสร้างสรรค์หรือการนำไปใช้ (Creative Reading) เป็นความสามารถนำสิ่งที่ได้จากการอ่านไปประยุกต์ใช้กับชีวิตประจำวัน

จากองค์ประกอบของการอ่านจับใจความที่นักการศึกษากล่าวมา พอสรุปได้ว่า องค์ประกอบของการอ่านจับใจความมีองค์ประกอบดังนี้คือ 1) ความเข้าใจตามตัวอักษรหรือข้อเท็จจริง 2) ความสามารถตีความหรือสรุปลงความเห็น และ 3) สามารถนำสิ่งที่ได้จากการอ่านไปประยุกต์ใช้กับชีวิตประจำวัน

5.5 แนวการสอนอ่านจับใจความ

การสอนการอ่านจับใจความ จะประสบความสำเร็จได้นั้น ครูควรใช้เทคนิคในการจัดการเรียนรู้ให้หลากหลายวิธี มีสื่อการสอนที่ทันสมัย ได้รับความสนใจนักเรียน ครูต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายในการสอนอ่านจับใจความ หลักสำคัญในการสอนอ่านจับใจความ ทฤษฎีที่

เกี่ยวข้องกับการสอนอ่านจับใจความ และหลักจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับการสอนอ่านจับใจความ มีนักการศึกษาหลายท่านทั้งในและต่างประเทศได้เสนอแนะการสอนอ่านจับใจความไว้ดังนี้

บันลือ พุกษะวัน (2534, หน้า 145-146) กล่าวถึงแนวการสอน อ่านเพื่อจับใจความสำคัญว่าครูควรศึกษาลักษณะสำคัญของการอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ แล้ววางแนวฝึกไว้ 2 ลักษณะ คือ

1. ฝึกการอ่านแบบอ่านคร่าวๆ เพื่อจะหาสิ่งที่น่าสนใจ หรือสิ่งที่ต้องการของผู้อ่าน โดยอาจฝึกได้ดังนี้

1.1 ให้อ่านเรื่องราวหรือบทความ โดยอ่านอย่างรวดเร็ว ช้าๆ หรืออ่านอย่างลวกๆ เพื่อจะรู้ว่าเรื่องนั้นมีขอบเขตหรือกล่าวถึงเรื่องอะไร ทำนองใด

1.2 ถ้าเป็นบทประพันธ์ประเภทร้อยกรอง ลองอ่านสัก 2-3 หน้า เพื่อดูว่ามีคุณค่า น่าสนใจมากน้อยเพียงใด หรือไพเราะหรือไม่

1.3 ให้อ่านเฉพาะหัวข้อใดหัวข้อหนึ่งให้ละเอียด เพื่อทราบทรรศนะความคิดเห็น ข้อเสนอแนะหรือเจตนาของผู้แต่งหรือผู้เรียบเรียง โดยมากจะใช้การอ่านคำนำ อารัมภบท

1.4 ให้อ่านตลอดทั้งเรื่อง เพื่อประเมินดูว่า เรื่องนั้นให้ประโยชน์ทางใด มีจุดเด่น ตรงไหน ตอนไหนบ้าง

1.5 เมื่ออ่านแล้วพิจารณาตรวจสอบเรื่องราวโดยส่วนรวมว่า เป็นเรื่องยากหรือง่าย เหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน หรือใช้ความคิดของตนประเมินเรื่องราวนั้นๆ

2. ฝึกอ่านจับใจความสำคัญ ซึ่งเป็นวิธีการที่จะนำไปสู่การย่อความ

2.1 ฝึกการอ่านนิทานแล้วเล่าเรื่องอย่างย่อให้ได้ว่า เรื่องเป็นมาและสรุปอย่างไร หากจะถามถึงตัวละครก็อาจบอกได้ว่า มีลักษณะอย่างไร หรือเป็นเรื่องที่มีเหตุผลหรือไม่

2.2 เมื่อมอบหมายให้เด็กอ่าน นิทานหรือเรื่องราวใดๆ ครูจำเป็นต้องตั้งคำถามให้สอดคล้องกับเหตุการณ์ในเรื่องนั้น ให้นักเรียนหาคำตอบเป็นตอนๆ ไปโดยลำดับ

2.3 ฝึกให้นักเรียนอ่านบทความที่ให้ความรู้ แล้วให้ตั้งหัวข้อเรื่อง ชื่อเรื่องไว้แต่ละอนุเขต เรื่องนั้นอาจมี 2-3 หรือหลายอนุเขต

2.4 ในการตรวจสอบ หรือการตั้งชื่อเรื่องแต่ละอนุเขะนั้น ควรจะมีการอภิปรายว่าควร จะตั้งชื่ออนุเขะนั้นอย่างไรจึงจะเหมาะสม และชื่อเรื่องจะคลุมเรื่องราวเหล่านั้นๆ ได้ดี

2.5 ให้นักเรียนรวบรวม 2-3 อนุเขตหรือหลายอนุเขะนั้นเป็นหัวเรื่องหรือประโยคหรือ ทำให้เรื่องสั้นเข้า

2.6 ฝึกให้นักเรียนอ่านหนังสือพิมพ์รายวัน ให้ดูชื่อเรื่องแต่ละคอลัมน์ จะเห็นได้ว่า แต่ละคอลัมน์จะมีการตั้งชื่อไว้ แล้วลองค้นหาคอลัมน์ที่จะอ่านในหน้าอื่นๆ บ่อยๆ เด็กจะเข้าใจในเรื่อง การตั้งชื่อเรื่องแต่ละอนุเจทในข้อ 2.3, 2.4 และ 2.5 ได้ดียิ่งขึ้น

2.7 ฝึกให้นักเรียนสังเกตดูว่าประโยคใด เป็นประโยคบอกใจความสำคัญของเรื่อง และ ประโยคแบบใดเป็นประโยคที่เป็นพลความ

2.8 ในการอ่านบทความ เรื่องราวหรือหนังสือสังคมศึกษาและอื่นๆ ให้นักเรียนใช้วิธีขีด เส้นใต้เฉพาะข้อความที่สำคัญเข้าไว้ เป็นตอนๆ

2.9 ให้หลอมข้อความที่ย่นย่อ หรือขีดเส้นใต้เข้าไว้ด้วยกัน แล้วปรุงแต่งให้ข้อความ กลมกลืนกัน ก็จะกลายเป็นการย่อเรื่อง

2.10 ลองตรวจข้อความที่ย่อเรื่องไว้อีกครั้งหนึ่งว่า มีความสอดคล้องกัน ครอบคลุมและ บอกเรื่องสั้นเฉพาะจุดสำคัญในเรื่องได้ดี เป็นไปตามคำสั่งที่กำหนดว่า ให้ย่อเรื่องนั้นให้ได้ไม่เกิน 4 หรือ 8 บรรทัด แล้วแต่กรณี

2.11 จำต้องให้นักเรียนอ่านคำนำของหนังสือที่จะอ่าน เพื่อจะได้ทราบเจตนาของผู้แต่ง ผู้เรียบเรียงมักจะเขียนบอกสาระสำคัญของเรื่องที่เขียนไว้ในคำนำ

2.12 บทความส่วนใหญ่จะเน้นสาระสำคัญ หรือสรุปสาระสำคัญไว้ในตอนท้ายของ เรื่องอย่างที่เราเรียกว่า บทสรุป ซึ่งบทสรุปอาจเป็นแนวทางในการย่อความสำคัญของเรื่องได้เป็นอย่างดีอีกส่วนหนึ่ง

2.13 เมื่อฝึกตามขั้นตอนที่เสนอแนะโดยสม่ำเสมอ ก็ควรให้นักเรียนอ่านเรื่องราว ทั้งหมด และย่อเรื่องโดยทันทีก็อาจทำได้ ทั้งนี้เพราะเด็กมีทักษะในความเข้าใจภาษาเพียงพอ เมื่ออ่านเรื่องราวแล้วจะบันทึกเรื่องย่อๆ ได้ทันที

2.14 ฝึกให้นักเรียนอ่านแล้วทำรายงาน หรือรายงานด้วยปากเปล่าหน้าชั้นเรียน โดยกำหนดเวลาแต่ละกลุ่มไว้ เมื่อคร่อมอบหัวเรื่องใหญ่ เด็กจะรู้จักช่วยกันแบ่งงานกันได้ ไปค้นคว้า ย่นย่อเรื่องแต่ละหัวข้อย่อย แล้วรวมกลุ่มเพื่อสำรวจสาระสำคัญที่จะต้องรายงาน อาจแบ่งกันทำ หน้าที่รายงานเรื่องนั้นได้ดียิ่งด้วย

2.15 ควรจัดแบ่งงานผลัดเปลี่ยนกันย่อข่าว เหตุการณ์ จากหนังสือพิมพ์ โดยฝึกเสนอ ข่าวสำคัญอย่างย่อที่ป้ายประกาศเป็นประจำ ซึ่งจะเป็นการส่งเสริมกิจกรรมการอ่านเพื่อเก็บ ใจความสำคัญได้อย่างดีอีกทางหนึ่ง

กระทรวงศึกษาธิการ (2544, หน้า 35) เสนอแนะการสอนอ่านจับใจความสำคัญไว้ดังนี้

1. สอนคำที่ควรศึกษา หรือคำที่มีความหมายพิเศษก่อน เพื่อไม่ให้มีปัญหาเกี่ยวกับการตีความ จับใจความ
2. ตั้งคำถามเพื่อค้นหาคำตอบ เพื่อให้ให้นักเรียนรู้จักประสงค์ก่อนอ่านจะทำให้อ่านจับใจความดีขึ้น
3. สรุปโครงเรื่องให้ฟังก่อนอ่าน
4. สนทนาเกี่ยวกับภาพหรือประสบการณ์ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับเนื้อเรื่องที่จะอ่าน
5. กำหนดเวลาการอ่านให้เหมาะสมกับจำนวนคำและลดเวลาไปที่ละน้อย
6. ให้ปฏิบัติกิจกรรมต่อเนื่องหลังการอ่าน เช่น ตอบคำถาม สรุปเรื่องวิพากษ์วิจารณ์ เพื่อทดสอบความเข้าใจและฝึกให้ปฏิบัติในการอ่านที่ถูกต้อง เห็นคุณค่าของการอ่าน
7. หลังการอ่านในใจแล้วอาจให้อ่านออกเสียงอีก โดยเฉพาะเนื้อเรื่องที่เป็นบทละคร บทร้อยกรอง

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2544, หน้า 89-92) ได้เสนอทักษะพิเศษที่ครูควรฝึกเพิ่มให้นักเรียนในการอ่านจับใจความ สรุปได้ดังนี้

1. ค้นหาใจความสำคัญที่มีอยู่ในข้อความของแต่ละตอนของเรื่องที่อ่าน
2. การค้นหาส่วนปลีกย่อยที่ให้ความรู้
3. การสังเกตเหตุการณ์ที่เรียงลำดับ
4. การให้รู้จักทำนายผล
5. การค้นหาถ้อยคำหรือประโยคที่ให้ความรู้ลึกประทับใจ
6. การเกิดอารมณ์ร่วมกับผู้เขียน
7. การติดตามทิศทาง การดำเนินเรื่อง
8. การหาข้อความตามการใช้ประโยชน์
9. การให้รู้จักสรุปเรื่องที่อ่าน
10. การวิเคราะห์โครงสร้างระหว่างการอ่าน
11. การศึกษารูปแบบของหนังสือหรือเรื่องที่อ่าน
12. การประเมินเนื้อเรื่อง
13. การสร้างความสัมพันธ์ส่วนตัวให้ผูกพันกับเรื่องที่อ่าน
14. การรู้จักเปรียบเทียบความรู้ที่ได้รับจากการอ่านเรื่องเดียวกัน
15. การค้นหาแหล่งที่อ้างอิงของผู้เขียน

16. การหาแนวทางหรือจุดมุ่งหมายของผู้เขียน

17. การพิจารณาข้อความในส่วนที่อาจแทรกการโฆษณา

แนวทางการสอนและเทคนิควิธีการสอนอ่านจับใจความข้างต้นผู้วิจัย สรุปได้ว่า การสอนอ่าน จับใจความนั้น ควรเริ่มจากการสอนคำที่ควรศึกษา หรือคำที่มีความหมายพิเศษเพื่อไม่ให้มีปัญหาเกี่ยวกับการตีความ จากนั้นก็ฝึกการอ่านแบบอ่านคร่าว ๆ เพื่อหาสิ่งที่น่าสนใจ ขอบเขต รวมถึงประโยชน์ที่ได้ จุดเด่น ถ้อยคำหรือประโยคที่ให้ความรู้สึกประทับใจ จากนั้นจึงฝึกการอ่านจับใจความสำคัญ เล่าเรื่องอย่างย่อได้ว่าเรื่องเป็นมาและสรุปอย่างไร บอกลักษณะนิสัยของตัวละคร บอกความมีเหตุผล ฝึกทักษะให้นักเรียนในการอ่านจับใจความ อย่างเป็นลำดับขั้นตอน

5.6 การจัดกิจกรรมการอ่านจับใจความ

กิจกรรมการอ่านจับใจความ เป็นการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้การสอน มีลำดับขั้นตอนของการคิด ตั้งแต่เบื้องต้นจนกระทั่งถึงขั้นสูงสุด โดยฝึกทักษะการอ่านจับใจความที่ส่งเสริมให้เกิดการคิดวิเคราะห์ การประเมินค่า การนำไปเชื่อมโยงกับชีวิตจริง ได้พัฒนาจากการสอนอ่านหลายแบบ ดังเช่นเทคนิค SQ3R ของโรบินสัน (Robinson, 1961 อ้างใน ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์, 2558, หน้า 304) ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนดังนี้

1. Survey คือ การสำรวจจุดมุ่งหมายของการเขียนนั้น
2. Question คือ การตั้งคำถามตนเองว่าสิ่งที่ต้องการรู้คืออะไร
3. Read คือ การอ่านเพื่อตอบคำถามที่ตั้งไว้
4. Recite คือ การจดบันทึกไว้เพื่อเตือนความจำ
5. Review คือ การทบทวนเรื่องที่อ่านใหม่

สำหรับขั้นสำรวจ เป็นขั้นที่นักเรียนอ่านอย่างคร่าว ๆ เพื่อสำรวจหัวข้อย่อ และสรุปท้ายเรื่อง และขั้นตั้งคำถามเป็นการตั้งคำถามจากหัวข้อต่าง ๆ ที่สำรวจไว้ซึ่งทั้ง 2 ขั้น ดังกล่าวนี้อาศัยหลักจิตวิทยาการเรียนรู้ เพราะเป็นการเตรียมนักเรียนให้มีความพร้อมในการอ่านก่อน ซึ่งจะช่วยให้ นักเรียนดำเนินการในขั้นการอ่านได้อย่างดี และเมื่อถึงขั้นการจดจำจะเป็นการฝึกผู้อ่านให้ตอบคำถามที่ตั้งไว้ โดยใช้ถ้อยคำของตนเองที่กระตือรือร้นหรืออาจจะใช้การจดบันทึกย่อเพื่อช่วยในการจำก็ได้ สำหรับขั้นสุดท้าย คือ ขั้นทบทวน เป็นลักษณะเหมือนการซ้อมใหญ่เกี่ยวกับการอ่านว่าตนเองมีความเข้าใจมากน้อยเพียงไรในสิ่งที่อ่าน (Ausubel, 1960, p 267-272)

ต่อมาได้มีการคิดวิธีสอนอ่านซึ่งคล้ายกับวิธีการสอนอ่านแบบ SQ3R คือ วิธีการอ่านแบบ OK4R (Pauk, 1962 อ้างใน ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์, 2558, หน้า 304) ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้

1. Overview คือ การอ่านอย่างคร่าว ๆ คล้ายขั้นสำรวจ SQ3R
2. Key idea คือ การหาใจความสำคัญแล้วตั้งคำถามไปด้วยคล้ายขั้นการตั้งคำถาม

3. Read คือ การอ่าน
4. Recall คือ การระลึกสิ่งที่อ่านไปแล้ว
5. Reflect คือ การสะท้อนความคิด หรือ ขยายความคิดจากเดิม
6. Review คือ การทบทวนเรื่องที่อ่านใหม่

ต่อมาได้มีการศึกษาวิธีการสอนแบบ SQ3R และแบบ OK4R และพัฒนาแนวคิดขึ้นใหม่ โดยใช้วิธีการสอนอ่านแบบ 5 ขั้น ที่เรียกว่า PQIRST (Spache and Berg, 1966. อ้างใน ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์, 2558, หน้า 305) โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. Preview คือ การฝึกให้ผู้อ่าน อ่านชื่อเรื่อง (title) หัวข้อเรื่อง (head) และหัวข้อย่อย (subheading)
2. Question คือ การตั้งคำถาม
3. Read คือ การอ่านเพื่อตอบคำถามที่ตั้งไว้
4. Summarize คือ การสรุปเรื่องที่อ่าน
5. Test คือ การทดสอบหลังการอ่าน

ต่อมาในปี ค.ศ. 1984 วอลเตอร์ พอค (Walter Pauk, 1984 อ้างอิงใน อรรถวุฒิ ตราภิจักรกุล, 2542) ได้เสนอแนะวิธีสอนอ่านแบบ SQ4R โดยมีการเพิ่มขั้นตอนบันทึก(Record) หลังจากนักเรียนได้อ่านบทอ่านและเปลี่ยนขั้นตอนการทบทวน (Review) เป็นขั้นตอนให้นักเรียนได้วิเคราะห์บทอ่าน (Reflect)

สุคนธ์ สิ้นธพานนท์ และคณะ (2545, หน้า 289-290) ได้เสนอวิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R ว่ามีขั้นตอนการสอนอ่าน 6 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การอ่านอย่างคร่าวๆ (Survey-S) คือ การกวาดสายตาไปตามหัวข้อในบทอ่านเพื่อหาจุดสำคัญของเรื่องที่อ่าน ถ้าหากว่าบทอ่านนั้นมีบทสรุปก็อ่านบทสรุปด้วยการอ่านในขั้นตอนนี้ไม่ควรใช้เวลามากเกินไป การอ่านในขั้นตอนนี้จะทำให้ผู้อ่านได้รู้ใจความสำคัญของเรื่อง หรือแนวคิดหลักของเรื่องและจะช่วยให้ผู้อ่านเรียบเรียงแนวคิดต่างๆ ของเรื่องได้

ขั้นตอนที่ 2 การตั้งคำถาม (Question-Q) การตั้งคำถามนี้จะทำให้ผู้อ่านมีความอยากรู้อยากเห็น ดังนั้น จึงช่วยเพิ่มความเข้าใจในการอ่านมากยิ่งขึ้น คำถามจะช่วยให้ผู้อ่านระลึกถึงความรู้เดิมที่มีอยู่เกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน คำถามจะช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องได้เร็ว และที่สำคัญก็คือ คำถามจะต้องสัมพันธ์กับเรื่องที่อ่าน ในขณะที่เดียวกันก็ควรจะต้องถามตัวเองดูว่าใจความสำคัญที่ผู้เขียนกำลังพูดถึงนั้นคืออะไร ทำไมจึงสำคัญ สำคัญอย่างไร และเกี่ยวข้องกับอะไรหรือ

ใครบ้างตอนไหน และเมื่อไหร่ อย่างไรก็ตามควรพยายามตั้งคำถามให้ได้ เพราะจะช่วยให้การอ่าน
ขั้นต่อไปมีจุดมุ่งหมาย และสามารถจับประเด็นสำคัญได้ถูกต้องไม่ผิดพลาด

ขั้นตอนที่ 3 การอ่านเพื่อหาคำตอบ(Read-R) คือ การอ่านข้อความในบทหรือตอนนั้น ๆ
ซ้ำอีกอย่างละเอียด และในขณะที่เดียวกันก็ค้นหาคำตอบสำหรับคำถามที่ตั้งไว้ ในขั้นนี้จะเป็นการ
อ่านเพื่อจับใจความและจับประเด็นสำคัญโดยแท้จริงขณะที่กำลังอ่านอยู่ถ้านึกถึงคำถามได้อีก
ก็อาจใช้วิธีจดบันทึกไว้ในที่ว่างริมหน้าหนังสือก่อน แล้วตั้งใจอ่านต่อไปจนกว่าจะได้คำตอบ
ที่ต้องการ

ขั้นตอนที่ 4 การจดบันทึก (Record-R) ให้ผู้เรียนจดบันทึกข้อมูลต่างๆ ที่ได้อ่านจาก
ขั้นตอนที่ 3 โดยมุ่งเน้นจดบันทึกในส่วนที่สำคัญและสิ่งที่จำเป็น โดยใช้ข้อความอย่างรัดกุมหรือ
ย่อ ๆ ตามความเข้าใจของผู้เรียน

ขั้นตอนที่ 5 การทบทวน (Recite-R) ให้ผู้เรียนเขียนสรุปใจความสำคัญ โดยพยายามใช้
ภาษาของตนเอง ถ้ายังไม่แน่ใจบทใด หรือตอนใดให้กลับไปอ่านซ้ำใหม่

ขั้นตอนที่ 6 การวิเคราะห์ (Reflect) ให้ผู้เรียนวิเคราะห์วิจารณ์บทอ่านที่ผู้เรียนได้อ่าน
แล้วแสดงความคิดเห็นในประเด็นที่ผู้เรียนมีความคิดเห็นสอดคล้องหรือมีความเห็นไม่สอดคล้อง
บางครั้งอาจขยายความสิ่งที่ไม่ได้อ่านโดยการเชื่อมโยงความคิดจากบทอ่านกับความรู้เดิมโดยใช้
ภาษาที่ถูกต้อง

กระทรวงศึกษาธิการ (2546, หน้า 190 – 196) กล่าวถึงแนวการจัดการเรียนการสอนการ
อ่านจับใจความไว้ในเอกสารการจัดสาระการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยมีใจความว่า
ครูควรวางแผนการจัดการเรียนการสอนอ่านจับใจความให้เหมาะสมกับเนื้อหาที่ให้นักเรียนอ่าน
วุฒิภาวะ ประสบการณ์และความสนใจของนักเรียน ใช้วิธีการที่หลากหลาย โดยเน้นนักเรียนเป็น
สำคัญเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่าน ครูควรจัดทำสื่อการเรียนการสอนให้นักเรียน
ค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง เช่น มอบหมายให้นักเรียนจัดทำ บรรณนิทัศน์ จัดโครงการประกวด
ยอดนักอ่านที่เหมาะสมกับความสามารถและระดับชั้นของนักเรียน ส่งเสริมให้นักเรียนตอบปัญหา
จากการอ่าน บันทึกการอ่าน เป็นต้น

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อการอ่านจับใจความมีหลายวิธี เช่น

1. จัดตามแนวทางการสอนอ่านในใจ
2. จัดตามขั้นตอนการฝึกทักษะการอ่านจับใจความ
3. สอนอ่านจับใจความโดยใช้แผนภาพโครงเรื่อง
4. สอนอ่านจับใจความโดยใช้กิจกรรมต่างๆ

มีแนวทางในการจัดกิจกรรม ดังนี้

1. จัดตามแนวทางการสอนอ่านในใจ

อ่านจับใจความเป็นการอ่านในใจอย่างหนึ่งที่มีจุดประสงค์สำคัญของเรื่องที่จะอ่าน ดังนั้น การสอนอ่านในใจ จึงเป็นการสอนอ่านเพื่อจับใจความวิธีหนึ่งที่เหมาะสมสำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 (ป.1-3) และช่วงชั้นที่ 2 (ป.4-6) โดยครูควรพิจารณาความสามารถของนักเรียนเพื่อตัดสินใจว่าจะเลือกใช้กิจกรรมใดบ้าง การสอนอ่านในใจ มี 3 ขั้นตอน คือ

1.1 ขั้นเตรียมการอ่าน ประกอบด้วย

1.1.1 การสร้างประสบการณ์พื้นฐานเพื่อให้นักเรียนเกิดความเข้าใจในการอ่าน โดยจัดกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งหรือหลายกิจกรรมเช่น

- 1) สนทนาเกี่ยวกับชื่อเรื่องและแนวคิดของเรื่อง
- 2) ดูภาพในหนังสือแล้วสนทนาเกี่ยวกับภาพ
- 3) เล่าเรื่องที่อ่านพอสังเขป
- 4) อ่านบทนำเรื่อง (ถ้ามี) เพื่อให้รู้เรื่องต่างๆ
- 5) ทดสอบเกี่ยวกับคำศัพท์

1.1.2 การอ่านคำยากเป็นการสอนอ่านคำยากในบทเรียนเพื่อให้เข้าใจความหมายดียิ่งขึ้น

1.1.3 การตั้งจุดประสงค์ในการอ่าน เป็นการบอกแนวทางการเรียนให้นักเรียน

1.2 ขั้นอ่านในใจ ประกอบด้วย

1.2.1 อ่านสำรวจและตั้งคำถามให้นักเรียนอ่านเร็วๆ และตั้งคำถามช่วยกัน บอกคำถามที่คิดขึ้นแล้วครูเขียนบนกระดานดำ

1.2.2 อ่านพินิจแล้วตอบคำถาม เป็นการอ่านเรื่องอีกครั้งอย่างพินิจพิจารณาเพื่อหาคำตอบจับประเด็นสำคัญหารายละเอียดของเรื่องหาเหตุและผลของเหตุการณ์ ลำดับเหตุการณ์ เป็นต้น

1.2.3 ตอบคำถามและทบทวนให้นักเรียนตอบคำถามแล้วตรวจสอบคำตอบจากเรื่องที่อ่านอีกครั้งหนึ่ง

1.3 ขั้นหลังอ่านในใจ ฝึกให้นักเรียนทำแผนภาพโครงเรื่อง เพื่อสร้างความเข้าใจซึ่งจะนำไปสู่การพูด การฟังและการเขียน

1.4 การวัดผลและการประเมินผล มีวิธีการดังนี้

1.4.1 สังเกตการณ์มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน

1.4.2 พิจารณาจากความสามารถในการเล่าเรื่อง

1.4.3 พิจารณาจากความสามารถในการตั้งคำถามและตอบคำถาม

1.4.4 พิจารณาจากความสามารถในการทำแผนภาพโครงเรื่อง

2. จัดตามขั้นตอนการฝึกทักษะการอ่านจับใจความ

การอ่านจับใจความเป็นทักษะที่ต้องฝึกฝน ซึ่งมีแนวปฏิบัติดังนี้

2.1 ขั้นการเตรียมความพร้อมในการอ่าน มีขั้นตอนดังนี้

2.1.1 ให้นักเรียนฝึกการใช้ท่าทางและปฏิบัติตนในการอ่านในใจอย่างถูกต้อง โดยให้นักเรียนอ่านเอกสารที่นำมา และครูคอยสังเกตท่าทาง การปฏิบัติในการอ่านที่ถูกต้อง เช่น ท่าทางในการอ่าน การนั่ง การวางมือ การวางหนังสือ ระยะห่างจากสายตา การกวาดสายตา ในขณะที่อ่าน การไม่ออกเสียงไม่ขยับริมฝีปาก การไม่ใช้นิ้วมือชี้หรืออุปกรณ์ชี้ตัวหนังสือและการมีสมาธิในการอ่าน

2.1.2 ให้นักเรียนฝึกอ่านแบบเคลื่อนสายตาตามแนวขวางและแนวนอน โดยใช้ อักษรเดี่ยว คำเดี่ยว กลุ่มอักษร และคำที่มีความหมายเดียวกันกับคำที่กำหนด โดยเปรียบเทียบ เวลาในการอ่านแต่ละเที่ยว และตอบคำถามได้ถูกต้อง

2.1.3 ให้นักเรียนฝึกจำคำต่างๆ ซึ่งเป็นการฝึกขั้นพื้นฐานในการอ่านจับใจความ ทำให้นักเรียนสามารถบอกความหมายของคำได้ถูกต้อง รู้จัดคำมากขึ้น รู้ความแตกต่างและความหมายของคำที่หลากหลายมากขึ้น

2.1.4 ให้นักเรียนฝึกอ่านเป็นวลี เพื่อเก็บหน่วยความคิด แล้วรวบรวมหน่วยความคิดเหล่านั้นเป็นความเข้าใจในเรื่องที่อ่าน

2.1.5 ให้นักเรียนฝึกอ่านแบบเจาะจง เป็นการฝึกทักษะในการกวาดสายตา ในการอ่านบรรทัดอย่างรวดเร็ว เพื่อค้นหาคำตอบ ค้นหาตำแหน่ง ค้นหาความหมายของคำ ข้อสรุป หรือข้อเท็จจริงเฉพาะอย่าง

2.1.6 ให้นักเรียนฝึกอ่านข้ามคำ โดยการข้ามคำหรือวลีที่ไม่สำคัญและอ่าน เฉพาะคำวลี ประโยคที่สำคัญ เพื่ออ่านได้อย่างรวดเร็วและจับใจความสำคัญได้

2.2 ขั้นการสร้างคำศัพท์ การรู้คำศัพท์มากทำให้อ่านเรื่องและเขียนเรื่องได้ดี มีวิธีการ ฝึก คือ

2.2.1 ให้นักเรียนฝึกใช้บริบท ซึ่งได้แก่คำหรือข้อความแวดล้อม เพื่อช่วยให้เข้าใจ ความหมาย ได้แก่

1) ฝึกให้อ่านประโยค แล้วเขียนความหมายของคำที่ขีดเส้นใต้ โดยพิจารณาข้อความในประโยค เช่น

ประโยค คนบนเฮลิคอปเตอร์มองเห็นสภาพการจราจรบนท้องถนนอย่างชัดเจน
ความหมายของ เฮลิคอปเตอร์ หมายถึง.....

2) ฝึกให้อ่านเป็นข้อความ แล้วเขียนความหมายของคำที่กำหนด เช่น

อาหารโปรดของหมีคือรังผึ้ง เมื่อพบรังผึ้งมักจะรีบฉีกรังออกกินน้ำผึ้ง ทั้งดั่งอ่อน โดยไม่กลัวผึ้งต่อยเอา เมื่อถึงฤดูใบไม้ร่วง มันจะกินอาหารมากจนตัวอ้วนท้วน แล้วจะไปหาถ้ำหรือที่พักเพื่อจำศีล เกือบตลอดฤดูหนาว

จำศีล คือ.....

2.2.2 ให้นักเรียนฝึกการใช้ร่องรอยที่เห็นได้ เช่น รูปภาพ เครื่องหมาย สัญลักษณ์ ที่จะช่วยให้รู้ความหมายของเรื่องทีอ่านได้ง่ายขึ้น ได้แก่

ฝึกให้หาความหมายที่เห็นจากภาพ เครื่องหมาย หรือสัญลักษณ์ เช่น

หมายถึง ห้องน้ำ

ภาพ 6 สัญลักษณ์ในการฝึกให้ความหมาย

2.2.3 ให้นักเรียนฝึกการหาความหมายจากส่วนของคำ คำที่เป็นคำประสม ถ้านักเรียนรู้ความหมายของคำหนึ่ง ก็จะสามารถเชื่อมโยงไปสู่อีกความหมายคำอีกคำหนึ่งได้ การฝึกสังเกตคำที่มีส่วนของคำประสมกันอยู่ จะทำให้สร้างคำศัพท์ และรู้ความหมายของคำศัพท์มากขึ้น เช่น ฝึกให้หาความหมายของคำโดยพิจารณาจากคำที่ให้ ความหมายไว้แล้ว

เช่น	สุคันธี	แปลว่า	กลิ่นหอม
	สุคนธ์	แปลว่า	.....
	สุคนธรรส	แปลว่า	.....

2.2.4 ให้นักเรียนฝึกหาคำที่มีหลายความหมาย คำบางคำเขียนเหมือนกันออกเสียงเหมือนกัน แต่ความหมายต่างกัน แล้วแต่ว่าจะนำไปประกอบกับคำใด การฝึกหาคำที่มีหลายความหมายรวบรวมไว้จะทำให้สร้างคำศัพท์ได้มากและเป็นประโยชน์ต่อการอ่านจับใจความ เช่น

ฝึกให้จับคู่ความหมายของคำกับตัวอย่างประโยคโดยนำตัวอักษร
หน้าข้อความด้านขวามือ มาใส่ไว้หน้าตัวเลขแต่ละข้อ เช่น

.....1. ปลอดภัย	ก. ลูกของฉันพ้นออกไปแล้ว
.....2. เลยกำหนดเวลา	ข. เรื่องนี้พื้นวิสัยของฉันจริงๆ
.....3. เกินความสามารถ	ค. คุณหมอช่วยเขาจนพ้นเขตอันตรายแล้ว
.....4. เป็นอิสระ	ง. เขาสมัครเรียนไม่ทันเพราะพ้นกำหนดไปแล้ว

2.2.5 ให้นักเรียนฝึกหาความหมายจากพจนานุกรม พจนานุกรมช่วยให้รู้
ความหมายของคำ ที่มาของคำ ชนิดของคำ การสะกด การออกเสียง ดังนั้น การเปิดพจนานุกรม
เป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่งในการอ่านและการเขียน เพื่อให้เกิดความมั่นใจในการใช้ภาษาไทยมาก
ยิ่งขึ้น

3. สอนอ่านจับใจความโดยใช้แผนภาพโครงเรื่อง

การสอนโดยใช้แผนภาพโครงเรื่อง หรือแผนภาพโครงสร้างเรื่อง จะช่วยให้นักเรียน
สามารถจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้ดี และเกิดความมั่นใจในการเรียนรู้

แผนภาพโครงเรื่องมีหลายรูปแบบ เช่น โครงสร้างเหตุการณ์ โครงสร้างรายละเอียด
โครงสร้างบทนำหรือคำนำ โครงสร้างบทสรุป โครงสร้างแบบความหมาย โครงสร้างสาธก
โครงสร้างเปรียบเทียบ และโครงสร้างแบบแก้ปัญหา ซึ่งครูจะต้องเลือกมาใช้ให้เหมาะสม
กับเรื่องที่อ่าน

ขั้นตอนการสอนแผนภาพโครงเรื่อง มีขั้นตอนสำคัญๆ ดังนี้

- 3.1 เขียนแผนภาพโครงเรื่องให้สมบูรณ์ก่อนเพื่อเป็นคู่มือ
- 3.2 แจกแผนภาพโครงเรื่องหรือเขียนแผนภาพโครงเรื่องบนกระดานดำโดยไม่มี
รายละเอียดของเรื่อง
- 3.3 ให้นักเรียนอ่านเรื่อง
- 3.4 ให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายเนื้อเรื่อง แล้วช่วยกันเติมข้อความ หรือรายละเอียด
ของแผนภาพโครงเรื่อง เพื่อหาใจความสำคัญของเรื่อง เหตุการณ์ที่สำคัญและคุณค่าหรือข้อคิดเห็น
จากเรื่องที่อ่าน หากนักเรียนทำไม่ได้ ครูอาจใช้คำถามนำเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนคิดวิเคราะห์
- 3.5 ให้นักเรียนเล่าเรื่องตามแผนภาพโครงเรื่องและปรับเรื่องให้สมบูรณ์
- 3.6 ให้นักเรียนเขียนเรื่องตามแผนภาพโครงเรื่องด้วยถ้อยคำของนักเรียนเพื่อดูความ
เข้าใจของนักเรียนที่มีต่อผู้อ่าน

ส่วนการวัดผลของแผนภาพโครงเรื่อง โดยการตรวจผลงานหาใจความสำคัญของเรื่อง ที่อ่าน เหตุการณ์สำคัญ คุณค่า หรือข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน การเติมแผนภาพโครงเรื่อง การเล่าเรื่อง และการเขียนเรื่องตามแผนภาพได้ถูกต้องตามเนื้อหาสาระที่อ่าน และสังเกตความตั้งใจในการทำงาน การมีส่วนร่วมกิจกรรมกับผู้อื่นด้วย

4. สอนอ่านจับใจความโดยใช้กิจกรรมต่างๆ

การสอนอ่านจับใจความโดยใช้กิจกรรมจะช่วยให้นักเรียน โดยเฉพาะนักเรียนระดับ ประถมศึกษา มีความสนุกสนาน ความสนใจ และการกระตือรือร้นที่จะเรียนโดยไม่เบื่อหน่าย ซึ่งครู ควรคิดกิจกรรมต่างๆ เพื่อนำมาใช้ในการสอนอ่านจับใจความของนักเรียน

จากขั้นตอนการสอนในการจัดกิจกรรมการอ่านจับใจความ ที่นักการศึกษา กล่าวไว้ ผู้วิจัยนำมาสังเคราะห์ เพื่อให้ได้ขั้นตอนการสอนในกิจกรรมการอ่านจับใจความคือ การจัดตามแนวทางการสอนการอ่านในใจของกระทรวงศึกษาธิการ วิธีสอนแบบ SQ4R ตามแนวคิดของสุคนธ์ สินธพานนท์และคณะ ดังนี้

ตาราง 7 แสดงการสังเคราะห์ขั้นตอนการสอนในการจัดกิจกรรมการอ่านจับใจความ

ขั้นตอนการสอน	กระทรวง ศึกษาธิการ	ชื่อนักการศึกษา		รวม
		Spache and Berg	สุคนธ์ สินธพานนท์	
1) เตรียมการอ่าน (Preview)	/	/		2
การสร้างประสบการณ์พื้นฐาน	/	/		2
สอนอ่านคำยากในบทเรียน	/			1
การตั้งจุดประสงค์ในการอ่าน	/			1
2) อ่านในใจ	/	/	/	3
การอ่านสำรวจ (Survey)	/	/	/	3
การตั้งคำถาม (Question)	/	/	/	3
การอ่านและตอบคำถาม (Read)	/	/	/	3
การสรุปเรื่องที่อ่าน (Summarize)		/		1
การสะท้อนความคิด (Reflect)			/	1

ตาราง 7 (ต่อ)

ขั้นตอนการสอน	กระทรวง ศึกษาธิการ	ชื่อนักการศึกษา		รวม
		Spache and Berg	สุคนธ์ สินธุพานนท์	
3) ขั้นหลังการอ่าน	/		/	2
การระลึกสิ่งที่อ่านไปแล้ว (Recall)			/	1
ทำแผนภาพโครงเรื่อง	/			1
การจดบันทึก (Recite)			/	1
4) การวัดผลประเมินผล	/	/		2

จากการศึกษาค้นคว้าขั้นตอนการสอนในการจัดกิจกรรมการอ่านจับใจความ พบว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทางการสอนอ่านในใจ ของกระทรวงศึกษาธิการ แบ่งขั้นตอนการสอนอ่านจับใจความได้ชัดเจน คือ 1) เตรียมการอ่าน 2) อ่านในใจ 3) หลังการอ่าน และ 4) การวัดและประเมินผล ซึ่งกิจกรรมการสอนในชั้นการต่างๆ พบว่ามีความสอดคล้องกับนักการศึกษาหลายท่าน ผู้วิจัยจึงสังเคราะห์การจัดกิจกรรมการอ่านจับใจความในชั้นสอน โดยมีลำดับขั้นตอนในการจัดกิจกรรม ดังนี้

ขั้นที่ 1 เตรียมก่อนการอ่าน (Pre reading) เป็นการสร้างประสบการณ์พื้นฐานเพื่อให้นักเรียนเกิดความเข้าใจในการอ่านโดยจัดกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งหรือหลายกิจกรรม เช่น สนทนาเกี่ยวกับชื่อเรื่องและแนวคิดของเรื่อง ดูภาพในหนังสือแล้วสนทนาเกี่ยวกับภาพ เล่าเรื่องที่อ่านพอสังเขป อ่านบทนำเรื่อง(ถ้ามี) เพื่อให้รู้เรื่องต่างๆ การสอนอ่านและความหมายของคำยากหรือคำศัพท์ในเรื่องที่อ่าน การตั้งจุดประสงค์ในการอ่านเพื่อบอกแนวทางการเรียนให้แก่นักเรียน

ขั้นที่ 2 อ่านในใจ (While reading) เป็นขั้นที่มีการอ่านเนื้อเรื่องซ้ำๆ หลายครั้ง ซึ่งการอ่านแต่ครั้งจะมีจุดประสงค์ต่างกัน โดยเริ่มจากอ่านผ่านๆ สำนวนประเด็นสำคัญ แล้วนำมาตั้งคำถามเพื่อกลับไปอ่านในใจซ้ำอีกครั้งอย่างละเอียดเพื่อหาคำตอบจากคำถามที่ตั้งไว้ จากนั้นสรุปใจความสำคัญของเรื่องที่ได้อ่านด้วยภาษาที่รัดกุมอย่างย่อพร้อมทั้งจดบันทึก จากนั้นทบทวนด้วยการตอบคำถามที่เกี่ยวกับเนื้อเรื่องหากไม่แน่ใจในคำตอบสามารถกลับไปอ่านซ้ำใหม่เพื่อหาคำตอบ มีกิจกรรมขณะอ่านดังนี้

2.1) อ่านสำรวจ (Survey) อ่านในใจโดยการกวาดสายตาไปตามบทอ่านผ่านๆ เพื่อให้รู้เรื่องราวคร่าวๆ ว่า มีใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร เมื่อไร นักเรียนสามารถทำเครื่องหมายหรือขีดเส้นใต้คำ ประโยค ข้อความ ที่เป็นประเด็นสำคัญได้ การอ่านในขั้นตอนนี้ไม่ควรใช้เวลามากเกินไป

2.2) ตั้งคำถาม (Question) ตั้งคำถามจากประเด็นสำคัญที่เก็บได้ในการอ่านสำรวจ โดยคำถามจะต้องสัมพันธ์กับเรื่องที่ทำหน้าที่อ่านว่าในประเด็นที่ผู้เขียนพูดถึงนั่นคือใคร พูดถึงเรื่องอะไร เหตุการณ์เกิดขึ้นที่ไหน เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นอย่างไร และเกิดเหตุการณ์ขึ้นที่ไหน ควรพยายามตั้งคำถามให้ได้เพราะจะช่วยให้การอ่านครั้งต่อไปเป็นไปอย่างมีจุดมุ่งหมาย และสามารถจับประเด็นสำคัญได้ถูกต้อง

2.3) อ่านละเอียด (Read) อ่านเนื้อเรื่องอย่างพิถีพิถันเพื่อตอบคำถาม ในขณะที่อ่านควรจดบันทึกคำ ข้อความ ประโยค ที่เป็นประเด็นสำคัญเพิ่มเติมหรือถ้ามีคำถามได้อีก ก็อาจใช้วิธีจดบันทึกไว้ลงในที่ว่างริมเนื้อเรื่องหรือริมหนังสือที่อ่าน แล้วตั้งใจอ่านต่อไปจนกว่าจะได้คำตอบที่ต้องการ ในขั้นนี้จะเป็นการอ่านเพื่อจับใจความและจับประเด็นสำคัญโดยแท้จริง

2.4) สรุปใจความสำคัญ (Summarize) สรุปใจความสำคัญที่ละย่อหน้า ในประเด็นสำคัญที่ได้จากการตอบคำถามที่เกี่ยวกับ ใคร ทำอะไร เมื่อไร อย่างไร ผลเป็นอย่างไร จากนั้นสรุปโดยการเรียบเรียงจากประเด็นดังกล่าวจำนวนภาษาของตนเอง

2.5) ตอบคำถาม (Test) ตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่สร้างขึ้นเพื่อวัดความสามารถในการอ่านจับใจ ประกอบด้วย 1) คำถามเพื่อวัดความเข้าใจระดับตัวอักษรหรือตามข้อเท็จจริงเป็นคำถามที่มีคำตอบระบุชัดเจนในเรื่องที่อ่าน 2) คำถามเพื่อวัดความเข้าใจระดับตีความอ้างอิงหรือสรุปลงความ เข้าใจอารมณ์ และจุดประสงค์ของผู้เขียนย่อความจากสิ่งที่อ่าน เข้าใจความที่เป็นเหตุเป็นผล สรุปใจความ เป็นคำถามที่ต้องการให้นักเรียนตีความข้อมูลในบทอ่านอีกครั้ง คำตอบที่ได้สำหรับคำถามประเภทนี้จากส่วนต่างๆ ของบทอ่านรวมกัน ทำให้นักเรียนต้องพิจารณาบทเรียนทั้งหมด ไม่ใช่เพียงการหาคำตอบจากประโยคใดประโยคหนึ่ง สำคัญได้ และ 3) คำถามเพื่อวัดความสามารถในการนำสิ่งที่ได้จากการอ่านไปประยุกต์ใช้

2.6) สะท้อนความคิด (Reflect) การสะท้อนความคิดหรือขยายความคิดจากความรู้เดิมเข้ากับเรื่องที่ได้อ่าน แล้วแสดงความคิดเห็นในประเด็นที่นักเรียนมีความคิดเห็นสอดคล้องหรือมีความเห็นไม่สอดคล้อง บางครั้งอาจขยายความสิ่งที่ไม่ได้อ่านโดยการเชื่อมโยงความคิดจากบทอ่านกับความรู้เดิมโดยใช้ภาษาที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 3 หลังอ่านในใจ (Post reading) เป็นขั้นที่ให้นักเรียนระลึกสิ่งที่อ่านไปแล้ว (Recall) โดยนำสิ่งที่ได้มาจัดระบบความคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ความรู้ เพื่อช่วยในการบันทึกความจำ ด้วยการเขียนแผนผังความคิดตามขั้นตอนการสร้างแผนผังความคิด 4 ขั้นตอน

ขั้นที่ 4 วัดผลและการประเมินผล (Evaluation) มีวิธีการดังนี้

- 4.1) แบบประเมินใบงาน
- 4.2) แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความ
- 4.3) แบบประเมินการเขียนแผนผังความคิด

5.7 ทฤษฎีทางจิตวิทยาการศึกษาที่เกี่ยวกับการอ่านจับใจความ

การสอนอ่านจับใจความจะมีทฤษฎีทางจิตวิทยาการศึกษาที่เกี่ยวข้องของควรรนำมาใช้ประโยชน์เพื่อการเตรียมการสอน ดังนี้

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2544, หน้า 97) ได้สรุปทฤษฎีไว้ดังนี้

1. ทฤษฎีการเรียนรู้ของ Thorndike ซึ่งเน้นทางด้านสติปัญญา โดยกล่าวว่าผู้มีสติปัญญาดีจะสามารถรับรู้ และอ่านจับใจความได้ในเวลาอันรวดเร็ว ตรงกันข้ามกับผู้ที่มีสติปัญญาไม่ดี จะใช้เวลาในการอ่านเพิ่มขึ้น ดังนั้นการให้นักเรียนได้รับการฝึกฝนบ่อย ๆ ก็เป็นวิธีการจะช่วยให้นักเรียนมีทักษะในการอ่านจับใจความดีขึ้น

2. ทฤษฎีการให้สิ่งเร้าและการตอบสนอง เน้นการกระทำซ้ำ ๆ จนตอบสนองโดยอัตโนมัติ ดังนั้น การจัดหาเรื่องที่ตรงกับความสนใจก็เป็นสิ่งเร้าที่ช่วยให้เกิดความต้องการที่จะอ่านผลที่ได้คือการตอบสนองที่ดี

3. ทฤษฎีของ Gestalt เน้นความสำคัญของการจัดเตรียม คือ กฎของการรับรู้ที่ประยุกต์เข้ามาสู่การสอนอ่าน ซึ่งแยกเป็น 3 ข้อ คือ

3.1 กฎของความคล้ายกัน เป็นการจัดสิ่งทีคล้ายกันเอาไว้ด้วยกัน เช่น คำที่คล้ายกัน โครงสร้างของประโยค เนื้อเรื่อง รวมทั้งสิ่งอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน หากจัดไว้เป็นหมวดหมู่ ก็จะช่วยให้เกิดการรับรู้ได้เร็วขึ้น

3.2 กฎของความชอบ เป็นหลักสำคัญในการสอนอ่านจับใจความ หากนักเรียนได้อ่านในสิ่งที่ตนชอบก็จะช่วยให้กิจกรรมการเรียนการสอนอ่านมีความหมายต่อตัวนักเรียน

3.3 กฎของการต่อเนื่อง เป็นการพิจารณาโครงสร้างของการสอนอ่านให้มีลักษณะต่อเนื่องกัน ทั้งนี้เพื่อให้เกิดการพัฒนาการอ่านเป็นไปโดยไม่หยุดชะงัก

จากทฤษฎีทางจิตวิทยาการศึกษาที่เกี่ยวกับการอ่านจับใจความดังกล่าว ผู้วิจัยได้ศึกษาเพื่อเป็นแนวทางในการเตรียมตัวสอน และปรับใช้ระหว่างปฏิบัติการเรียนการสอนทั้งนี้เพื่อเป็นการศึกษาพฤติกรรม ลักษณะของนักเรียนขณะปฏิบัติการ

5.8 การวัดและประเมินผลความสามารถในการอ่านจับใจความ

แววมยุรา เหมือนนิล (2541, หน้า 16) กล่าวว่าพฤติกรรมการอ่านที่แสดงให้เห็นว่าอ่านจับใจความได้หรือไม่ อาจพิจารณาจากทักษะต่อไปนี้

1. การจัดลำดับเหตุการณ์ในเรื่องที่อ่าน และสามารถเล่าได้โดยใช้คำพูดของตนเอง
2. การบอกเล่าความทรงจำจากการอ่านในสิ่งที่เฉพาะเจาะจงได้ เช่น ข้อเท็จจริง รายละเอียด ชื่อ สถานที่ เหตุการณ์ วันที่ ฯลฯ
3. การปฏิบัติตามคำสั่งหรือข้อเสนอแนะหลังการอ่านได้
4. การรู้จักแยกข้อเท็จจริง ความคิดเห็นหรือจินตนาการได้
5. การรวบรวมข้อมูลใหม่กับข้อมูลที่มีอยู่แล้วได้
6. การเลือกความหมายที่ถูกต้องและนำไปใช้ได้
7. การให้ตัวอย่างประกอบได้
8. การจำแนกใจความสำคัญและส่วนขยายใจความสำคัญได้
9. การกล่าวสรุปได้ ฯลฯ

นัททอล (Nuttal, 1996, P 127-148) จัดแบ่งข้อคำถามในการประเมินความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ ไว้ดังนี้

1. คำถามเพื่อวัดความเข้าใจระดับตัวอักษร (Question of literal comprehension) คือคำถามที่มีคำตอบระบุชัดเจนในบทอ่าน
  2. คำถามเพื่อวัดความเข้าใจระดับตีความ (Question involving reorganization or reinterpretation) คือคำถามที่ต้องการให้นักเรียนตีความข้อมูลในบทอ่านอีกครั้ง คำตอบที่ได้สำหรับคำถามประเภทนี้จากส่วนต่าง ๆ ของบทอ่านรวมกัน ทำให้นักเรียนต้องพิจารณาบทเรียนทั้งหมด ไม่ใช่เพียงการหาคำตอบจากประโยคใดประโยคหนึ่ง
  3. คำถามเพื่อวัดความเข้าใจระดับอ้างอิง (Question of inference) คือคำถามที่คำตอบไม่ได้กล่าวไว้โดยตรง นักเรียนต้องรวบรวมข้อมูลที่กระจัดกระจายภายในบทอ่านเพื่อเป็นคำตอบ และต้องเข้าใจบทอ่านมากพอที่จะตอบคำถามได้ คำถามประเภทนี้คล้ายกับคำถามประเภทที่สอง แต่มีความซับซ้อนมากกว่าโดยมุ่งวัดการคิดมากกว่าข้อความทางภาษา
  4. คำถามเพื่อวัดความเข้าใจระดับประเมินค่า (Questions of evaluation) คือเป็นคำถามที่ให้นักเรียนตัดสินใจบทอ่าน ว่าผู้เขียนพยายามจะสื่อสาระอะไร และทำได้เพียงใด
- คำถามเพื่อวัดความเข้าใจระดับการตอบสนองส่วนบุคคล (Questions of personal response) คือเป็นคำถามที่ให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็น ความรู้สึกต่อสิ่งที่ได้อ่าน ไม่ใช่ต่อผู้เขียนดังคำถามประเภทที่ 4 เช่น ผู้อ่านคล้อยตามสิ่งที่อ่าน ไม่สนใจหรือไม่พร้อมที่จะปฏิบัติตามสิ่งที่ผู้เขียนนำเสนอ

การที่จะตอบคำถามประเภทนี้ จะต้องมีความเข้าใจในสิ่งที่อ่านเป็นอย่างดี และต้องสามารถอธิบายได้ว่าทำไมจึงรู้สึกดังที่ได้ตอบไป

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2557, หน้า 92) ได้กล่าวถึงวิธีการประเมินแบบต่าง ๆ ที่ผู้สอนสามารถเลือกใช้ได้โดยการวัดและประเมินด้วยแบบทดสอบ เป็นการประเมินตัวชี้วัดด้านการรับรู้ข้อเท็จจริง(Knowledge) ผู้สอนควรเลือกใช้แบบทดสอบให้ตรงตามวัตถุประสงค์ของการวัดและประเมินนั้น ๆ เช่นแบบทดสอบเลือกตอบ แบบทดสอบถูก-ผิด แบบทดสอบจับคู่ แบบทดสอบเติมคำ แบบทดสอบความเรียง เป็นต้น ทั้งนี้ แบบทดสอบที่จะใช้ต้องเป็นแบบทดสอบที่มีคุณภาพ มีความเที่ยงตรง (Validity) และเชื่อมั่นได้(Reliability)

การประเมินความสามารถในการอ่านจับใจความที่ผู้วิจัยได้ศึกษา เป็นการประเมินพฤติกรรมที่ครอบคลุมตามองค์ประกอบของการอ่านจับใจความ และตัวชี้วัดวิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยแบบทดสอบแบบปรนัย จำนวน 30 ข้อ

6. ความพึงพอใจ

6.1 ความหมายของความพึงพอใจ

ความพึงพอใจเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่มีผลต่อการเรียน การรับรู้และความสำเร็จของการศึกษา จะบรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

มอร์ส (Morse, 1953, P 27) ได้กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง สภาวะจิตที่ปราศจากความเครียดทั้งนี้เพราะธรรมชาติของมนุษย์มีความต้องการ ถ้าความต้องการนั้นได้รับการตอบสนองทั้งหมด หรือบางส่วนความเครียดก็จะน้อยลง ความพึงพอใจก็จะเกิดขึ้นและในทางกลับกัน ถ้าความต้องการนั้นไม่ได้รับการตอบสนองความเครียดและความไม่พอใจก็จะเกิดขึ้น

กู๊ด (Good, 1973, P 320) ได้กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง สภาพคุณภาพ หรือระดับความพึงพอใจซึ่งเป็นผลมาจากความสนใจต่าง ๆ และทัศนคติที่บุคคลมีต่อสิ่งที่ทำอยู่

วัลแมน (Wolman, 1973, P 384) ได้กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกที่มีความสุข เมื่อได้รับผลสำเร็จตามความมุ่งหมาย ความต้องการหรือแรงจูงใจ

วอลเลอริสไตน์ (Wallerstein, 1995, P 27) ได้กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกที่เกิดขึ้นเมื่อได้รับผลสำเร็จตามความมุ่งหมาย ความพึงพอใจเป็นกระบวนการทางจิตวิทยาไม่สามารถมองเห็นได้ชัดเจน แต่สามารถคาดคะเนได้ว่ามีหรือไม่มี จากการสังเกตพฤติกรรมของคนเท่านั้น การที่จะทำให้เกิดความพึงพอใจมีปัจจัยและองค์ประกอบที่เป็นสาเหตุแห่งความพึงพอใจ

สรุปได้ว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ระดับความรู้สึกที่เกี่ยวกับอารมณ์ทางบวก ต่อการเรียนหรือการทำงาน และเป็นสิ่งที่กำหนดพฤติกรรมในการแสดงออก แสดงความกระตือรือร้น มีความมุ่งมั่น มีความตั้งใจเต็มใจทำงาน ตอบสนอง และเลือกที่จะเรียนหรือทำงานอย่างตั้งใจและเต็มใจที่มีต่อการเรียนด้วยกิจกรรมการอ่านจับใจความโดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

6.2 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ

ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกชอบ พอใจ หรือประทับใจของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่ได้รับ ซึ่งในการจัดการเรียนรู้อะไร ๆ ที่จะทำให้ให้นักเรียนเกิดความพึงพอใจ การเรียนรู้นั้นจะต้องสนองความต้องการของนักเรียน ทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการที่ส่งผลต่อความพึงพอใจ ที่สำคัญพอสรุปได้ดังต่อไปนี้

ไวท์เฮด (Whitehead, 1967, P 1-41) กล่าวถึง การสร้างความพอใจ และขั้นตอนของการพัฒนาว่ามี 3 ขั้นตอน คือ จุดยืน จุดแย้ง และจุดปรับ ซึ่งไวท์เฮด เรียกชื่อใหม่เพื่อใช้ในการศึกษาว่าการสร้างความพอใจ การทำความเข้าใจ และการนำไปใช้ในการเรียนรู้อะไร ๆ ควรเป็นไปตาม 3 จังหวะ ดังต่อไปนี้

1. การสร้างความพอใจ ซึ่งจะให้นักเรียนได้รับสิ่งใหม่ๆ มีความตื่นเต้น พอใจในการได้ผลและเก็บสิ่งใหม่
2. การทำความเข้าใจ เป็นการจักระบบระเบียบ ให้คำจำกัดความ มีการกำหนดขอบเขตที่ชัดเจน
3. การนำไปใช้ เป็นการนำสิ่งใหม่ที่ได้มาไปจัดสิ่งใหม่ที่ได้พบต่อไป เกิดความตื่นเต้นที่จะเอาไปจัดสิ่งใหม่ๆ ที่เข้ามา

โรเจอร์ส (Rogers, 1969, P 485-497) เป็นนักจิตวิทยามนุษยนิยม ผู้ริเริ่มวิธีบำบัดคนไข้ทางจิตแบบยึดคนไข้เป็นศูนย์กลาง บำบัดบนรากฐานการสร้างบรรยากาศ ทำให้คนไข้รู้สึกสบายใจและเป็นอิสระพอที่จะเข้าใจพื้นฐาน แบบแผนชีวิตของตน ค้นหาทางเลือกของการคิด การรู้สึก และกระทำสิ่งที่เป็นประโยชน์หรือความสุขแก่ตนมากที่สุด กล่าวถึง เสรีภาพกับการเรียน แนวปฏิบัติทางการศึกษา รูปแบบการศึกษาที่พึงปรารถนาตามทัศนะของเขาต้องสามารถนำนักเรียนไปสู่ความเป็นบุคคลที่มีสัจจะการแห่งตน สามารถทำให้บุคคลลอยากรู้อยากเห็น ด้วยจิตใจที่เป็นอิสระได้เลือกทางเดินใหม่ตามความสนใจของตนเองได้ หลักการสำคัญของการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ คือ การสร้างบรรยากาศทางอารมณ์ และสติปัญญา เขาได้ผสมผสานแนวคิดของจิตวิทยา มนุษยศาสตร์กับแนวคิดจากแหล่งอื่นๆ ได้เป็นแนวปฏิบัติที่เอื้อต่อการเรียนแบบประสบการณ์ ดังนี้

1. ฝึกการเรียนรู้แบบสืบเสาะ หรือแบบค้นพบเพื่อนำเน้น วิธีเรียน มากกว่า เนื้อหา
2. การใช้สถานการณ์จำลองเพื่อให้เกี่ยวข้องกับชีวิตจริงมากขึ้น
3. ให้นักเรียนมีโอกาสเลือกลักษณะการเรียนรู้ที่กว้างขวางกว่าเดิม นักเรียนควรเลือกว่าจะเรียนแบบห้องเรียนอิสระ หรือ แบบเดิม
4. การจัดขนาดกลุ่มที่เหมาะสมแก่การเรียนรู้ กลุ่มย่อยมีขนาด 5-6 คน จะทำให้ทุกคนได้ร่วมอภิปราย
5. การฝึกให้เป็นคนมีความรู้สึกไว เพื่อให้รู้จักตนเองมากขึ้น ในฐานะความเป็นมนุษย์

ทัศนะของโรเจอร์เกี่ยวกับการศึกษาค้นคว้าชัดเจนต่อการนำไปปฏิบัติแนวทางที่เขาให้ไว้มีลักษณะเป็นการจัดแบบ ห้องเรียนเปิด หรือเป็นการศึกษาเป็นรายบุคคล

มาสโลว์ (Needs-Hierarchy Theory) ทฤษฎีลำดับขั้นของความ ต้องการ เป็นทฤษฎีหนึ่ง ที่ได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวาง โดยตั้งอยู่บนสมมติฐานเกี่ยวกับพฤติกรรมของมนุษย์ ดังนี้ (Maslow, 1970, P 69-80)

1. ลักษณะความต้องการของมนุษย์ ได้แก่
  - 1.1 ความต้องการของมนุษย์เป็นไปตามลำดับขั้นความสำคัญ โดยเริ่มระดับความต้องการขั้นสูงสุด
  - 1.2 มนุษย์มีความต้องการอยู่เสมอ เมื่อความต้องการอย่างหนึ่ง ได้รับการตอบสนองแล้ว ก็มีความต้องการสิ่งใหม่เข้ามาแทนที่
  - 1.3 เมื่อความต้องการในระดับหนึ่งได้รับการตอบสนองแล้วจะไม่จูงใจให้เกิดพฤติกรรมต่อสิ่งนั้น แต่จะมีความต้องการในระดับสูงเข้ามาแทน และเป็นแรงจูงใจให้เกิดพฤติกรรมนั้น
  - 1.4 ความต้องการที่เกิดขึ้น อาศัยซึ่งกันและกัน มีลักษณะควบคู่ คือ เมื่อความต้องการอย่างหนึ่งยังไม่หมดสิ้นไป ก็จะมีความต้องการอีกอย่างหนึ่งเกิดขึ้นมา
2. ลำดับขั้นความต้องการของมนุษย์ มี 5 ระดับ ได้แก่
  - 2.1 ความต้องการพื้นฐานทางด้านร่างกาย (Physiological Needs) เป็นความต้องการเบื้องต้นเพื่อความอยู่รอดของชีวิต เช่น ความต้องการอาหาร น้ำ อากาศ เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรค ที่อยู่อาศัย และความต้องการทางเพศ ความต้องการทางด้านร่างกายจะมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของคนก็ต่อเมื่อความต้องการของคนยังไม่ได้รับการตอบสนอง
  - 2.2 ความต้องการความมั่นคง ความปลอดภัย (Security Needs) เป็นความรู้สึกที่ ต้องการความมั่นคง ปลอดภัย ในปัจจุบันและอนาคต ซึ่งรวมถึงความก้าวหน้าและความอบอุ่นใจ

2.3 ความต้องการทางสังคม (Social or Belonging Needs) ได้แก่ ความต้องการที่จะเข้าร่วมและได้รับการยอมรับในสังคม ความเป็นมิตรและความรักจากเพื่อน

2.4 ความต้องการที่จะได้รับการยกย่องหรือมีชื่อเสียง (Esteem Needs) เป็นความต้องการระดับสูง ได้แก่ ความต้องการอยากเด่นในสังคม รวมถึงความสำเร็จ ความรู้ความสามารถ ความเป็นอิสรภาพและเสรี และการเป็นที่ยอมรับนับถือของคนทั้งหลาย

2.5 ความต้องการที่จะได้รับความสำเร็จในชีวิต (Self Actualization Needs) เป็นความต้องการระดับสูงของมนุษย์ ส่วนมากจะเป็นการนี้กอยากจะเป็น อยากจะได้ ตามความคิดเห็นของตัวเอง แต่ไม่สามารถแสวงหาได้

บลูม (Bloom, 1976, P 72-74) ได้กล่าวว่า ถ้าสามารถจัดให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมตามที่ตนต้องการ ก็จะคาดหวังได้แน่นอนว่านักเรียนทุกคนได้เตรียมใจสำหรับกิจกรรมที่ตนเองเลือกนั้น ด้วยความกระตือรือร้น พร้อมทั้งความมั่นใจ เราสามารถสังเกตเห็นความแตกต่างของความพร้อมด้านจิตใจได้ชัดเจนจากการปฏิบัติของนักเรียน ต่องานที่เป็นวิชาบังคับกับวิชาเลือกหรือ จากสิ่งนอกโรงเรียนที่นักเรียนอยากเรียน เช่น เกม ดนตรีบางชนิด การขับรถยนต์ หรืออะไรบางอย่างที่นักเรียนอาสาสมัครและตัดสินใจโดยเสรีในการเรียน มีความกระตือรือร้น มีความพึงพอใจ และมีความสนใจเมื่อเริ่มเรียน จะทำให้นักเรียนเรียนได้เร็วและประสบความสำเร็จสูง อย่างไรก็ตาม บลูมเห็นว่าวิธีนี้ค่อนข้างเป็นอุดมคติที่จัดได้ลำบาก

จากทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจดังกล่าว พอจะสรุปได้ว่า ในกระบวนการเรียนการสอนที่จะทำให้เด็กเกิดความพึงพอใจในการเรียนได้นั้น นอกจากคุณสมบัติของตัวครู วิธีสอน ศิลปะการสอนกิจกรรมการเรียนการสอนแล้ว สิ่งที่สำคัญที่สุดประการหนึ่ง คือ การมีเสรีภาพในการเรียนการสอนที่กำหนดขอบเขตของเนื้อหา ทำให้นักเรียนมีโอกาสเลือก ตัดสินใจด้วยตนเองอย่างอิสระ

6.3 การวัดความพึงพอใจ

ศจี อนันต์นพคุณ (2542, หน้า 70-71) กล่าวถึงวิธีการวัดความพึงพอใจว่าสามารถใช้วิธีการสำรวจเป็นเครื่องมือวัดก็ได้ ซึ่งมีวิธีการสำคัญอยู่ 4 วิธี คือ

1. การสังเกตการณ์ โดยผู้บริหารสังเกตการณ์เปลี่ยนแปลงในพฤติกรรมของผู้ปฏิบัติงาน จากการแสดงออก การฟัง จากการพูด สังเกตจากการกระทำ แล้วนำข้อมูลที่ได้จากการสังเกตมาวิเคราะห์

2. การสัมภาษณ์ เป็นวิธีการวัดความพึงพอใจโดยการสัมภาษณ์ จะต้องมีการเผชิญหน้ากันเป็นส่วนตัวหรือสนทนากันโดยตรง แลกเปลี่ยนข่าวสารและความคิดเห็นต่าง ๆ ด้วยวาจา

3. การออกแบบสอบถาม เป็นวิธีที่นิยมกันมาก โดยให้ผู้ปฏิบัติงานแสดงความคิดเห็นและความรู้สึกลงในแบบสอบถาม การสร้างคำถามต้องพิจารณาอย่างดีเพื่อจะตั้งคำถามให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ทั้งหมด และลักษณะของคำถามจะต้องอยู่ในข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจสมบูรณ์ครบถ้วน วิธีที่นิยมใช้ในปัจจุบันคือ มาตรฐานแบบวิเคอร์ท (Likert Scales) ประกอบด้วยข้อความที่แสดงถึงทัศนคติของบุคคลที่มีต่อสิ่งไรอย่างใดอย่างหนึ่งแล้วมีคำตอบที่แสดงถึงระดับความรู้สึก 5 คำตอบ เช่น มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

4. การเก็บบันทึก เป็นการเก็บประวัติเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของผู้ปฏิบัติงานแต่ละคนในเรื่องเกี่ยวกับผลงาน การร้องทุกข์ การขาด การลางาน การฝ่าฝืนระเบียบวินัยอื่น ๆ

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัย วัดความพึงพอใจของนักเรียนด้วย การใช้แบบสอบถามที่แสดงถึงระดับความรู้สึก 5 คำตอบ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

7.1 งานวิจัยภายในประเทศ

วาสนา ฤงเงิน (2554) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ระเบียบวิธีแบบวิทยาศาสตร์กับการใช้แผนผังความคิดสาระการอ่านภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 25 คน ผลการวิจัยพบว่า 1) นักเรียนกลุ่มที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แผนผังความคิดมีคะแนนเฉลี่ยทักษะการอ่านจับใจความสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ระเบียบวิธีแบบวิทยาศาสตร์ เท่ากับ 0.65 คิดเป็นร้อยละ 3.25 2) นักเรียนกลุ่มที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ระเบียบวิธีแบบวิทยาศาสตร์ มีคะแนนเฉลี่ยทักษะการคิดวิเคราะห์สูงกว่านักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แผนผังความคิด เท่ากับ 0.58 คิดเป็นร้อยละ 1.93 3) นักเรียนกลุ่มที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ระเบียบวิธีแบบวิทยาศาสตร์และนักเรียนกลุ่มที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แผนผังความคิดมีความพึงพอใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

ศรียะคร อัฐนาถ (2554) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาสื่อประสม เรื่อง คำราชาศัพท์และคำสุภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาสื่อประสม เรื่อง คำราชาศัพท์และคำสุภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ให้มีคุณภาพ 2) หาประสิทธิภาพสื่อประสมที่พัฒนาขึ้นตามเกณฑ์ 80/80 3) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของผู้เรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยสื่อประสมที่พัฒนาขึ้น 4) ศึกษาดัชนีประสิทธิผลของการเรียนรู้ด้วยสื่อประสมที่พัฒนาขึ้น 5) ศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนหลังได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยสื่อประสมที่พัฒนาขึ้น และ 6) ศึกษาความคงทนของการ

เรียนรู้ของผู้เรียนที่เรียนด้วยสื่อประสมที่พัฒนาขึ้น กลุ่มตัวอย่างคือผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/1 โรงเรียนศรีฤๅดรว่าเรืองเวทย์ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 ได้มาด้วยวิธีการสุ่มแบบกลุ่มใช้หน่วยห้องเรียนโดยวิธีการจับฉลากเลือก 1 ห้องเรียน จำนวน 22 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ สื่อประสม เรื่อง คำราชาศัพท์ และคำสุภาพ แบบประเมินคุณภาพสื่อประสม แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เรียน สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ t-test (Dependent Samples) ผลการวิจัยพบว่า 1) ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นในด้านคุณภาพสื่อประสมในระดับเหมาะสมมาก ($\bar{X} = 4.43$, S.D. = 0.50) 2) สื่อประสมมีประสิทธิภาพ (86.14/83.18) เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด 80/80 3) ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 4) ดัชนีประสิทธิผลของการเรียนรู้ด้วยสื่อประสม มีค่าเท่ากับ 0.7329 คิดเป็นร้อยละ 73.29 5) ผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยสื่อประสมในระดับพึงพอใจมากที่สุด ($\bar{X} = 4.55$, S.D. = 0.53) และ 6) ความคงทนของการเรียนรู้ของผู้เรียนที่เรียนด้วยสื่อประสมอยู่ในเกณฑ์ที่กำหนด

พิมลสิริ กาละ (2555) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง สารและสมบัติของสารโดยใช้ผังกราฟิก เพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 30 คน โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อ 1) พัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนโดยใช้ผังกราฟิกเพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนโดยใช้ผังกราฟิก 3) ศึกษาผลการคิดวิเคราะห์ก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนโดยใช้ผังกราฟิก 4) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนโดยใช้ผังกราฟิก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 5 ชนิด คือ บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนโดยใช้ผังกราฟิก แบบประเมินคอมพิวเตอร์ช่วยสอน แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบวัดการคิดวิเคราะห์ และแบบสอบถามความพึงพอใจ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เปรียบเทียบก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยค่า t-test หาประสิทธิภาพโดยใช้ E_1/E_2 ผลการวิจัยพบว่า 1) บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนโดยใช้ผังกราฟิก มีประสิทธิภาพ 76.40/76.33 ตามเกณฑ์ 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 3) ผลการคิดวิเคราะห์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 4) นักเรียนมีความพึงพอใจต่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนโดยใช้ผังกราฟิกเพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ อยู่ในระดับดีมาก

ประพากรณ์ กันคุ้ม (2555) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ผลของการจัดการเรียนรู้โดยใช้ผังกราฟิก ส่งเสริมความสามารถในการคิดสังเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 30 คน โดยมี จุดมุ่งหมายเพื่อ 1) เปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ก่อนเรียนและหลังเรียนที่เรียน โดยใช้ผังกราฟิก 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนและหลังเรียนที่ที่เรียนโดยใช้ผัง กราฟิก สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เปรียบเทียบ ความแตกต่างระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้ t-test ผลการวิจัยพบว่า 1) ความสามารถในการคิดสังเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนโดยใช้ผังกราฟิก หลังเรียนสูงกว่าก่อน เรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 1 ที่เรียนโดยใช้ผังกราฟิก หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

พรประภา อ้นดอนกลอย (2556) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการอ่านจับใจความสำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยมีวัตถุประสงค์ ในการวิจัย 1) เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้ตามเกณฑ์ 75/75 2) เพื่อ ทดลองใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการอ่านจับใจความ สำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 3) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการเรียนด้วยกิจกรรม การเรียนรู้แบบ SQ4R เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการอ่านจับใจความสำหรับชั้นมัธยมศึกษาปี ที่ 1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1) กิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R จำนวน 6 กิจกรรม 2) แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความ แบบอัตนัย จำกัดคำตอบ จำนวน 66 ข้อ 3) แบบประเมินการอ่านจับใจความหลังเรียนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R หลังจากเรียนจบในแต่ละกิจกรรมแบบอัตนัย จำนวน 6 ฉบับ ฉบับละ 11 ข้อ 4) แบบสัมภาษณ์ ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R แบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ ด้าน กิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านครูผู้สอน สถิติที่ใช้ในการ วิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและวิเคราะห์ค่าประสิทธิภาพโดยใช้สูตร (E1/E2) The Wilcoxon Matched Pairs Signed-Ranks Test และค่าร้อยละ สังเคราะห์เชิง คุณภาพโดยแยกวิเคราะห์เนื้อหา ดำเนินการวิจัยโดยกลุ่มทดลองกลุ่มเดียวทดสอบก่อนเรียนและ หลังเรียน One Group Pretest-Posttest Design ผลการวิจัยพบว่า 1) กิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการอ่านจับใจความสำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผู้เชี่ยวชาญ ประเมินว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด $\bar{X} = 4.90$, S.D. = 0.17 และเมื่อนำไปทดลองมี ประสิทธิภาพเท่ากับ 82.77/81.11 2) ความสามารถในการอ่านจับใจความหลังเรียนสูงกว่าก่อน เรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3) ความสามารถในการอ่านจับใจความแต่ละครั้งที่

เรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R สูงขึ้น 4) นักเรียนมีความคิดเห็นต่อกิจกรรมการเรียนรู้ SQ4R ใน 3 ด้านคือด้านกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R ด้านการสอนและด้านครูผู้สอนพบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นที่ดีต่อกิจกรรมทั้งสามด้าน

มยุรี นางาม (2556) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ผลการเรียนรู้แบบ เอส คิว โฟร์ อาร์ เสริมด้วยแผนผังความคิด ต่อความสามารถในการอ่านภาษาไทยเพื่อความเข้าใจและการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยมีวัตถุประสงค์ในการวิจัย 1) เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านภาษาไทยเพื่อความเข้าใจ ก่อนเรียนและหลังเรียน 2) เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ก่อนเรียนและหลังเรียน 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อการเรียนรู้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 28 คน ซึ่งกำลังเรียนในปีการศึกษา 2555 โรงเรียนบ้านโนนสวรรค์ อำเภอรัตนวาปี จังหวัดหนองคาย ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม ดำเนินการวิจัยโดยใช้แผนการวิจัยแบบกลุ่มเดี่ยวทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1) แผนการจัดการเรียนรู้การอ่านภาษาไทยเพื่อความเข้าใจและการคิดวิเคราะห์ โดยใช้ขั้นตอนการเรียนรู้แบบ เอส คิว โฟร์ อาร์ ตามแนวทางของ Walter Pauk เสริมด้วยแผนผังความคิดในชั้นการจดบันทึก (Record) จำนวน 12 แผน แผนละ 2 ชั่วโมง รวม 24 ชั่วโมง มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 ทุกแผน 2) แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านภาษาไทยเพื่อความเข้าใจ เป็นแบบทดสอบแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์เท่ากับ 1.00 ค่าความยากง่าย (p) อยู่ระหว่าง 0.40-0.78 และค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.31-0.74 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.89 3) แบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์เป็นแบบทดสอบแบบอัตนัย มีค่าดัชนีความสอดคล้อง เท่ากับ 1.00 และค่าความเชื่อมั่นของผู้ตรวจให้คะแนน เท่ากับ 0.93 4) แบบวัดความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้แบบ เอส คิว โฟร์ อาร์ เสริมด้วยแผนผังความคิด จำนวน 1 ฉบับ จำนวน 20 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 ทุกข้อ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบที่แบบไม่อิสระ (t-test for Dependent) ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถในการอ่านภาษาไทยเพื่อความเข้าใจของนักเรียนที่เรียนโดยการเรียนรู้แบบ เอส คิว โฟร์ อาร์ เสริมด้วยแผนผังความคิด มีคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียน 18.61 คิดเป็นร้อยละ 46.53 และคะแนนเฉลี่ยหลังเรียน 33.61 คิดเป็นร้อยละ 84.02 ซึ่งมีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 2) ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนที่เรียนโดยการเรียนรู้แบบ เอส คิว โฟร์ อาร์ เสริมด้วยแผนผังความคิด มีคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียน 6.96 คิดเป็นร้อยละ 46.43 และคะแนนเฉลี่ยหลังเรียน 13.00 คิดเป็น

ร้อยละ 86.67 ซึ่งมีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3) ความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนโดยการเรียนรู้อย่างแบบ เอส คิว โฟร์ อาร์ เสริมด้วยแผนผังความคิด ปรากฏว่า ในภาพรวมนักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.53 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.13

อมรรัตน์ จิตตะกาล (2556) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับการใช้ผังกราฟิก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยมีวัตถุประสงค์ในการวิจัย 1) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ก่อนและหลังเรียนโดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับการใช้ผังกราฟิก 2) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ก่อนและหลังเรียนโดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับการใช้ผังกราฟิก 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อวิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับการใช้ผังกราฟิก ดำเนินการวิจัยโดยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงทดลองแบบกลุ่มทดลองกลุ่มเดียว วัดผลก่อนและหลังการทดลอง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1) แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับการใช้ผังกราฟิก จำนวน 12 แผน แผนละ 2 ชั่วโมง รวม 24 ชั่วโมง 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ฉบับทดสอบก่อนเรียนและฉบับทดสอบหลังเรียน ฉบับละ 30 ข้อ 3) แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความ ฉบับทดสอบก่อนเรียนและฉบับทดสอบหลังเรียน ฉบับละ 30 ข้อ 4) แบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อวิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับการใช้ผังกราฟิก จำนวน 15 ข้อ มี สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบที (t-test) ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้เรียนโดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับการใช้ผังกราฟิกสูงกว่าก่อนเรียน 2) ความสามารถในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้เรียนโดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับการใช้ผังกราฟิกสูงกว่าก่อนเรียน 3) ความพึงพอใจความเข้าใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อวิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับการใช้ผังกราฟิก อยู่ในระดับมากที่สุด

7.2 งานวิจัยต่างประเทศ

ไมเนอร์ (Miner, 2005) ได้ศึกษาผลการใช้วิธีการอ่านด้วย SQ4R ที่มีต่อความเข้าใจในการอ่านวิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยให้นักเรียนฝึกอ่านเป็นคู่และฝึกอ่านเป็นรายบุคคล ผลการวิจัยพบว่านักเรียนมีคะแนนผลการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์หลังการฝึกสูงกว่าก่อนการฝึกด้วยวิธี SQ4R

เฮจ (Hage, 2006, P 97) ได้ศึกษาเกี่ยวกับเทคโนโลยี E-Book ซึ่งจะเป็นการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารที่อยู่ในรูปของเอกสารดิจิทัล ในการอ่านหนังสืออิเล็กทรอนิกส์นั้น จะต้องใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ เช่น คอมพิวเตอร์ ซึ่งหนังสืออิเล็กทรอนิกส์มีการเติบโตอย่างช้าๆ และผู้วิจัยได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิภาพของระดับการใช้งานและอายุ เพศ ของผู้ใช้ ซึ่งผลการทดลองพบว่าประสิทธิภาพของระดับการใช้งานกับอายุมีความแตกต่างกันทางสถิติ และประสิทธิภาพของระดับการใช้งานกับเพศไม่มีความแตกต่างทางสถิติ

บทที่ 3

วิธีดำเนินงานวิจัย

การพัฒนากิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เป็นงานวิจัยที่ดำเนินการตามกระบวนการของการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) โดยมีขั้นตอนและรายละเอียดในการดำเนินการวิจัย ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การสร้างและหาประสิทธิภาพของกิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ขั้นตอนที่ 2 การทดลองใช้กิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ขั้นตอนที่ 3 การศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนโดยใช้กิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ขั้นตอนที่ 1 การสร้างและหาประสิทธิภาพของกิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแผนผังความคิดสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามเกณฑ์ 75/75

แหล่งข้อมูล

1. ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่านเพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของกิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแผนผังความคิดสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยรายนามผู้เชี่ยวชาญดังนี้

1.1 ดร.อังคณา อ่อนธานี อาจารย์ภาควิชาการศึกษา สาขาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก

1.2 นางอัญชลี วัฒนาสกุลเกียรติ คีษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษด้านหลักสูตรและการสอน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2

1.3 นายคำรณ จวนอาจ คีษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษด้านเทคโนโลยีและสื่อทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2

1.4 นางวรินลณี เชื้อสรีรัญญู ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษด้านการสอนวิชาภาษาไทย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2

1.5 นางบุญช่วย ปัญญาสงค์ ครูชำนาญการพิเศษด้านการสอนภาษาไทย โรงเรียนบ้านห้วยลึก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2

2. การหาประสิทธิภาพของกิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแผนผังความคิดสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 ดังนี้

2.1 ชั้นทดลองแบบหนึ่งต่อหนึ่งเพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของเนื้อหา ภาษา และ เวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมกับนักเรียน 3 คน โรงเรียนปากโพ อำเภอปากท่า ที่มีผลการเรียนสูง ปานกลางและต่ำ มีเกณฑ์ในการคัดเลือกนักเรียนดังนี้

2.1.1 นักเรียนที่มีผลการเรียนสูง ต้องเป็นนักเรียนที่มีผลการเรียนในรายวิชาภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 คือ 3.51 - 4.00

2.1.2 นักเรียนที่มีผลการเรียนปานกลาง ต้องเป็นนักเรียนที่มีผลการเรียนในรายวิชาภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ระหว่าง 2.51-3.50

2.1.3 นักเรียนที่มีผลการเรียนต่ำ ต้องเป็นนักเรียนที่มีผลการเรียนในรายวิชาภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ตั้งแต่ 1.51 - 2.50

2.2 ชั้นทดลองกลุ่มเล็ก (1:10) เพื่อตรวจสอบหาประสิทธิภาพของกิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแผนผังความคิดตามเกณฑ์ 75/75 กับนักเรียนจำนวน 9 คน โรงเรียนบ้านห้วยลึก อำเภอปากท่า มีเกณฑ์ในการคัดเลือกเช่นเดียวกับชั้นทดลองแบบหนึ่งต่อหนึ่ง

2.2 ชั้นทดลองภาคสนาม เพื่อตรวจสอบประสิทธิภาพของกิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแผนผังความคิดตามเกณฑ์ 75/75 กับนักเรียนทั้งชั้นจำนวน 19 คน โรงเรียนอนุบาลปากท่า อำเภอปากท่า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2

เครื่องมือที่ใช้ในการสร้างและหาประสิทธิภาพ

1. แบบประเมินความเหมาะสมของกิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแผนผังความคิด แบบมาตราส่วน 5 ระดับ

2. กิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแผนผังความคิด จำนวน 5 เรื่อง เวลา 14 ชั่วโมง

ขั้นตอนการสร้างและหาประสิทธิภาพเครื่องมือในการวิจัย

ผู้วิจัยได้เนนการสร้างและหาประสิทธิภาพของกิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแผนผังความคิดตั้งขั้นตอนต่อไปนี้

1. สํารวจปัญหาการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย การประเมินการอ่านออกเขียนได้ คะแนนผลการประเมินคุณภาพการศึกษาระดับชาติ(O-Net) ของนักเรียนในปีการศึกษา 2556 พบว่าคะแนนในสาระการอ่าน สาระการฟัง การดูและการพูดอ่าน มีคะแนนต่ำที่สุดใน 5 สาระ นอกจากนี้ยังมีปัญหาเกี่ยวกับการออกแบบการเรียนรู้ของครูผู้สอนเนื่องจากไม่มีครูที่จบการสอนภาษาไทยโดยตรง แต่มีประสบการณ์ในการสอนวิชาภาษาไทย

2. ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

2.1 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ได้แก่ มาตรฐาน/ตัวชี้วัด สาระการเรียนรู้แกนกลาง เนื้อหาสาระ และโครงสร้างเวลาเรียน เพื่อนำไปสู่การวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ โดยผู้วิจัยกำหนดโครงสร้างหน่วยการเรียนรู้ ดังตาราง 8

ตาราง 8 แสดงโครงสร้างหน่วยการเรียนรู้ที่ต้องการพัฒนา

ชื่อหน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้	จำนวน ชั่วโมง	น้ำหนักคะแนน
หน่วยที่ 2	ท 1.1 ป.6/1 ป.6/2	- การอ่านออกเสียง	14	6
นิทาน	ป.6/3 ป.6/5	- คำสำคัญ ประโยค และ		
แสนสนุก	ท 2.1 ป.6/3	ข้อความ		
	ท 3.1 ป.6/6	- การอ่านจับใจความ		
	ท 5.1 ป.6/1 ป.6/3	- การสรุปใจความสำคัญ		
		- การตีความ สรุปความ		
		- การประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง		
		- การเขียนแผนผังความคิด		

2.2 คัดเลือกเนื้อหาและนิทานที่ส่งเสริมการฝึกทักษะในการอ่านจับใจความ
ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 เพื่อนำมาสร้างกิจกรรมการอ่านจับใจความ

3. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความ เพื่อหา
แนวทางในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับปัญหาที่ต้องการพัฒนา พบว่ามีวิธีการ
ที่นำมาใช้หลายวิธี ผู้วิจัยจึงนำวิธีการสอนการสอนอ่านในใจและการสอนแบบ SQ4R มาเป็นขั้น
การสอนและนำแผนผังความคิด มาสรุปบทเรียนเพื่อเป็นการทบทวนและสร้างสรรค์ผลงานร่วมกัน
แทนการเขียนสรุปความรู้หลังจากที่ได้สรุปใจความสำคัญแล้ว

4. เลือกสื่อการสอนที่ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน และเหมาะสมกับวัย ส่งเสริม
ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ให้นักเรียนไม่เบื่อหน่ายต่อการเรียน มีบรรยากาศการเรียนรู้
ที่แปลกใหม่ และเป็นการเรียนรู้ไม่สิ้นสุดอยู่ที่การสอนในห้องเรียน ด้วยสื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์
ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในโครงการส่งเสริมการผลิตและพัฒนาสื่อ
อิเล็กทรอนิกส์ (ระบบ Online) ตามวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นสื่อการเรียนการสอนตามหลักสูตร
แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

5. ส่งเคราะห์การจัดกิจกรรมการอ่านจับใจความ ที่มีขั้นตอนการสอนที่ชัดเจนเหมาะสม
สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6

6. วิเคราะห์หลักสูตรวิชาภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เกี่ยวกับโครงสร้าง มาตรฐาน
ตัวชี้วัด หน่วยการเรียนรู้ และเวลาเรียน เพื่อนำไปกำหนดขอบเขตของจุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา
เวลาของหลักสูตรเพื่อนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ อย่างมีประสิทธิภาพ ดังตาราง 9

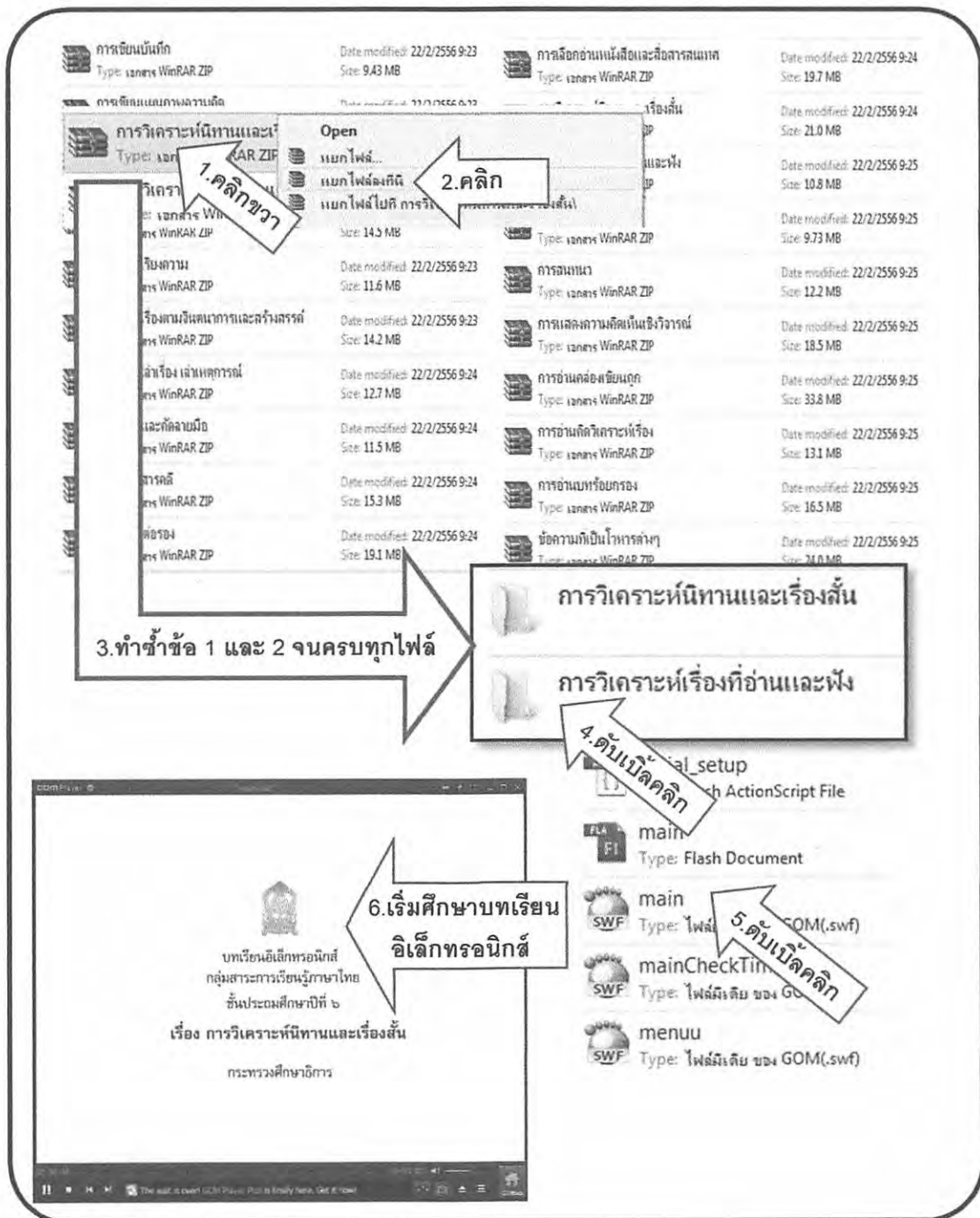
ตาราง 9 แสดงการวิเคราะห์โครงสร้าง มาตรฐานตัวชี้วัด สาระการเรียนรู้ เวลา ของนิทาน
รายวิชาภาษาไทย ท16101 ภาคเรียนที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ชื่อหน่วยการเรียนรู้/ ชื่อเรื่องที่	มาตรฐาน ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้	จำนวน ชั่วโมง
เรื่องที่ 1 หลักการอ่าน และวิธีการจับใจความ	ท 1.1 ป.6/2	คำสำคัญ ประโยค และข้อความ	3
	ป.6/3	การสรุปใจความสำคัญ	
	ป.6/5	การตีความ สรุปความ	
	ท 2.1 ป.6/3	การเขียนแผนผังความคิด	
	ท 5/1 ป.6/1	การหาข้อคิดจากเรื่อง	
	ป.6/3	การประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง	

ตาราง 9 (ต่อ)

ชื่อหน่วยการเรียนรู้ /ชื่อเรื่อง	มาตรฐาน ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้	จำนวน ชั่วโมง
เรื่องที่ 2 อ่านจับใจความ นิทาน เรื่อง กวางเป็นไข้	ท 1.1 ป.6/1	การอ่านออกเสียง	4
	ป.6/2	คำสำคัญ ประโยค และข้อความ	
	ป.6/3	การสรุปใจความสำคัญ	
	ป.6/5	การตีความ สรุปความ	
	ท 2.1 ป.6/3	การเขียนแผนผังความคิด	
	ท 5/1 ป.6/1	การหาข้อคิดจากเรื่อง	
	ป.6/3	การประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง	
เรื่องที่ 3 อ่านจับใจความ นิทานคติธรรม เรื่องมดง่ามกับจ๊กจั่น	ท 1.1 ป.6/1	การอ่านออกเสียง	3
	ป.6/2	คำสำคัญ ประโยค และข้อความ	
	ป.6/3	การสรุปใจความสำคัญ	
	ป.6/5	การตีความ สรุปความ	
	ท 2.1 ป.6/3	การเขียนแผนผังความคิด	
	ท 5/1 ป.6/1	การหาข้อคิดจากเรื่อง	
	ป.6/3	การประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง	
เรื่องที่ 4 อ่านจับใจความ นิทานบทร้อยกรอง เรื่องเศรษฐีเต่าเจ้า ปัญญา	ท 1.1 ป.6/2	คำสำคัญ ประโยค และข้อความ	2
	ป.6/3	การสรุปใจความสำคัญ	
	ป.6/5	การตีความ สรุปความ	
	ท 2.1 ป.6/3	การเขียนแผนผังความคิด	
	ท 5/1 ป.6/1	การหาข้อคิดจากเรื่อง	
	ป.6/3	การประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง	
	ป.6/2	คำสำคัญ ประโยค และข้อความ	
ป.6/3	การสรุปใจความสำคัญ		
ป.6/5	การตีความ สรุปความ		
ท 2.1 ป.6/3	การเขียนแผนผังความคิด		
ท 5/1 ป.6/1	การหาข้อคิดจากเรื่อง		
ป.6/3	การประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง		

7. เลือกบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ในรายการสื่อและดาวน์โหลดไฟล์ทั้งหมดจากเว็บไซต์ของกระทรวงศึกษาธิการ นำไฟล์ที่ได้มาจัดการแตกไฟล์ให้เป็นอยู่ในรูปแบบที่สามารถเปิดได้กับโปรแกรมที่อ่านไฟล์ .SWF และจัดการที่ละเอียดเรื่องจนครบ ดังภาพ 7

ภาพ 7 การจัดการไฟล์ให้เปิดใช้งานกับโปรแกรมคอมพิวเตอร์ ที่เปิดไฟล์ .SWF ได้

8. ศึกษาและคัดเลือกความรู้ เนื้อหาของเรื่อง ให้สอดคล้องกับการจัดกิจกรรมการอ่าน
จับใจความ เพื่อนำมาใช้ในรูปแบบของเป็นสื่อเสริม (Supplementary) ดังตาราง 10

ตาราง 10 แสดงรายการสื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ประกอบจัดกิจกรรมการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้	สื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์
แผนที่ 1 หลักการอ่านและวิธี การอ่านจับใจความ	<ol style="list-style-type: none"> 1. เรื่องที่ 1 ความหมายของคำ 2. เรื่องที่ 2 การวิเคราะห์นิทานและเรื่องสั้น 3. เรื่องที่ 3 การวิเคราะห์เรื่องที่อ่านที่ดูและที่ฟัง 4. เรื่องที่ 4 การสรุปความ 5. เรื่องที่ 5 การตีความ สรุปความ 6. เรื่องที่ 6 การหาข้อคิดจากเรื่อง 7. เรื่องที่ 7 การเขียนแผนภาพความคิด
แผนที่ 2 อ่านจับใจความ นิทาน เรื่องกว้างเป็นไข่	<ol style="list-style-type: none"> 1. เรื่องที่ 8 การอ่านจับใจความเรื่อง กวางเป็นไข่ 2. เรื่องที่ 9 การนำข้อคิดจากการอ่านเรื่อง กวางเป็นไข่สู่การปฏิบัติ 3. เรื่องที่ 10 การอ่านวิเคราะห์เรื่อง กวางเป็นไข่
แผนที่ 3 อ่านจับใจความ นิทานคติธรรมเรื่อง มดง่ามกับจ๊กจั่น	<ol style="list-style-type: none"> 1. เรื่องที่ 11 การอ่านจับใจความนิทานคติธรรมเรื่องมดง่ามกับจ๊กจั่น 2. เรื่องที่ 12 การอ่านวิเคราะห์นิทานคติธรรม 3. เรื่องที่ 13 การนำข้อคิดจากการอ่านนิทานคติธรรมสู่การปฏิบัติ
แผนที่ 4 อ่านจับใจความ นิทานบทร้อยกรอง เรื่อง เศรษฐีเฒ่าเจ้าปัญญา	<ol style="list-style-type: none"> 1. เรื่องที่ 14 นิทานเรื่อง เศรษฐีเฒ่าเจ้าปัญญา
แผนที่ 5 อ่านจับใจความ นิทานพื้นบ้าน เรื่องท้าวเต้าน้อย	<ol style="list-style-type: none"> 1. เรื่องที่ 15 นิทานพื้นบ้านเรื่อง ท้าวเต้าน้อย

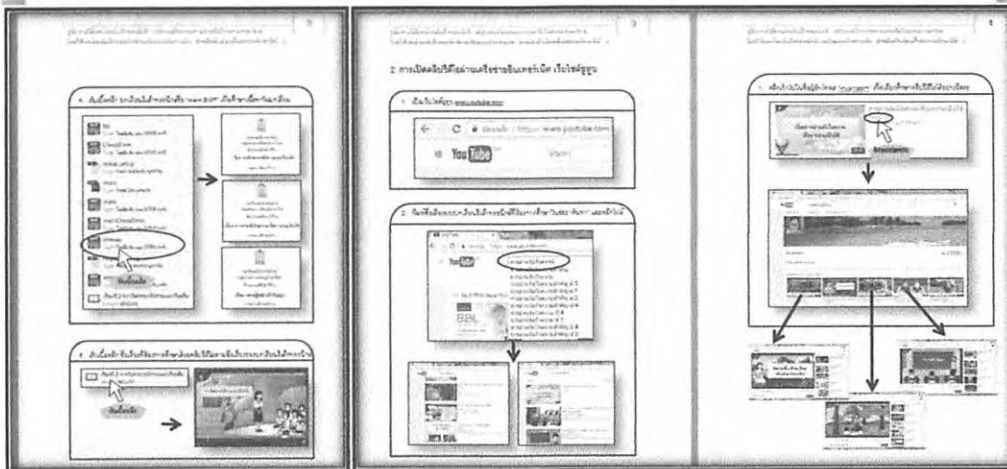

9. เปิดบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ในคอมพิวเตอร์ ด้วยโปรแกรมที่เปิดไฟล์ .SWF และใช้โปรแกรมบันทึกหน้าจอให้เป็นไฟล์วิดีโอ ให้เป็นคลิปวิดีโอ ทั้ง 15 เรื่อง และนำไปอัปโหลดไว้ในเว็บไซต์ www.youtube.com ชื่อผู้เข้าใช้ krusiriporn

ภาพ 8 การนำไฟล์วิดีโออัปโหลดขึ้นในเว็บไซต์ www.youtube.com ชื่อผู้เข้าใช้ krusiriporn

10. จัดทำเอกสารคู่มือการใช้งานบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ทั้ง 15 เรื่อง โดยนำบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เปิดกับอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ที่มีโปรแกรมในการปิดไฟล์ .SWF อีกครั้งหนึ่ง เพื่อบันทึกหน้าจอการใช้งานทีละหน้าให้เป็นรูปภาพแล้วรวบรวมทีละเรื่อง เป็นเอกสารคู่มือการใช้งานบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ จำนวน 1 เล่ม

ภาพ 9 การจัดทำเอกสารคู่มือการใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์

11. ดำเนินการสร้างกิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแผนผังความคิดสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 5 เรื่อง ใช้เวลาในการสอนจำนวน 14 ชั่วโมง ดำเนินการสร้างดังนี้

11.1 กำหนดรูปแบบของกิจกรรมการอ่านจับใจความ

คำชี้แจงกิจกรรมการอ่านจับใจความ เป็นส่วนที่อธิบายให้ทราบถึงกิจกรรมการอ่านจับใจความในองค์ประกอบ ด้านวัตถุประสงค์ ขั้นตอนการจัดกิจกรรม บทบาทครู บทบาทนักเรียน และวิธีการวัดและประเมินผล เนื้อหา สื่อ แผนการจัดการเรียนรู้ เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการอ่านจับใจความตามองค์ประกอบของการเขียนแผน แบบทดสอบสำหรับการประเมินผล เป็นส่วนที่นักเรียนได้ประเมินผลความรู้ ตามองค์ประกอบของความสามารถในการอ่านจับใจความ จากการทำแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความ

11.2 ดำเนินการสร้างกิจกรรมตามแนวทางในการสร้างกิจกรรม

12. ตรวจสอบเบื้องต้นเกี่ยวกับภาษาที่ใช้ การสะกดคำแล้วนำไปปรับปรุงแก้ไข

13. นำกิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแผนผังความคิดสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อขอคำแนะนำในส่วนที่ยังบกพร่องและนำมาปรับปรุงแก้ไข

14. สร้างแบบประเมินความเหมาะสมของกิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแผนผังความคิดสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เพื่อสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อกิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแผนผังความคิดสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เป็นแบบประเมินแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับของลิเคิร์ต มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

14.1 ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบสอบถาม

14.2 กำหนดขอบข่ายของเนื้อหา คือ องค์ประกอบของกิจกรรม และเวลาในการจัดกิจกรรมการอ่านจับใจความในชั้นการสอน

14.3 ร่างแบบสอบถามตามประเด็นที่กำหนด ซึ่งเป็นแบบสอบถามที่มีความเหมาะสมเชิงเนื้อหา แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับของลิเคิร์ต

14.4 นำแบบร่างเสนอบทเรียนที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบด้านภาษาและเนื้อหา และนำไปปรับปรุงแก้ไข

14.5 นำแบบประเมินเสนอผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของกิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแผนผังความคิดสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เกณฑ์ยอมรับคือ $\bar{X} \geq 3.51$ และ $S.D. \leq 1.00$

15. นำกิจกรรมการอ่านจับใจความ ที่ปรับปรุงแล้วเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน เพื่อพิจารณาความเหมาะสมโดยใช้แบบประเมินความเหมาะสม มาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale)

16. นำผลการประเมินความเหมาะสมของผู้เชี่ยวชาญมาหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเพื่อพิจารณาความเหมาะสมของกิจกรรมการอ่านจับใจความโดยเกณฑ์ที่กำหนดคือ 3.51 ขึ้นไปและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานไม่เกิน 1.00

17. นำข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญได้แก่ การเขียนคำผิด การเว้นวรรคผิด การพิมพ์ข้อความตกหล่น หรือพิมพ์ซ้ำ ไปปรับปรุงแก้ไขเพื่อนำไปหาประสิทธิภาพของกิจกรรมการอ่านจับใจความต่อไป

18. การหาประสิทธิภาพของกิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแผนผังความคิดสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามเกณฑ์ 75/75 ผู้วิจัยได้วิเคราะห์จากค่าเฉลี่ยร้อยละของคะแนนที่ได้จากการทำใบงานและกิจกรรมการเขียนแผนผังความคิด (E_1) และหาค่าประสิทธิภาพของผลลัพธ์จากค่าเฉลี่ยของร้อยละของคะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความ (E_2) โดยนำไปทดลอง กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 มีวิธีดังนี้

18.1 การหาประสิทธิภาพแบบหนึ่งต่อหนึ่ง นำกิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแผนผังความคิดสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ไปทดลองกับนักเรียนโรงเรียนปากโพ อำเภอปากท่า จำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของเนื้อหา ภาษาและเวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมแล้วนำข้อบกพร่องที่พบมาปรับปรุงแก้ไข

18.2 การหาประสิทธิภาพแบบกลุ่มเล็ก นำกิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแผนผังความคิดสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ไปทดลองกับนักเรียนโรงเรียนบ้านห้วยลึก อำเภอปากท่า จำนวน 9 คน ซึ่งเป็นนักเรียนที่เคยเรียนเรื่องนี้มาก่อน โดยอธิบายวัตถุประสงค์และวิธีการใช้กิจกรรมการเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ เก็บคะแนนจากการทำกิจกรรม ใบงาน ระหว่างเรียนและเก็บคะแนนจากการทำแบบทดสอบ

วัดความสามารถในการอ่านจับใจความหลังเรียนแล้วนำไปวิเคราะห์เพื่อหาค่าเฉลี่ยแล้วนำไปเทียบกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้

18.3 ชั้นทดลองภาคสนามหรือกลุ่มใหญ่ นำกิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทย โดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแผนผังความคิดสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ปรับปรุงแล้ว ไปหาประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 75/75 ไปทดลองกับนักเรียนทั้งชั้น โรงเรียนอนุบาล ฟากท่า อำเภอฟากท่า จำนวน 19 คน โดยอธิบายวัตถุประสงค์และวิธีการใช้กิจกรรมการเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ เก็บคะแนนจากการทำใบงานระหว่างเรียนและเก็บคะแนนจากการทำแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความหลังเรียนแล้วนำไปวิเคราะห์เพื่อหาค่าเฉลี่ยแล้วนำไปเทียบกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การเก็บข้อมูลเกี่ยวกับการประเมินความเหมาะสมของกิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแผนผังความคิดสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยผู้เชี่ยวชาญ ดำเนินการดังนี้

1.1 ติดต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อประเมินความเหมาะสมของกิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแผนผังความคิดสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

1.2 ทำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยเพื่อขอความอนุเคราะห์จากผู้เชี่ยวชาญในการประเมินความเหมาะสมของกิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแผนผังความคิดสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

1.3 ส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์พร้อมกับนำกิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแผนผังความคิดสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และแบบประเมินความเหมาะสมของกิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแผนผังความคิดสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ให้ผู้เชี่ยวชาญ

1.4 รับกิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแผนผังความคิดสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และแบบประเมินความเหมาะสมของกิจกรรมการอ่านจับใจความ คืบมาจากผู้เชี่ยวชาญและปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ

2. การเก็บข้อมูลเกี่ยวกับการประสิทธิภาพของกิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแผนผังความคิดสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ดำเนินการดังนี้

2.1 ติดต่อบริษัทที่จะทดลองใช้กิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแผนผังความคิดสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

2.2 ทำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย เพื่อขออนุญาตจากผู้บริหารในการทดลอง

2.3 ส่งหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยให้กับทางโรงเรียนที่จะเข้าไปทดลองใช้

2.4 ทดลองใช้กิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแผนผังความคิดสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เพื่อหาประสิทธิภาพของกิจกรรมด้วยค่าเฉลี่ยร้อยละของคะแนนที่ได้จากการทำใบงานและกิจกรรมการเขียนแผนผังความคิด (E₁) และหาค่าประสิทธิภาพของผลลัพธ์จากค่าเฉลี่ยของร้อยละของคะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความ(E₂)

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลของกิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแผนผังความคิดสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ดำเนินการดังนี้

1. การประเมินความเหมาะสมของกิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแผนผังความคิดสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยค่าเฉลี่ย (X̄) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานในแต่ละด้านแล้วแปลผลเป็นระดับความเหมาะสมโดยใช้เกณฑ์ของบุญชม ศรีสะอาด (2545, หน้า 103) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	4.51 – 5.00	หมายถึง	กิจกรรมมีความเหมาะสมมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	3.51 – 4.50	หมายถึง	กิจกรรมมีความเหมาะสมมาก
ค่าเฉลี่ย	2.51 – 3.50	หมายถึง	กิจกรรมมีความเหมาะสมปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	1.51 – 2.50	หมายถึง	กิจกรรมมีความเหมาะสมน้อย
ค่าเฉลี่ย	1.00 – 1.50	หมายถึง	กิจกรรมมีความเหมาะสมน้อยที่สุด

2. การหาประสิทธิภาพของกิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแผนผังความคิดสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามเกณฑ์ 75/75 ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ค่าเฉลี่ยร้อยละของคะแนนที่ได้จากการทำใบงานและกิจกรรมการเขียนแผนผังความคิด (E₁) และหาค่าประสิทธิภาพของผลลัพธ์จากค่าเฉลี่ยของร้อยละของคะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความ (E₂)

**ขั้นตอนที่ 2 การทดลองใช้กิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยใช้บทเรียน
อิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแผนผังความคิดสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6**

แหล่งข้อมูล

1. ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2
2. กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 1
ปีการศึกษา 2558 จำนวน 9 คน โรงเรียนบ้านนาไพร อำเภอปากท่า จังหวัดอุตรดิตถ์ สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2 ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง
(Purposive Sampling)

เกณฑ์ในการคัดเลือกกลุ่มเป้าหมาย มีดังนี้

1. เป็นนักเรียนในกลุ่มปกติไม่ภาวะสมาธิสั้น หรือบกพร่องทางการเรียนรู้

แบบแผนการวิจัย

แบบแผนการวิจัยที่ใช้ในการทดลองครั้งนี้ผู้วิจัยใช้แบบแผนการทดลองแบบ
one group pretest-posttest design (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2538, หน้า 216)

ตาราง 11 แสดงแบบแผนการทดลองแบบ One Group Pretest-Posttest Design

Pretest	Treatment	Posttest
T ₁	X	T ₂

เมื่อ

T₁ หมายถึง การวัดความสามารถในการอ่านจับใจความก่อนเรียนด้วยแบบทดสอบ
วัดความสามารถในการอ่านจับใจความ

X หมายถึง การสอนโดยใช้กิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยการเขียน
แผนผังความคิดร่วมกับบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์

T₂ หมายถึง การวัดความสามารถในการอ่านจับใจความหลังเรียนด้วยแบบทดสอบ
วัดความสามารถในการอ่านจับใจความ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความก่อนเรียนและหลังเรียนกิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความก่อนเรียนและหลังเรียน กิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 แบบปรนัย จำนวน 30 ข้อ

1. ศึกษาเอกสารตำราเกี่ยวกับวิธีการสร้างข้อสอบแบบปรนัยและข้อสอบการอ่านจับใจความ

2. ศึกษาสาระการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดรายวิชาภาษาไทย ท 16101 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 นำมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดมากำหนดเป็นจุดประสงค์การเรียนรู้ จัดทำโครงสร้างแบบทดสอบความสามารถในการอ่านจับใจความ

3. จัดทำร่างแบบทดสอบความสามารถในการอ่านจับใจความ ตามโครงสร้างแบบทดสอบจำนวน 40 ข้อ ข้อสอบแบบปรนัย 4 ตัวเลือก ข้อสอบที่ต้องการนำไปใช้จริง 30 ข้อ

4. นำแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาไทยปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อขอคำแนะนำในส่วนที่ยังบกพร่องแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

5. นำแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน (รายชื่อปรากฏดังภาคผนวก) เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา(Content Validity) ว่าคำถามของข้อสอบแต่ละข้อ สามารถวัดได้ตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้หรือไม่ มาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญ IOC ($IOC \geq 0.50$)

6. นำแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความปรับปรุงตามคำแนะนำที่ได้รับจากผู้เชี่ยวชาญในข้อคำถามและคำตอบ แล้วจัดพิมพ์เป็นแบบทดสอบจำนวน 40 ข้อ ไปวิเคราะห์ข้อสอบรายข้อแบบอิงกลุ่ม เพื่อหาค่าความยาก (P) ของแต่ละข้อ และอำนาจจำแนก (B) ของแต่ละข้อ (พิชิต ฤทธิจรูญ, 2553, หน้า 140-141)

7. จัดพิมพ์ข้อสอบที่ผ่านการคัดเลือกจำนวน 35 ข้อ ไปทดสอบกับนักเรียนกลุ่มเดิม คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านนาไพร จำนวน 19 คน เพื่อนำมาหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ โดยโดยใช้สูตรของ Lovett (บุญชม ศรีสะอาด, 2543, หน้า 93) และนำแบบทดสอบที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพแล้วไปจัดพิมพ์เพื่อใช้เป็นเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลจำนวน 30 ข้อ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การใช้กิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแผนผังความคิดสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านนาโพธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 9 คน มีการดำเนินการดังนี้

1. ผู้วิจัยทำการทดสอบนักเรียนโดยใช้แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความ เพื่อเป็นคะแนนก่อนเรียนของนักเรียน
2. จัดกิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแผนผังความคิดสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 5 เรื่อง เวลา 14 ชั่วโมง ใช้เวลาสอนครั้งละ 1 ชั่วโมง จำนวน 14 ครั้ง
3. หลังจากที่มีการดำเนินการทดลองสิ้นสุดลง ผู้วิจัยดำเนินการทดสอบหลังเรียนโดยใช้แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความชุดเดิม เพื่อนำมาเป็นคะแนนหลังเรียน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นการทดลองการใช้กิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแผนผังความคิดสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 นั้น ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ดังนี้

1. ตรวจสอบให้คะแนนการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนโดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
  - 1.1 ตรวจสอบให้คะแนนกระดาษคำตอบของกลุ่มเป้าหมายที่ได้จากการทำแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความ ก่อนเรียน และหลังเรียน โดยข้อที่ตอบถูก ให้ 1 คะแนน ข้อที่ตอบผิดหรือไม่ตอบ ให้ 0 คะแนน
  - 1.2 นำคะแนนของนักเรียนทั้งหมดมาหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D)
2. เปรียบเทียบคะแนนความสามารถในการอ่านจับใจความที่เรียนด้วยกิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแผนผังความคิดระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน โดยการทดสอบ โดยใช้ Wilcoxon Matched Pairs Singed – Ranks Test

ขั้นตอนที่ 3 การศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนโดยใช้กิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแผนผังความคิดสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนด้วยกิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแผนผังความคิดสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนด้วยกิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแผนผังความคิดสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

1. ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน และตัวอย่างแบบสอบถามความพึงพอใจต่าง ๆ จากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการประเมินความพึงพอใจ
2. กำหนดขอบข่ายของข้อคำถามที่จะสร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมสิ่งที่ต้องการประเมิน ซึ่งมี 3 ด้าน ดังนี้
  - 2.1 ด้านปัจจัยนำเข้า ได้แก่ การประเมินเกี่ยวกับ เนื้อหา เวลาในการจัดกิจกรรมสื่อที่ใช้ประกอบ บรรยากาศการเรียนการสอน ความยากง่ายของแบบฝึกหัด
  - 2.2 ด้านกระบวนการ ได้แก่ การประเมินเกี่ยวกับความเหมาะสมของขั้นตอนการจัดกิจกรรมการอ่านจับใจความ ระยะเวลาที่ใช้ และการมีส่วนร่วมในการเรียนของนักเรียน
  - 2.3 ด้านผลผลิต ได้แก่ การประเมินเกี่ยวกับความพึงพอใจที่มีต่อความสามารถด้านการอ่านจับใจความภาษาไทยหลังจากการทดลอง
3. สร้างแบบประเมินความพึงพอใจ โดยให้ครอบคลุมตามจุดประสงค์และขอบข่ายที่กำหนดไว้ และกำหนดเกณฑ์วัดเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 1 ฉบับ
4. นำแบบประเมินความพึงพอใจที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาความเหมาะสมของคำถาม ความชัดเจนของคำชี้แจง เพื่อขอคำแนะนำและแก้ไขส่วนที่บกพร่อง
5. ตรวจสอบความเหมาะสมของข้อความในด้านสำนวน ภาษา โดยนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ จำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของข้อความในด้านสำนวน ภาษานำมาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญด้วยการหา IOC ($IOC \geq 0.50$)

6. ปรับปรุงแบบประเมินความพึงพอใจตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ และจัดพิมพ์เป็นฉบับสมบูรณ์เพื่อใช้เก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนด้วยกิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแผนผังความคิดสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. หลังจากที่ได้ทดลองใช้กิจกรรมการอ่านจับใจความครบทั้ง 14 ชั่วโมงแล้ว ให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านนาไพร จำนวน 9 คน ทำแบบประเมินความพึงพอใจที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแผนผังความคิด

2. นำผลการประเมินมาหาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนต่อการเรียนด้วยกิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแผนผังความคิดสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีลำดับขั้นตอนดังนี้

1.1 นำแบบประเมินมาตรวจให้คะแนน โดยมีการกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

5	หมายถึง	ความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด
4	หมายถึง	ความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก
3	หมายถึง	ความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง
2	หมายถึง	ความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อย
1	หมายถึง	ความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อยที่สุด

1.2 นำผลการให้คะแนนแต่ละด้านมาหาค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

1.3 นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลแต่ละด้าน มาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ ดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง	4.51 – 5.00	หมายถึง	ความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	3.51 – 4.50	หมายถึง	ความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	2.51 – 3.50	หมายถึง	ความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	1.51 – 2.50	หมายถึง	ความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	1.00 – 1.50	หมายถึง	ความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. การหาค่าประสิทธิภาพของกิจกรรมการอ่านจับใจความ E_1/E_2 (ชัยยงค์ พรหมวงศ์, 2525, หน้า 494-497 อ้างอิงใน ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์, 2553, หน้า 72) ใช้สูตรดังนี้

1.1 การหาประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1) โดยการประเมินจากคะแนนการทำ
ใบงานและแบบทดสอบหลังเรียนท้ายกิจกรรม

$$E_1 = \frac{\sum X/N}{A} \times 100$$

เมื่อ	E_1	แทน	สื่อประสิทธิภาพของกระบวนการ
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนการทำใบงานทุกส่วน
	N	แทน	จำนวนผู้เรียน
	A	แทน	คะแนนเต็มของทั้งหมด

1.2 การหาประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2) โดยการประเมินจากคะแนนการทำ
แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความ โดยใช้สูตร

$$E_2 = \frac{\sum Y/N}{B} \times 100$$

เมื่อ	E_2	แทน	สื่อประสิทธิภาพของผลลัพธ์
	$\sum Y$	แทน	ผลรวมของคะแนนทำแบบทดสอบวัดความสามารถในการ อ่านจับใจความ
	N	แทน	จำนวนผู้เรียน
	B	แทน	คะแนนเต็มของแบบทดสอบวัดความสามารถในการ อ่านจับใจความ

จากนั้นนำค่า E_1 และ E_2 ไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ 75/75

2. ค่าเฉลี่ย (Mean) คำนวณจากสูตร (บุญชม ศรีสะอาด, 2543, หน้า 102)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ	$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
	N	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมดในกลุ่ม
	$\sum X$	แทน	จำนวนคะแนนในกลุ่ม

3. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของข้อความในด้านสำนวน ภาษา คำนวนจากสูตร (บุญชม ศรีสะอาด, 2543, หน้า 103)

$$S.D. = \sqrt{\frac{N\sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ	S.D.	แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	X	แทน คะแนนแต่ละตัว
	X	แทน ค่าเฉลี่ย
	N	แทน จำนวนคะแนนในกลุ่ม
	$\sum x^2$	แทน ผลรวมกำลังสองของคะแนน
	$(\sum x)^2$	แทน กำลังสองของผลรวมคะแนน

4. การหาค่าความตรงเชิงเนื้อหา (Validity) ของแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความ โดยใช้สูตรดัชนีค่าความสอดคล้อง IOC ของโรวินเนลลี และแฮมเบิลตัน (Rowinelli and Hambleton, 1997 อ้างอิงใจ ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2538, หน้า 249)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ	IOC	แทน	ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับ จุดประสงค์การเรียนรู้
	$\sum R$	แทน	ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
	N	แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

5. สถิติที่ใช้หาคุณภาพของแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความ (พิชิต ฤทธิจรูญ, 2553, หน้า 141 - 142)

5.1 ค่าความยากรายข้อ

$$P = \frac{P_H + P_L}{2n}$$

P	แทน	ค่าความยาก
P_H	แทน	จำนวนนักเรียนที่ตอบถูกในกลุ่มสูง
P_L	แทน	จำนวนนักเรียนที่ตอบถูกในกลุ่มต่ำ
n	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มสูงหรือกลุ่มต่ำ

การพิจารณาค่าความยาก (P) ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

0.81 – 1.00	แสดงว่า	เป็นข้อสอบง่ายมาก ควรตัดทิ้งหรือปรับปรุง
0.61 – 0.80	แสดงว่า	เป็นข้อสอบค่อนข้างง่าย (ดี)
0.41 – 0.60	แสดงว่า	เป็นข้อสอบยากปานกลาง (ดีมาก)
0.21 – 0.40	แสดงว่า	เป็นข้อสอบค่อนข้างยาก (ดี)
0.00 – 0.20	แสดงว่า	เป็นข้อสอบยากมาก ควรตัดทิ้งหรือปรับปรุง

5.2 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Discrimination) (เทียมจันทร์ พานิชย์ผลินไทย, 2539, หน้า 210)

$$B = \frac{U}{N_1} - \frac{L}{N_2}$$

B	แทน	ค่าอำนาจจำแนกของข้อสอบ
U	แทน	จำนวนนักเรียนสอบผ่านเกณฑ์ที่ตอบถูกในข้อนั้น
N_1	แทน	จำนวนนักเรียนสอบผ่านเกณฑ์
L	แทน	จำนวนนักเรียนสอบไม่ผ่านเกณฑ์ที่ตอบถูกในข้อนั้น
N_2	แทน	จำนวนนักเรียนสอบไม่ผ่านเกณฑ์

การแปลความหมาย ค่าอำนาจ จำแนก B มีค่าตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป ถือว่าข้อสอบนั้นสามารถจำแนกคนได้มาก ส่วนค่าอื่นๆ มีความหมายดังนี้

0.40 – 1.00	แสดงว่า	จำแนกได้ดี เป็นข้อสอบที่ดี
0.30 – 0.39	แสดงว่า	จำแนกได้ เป็นข้อสอบที่ดีพอสมควรอาจต้องปรับปรุงบ้าง
0.20 – 0.29	แสดงว่า	จำแนกพอใช้ได้ แต่ต้องปรับปรุง
-1.00 – 0.19	แสดงว่า	ไม่สามารถจำแนกได้ ต้องปรับปรุงใหม่หรือตัดทิ้ง

6. การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความ โดยใช้สูตรของ Lovett (บุญชม ศรีสะอาด, 2543, หน้า 93)

$$R_{cc} = 1 - \frac{k \sum X_i - \sum X_i^2}{(k-1) - \sum (X_i - C)^2}$$

เมื่อ	r_{cc}	แทน	ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ
	k	แทน	จำนวนข้อสอบ
	X_i	แทน	คะแนนของแต่ละคน
	C	แทน	คะแนนเกณฑ์หรือจุดตัดของแบบทดสอบ

7. สถิติที่ใช้เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความ ใช้สูตร t - test (Dependent Sample) (บุญชม ศรีสะอาด. 2543, หน้า 109)

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{N \sum D^2 - (\sum D)^2}{(N-1)}}}$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าอัตราส่วนวิกฤต
	D	แทน	ผลต่างคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน
	$\sum D$	แทน	ผลรวมของผลต่างของคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน
	$\sum D^2$	แทน	ผลรวมยกกำลังสองของผลต่างของคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน
	N	แทน	จำนวนผู้เรียน

8. ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนโดยใช้กิจกรรมการอ่านจับใจความโดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแผนผังความคิดใช้ค่าเฉลี่ย $\bar{X}$ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) จากสูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ	$\bar{X}$	แทน	คะแนนเฉลี่ย
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	N	แทน	จำนวนนักเรียน

บทที่ 4

ผลการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อพัฒนากิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทย โดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ ร่วมกับแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอนต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 ผลการสร้างและหาประสิทธิภาพกิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ขั้นตอนที่ 2 ผลการใช้กิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน

ขั้นตอนที่ 3 ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนโดยใช้กิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นตอนที่ 1 ผลการสร้างและหาประสิทธิภาพกิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

1. ผลการสร้างกิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผู้วิจัยได้สร้างกิจกรรม ตามองค์ประกอบของกิจกรรมการเรียนรู้คือ 1) สารมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด 2) สารสำคัญ 3) จุดประสงค์การเรียนรู้ 4) กิจกรรมการเรียนรู้ 5) เนื้อหา 6) สื่อการเรียนรู้ 7) การวัดและประเมินผล 8) แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และ 9) แผนการจัดการเรียนรู้

ซึ่งในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้พัฒนาขึ้นการสอนโดยสังเคราะห์ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการสอนอ่านจับใจความจาก การติดตามแนวทางการสอนการอ่านในใจของกระทรวงศึกษาธิการ และวิธีสอนแบบ SQ4R ตามแนวคิดของสุคนธ์ สินธพานนท์และคณะ และนำสื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์มาเป็นสื่อเสริมในการจัดกิจกรรม ทั้งหมด 15 เรื่อง พร้อมทั้งจัดทำเป็นคลิปวิดีโอเผยแพร่บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเว็บไซต์ยูทูป www.youtube.com ชื่อผู้อัปโหลด

krusiripom และจัดทำเอกสารคู่มือการใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์จำนวน 1 เล่ม และนำแผนผังความคิดมาใช้เพื่อสรุปบทเรียนในแต่ละเรื่อง จำนวน 5 เรื่อง ดังนี้ 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 เตรียมก่อนการอ่าน(Pre reading)

1.1 เรื่องที่ 1 ศึกษาบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เรื่องที่ 1 ความหมายของคำ

ขั้นที่ 2 อ่านในใจ (While reading)

2.1 อ่านสำรวจ (Survey)

2.2 ตั้งคำถาม (Question)

2.2.1 เรื่องที่ 1 ศึกษาบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์เรื่องที่ 2 การวิเคราะห์นิทานและเรื่องสั้น

2.3 อ่านละเอียด (Read)

2.3.1 เรื่องที่ 1 ศึกษาบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์เรื่องที่ 3 การวิเคราะห์เรื่องที่อ่านที่ดูและที่ฟัง

2.4 สรุปใจความสำคัญ (Summarize)

2.4.1 เรื่องที่ 1 ศึกษาบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์เรื่องที่ 4 การสรุปความ

2.5 ตอบคำถาม (Test)

2.5.1 เรื่องที่ 1 ศึกษาบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์เรื่องที่ 5 การตีความสรุปความ

2.5.2 เรื่องที่ 2 ศึกษาบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์เรื่องที่ 8 การอ่านจับใจความเรื่องกวางเป็นไข้

2.5.3 เรื่องที่ 3 ศึกษาบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์เรื่องที่ 12 การอ่านวิเคราะห์นิทานคติธรรม

2.6 สะท้อนความคิด (Reflect)

2.6.1 เรื่องที่ 1 ศึกษาบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์เรื่องที่ 6 การหาข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน

2.6.2 เรื่องที่ 2 ศึกษาบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์เรื่องที่ 9 การนำข้อคิดจากการอ่านเรื่อง กวางเป็นไข้สู่การปฏิบัติ

ขั้นที่ 3 หลังอ่านในใจ (Post reading) เป็นขั้นที่ให้ผู้เรียนระลึกสิ่งที่อ่านไปแล้ว และบันทึกความจำด้วยการเขียนแผนผังความคิดตามขั้นตอนการสร้างแผนผังความคิด 4 ขั้นตอน

3.1 ชั้นเตรียม

3.1.1 เรื่องที่ 1 ศึกษาบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์เรื่องที่ 7 การเขียน
แผนภาพความคิด

3.2 ชั้นศึกษาและวิเคราะห์

3.2.1 เรื่องที่ 2 ศึกษาบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์เรื่องที่ 10 การอ่าน
วิเคราะห์เรื่อง กวางเป็นไข้

3.2.2 เรื่องที่ 3 ศึกษาบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์เรื่องที่ 13 การนำข้อคิด
จากการอ่านนิทานคติธรรมสู่การปฏิบัติ

3.2.3 เรื่องที่ 4 ศึกษาบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์เรื่องที่ 14 นิทานเรื่อง
เศรษฐีเฒ่าเจ้าปัญญา

3.2.4 เรื่องที่ 5 ศึกษาบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์เรื่องที่ 15 นิทาน
พื้นบ้าน เรื่อง ท้าวเต้าน้อย

3.3) ชั้นสร้างแผนผังความคิด

3.4) สรุปและประเมิน

ขั้นที่ 4 วัดผลและการประเมินผล

2. ผลการประเมินความเหมาะสมของกิจกรรมการอ่านจับใจภาษาไทยความโดยใช้
บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ตาราง 12 แสดงผลการประเมินความเหมาะสมของกิจกรรมการอ่านจับใจความโดยใช้
บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 6 โดยผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน

ที่	รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความ เหมาะสม
คำชี้แจงกิจกรรมการอ่านจับใจความ				
1	องค์ประกอบครบถ้วนครอบคลุม นำกิจกรรมไปใช้ได้จริง	4.80	0.45	มากที่สุด
2	จัดลำดับขั้นตอนขององค์ประกอบตามกระบวนการ	4.80	0.45	มากที่สุด
	เฉลี่ย	4.80	0.45	มากที่สุด

ตาราง 12 (ต่อ)

ที่	รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความเหมาะสม
1. สาระมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด				
3	สอดคล้องกับหลักหลักสูตรวิชาภาษาไทย	5.00	0.00	มากที่สุด
	เฉลี่ย	5.00	0.00	มากที่สุด
2. สาระสำคัญ				
4	สอดคล้องกับสาระมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด	5.00	0.00	มากที่สุด
	เฉลี่ย	5.00	0.00	มากที่สุด
3. จุดประสงค์การเรียนรู้				
5	สอดคล้องกับสาระมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด	5.00	0.00	มากที่สุด
6	ระบุพฤติกรรมที่ต้องการวัดชัดเจน	4.80	0.45	มากที่สุด
7	สามารถสอนให้บรรลุพฤติกรรมที่ต้องการวัดได้	4.80	0.45	มากที่สุด
8	สามารถประเมินผลได้จริง	4.80	0.45	มากที่สุด
	เฉลี่ย	4.85	0.34	มากที่สุด
4. กิจกรรมการเรียนรู้				
9	สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	4.80	0.45	มากที่สุด
10	จัดลำดับการเรียนรู้เริ่มจากง่ายไปยาก	4.80	0.45	มากที่สุด
11	จัดลำดับการเรียนรู้ให้เกิดความเข้าใจอย่างต่อเนื่อง	4.20	0.84	มาก
	เฉลี่ย	4.60	0.58	มากที่สุด
5. เนื้อหา				
12	เหมาะสมกับระดับชั้นของนักเรียน	4.80	0.45	มากที่สุด
13	มีประโยชน์กับนักเรียน	4.40	0.89	มาก
14	จัดเรียงลำดับเนื้อหาได้เหมาะสม	4.80	0.45	มากที่สุด
	เฉลี่ย	4.67	0.60	มากที่สุด

ตาราง 12 (ต่อ)

ที่	รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความเหมาะสม
6.สื่อการเรียนรู้				
15	เหมาะสมกับกิจกรรมการอ่านจับใจความ	5.00	0.00	มากที่สุด
16	ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ให้บรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้	4.80	0.45	มากที่สุด
17	บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ใช้สอนในห้องเรียนปกติได้จริง	5.00	0.00	มากที่สุด
18	บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน	4.80	0.45	มากที่สุด
19	บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์มีความทันสมัยเชื่อถือได้	5.00	0.00	มากที่สุด
20	บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์สามารถเรียนรู้ได้ตลอดเวลา	5.00	0.00	มากที่สุด
21	คู่มือการใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ใช้งานง่ายเหมาะสม	5.00	0.00	มากที่สุด
22	ส่งเสริมความหลากหลายความแตกต่างระหว่างบุคคล	4.40	0.89	มาก
23	กระตุ้นความสนใจและการใฝ่เรียนรู้ของนักเรียน	5.00	0.00	มากที่สุด
เฉลี่ย		4.89	0.19	มากที่สุด
7.การวัดและประเมินผล				
24	สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	4.60	0.55	มากที่สุด
25	มีการวัดผลประเมินผลที่หลากหลาย	3.80	0.45	มาก
26	เครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินผลสอดคล้องกับวิธีวัด	4.40	0.55	มาก
เฉลี่ย		4.27	0.52	มาก
8.แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้				
27	กำหนดบทบาทครูในแต่ละชั้นการสอนได้ชัดเจน	4.20	0.45	มาก
28	บทบาทครูมีหน้าที่หลักในการช่วยชี้แนะ แนะนำ	4.20	0.45	มาก
29	บทบาทนักเรียนมีหน้าที่หลักในการปฏิบัติกิจกรรม	4.40	0.55	มาก
30	มีกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย	4.80	0.45	มากที่สุด
31	กิจกรรมส่งเสริมทักษะการอ่านจับใจความ	4.80	0.45	มากที่สุด
32	แบ่งเวลาของเรื่องที่อ่านในการจัดกิจกรรมได้เหมาะสม	4.60	0.55	มากที่สุด

ตาราง 12 (ต่อ)

ที่	รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความเหมาะสม
	เฉลี่ย	4.50	0.48	มากที่สุด
9.แผนการจัดการเรียนรู้				
แผนที่ 1				
33	ขั้นที่ 1 เตรียมก่อนการอ่าน (Pre reading)	4.60	0.55	มากที่สุด
34	ขั้นที่ 2 อ่านในใจ(While reading)	5.00	0.00	มากที่สุด
35	ขั้นที่ 2.1 อ่านสำรวจ (Survey)	4.80	0.45	มากที่สุด
36	ขั้นที่ 2.2 ตั้งคำถาม (Question)	4.40	0.55	มาก
37	ขั้นที่ 2.3 อ่านละเอียด (Read)	4.80	0.45	มากที่สุด
38	ขั้นที่ 2.4 สรุปใจความสำคัญ (Summarize)	4.60	0.55	มากที่สุด
39	ขั้นที่ 2.5 ตอบคำถาม (Test)	4.60	0.55	มากที่สุด
40	ขั้นที่ 2.6 สะท้อนความคิด (Reflect)	4.60	0.55	มากที่สุด
41	ขั้นที่ 3 หลังอ่านในใจ (Post reading)	4.40	0.55	มาก
42	ขั้นที่ 3.1 ขั้นเตรียม	4.20	0.45	มาก
43	ขั้นที่ 3.2 ขั้นศึกษาและวิเคราะห์	4.60	0.55	มากที่สุด
44	ขั้นที่ 3.3 ขั้นสร้างแผนผังความคิด	4.80	0.45	มากที่สุด
45	ขั้นที่ 3.4 สรุปและประเมิน	4.80	0.45	มากที่สุด
46	ขั้นที่ 4 วัดผลและการประเมินผล (Access)	4.60	0.55	มากที่สุด
แผนที่ 2				
47	ขั้นที่ 1 เตรียมก่อนการอ่าน (Pre reading)	4.60	0.55	มากที่สุด
48	ขั้นที่ 2 อ่านในใจ(While reading)	5.00	0.00	มากที่สุด
49	ขั้นที่ 2.1 อ่านสำรวจ (Survey)	4.80	0.45	มากที่สุด
50	ขั้นที่ 2.2 ตั้งคำถาม (Question)	4.80	0.45	มากที่สุด
51	ขั้นที่ 2.3 อ่านละเอียด (Read)	4.80	0.45	มากที่สุด

ตาราง 12 (ต่อ)

ที่	รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความ เหมาะสม
52	ขั้นที่ 2.4 สรุปใจความสำคัญ (Summarize)	5.00	0.00	มากที่สุด
53	ขั้นที่ 2.5 ตอบคำถาม (Test)	4.60	0.55	มากที่สุด
54	ขั้นที่ 2.6 สะท้อนความคิด (Reflect)	4.60	0.55	มากที่สุด
55	ขั้นที่ 3 หลังอ่านในใจ (Post reading)	4.40	0.55	มาก
56	ขั้นที่ 3.1 ขั้นเตรียม	4.60	0.55	มากที่สุด
57	ขั้นที่ 3.2 ขั้นศึกษาและวิเคราะห์	4.60	0.55	มากที่สุด
58	ขั้นที่ 3.3 ขั้นสร้างแผนผังความคิด	4.80	0.45	มากที่สุด
59	ขั้นที่ 3.4 สรุปและประเมิน	4.80	0.45	มากที่สุด
60	ขั้นที่ 4 วัดผลและการประเมินผล (Access)	4.60	0.55	มากที่สุด
แผนที่ 3				
61	ขั้นที่ 1 เตรียมก่อนการอ่าน (Pre reading)	4.60	0.55	มากที่สุด
62	ขั้นที่ 2 อ่านในใจ(While reading)	5.00	0.00	มากที่สุด
63	ขั้นที่ 2.1 อ่านสำรวจ (Survey)	4.80	0.45	มากที่สุด
64	ขั้นที่ 2.2 ตั้งคำถาม (Question)	4.80	0.45	มากที่สุด
65	ขั้นที่ 2.3 อ่านละเอียด (Read)	4.80	0.45	มากที่สุด
66	ขั้นที่ 2.4 สรุปใจความสำคัญ (Summarize)	5.00	0.00	มากที่สุด
67	ขั้นที่ 2.5 ตอบคำถาม (Test)	4.60	0.55	มากที่สุด
68	ขั้นที่ 2.6 สะท้อนความคิด (Reflect)	4.60	0.55	มากที่สุด
69	ขั้นที่ 3 หลังอ่านในใจ (Post reading)	4.40	0.55	มาก
70	ขั้นที่ 3.1 ขั้นเตรียม	4.60	0.55	มากที่สุด
71	ขั้นที่ 3.2 ขั้นศึกษาและวิเคราะห์	4.60	0.55	มากที่สุด
72	ขั้นที่ 3.3 ขั้นสร้างแผนผังความคิด	4.80	0.45	มากที่สุด
73	ขั้นที่ 3.4 สรุปและประเมิน	4.80	0.45	มากที่สุด
74	ขั้นที่ 4 วัดผลและการประเมินผล (Access)	4.60	0.55	มากที่สุด

ตาราง 12 (ต่อ)

ที่	รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความเหมาะสม
แผนที่ 4				
75	ขั้นที่ 1 เตรียมก่อนการอ่าน (Pre reading)	4.60	0.55	มากที่สุด
76	ขั้นที่ 2 อ่านในใจ(While reading)	5.00	0.00	มากที่สุด
77	ขั้นที่ 2.1 อ่านสำรวจ (Survey)	4.80	0.45	มากที่สุด
78	ขั้นที่ 2.2 ตั้งคำถาม (Question)	4.80	0.45	มากที่สุด
79	ขั้นที่ 2.3 อ่านละเอียด (Read)	4.80	0.45	มากที่สุด
80	ขั้นที่ 2.4 สรุปใจความสำคัญ (Summarize)	5.00	0.00	มากที่สุด
81	ขั้นที่ 2.5 ตอบคำถาม (Test)	4.60	0.55	มากที่สุด
82	ขั้นที่ 2.6 สะท้อนความคิด (Reflect)	4.60	0.55	มากที่สุด
83	ขั้นที่ 3 หลังอ่านในใจ (Post reading)	4.40	0.55	มาก
84	ขั้นที่ 3.1 ขั้นเตรียม	4.60	0.55	มากที่สุด
85	ขั้นที่ 3.2 ขั้นศึกษาและวิเคราะห์	4.60	0.55	มากที่สุด
86	ขั้นที่ 3.3 ขั้นสร้างแผนผังความคิด	4.80	0.45	มากที่สุด
87	ขั้นที่ 3.4 สรุปและประเมิน	4.80	0.45	มากที่สุด
88	ขั้นที่ 4 วัดผลและการประเมินผล (Access)	4.60	0.55	มากที่สุด
แผนที่ 5				
89	ขั้นที่ 1 เตรียมก่อนการอ่าน (Pre reading)	4.60	0.55	มากที่สุด
90	ขั้นที่ 2 อ่านในใจ(While reading)	5.00	0.00	มากที่สุด
91	ขั้นที่ 2.1 อ่านสำรวจ (Survey)	4.80	0.45	มากที่สุด
92	ขั้นที่ 2.2 ตั้งคำถาม (Question)	4.80	0.45	มากที่สุด
93	ขั้นที่ 2.3 อ่านละเอียด (Read)	4.80	0.45	มากที่สุด
94	ขั้นที่ 2.4 สรุปใจความสำคัญ (Summarize)	5.00	0.00	มากที่สุด
95	ขั้นที่ 2.5 ตอบคำถาม (Test)	4.60	0.55	มากที่สุด
96	ขั้นที่ 2.6 สะท้อนความคิด (Reflect)	4.60	0.55	มากที่สุด
97	ขั้นที่ 3 หลังอ่านในใจ (Post reading)	4.40	0.55	มาก

ตาราง 12 (ต่อ)

ที่	รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความเหมาะสม
98	ขั้นที่ 3.1 ขั้นเตรียม	4.60	0.55	มากที่สุด
99	ขั้นที่ 3.2 ขั้นศึกษาและวิเคราะห์	4.60	0.55	มากที่สุด
100	ขั้นที่ 3.3 ขั้นสร้างแผนผังความคิด	4.80	0.45	มากที่สุด
101	ขั้นที่ 3.4 สรุปและประเมิน	4.80	0.45	มากที่สุด
102	ขั้นที่ 4 วัดผลและการประเมินผล (Access)	4.60	0.55	มากที่สุด
	เฉลี่ย	4.70	0.45	มากที่สุด
	รวม	42.48	3.16	
	เฉลี่ย	4.73	0.36	มากที่สุด

จากตาราง 12 พบว่าผลการประเมินความเหมาะสมในองค์ประกอบต่างๆ ของกิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน โดยภาพรวมมีความเหมาะสมระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.73$, S.D.=0.36) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความเหมาะสมระดับมากที่สุด 9 ด้าน ได้แก่ ด้านสาระสาระมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด ($\bar{x} = 5.00$, S.D.=0.00) ด้านสาระสำคัญ ($\bar{x} = 5.00$, S.D. =0.00) ด้านสื่อการเรียนรู้ ($\bar{x} = 4.89$, S.D. =0.19) ด้านจุดประสงค์การเรียนรู้ ($\bar{x} = 4.85$, S.D. =0.34) ด้านคำชี้แจง ($\bar{x} = 4.80$, S.D. =0.45) ด้านแผนการจัดการเรียนรู้ ($\bar{x} = 4.70$, S.D.=0.45) ด้านเนื้อหา ($\bar{x} = 4.67$, S.D.=0.60) ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ ($\bar{x} = 4.60$, S.D.=0.58) ด้านแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ($\bar{x} = 4.50$, S.D.=0.48) ตามลำดับ

3. ผลการหาประสิทธิภาพของกิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามเกณฑ์ 75/75

3.1 ผลการทดลองใช้กิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนปากโพ อำเภอปากท่า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาอุดรดิถี เขต 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 3 คน เพื่อพิจารณาความเหมาะสมด้านเนื้อหา ภาษาและเวลา ดังปรากฏในตาราง 13

ตาราง 13 แสดงผลการพิจารณาความเหมาะสมด้านเนื้อหา ภาษาและเวลาของกิจกรรมการอ่านจับใจความโดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 3 คน

กิจกรรมการอ่านจับใจความ	รายการที่ตรวจสอบ			การปรับปรุงแก้ไข
	ด้านเนื้อหา	ด้านภาษา	ด้านเวลา	
1.หลักการอ่านและวิธีการอ่านจับใจความ	เนื้อหามีความเหมาะสม ข้อความพินิจพิศ	ภาษาที่ใช้เหมาะสม	เวลาที่ใช้เหมาะสม	1.แก้ไขคำที่พินิจพิศ
2.นิทานเรื่อง กวางเป็นไข่	เนื้อหามีความเหมาะสม ข้อความพินิจพิศ	ภาษาที่ใช้เหมาะสม	เวลาที่ใช้เหมาะสม	1.แก้ไขคำที่พินิจพิศ
3.นิทานคติธรรมเรื่อง มดง่ามกับจ๊กจั่น	เนื้อหามีความเหมาะสม ข้อความพินิจพิศ	ภาษาที่ใช้เหมาะสม	เวลาที่ใช้เหมาะสม	1.แก้ไขคำที่พินิจพิศ
4.นิทานบทร้อยกรองเรื่อง เศรษฐีเฒ่าเจ้าปัญญา	เนื้อหามีความเหมาะสม ข้อความพินิจพิศ	ภาษาที่ใช้เหมาะสม	เวลาที่ใช้เหมาะสม	1.แก้ไขคำที่พินิจพิศ
5.นิทานพื้นบ้านเรื่อง ท้าวเต้าน้อย	เนื้อหามีความเหมาะสม	ภาษาที่ใช้เหมาะสม	เวลาที่ใช้เหมาะสม	ไม่มี

จากตาราง 13 พบว่าผลการพิจารณาความเหมาะสมด้านเนื้อหา ภาษาและเวลาของกิจกรรมการอ่านจับใจความโดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ใน 5 เรื่องคือ เรื่องที่ 1 หลักการอ่านและวิธีการอ่านจับใจความ เรื่องที่ 2 นิทานเรื่อง กวางเป็นไข่ เรื่องที่ 3 นิทานคติธรรมเรื่อง มดง่ามกับจ๊กจั่น เรื่องที่ 4 นิทานบทร้อยกรอง

เรื่อง เศรษฐีผู้เฒ่าเจ้าปัญญา เรื่องที่ 5 นิทานพื้นบ้านเรื่อง ท้าวเต้าน้อย ด้านเวลาและภาษาที่ใช้ ทุกกิจกรรมมีความเหมาะสม ด้านเนื้อหาใน เรื่องที่ 1 หลักการอ่านและวิธีการอ่านจับใจความ เรื่องที่ 2 นิทานเรื่อง กวางเป็นไข้ เรื่องที่ 3 นิทานคติธรรมเรื่อง มดง่ามกับจ๊กจั่น และ เรื่องที่ 4 นิทานบทร้อยกรองเรื่อง เศรษฐีผู้เฒ่าเจ้าปัญญา พิมพ์ข้อความผิดซึ่งได้แก้ไขข้อความที่พิมพ์ผิด

3.2 ผลการทดลองใช้กิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยใช้บทเรียน อิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กับนักเรียนโรงเรียน บ้านห้วยลึก อำเภอปากท่า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2 ภาค เรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 9 คน เพื่อหาประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 75/75 ดังปรากฏใน ตาราง 14

ตาราง 14 แสดงผลการพิจารณาประสิทธิภาพ (E_1/E_2) ของกิจกรรมการอ่านจับใจความ โดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแผนผังความคิด สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามเกณฑ์ 75/75 กับนักเรียนจำนวน 9 คน

กิจกรรมการอ่านจับใจความ	ประสิทธิภาพกระบวนการ (E_1)	ประสิทธิภาพผลลัพธ์ (E_2)
เรื่องที่ 1	76.22	
เรื่องที่ 2	78.22	
เรื่องที่ 3	78.44	
เรื่องที่ 4	79.78	77.41
เรื่องที่ 5	81.11	
รวมเฉลี่ย	78.75	

จากตาราง 14 พบว่ากิจกรรมการอ่านจับใจความ โดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีประสิทธิภาพกระบวนการ (E_1) เท่ากับ 78.75 และมีประสิทธิภาพผลลัพธ์ (E_2) เท่ากับ 77.41 กิจกรรมการอ่านจับใจความ โดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีประสิทธิภาพ 78.75/77.41 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ 75/75

3.3 ผลการทดลองใช้กิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยใช้บทเรียน อิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กับนักเรียนชั้น

ประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลปากท่า อำเภอปากท่า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 19 คน เพื่อหาประสิทธิภาพ
ตามเกณฑ์ 75/75 ดังปรากฏในตาราง 15

ตาราง 15 แสดงผลการพิจารณาประสิทธิภาพ (E_1/E_2) ของกิจกรรมการอ่านจับใจความ
โดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแผนผังความคิด สำหรับนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามเกณฑ์ 75/75 กับนักเรียนจำนวน 19 คน

กิจกรรมการอ่านจับ ใจความ	ประสิทธิภาพกระบวนการ (E_1)	ประสิทธิภาพผลลัพธ์ (E_2)
เรื่องที่ 1	79.47	
เรื่องที่ 2	81.37	
เรื่องที่ 3	82.53	80.70
เรื่องที่ 4	81.37	
เรื่องที่ 5	81.89	
รวมเฉลี่ย	81.32	

จากตาราง 15 พบว่ากิจกรรมการอ่านจับใจความ โดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับ
แผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีค่าประสิทธิภาพกระบวนการ (E_1) เท่ากับ
81.32 และมีค่าประสิทธิภาพผลลัพธ์ (E_2) เท่ากับ 80.70 กิจกรรมการอ่านจับใจความโดยใช้
บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
มีประสิทธิภาพ 81.32/80.70 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ 75/75

ขั้นตอนที่ 2 ผลการใช้กิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยใช้บทเรียน
อิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแผนผังความคิด สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ก่อนเรียน
และหลังเรียน

ผลการใช้กิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับ
แผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านนาไพร อำเภอปากท่า สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558

จำนวน 9 คน เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความก่อนเรียนและหลังเรียน ดังปรากฏในตาราง 16

ตาราง 16 แสดงผลการเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความก่อนเรียน และหลังเรียน ด้วยกิจกรรมการอ่านจับใจความโดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ ร่วมกับแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

นักเรียน (คนที่)	คะแนน		ผลต่างของ คะแนน $d = x - y$	อันดับที่ ความ แตกต่าง	ลำดับเครื่องหมาย	
	(คะแนนเต็ม 30 คะแนน)				บวก	ลบ
	ก่อนทดลอง (x)	หลังทดลอง (y)				
1	14	22	8	4	5.5	-
2	15	23	8	4	5.5	-
3	16	23	7	1	2	-
4	15	24	9	8	8	-
5	16	24	8	4	5.5	-
6	19	27	8	4	5.5	-
7	15	25	10	9	9	-
8	20	27	7	1	2	-
9	21	28	7	1	2	-
$T=0^{**}$					$T+=45$	$T-=0$

**P < .01

จากตาราง 16 แสดงผลการเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความ ด้วยกิจกรรมการอ่านจับใจความโดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแผนผังความคิด ก่อนเรียนและหลังเรียน มีค่า $T = \min(T^- \text{ or } T^+) = \min(0, 45) = 0$ ซึ่งเมื่อเปิดตาราง Critical Values ของ T ใน Wilcoxon Match-Pairs Signed-Rank Test ของค่า T ที่ระดับนัยสำคัญ .01 เมื่อ $n=9$ ค่าที่ได้จากการทดสอบคือค่า $Z = 2.6656$ คือการทดสอบโดยใช้ค่าของความแตกต่างของ Rank ระหว่าง Pre-Post สรุปได้ว่า การทดลองระหว่าง Pretest และ Posttest ไม่แตกต่างกัน

ขั้นตอนที่ 3 ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนโดยใช้กิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนโดยใช้กิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแผนผังความคิด กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านนาไพร อำเภอปากท่า ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 9 คน หลังดำเนินการทดลองใช้กิจกรรมสิ้นสุดลง ดังปรากฏในตาราง 17

ตาราง 17 แสดงผลความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนโดยใช้กิจกรรมการอ่านจับใจความโดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ความพึงพอใจ
1.ด้านปัจจัยนำเข้า			
1.1 คำชี้แจงสำหรับนักเรียนเกี่ยวกับกิจกรรมการเรียนรู้มีความชัดเจน	4.67	0.50	มากที่สุด
1.2 เนื้อหาที่กำหนดกิจกรรมการเรียนรู้เหมาะสมกับนักเรียน	5.00	0.00	มากที่สุด
1.3 บรรยากาศในการในห้องเรียนส่งเสริมการเรียนรู้	4.78	0.44	มากที่สุด
1.4 สื่อการเรียนรู้มีความหลากหลายเหมาะสมกับกิจกรรม	5.00	0.00	มากที่สุด
1.5 สื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ทำให้รู้สึกสนุกในบทเรียน	5.00	0.00	มากที่สุด
1.6 คู่มือการใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์อ่านง่าย และใช้ประกอบการเรียนรู้ได้ดี	5.00	0.00	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย($\bar{X}$) ด้านปัจจัยนำเข้า	4.91	0.16	มากที่สุด
2.ด้านกระบวนการ			
2.1 ลำดับขั้นตอนในกิจกรรมอ่านจับใจความนักเรียนสามารถปฏิบัติได้ครบกระบวนการ	4.56	0.53	มากที่สุด
2.2 เวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพียงพอต่อการเรียนรู้เนื้อหาแต่ละกิจกรรม	4.89	0.33	มากที่สุด
2.3 กิจกรรมการเรียนรู้มีความหลากหลายสามารถปฏิบัติได้	4.89	0.33	มากที่สุด

ตาราง 17 (ต่อ)

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ความพึงพอใจ
2.4 กิจกรรมในชั้นการอ่านในใจส่งเสริมให้นักเรียนอ่านจับใจความได้อย่างเป็นระบบ	4.33	0.50	มาก
2.5 กิจกรรมการเขียนแผนผังความคิดส่งเสริมให้นักเรียนวิเคราะห์ จัดระบบความรู้เกี่ยวกับเรื่องที่อ่านได้ดียิ่งขึ้น	4.89	0.33	มากที่สุด
2.6 การนำบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์มาเป็นสื่อในแต่ละกิจกรรมทำให้นักเรียนจดจำความรู้ได้ดีขึ้น	5.00	0.00	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย($\bar{X}$) ด้านกระบวนการ	4.76	0.34	มากที่สุด
3.ด้านผลผลิต			
3.1 นักเรียนได้เรียนรู้และลงมือปฏิบัติกิจกรรมอย่างมีความสุข	4.33	0.50	มาก
3.2 นักเรียนมีความรู้ในการอ่านเพื่อจับใจความได้ดียิ่งขึ้น	4.78	0.44	มากที่สุด
3.3 นักเรียนมีความสนใจใฝ่เรียนรู้ในการศึกษาเนื้อหาเพิ่มเติมจากบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์มากขึ้น	5.00	0.00	มากที่สุด
3.4 นักเรียนมีความภูมิใจการการเขียนสรุปความรู้ สร้างสรรค์ ตกแต่งแผนผังความคิดให้สมบูรณ์	5.00	0.00	มากที่สุด
3.5 นักเรียนมีความรู้สึกรักการอ่านมากขึ้น	4.56	0.53	มากที่สุด
3.6 นักเรียนเห็นประโยชน์ของการอ่านจับใจความที่มีต่อชีวิตประจำวัน	5.00	0.00	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย($\bar{X}$) ด้านปัจจัยนำเข้า	4.78	0.24	มากที่สุด
รวม	86.67	4.44	
รวมเฉลี่ย	4.81	0.25	มากที่สุด

จากตาราง 17 พบว่าผลความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนโดยใช้กิจกรรมการอ่านจับใจความโดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.81$, S.D. = 0.25) เมื่อพิจารณาแต่ละด้านพบว่าด้านปัจจัยนำเข้ามีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.91$, S.D. = 0.16) รองลงมาคือปัจจัยด้านผลผลิตมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.78$, S.D. = 0.24) และปัจจัยด้านกระบวนการมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.76$, S.D. = 0.34)

บทที่ 5

บทสรุป

การพัฒนากิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะดังนี้

จุดมุ่งหมายในการวิจัย

1. เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพของกิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยกิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนโดยใช้กิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

สรุปผลการวิจัย

1. การสร้างและหาประสิทธิภาพกิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
  - 1.1 ในการสร้างกิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในครั้งกิจกรรมการสอนอ่านจับใจความและนำแผนผังความคิดมาใช้เพื่อสรุปบทเรียนในแต่ละเรื่อง จำนวน 5 เรื่อง ได้แก่
    - เรื่องที่ 1 หลักการอ่านและการวิธีการจับใจความ
    - เรื่องที่ 2 อ่านจับใจความนิทาน เรื่อง กวางเป็นไข้
    - เรื่องที่ 3 อ่านจับใจความนิทานคติธรรม เรื่อง มดง่ามกับจ๊กจั่น
    - เรื่องที่ 4 อ่านจับใจความนิทานบทร้อยกรอง เรื่อง เศรษฐีเฒ่าเจ้าปัญญา
    - เรื่องที่ 5 อ่านจับใจความนิทานพื้นบ้าน เรื่อง ท้าวเต้าน้อย

และนำสื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ ในรูปแบบของสื่อเสริม ทั้งหมด 15 เรื่อง ได้แก่

1. ความหมายของคำ
2. การวิเคราะห์นิทานและเรื่องสั้น
3. การวิเคราะห์เรื่องที่อ่านที่ดูและที่ฟัง
4. การสรุปความ
5. การตีความ สรุปความ
6. การหาข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน
7. การเขียนแผนภาพความคิด
8. การอ่านจับใจความเรื่อง กวางเป็นไข้
9. การนำข้อคิดจากการอ่านเรื่อง กวางเป็นไข้สู่การปฏิบัติ
10. การอ่านวิเคราะห์เรื่อง กวางเป็นไข้
11. การอ่านจับใจความนิทานคติธรรมเรื่อง มดง่ามกับจ๊กจั่น
12. การอ่านวิเคราะห์นิทานคติธรรม
13. การนำข้อคิดจากการอ่านนิทานคติธรรมสู่การปฏิบัติ
14. นิทานเรื่อง เศรษฐีเฒ่าเจ้าปัญญา
15. นิทานพื้นบ้านเรื่อง ท้าวเต้าน้อย

ได้กิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแผนผังความคิด ดังนี้

ขั้นที่ 1 เตรียมก่อนการอ่าน(Pre reading)

1.1 เรื่องที่ 1 ศึกษาบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เรื่องที่ 1

ขั้นที่ 2 อ่านในใจ (While reading)

2.1 อ่านสำรวจ (Survey)

2.2 ตั้งคำถาม (Question)

2.2.1 เรื่องที่ 1 ศึกษาบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์เรื่องที่ 2

2.3 อ่านละเอียด (Read)

2.3.1 เรื่องที่ 1 ศึกษาบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์เรื่องที่ 3

2.4 สรุปใจความสำคัญ (Summarize)

2.4.1 เรื่องที่ 1 ศึกษาบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์เรื่องที่ 4

2.5 ตอบคำถาม (Test)

2.5.1 เรื่องที่ 1 ศึกษาบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์เรื่องที่ 5

2.5.2 เรื่องที่ 2 ศึกษาบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์เรื่องที่ 8

2.5.3 เรื่องที่ 3 ศึกษาบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์เรื่องที่ 12

2.6 สะท้อนความคิด (Reflect)

2.6.1 เรื่องที่ 1 ศึกษาบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์เรื่องที่ 6

2.6.2 เรื่องที่ 2 ศึกษาบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์เรื่องที่ 9

ขั้นที่ 3 หลังอ่านในใจ (Post reading) เป็นขั้นที่ให้ผู้เรียนระลึกสิ่งที้อ่านไปแล้ว และบันทึกความจำด้วยการเขียนแผนผังความคิดตามขั้นตอนการสร้างแผนผังความคิด 4 ขั้นตอน

3.1 ขั้นเตรียม

3.1.1 เรื่องที่ 1 ศึกษาบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์เรื่องที่ 7

3.2 ขั้นศึกษาและวิเคราะห์

3.2.1 เรื่องที่ 2 ศึกษาบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์เรื่องที่ 10

3.2.2 เรื่องที่ 3 ศึกษาบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์เรื่องที่ 13

3.2.3 เรื่องที่ 4 ศึกษาบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์เรื่องที่ 14

3.2.4 เรื่องที่ 5 ศึกษาบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์เรื่องที่ 15

3.3) ขั้นสร้างแผนผังความคิด

3.4) สรุปและประเมิน

ขั้นที่ 4 วัดผลและการประเมินผล

1.2 การประเมินความเหมาะสมในองค์ประกอบต่างๆ ของกิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่าองค์ประกอบของกิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีความเหมาะสมระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.73$, $S.D.=0.36$)

1.3 การตรวจสอบประสิทธิภาพของกิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านห้วยลึก อำเภอปากท่า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 9 คน มีประสิทธิภาพเท่ากับ 78.75/77.41 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ 75/75

1.5 การตรวจสอบประสิทธิภาพของกิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลปากท่า อำเภอปากท่า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 19 คน พบว่ามีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.32/80.70 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ 75/75

2. การเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้กิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่าความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนที่เรียนด้วยกิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการอ่านจับใจความหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนโดยใช้กิจกรรมการอ่านจับใจความโดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.81$, S.D. = 0.25) เมื่อพิจารณาแต่ละด้านพบว่าด้านปัจจัยนำเข้ามีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.91$, S.D. = 0.16) รองลงมาคือปัจจัยด้านผลผลิตมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.78$, S.D. = 0.24) และปัจจัยด้านกระบวนการมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.76$, S.D. = 0.34)

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเพื่อพัฒนากิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผู้วิจัยได้นำมาอภิปรายเป็น 3 ขั้นตอนดังนี้

1. การสร้างและหาประสิทธิภาพกิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 การสร้างกิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่าผู้เชี่ยวชาญประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบต่างๆ ของกิจกรรมการอ่านจับใจความ มีความเหมาะสมระดับ มากที่สุด ($\bar{x} = 4.71$, 5.00, S.D.=0.31, 0.00) และเมื่อนำไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่ากิจกรรมการอ่านจับใจความมีประสิทธิภาพ (E_1/E_2) เท่ากับ 81.32/80.70 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้

ทั้งนี้เนื่องมาจาก ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด และหลักการเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมอ่านจับใจความและดำเนินการสร้างกิจกรรมการอ่านจับใจความตามขั้นตอนของการสร้างกิจกรรมการเรียนรู้และพัฒนากิจกรรมการอ่านจับใจความตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาและการตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำไปทดสอบประสิทธิภาพกับนักเรียนจำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบเนื้อหา ภาษาและเวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการอ่านจับใจความ พร้อมทั้งดำเนินการแก้ไขกิจกรรมการอ่านจับใจความที่ยังบกพร่องและนำมาหาประสิทธิภาพกับนักเรียนจำนวน 9 คน พบว่ากิจกรรมการอ่านจับใจความเรื่องที่ 1,2,3,4 และ 5 มีประสิทธิภาพกระบวนการเป็น 76.22, 78.22, 78.44, 79.78, และ 81.11 ตามลำดับ และมีประสิทธิภาพกระบวนการรวมเฉลี่ยเท่ากับ 78.75 และมีประสิทธิภาพของผลลัพธ์เป็น 77.41 นั่นคือ กิจกรรมการอ่านจับใจความมีประสิทธิภาพเท่ากับ 78.75/77.41 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดคือ 75/75 เมื่อนำมาหาประสิทธิภาพกับนักเรียนจำนวน 19 คน พบว่า กิจกรรมการอ่านจับใจความเรื่องที่ 1,2, 4, 5, และ 3 มีประสิทธิภาพกระบวนการเป็น 79.47, 81.37, 81.37, 81.89 และ 82.53 ตามลำดับ และมีประสิทธิภาพกระบวนการรวมเฉลี่ยเท่ากับ 81.32 และมีประสิทธิภาพของผลลัพธ์เป็น 80.70 นั่นคือ กิจกรรมการอ่านจับใจความมีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.32/80.70 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดคือ 75/75 ผลการวิจัยนี้คล้ายกับผลการวิจัยของ บุญไทย พลค้อ (2553) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R โดยเน้นเทคนิคผังกราฟิกต่อความสามารถในการอ่านภาษาไทยเพื่อ ความเข้าใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 16 คน พบว่า แผนจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R โดยเน้นเทคนิคผังกราฟิกความสามารถในการอ่านภาษาไทยเพื่อ ความเข้าใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพ 79.21/78.56 และผลการวิจัยของ ศรีละคร อัฐนาค (2554) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาสื่อประสมเรื่อง คำราชาศัพท์และคำสุภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่า สื่อประสมมีประสิทธิภาพ 86.14/83.18 ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยสื่อประสมในระดับพึงพอใจมากที่สุด ($\bar{x} = 4.55$, S.D.=0.53) และความคงทนของการเรียนรู้ของผู้เรียนอยู่ในเกณฑ์ที่กำหนด

2. การเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้กิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่าความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนที่เรียนด้วยกิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการอ่านจับ

ใจก่อนเรียนเท่ากับ 16.78 และคะแนนความสามารถในการอ่านจับใจหลังเรียนเท่ากับ 24.78 ปรากฏว่าคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก

ประการที่หนึ่ง กิจกรรมการอ่านจับใจภาษาไทยโดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ ร่วมกับแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีประสิทธิภาพ(E_1/E_2) เท่ากับ 81.32/80.70 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ตามที่ผู้วิจัยได้นำไปทดลองในชั้นตอนที่ 1 ที่ผู้วิจัยได้พัฒนากิจกรรม การอ่านจับใจภาษาไทยอย่างมีระบบ และคำนึงถึงการเรียนรู้ของนักเรียน ความแตกต่างระหว่างบุคคลของนักเรียนในการเรียนรู้ โดยนำสื่อที่ทันสมัย น่าสนใจ และสามารถเข้าถึงได้ง่าย มาใช้ในการจัดการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 เพราะผู้เรียนพัฒนาตนเอง ได้อย่างเต็มความสามารถตามศักยภาพเกิดความรู้ความเข้าใจง่ายขึ้น โดยนำไปใช้ในแต่ละ ชั้นตอนในการ จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ตามแนวทางการสอนการอ่านในใจของกระทรวงศึกษาธิการ และวิธีสอนแบบ SQ4R ตามแนวคิดของสจูนธ์ สินธพานนท์และคณะ ที่มีการสอนจากสิ่งที่ยากไป ยาก ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ไปที่ละชั้นตอน 4 ชั้นตอน โดยแต่ละชั้นตอนจะมีการนำบทเรียน อิเล็กทรอนิกส์ให้นักเรียนได้เรียนรู้ และเลือกที่จะศึกษาด้วยสื่อลักษณะไหนก็ได้ที่มีเนื้อหาเดียวกัน ได้แก่ เอกสารคู่มือการอ่านจับใจภาษาไทย คลิปวิดีโอ และการเผยแพร่คลิปวิดีโอบน เครือข่ายอินเทอร์เน็ต เมื่อนักเรียนอยู่ที่บ้านก็สามารถดาวน์โหลดและเปิดมาศึกษาได้ตลอดเวลา

ด้วยขั้นตอนการสอนดังที่กล่าวมาทำให้ความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียน มีคะแนนมากกว่าร้อยละ 60 ซึ่งได้จากคะแนนการตอบคำถาม (Test) ชั้นย่อยที่ 2.5 ในขั้นที่ 2 อ่าน ในใจ (While reading) ซึ่งการจัดกิจกรรมในขั้นการอ่านในใจ แต่ละชั้นมีการเชื่อมโยงส่งต่อความรู้ และทบทวนซ้ำๆ ในการตั้งคำถามต้องสร้างความเข้าใจและตระหนักรู้ว่าตนคิดอะไรและคิดอย่างไร การตรวจสอบและอภิปรายร่วมกันเกี่ยวกับคำถามทำให้การอ่านเป็นไปอย่างมีจุดมุ่งหมาย และ ด้วยการกำหนดเวลาในการเรียนเรื่องที่ 1 ใช้เวลา 3 ชั่วโมง ซึ่งเป็นเวลาที่มากพอสมควร เพื่อให้ นักเรียนได้ทำความเข้าใจในการอ่านจับใจความ และศึกษาบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ ตามคู่มือการใช้ เวลาในการอ่านจับใจความนิทานในเรื่องที่ 2 ใช้เวลา 4 ชั่วโมง เรื่องที่ 3 ใช้เวลา 3 ชั่วโมง เรื่องที่ 4 ใช้เวลา 2 ชั่วโมง และเรื่องที่ 5 ใช้เวลา 2 ชั่วโมง นักเรียนจะเกิดความคุ้นเคยในการทำกิจกรรมแต่ละ ชั้นของการสอนสามารถจดจำขั้นตอนต่างๆ ในการอ่านจับใจความได้ตามลำดับเพราะมีการส่งต่อ ความรู้ไปเป็นทอดๆ พบว่านักเรียนสามารถทำกิจกรรมได้ตามลำดับขั้นตอนของการสอนอ่านจับ ใจความ โดยที่ครู ไม่ต้องชี้แจงแสดงให้เห็นว่านักเรียนตระหนักรู้ว่าตนเองควรทำอะไรและต้องการ อะไร สอดคล้องกับแนวคิดทางการเรียนการสอนภาษาคือทฤษฎีอภิปัญญา (Metacognitive

Theory) ที่บุคคลมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความคิดของตนเอง สามารถควบคุมความคิดตลอดจนประเมิน วางแผน และจัดระบบความคิดของตนเองได้ รวมถึงวิธีการที่จะทำให้บรรลุเป้าหมายในการเรียนรู้โดยต้องมีการวางแผน การควบคุม การตรวจสอบและการประเมินผล ดังที่ Harris and Sipay (Harris & Sipay, 1990) กล่าวว่า กระบวนการคิดของผู้อ่านที่ผู้อ่านรู้ตัวว่ากำลังอ่านอะไรและทำไมต้องอ่านสิ่งนั้นตลอดจนตระหนักรู้ (Awareness) และควบคุม Regulation) กระบวนการคิดนั้น สำหรับขั้นการอ่านอย่างละเอียด (Read) เพื่อหาคำตอบสำหรับคำถามที่ตั้งไว้ และขั้นการสะท้อนความคิด นักเรียนจะได้ฝึกวิเคราะห์ วิวิจารณ์ แสดงความคิดเห็น นักเรียนจะได้ใช้ความรู้เดิมที่มีอยู่มาเชื่อมโยงเข้ากับความรู้ใหม่จากเรื่องที่อ่านเพื่อทำให้เกิดความเข้าใจจากเรื่องที่อ่านมากขึ้น สอดคล้องตามทฤษฎีโครงสร้างความรู้ (Schema Theory) ที่ว่าความเข้าใจในการอ่านและการเรียนรู้ เราสามารถใช้ความรู้เดิมทำความเข้าใจตำราที่อ่านได้โดยโครงสร้างความรู้จะทำให้ผู้อ่านค้นหาและเลือกข้อมูลที่ผู้อ่านต้องการจากการอ่าน ทำความเข้าใจและเรียบเรียงข้อมูลที่ได้จากการอ่าน ซึ่งจะทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ที่มีความหมายอย่างแท้จริง ตามที่ Ausubel (อ้างถึงใน ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์, 2558, หน้า 40) ได้กล่าวว่า ความสำคัญของการเรียนรู้ที่มีความเข้าใจและความหมาย ซึ่งการเรียนรู้เกิดขึ้นเมื่อผู้เรียนได้เรียนรวมหรือเชื่อมโยงสิ่งที่ได้เรียนรู้ใหม่หรือข้อมูลใหม่ ซึ่งอาจจะเป็นความคิดรวบยอดหรือความรู้ที่ได้รับใหม่ในโครงสร้างสติปัญญากับความรู้อื่นๆที่อยู่ในมุมมองของผู้เรียนอยู่แล้ว สอดคล้องกับแนวคิดของจิตวิทยา (2541) ที่กล่าวถึงขั้นการอ่าน (While Reading) ว่าเป็นขั้นที่ผู้เรียนทำกิจกรรมการอ่านและพยายามทำความเข้าใจบทอ่านในขั้นนี้ครูควรฝึกให้ผู้เรียนคิดเชื่อมโยงความรู้ใหม่เข้ากับพื้นความรู้ที่มีอยู่ ผู้เรียนอาจต้องอ่านซ้ำ คิดพิจารณาทบทวนเพื่อตรวจสอบความเข้าใจของตนเองกับเรื่องที่อ่าน สอดคล้องกับงานวิจัยของพรประภา (2556) พบว่านักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยกิจกรรม SQ4R มีความสามารถในการอ่านจับใจความหลังเรียน สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2558, หน้า 487) ที่กล่าวว่า บทเรียนคอมพิวเตอร์มัลติมีเดียมีประโยชน์มากต่อการเรียนในยุคศตวรรษที่ 21 ที่มุ่งให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเองมากขึ้น ผ่านสื่อมัลติมีเดียที่น่าสนใจ ทั้งข้อความ เสียง ภาพ วิดิทัศน์ ที่มีปฏิสัมพันธ์กัน ซึ่งในชีวิตจริงในปัจจุบันก็ได้เรียนรู้สิ่งเหล่านี้ตลอดเวลาอยู่แล้ว สอดคล้องกับงานวิจัยของศิรินทิพย์ นันทวาส (2555) พบว่าผลสัมฤทธิ์การอ่านและการเขียนของนักเรียน หลังเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้ วิดิทัศน์เชิงโต้ตอบเพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านและการเขียนสูงกว่าก่อนเรียนได้เฉลี่ยร้อยละ 89.66 การนำแผนผังความคิดมาใช้ในการสรุปบทเรียนทำให้นักเรียนเกิดความเข้าใจที่ลึกซึ้งมากขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้กลุ่มเกสตัลท์ที่ทิสนา แชนมณี (2551, หน้า 62) กล่าวไว้ว่า

การสอนโดยการเสนอภาพรวมให้ผู้เรียนเห็นและเข้าใจก่อนการเสนอส่วนย่อยจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี สอดคล้องกับแนวคิดของทศนีย์ ศุภเมธี (2542, หน้า 150) ที่กล่าวว่า การสอนด้วยแผนผังความคิด (Mind Mapping) ไว้ว่า การสอนด้วยแผนผังความคิดเป็นการนำทฤษฎีทางสมองไปใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างเต็มที่ที่แผนผังความคิดเป็นการทำงานร่วมกันของสมองด้านซ้ายและด้านขวา แผนผังความคิดช่วยประหยัดเวลาในการเรียนรู้เกี่ยวกับการจัดกลุ่มเนื้อหา การปรับปรุง การระลึก การสร้างสมความคิด สร้างสรรค์ มีคุณค่าอย่างยิ่งสำหรับการไตร่ตรองและการเรียนรู้ และใช้ควบคุมการระดมสมองในเรื่องใหม่ ๆ การวางแผน การสรุป การทบทวน และการจัดบันทึก สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศศิธร สุริยวงศ์ (2555) พบว่าผลสัมฤทธิ์ด้านการเรียนหลังเรียนด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความโดยใช้แผนผังความคิดสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ด้านความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนโดยใช้กิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.81$, S.D. = 0.25) ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก

ประการที่หนึ่งกิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแผนผังความคิด เป็นกระบวนการสอนที่มีขั้นตอนชัดเจน นักเรียนมีความสุขเพลิดเพลิน มีความสนใจในการอ่านมากขึ้น เพราะกิจกรรมที่ครูจัดเป็นไปตามลำดับขั้นและคำนึงถึงความรู้ความสามารถของนักเรียนในระดับประถมศึกษา เนื้อหาที่นำมาให้นักเรียนอ่านเป็นเนื้อหาที่มีประโยชน์ อ่านสนุกน่าสนใจ ไม่ยากหรือง่ายเกินไป จึงมีแรงจูงใจให้นักเรียนติดตามอ่านและทำกิจกรรมอย่างกระตือรือร้น เพื่อให้ได้ประเด็นสำคัญของเรื่องนำไปสู่การสรุปใจความสำคัญ ข้อคิดคติเตือนใจที่แฝงอยู่โดยผู้วิจัยได้เลือกเรื่องที่เป็นนิทาน ทั้งนิทานเรื่องเล่า นิทานคติธรรม นิทานบทร้อยกรองและนิทานพื้นบ้าน มีความยาวของเรื่องเหมาะสม นักเรียนได้สรุปเรื่องที่อ่านด้วยการสร้างสรรค์ผลงานที่น่าภูมิใจ โดยนำความรู้ที่อยู่ในลักษณะกระจัดกระจายมาจัดให้เป็นระบบระเบียบอยู่ในรูปแบบที่อธิบายและจดจำได้ง่ายโดยการสอนเขียนแผนผังความคิดในขั้นที่ 3 หลังอ่านในใจ (Post reading) เป็นขั้นที่นักเรียนได้ทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม ร่วมกันคิดวิเคราะห์ วางแผน ออกแบบ และสร้างสรรค์ผลงาน ด้วยการวิเคราะห์คำ ภาษาที่เป็นสำนวนของตนเองโดยสมาชิกในกลุ่มทุกคนมีส่วนร่วมและกล้าแสดงความคิดเห็นเพราะเป็นเรื่องที่ทุกคนได้เรียนผ่านมาแล้วและมีความเข้าใจในเรื่องที่เรียนได้ทบทวนมาอย่างดีแล้ว ทำให้มีบรรยากาศของการเรียนที่สนุกสนาน และมีความคิดสร้างสรรค์ในงานศิลปะ ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้ของมาสโลว์ (อ้างอิงใน ทิศนา แคมมณี. 2551, หน้า 69) มนุษย์มีความต้องการที่จะรู้จักตนเองและพัฒนาตนเองประ

การณ์ที่เรียกว่า "peak experience" เป็นประสบการณ์ของบุคคลที่อยู่ในภาวะที่มืดดำจากการรู้จักตนเองตรงตามสภาพความเป็นจริง มีลักษณะน่าตื่นเต้น เป็นความรู้สึกริบติ เป็นช่วงเวลาที่คุณคนเข้าใจเรื่องใดเรื่องหนึ่งอย่างถ่องแท้ เป็นสภาพที่สมบูรณ์ มีลักษณะผสมผสานกลมกลืน เป็นช่วงเวลาแห่งการรู้จักตนเองอย่างแท้จริง สอดคล้องกับแนวคิดของบลูม (Bloom, 1976, P 72) ที่กล่าวว่า ถ้าสามารถจัดให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมตามที่ตนต้องการ ก็จะคาดหวังได้แน่นอนว่านักเรียนทุกคนได้เตรียมใจสำหรับกิจกรรมที่ตนเองเลือกนั้นด้วยความกระตือรือร้น พร้อมทั้งความมั่นใจ สอดคล้องกับทฤษฎีแรงจูงใจของมาสโลว์ (Maslow, 1970, P 69-80) ได้ตั้งสมมติฐานสิ่งจูงใจจากความต้องการของมนุษย์ไว้ว่า มนุษย์มีความต้องการอยู่เสมอ ความต้องการใดได้รับการตอบสนองแล้วจะไม่เป็นสิ่งจูงใจอีกต่อไป แต่ความต้องการที่ยังไม่ได้รับการตอบสนองนั้นจะเป็นสิ่งจูงใจแทน

และประการที่สองการนำบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์มาใช้เป็นสื่อในการจัดการเรียนรู้ เป็นการจัดบรรยากาศในห้องเรียนให้มีความแปลกใหม่ นักเรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง ได้รับความรู้จากการฟัง การดู การอ่าน และการพูด อีกทั้งบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ที่อยู่ในรูปแบบของสื่อเสริม นั้น เป็นสื่อที่นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ทุกที่ทุกเวลา เกิดความเข้าใจในบทเรียนได้ง่าย ทุกคนจึงเรียนรู้ได้ตามศักยภาพ และเกิดความเข้าใจในเรื่องที่เรียน ส่งผลให้นักเรียนมีความสุข กระตือรือร้นในการตอบคำถาม และทำงาน ไม่เบื่อหน่ายต่อการเรียน มีความสนุกสนาน สอดคล้องกับแนวคิดของชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2558, หน้า 487) ที่กล่าวว่า บทเรียนคอมพิวเตอร์มีดีมีประโยชน์มากในการพัฒนาผู้เรียนใหม่ความสนใจในการเรียน มีความสนุกสนานในการเรียนและตั้งใจเรียนมากยิ่งขึ้น ทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะสำหรับการจัดกิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อความสามารถในการอ่านจับใจความและความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการนำไปใช้ดังนี้

1.1 ในการจัดกิจกรรมเรื่องที่ 1 หลักการอ่านและการจับใจความ เป็นเรื่องของการทบทวนความเดิม และเสริมความรู้ใหม่ พบว่าเวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมน้อยเกินไป เพราะการนำบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ มาใช้ร่วมกับอุปกรณ์ต่อพ่วงของคอมพิวเตอร์ ในห้องเรียนเพียง 1 เครื่องนั้น

นักเรียนได้ออกมาทำกิจกรรมทีละคน จึงทำให้เสียเวลาหากที่โรงเรียนมีห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ ควรนำนักเรียนเข้าไปใช้เมื่อมีการสอนด้วยบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์

1.2 จากการประเมินความพึงพอใจในด้านปัจจัยนำเข้าที่มีความพอใจในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.91$, S.D. = 0.16) นั้น ควรต้องมีการนำบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ของกระทรวงศึกษาธิการ มาใช้กับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในเรื่องอื่นๆ ให้หลากหลาย

1.3 การศึกษาเรียนรู้เพิ่มเติมผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเว็บไซต์ยูทูป www.youtube.com นั้น นักเรียนต้องใช้เวลาว่างหรือเวลาที่อยู่บ้านในการศึกษาคลิปวิดีโอ พบปัญหากรณีที่บ้านไม่มีอินเทอร์เน็ต นักเรียนบางคนไม่สามารถเรียนรู้จากคลิปวิดีโอได้ ครูผู้สอน ควรทำความเข้าใจกับผู้ปกครองว่าเป็นสื่อที่ให้ศึกษาเพิ่มเติมตามศักยภาพ

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ในการทำวิจัยครั้งต่อไป ผู้วิจัยขอเสนอประเด็นที่ควรนำมาศึกษา คือ

2.1 ควรศึกษาวิจัย แนวทางการส่งเสริมความสามารถในการสรุปใจความสำคัญด้วย จำนวนภาษาของตนเอง

2.2 ควรวิจัยเสริมสร้างความสามารถในการสะท้อนคิดเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน

2.3 ควรวิจัยการพัฒนาบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์การอ่านจับใจความให้มีหลายประเภท เช่น บทความ ข่าว เรื่องสั้น สารคดี เป็นต้น

บทที่ 5

บทสรุป

การพัฒนากิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะดังนี้

จุดมุ่งหมายในการวิจัย

1. เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพของกิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยกิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนโดยใช้กิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

สรุปผลการวิจัย

1. การสร้างและหาประสิทธิภาพกิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
  - 1.1 ในการสร้างกิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในครั้งกิจกรรมการสอนอ่านจับใจความและนำแผนผังความคิดมาใช้เพื่อสรุปบทเรียนในแต่ละเรื่อง จำนวน 5 เรื่อง ได้แก่
    - เรื่องที่ 1 หลักการอ่านและการวิธีการจับใจความ
    - เรื่องที่ 2 อ่านจับใจความนิทาน เรื่อง กวางเป็นไข้
    - เรื่องที่ 3 อ่านจับใจความนิทานคติธรรม เรื่อง มดง่ามกับจ๊กจั่น
    - เรื่องที่ 4 อ่านจับใจความนิทานบทร้อยกรอง เรื่อง เศรษฐีเฒ่าเจ้าปัญญา
    - เรื่องที่ 5 อ่านจับใจความนิทานพื้นบ้าน เรื่อง ท้าวเต้าน้อย

และนำสื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ ในรูปแบบของสื่อเสริม ทั้งหมด 15 เรื่อง ได้แก่

1. ความหมายของคำ
2. การวิเคราะห์นิทานและเรื่องสั้น
3. การวิเคราะห์เรื่องที่อ่านที่ดูและที่ฟัง
4. การสรุปความ
5. การตีความ สรุปความ
6. การหาข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน
7. การเขียนแผนภาพความคิด
8. การอ่านจับใจความเรื่อง กวางเป็นไข้
9. การนำข้อคิดจากการอ่านเรื่อง กวางเป็นไข้สู่การปฏิบัติ
10. การอ่านวิเคราะห์เรื่อง กวางเป็นไข้
11. การอ่านจับใจความนิทานคติธรรมเรื่อง มดง่ามกับจ๊กจั่น
12. การอ่านวิเคราะห์นิทานคติธรรม
13. การนำข้อคิดจากการอ่านนิทานคติธรรมสู่การปฏิบัติ
14. นิทานเรื่อง เศรษฐีเฒ่าเจ้าปัญญา
15. นิทานพื้นบ้านเรื่อง ท้าวเต้าน้อย

ได้กิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแผนผังความคิด ดังนี้

ขั้นที่ 1 เตรียมก่อนการอ่าน(Pre reading)

1.1 เรื่องที่ 1 ศึกษาบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เรื่องที่ 1

ขั้นที่ 2 อ่านในใจ (While reading)

2.1 อ่านสำรวจ (Survey)

2.2 ตั้งคำถาม (Question)

2.2.1 เรื่องที่ 1 ศึกษาบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์เรื่องที่ 2

2.3 อ่านละเอียด (Read)

2.3.1 เรื่องที่ 1 ศึกษาบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์เรื่องที่ 3

2.4 สรุปใจความสำคัญ (Summarize)

2.4.1 เรื่องที่ 1 ศึกษาบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์เรื่องที่ 4

2.5 ตอบคำถาม (Test)

2.5.1 เรื่องที่ 1 ศึกษาบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์เรื่องที่ 5

2.5.2 เรื่องที่ 2 ศึกษาบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์เรื่องที่ 8

2.5.3 เรื่องที่ 3 ศึกษาบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์เรื่องที่ 12

2.6 สะท้อนความคิด (Reflect)

2.6.1 เรื่องที่ 1 ศึกษาบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์เรื่องที่ 6

2.6.2 เรื่องที่ 2 ศึกษาบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์เรื่องที่ 9

ขั้นที่ 3 หลังอ่านในใจ (Post reading) เป็นขั้นที่ให้ผู้เรียนระลึกสิ่งที้อ่านไปแล้ว และบันทึกความจำด้วยการเขียนแผนผังความคิดตามขั้นตอนการสร้างแผนผังความคิด 4 ขั้นตอน

3.1 ขั้นเตรียม

3.1.1 เรื่องที่ 1 ศึกษาบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์เรื่องที่ 7

3.2 ขั้นศึกษาและวิเคราะห์

3.2.1 เรื่องที่ 2 ศึกษาบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์เรื่องที่ 10

3.2.2 เรื่องที่ 3 ศึกษาบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์เรื่องที่ 13

3.2.3 เรื่องที่ 4 ศึกษาบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์เรื่องที่ 14

3.2.4 เรื่องที่ 5 ศึกษาบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์เรื่องที่ 15

3.3) ขั้นสร้างแผนผังความคิด

3.4) สรุปและประเมิน

ขั้นที่ 4 วัดผลและการประเมินผล

1.2 การประเมินความเหมาะสมในองค์ประกอบต่างๆ ของกิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่าองค์ประกอบของกิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีความเหมาะสมระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.73$, $S.D. = 0.36$)

1.3 การตรวจสอบประสิทธิภาพของกิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านห้วยลึก อำเภอปากท่า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 9 คน มีประสิทธิภาพเท่ากับ 78.75/77.41 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ 75/75

1.5 การตรวจสอบประสิทธิภาพของกิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลปากท่า อำเภอปากท่า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 19 คน พบว่ามีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.32/80.70 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ 75/75

2. การเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้กิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่าความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนที่เรียนด้วยกิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการอ่านจับใจความหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนโดยใช้กิจกรรมการอ่านจับใจความโดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.81$, S.D. = 0.25) เมื่อพิจารณาแต่ละด้านพบว่าด้านปัจจัยนำเข้ามีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.91$, S.D. = 0.16) รองลงมาคือปัจจัยด้านผลผลิตมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.78$, S.D. = 0.24) และปัจจัยด้านกระบวนการมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.76$, S.D. = 0.34)

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเพื่อพัฒนากิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผู้วิจัยได้นำมาอภิปรายเป็น 3 ขั้นตอนดังนี้

1. การสร้างและหาประสิทธิภาพกิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 การสร้างกิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่าผู้เชี่ยวชาญประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบต่างๆ ของกิจกรรมการอ่านจับใจความ มีความเหมาะสมระดับ มากที่สุด ($\bar{x} = 4.71$, 5.00, S.D.=0.31, 0.00) และเมื่อนำไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่ากิจกรรมการอ่านจับใจความมีประสิทธิภาพ (E_1/E_2) เท่ากับ 81.32/80.70 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้

ทั้งนี้เนื่องมาจาก ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด และหลักการเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมอ่านจับใจความและดำเนินการสร้างกิจกรรมการอ่านจับใจความตามขั้นตอนของการสร้างกิจกรรมการเรียนรู้และพัฒนากิจกรรมการอ่านจับใจความตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาและการตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำไปทดสอบประสิทธิภาพกับนักเรียนจำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบเนื้อหา ภาษาและเวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการอ่านจับใจความ พร้อมทั้งดำเนินการแก้ไขกิจกรรมการอ่านจับใจความที่ยังบกพร่องและนำมาหาประสิทธิภาพกับนักเรียนจำนวน 9 คน พบว่ากิจกรรมการอ่านจับใจความเรื่องที่ 1,2,3,4 และ 5 มีประสิทธิภาพกระบวนการเป็น 76.22, 78.22, 78.44, 79.78, และ 81.11 ตามลำดับ และมีประสิทธิภาพกระบวนการรวมเฉลี่ยเท่ากับ 78.75 และมีประสิทธิภาพของผลลัพธ์เป็น 77.41 นั่นคือ กิจกรรมการอ่านจับใจความมีประสิทธิภาพเท่ากับ 78.75/77.41 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดคือ 75/75 เมื่อนำมาหาประสิทธิภาพกับนักเรียนจำนวน 19 คน พบว่า กิจกรรมการอ่านจับใจความเรื่องที่ 1,2, 4, 5, และ 3 มีประสิทธิภาพกระบวนการเป็น 79.47, 81.37, 81.37, 81.89 และ 82.53 ตามลำดับ และมีประสิทธิภาพกระบวนการรวมเฉลี่ยเท่ากับ 81.32 และมีประสิทธิภาพของผลลัพธ์เป็น 80.70 นั่นคือ กิจกรรมการอ่านจับใจความมีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.32/80.70 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดคือ 75/75 ผลการวิจัยนี้คล้ายกับผลการวิจัยของ บุญไทย พลค์อ (2553) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R โดยเน้นเทคนิคผังกราฟิกต่อความสามารถในการอ่านภาษาไทยเพื่อ ความเข้าใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 16 คน พบว่า แผนจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R โดยเน้นเทคนิคผังกราฟิกความสามารถในการอ่านภาษาไทยเพื่อ ความเข้าใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพ 79.21/78.56 และผลการวิจัยของ ศรีละคร อัฐนาถ (2554) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาสื่อประสมเรื่อง คำราชาศัพท์และคำสุภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่า สื่อประสมมีประสิทธิภาพ 86.14/83.18 ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยสื่อประสมในระดับพึงพอใจมากที่สุด ($\bar{x} = 4.55$, S.D.=0.53) และความคงทนของการเรียนรู้ของผู้เรียนอยู่ในเกณฑ์ที่กำหนด

2. การเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้กิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่าความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนที่เรียนด้วยกิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการอ่านจับ

ใจก่อนเรียนเท่ากับ 16.78 และคะแนนความสามารถในการอ่านจับใจหลังเรียนเท่ากับ 24.78 ปรากฏว่าคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก

ประการที่หนึ่ง กิจกรรมการอ่านจับใจภาษาไทยโดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ ร่วมกับแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีประสิทธิภาพ(E_1/E_2) เท่ากับ 81.32/80.70 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ตามที่ผู้วิจัยได้นำไปทดลองในชั้นตอนที่ 1 ที่ผู้วิจัยได้พัฒนากิจกรรม การอ่านจับใจภาษาไทยอย่างมีระบบ และคำนึงถึงการเรียนรู้ของนักเรียน ความแตกต่างระหว่างบุคคลของนักเรียนในการเรียนรู้ โดยนำสื่อที่ทันสมัย น่าสนใจ และสามารถเข้าถึงได้ง่าย มาใช้ในการจัดการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 เพราะผู้เรียนพัฒนาตนเอง ได้อย่างเต็มความสามารถตามศักยภาพเกิดความรู้ความเข้าใจง่ายขึ้น โดยนำไปใช้ในแต่ละ ชั้นตอนในการ จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ตามแนวทางการสอนการอ่านในใจของกระทรวงศึกษาธิการ และวิธีสอนแบบ SQ4R ตามแนวคิดของสจูนธ์ สนิทพานนท์และคณะ ที่มีการสอนจากสิ่งที่ยากไป ยาก ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ไปที่ละชั้นตอน 4 ชั้นตอน โดยแต่ละชั้นตอนจะมีการนำบทเรียน อิเล็กทรอนิกส์ให้นักเรียนได้เรียนรู้ และเลือกที่จะศึกษาด้วยสื่อลักษณะไหนก็ได้ที่มีเนื้อหาเดียวกัน ได้แก่ เอกสารคู่มือการอ่านจับใจภาษาไทย คลิปวิดีโอ และการเผยแพร่คลิปวิดีโอบน เครือข่ายอินเทอร์เน็ต เมื่อนักเรียนอยู่ที่บ้านก็สามารถดาวน์โหลดและเปิดมาศึกษาได้ตลอดเวลา

ด้วยขั้นตอนการสอนดังที่กล่าวมาทำให้ความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียน มีคะแนนมากกว่าร้อยละ 60 ซึ่งได้จากคะแนนการตอบคำถาม (Test) ชั้นย่อยที่ 2.5 ในขั้นที่ 2 อ่าน ในใจ (While reading) ซึ่งการจัดกิจกรรมในขั้นการอ่านในใจ แต่ละชั้นมีการเชื่อมโยงส่งต่อความรู้ และทบทวนซ้ำๆ ในการตั้งคำถามต้องสร้างความเข้าใจและตระหนักรู้ว่าตนคิดอะไรและคิดอย่างไร การตรวจสอบและอภิปรายร่วมกันเกี่ยวกับคำถามทำให้การอ่านเป็นไปอย่างมีจุดมุ่งหมาย และ ด้วยการกำหนดเวลาในการเรียนเรื่องที่ 1 ใช้เวลา 3 ชั่วโมง ซึ่งเป็นเวลาที่มากพอสมควร เพื่อให้ นักเรียนได้ทำความเข้าใจในการอ่านจับใจความ และศึกษาบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ ตามคู่มือการใช้ เวลาในการอ่านจับใจความนิทานในเรื่องที่ 2 ใช้เวลา 4 ชั่วโมง เรื่องที่ 3 ใช้เวลา 3 ชั่วโมง เรื่องที่ 4 ใช้เวลา 2 ชั่วโมง และเรื่องที่ 5 ใช้เวลา 2 ชั่วโมง นักเรียนจะเกิดความคุ้นเคยในการทำกิจกรรมแต่ละ ชั้นของการสอนสามารถจดจำขั้นตอนต่างๆ ในการอ่านจับใจความได้ตามลำดับเพราะมีการส่งต่อ ความรู้ไปเป็นทอดๆ พบว่านักเรียนสามารถทำกิจกรรมได้ตามลำดับขั้นตอนของการสอนอ่านจับ ใจความ โดยที่ครู ไม่ต้องชี้แจงแสดงให้เห็นว่านักเรียนตระหนักรู้ว่าตนเองควรทำอะไรและต้องการ อะไร สอดคล้องกับแนวคิดทางการเรียนการสอนภาษาคือทฤษฎีอภิปัญญา (Metacognitive

Theory) ที่บุคคลมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความคิดของตนเอง สามารถควบคุมความคิดตลอดจนประเมิน วางแผน และจัดระบบความคิดของตนเองได้ รวมถึงวิธีการที่จะทำให้บรรลุเป้าหมายในการเรียนรู้โดยต้องมีการวางแผน การควบคุม การตรวจสอบและการประเมินผล ดังที่ Harris and Sipay (Harris & Sipay, 1990) กล่าวว่า กระบวนการคิดของผู้อ่านที่ผู้อ่านรู้ตัวว่ากำลังอ่านอะไรและทำไมต้องอ่านสิ่งนั้นตลอดจนตระหนัก (Awareness) และควบคุม Regulation) กระบวนการคิดนั้น สำหรับขั้นการอ่านอย่างละเอียด (Read) เพื่อหาคำตอบสำหรับคำถามที่ตั้งไว้ และขั้นการสะท้อนความคิด นักเรียนจะได้ฝึกวิเคราะห์ วิวิจารณ์ แสดงความคิดเห็น นักเรียนจะได้ใช้ความรู้เดิมที่มีอยู่มาเชื่อมโยงเข้ากับความรู้ใหม่จากเรื่องที่อ่านเพื่อทำให้เกิดความเข้าใจจากเรื่องที่อ่านมากขึ้น สอดคล้องตามทฤษฎีโครงสร้างความรู้ (Schema Theory) ที่ว่าความเข้าใจในการอ่านและการเรียนรู้ เราสามารถใช้ความรู้เดิมทำความเข้าใจตำราที่อ่านได้โดยโครงสร้างความรู้จะทำให้ผู้อ่านค้นหาและเลือกข้อมูลที่ผู้อ่านต้องการจากการอ่าน ทำความเข้าใจและเรียบเรียงข้อมูลที่ได้จากการอ่าน ซึ่งจะทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ที่มีความหมายอย่างแท้จริง ตามที่ Ausubel (อ้างถึงใน ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์, 2558, หน้า 40) ได้กล่าวว่า ความสำคัญของการเรียนรู้ที่มีความเข้าใจและความหมาย ซึ่งการเรียนรู้เกิดขึ้นเมื่อผู้เรียนได้เรียนรวมหรือเชื่อมโยงสิ่งที่ได้เรียนรู้ใหม่หรือข้อมูลใหม่ ซึ่งอาจจะเป็นความคิดรวบยอดหรือความรู้ที่ได้รับใหม่ในโครงสร้างสติปัญญา กับความรู้เดิมที่อยู่ในมองของผู้เรียนอยู่แล้ว สอดคล้องกับแนวคิดของจิตวิทยา (2541) ที่กล่าวถึงขั้นการอ่าน (While Reading) ว่าเป็นขั้นที่ผู้เรียนทำกิจกรรมการอ่านและพยายามทำความเข้าใจบทอ่านในขั้นนี้ครูควรฝึกให้ผู้เรียนคิดเชื่อมโยงความรู้ใหม่เข้ากับพื้นความรู้ที่มีอยู่ ผู้เรียนอาจต้องอ่านซ้ำ คิดพิจารณาทบทวนเพื่อตรวจสอบความเข้าใจของตนเองกับเรื่องที่อ่าน สอดคล้องกับงานวิจัยของพรประภา (2556) พบว่านักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยกิจกรรม SQ4R มีความสามารถในการอ่านจับใจความหลังเรียน สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2558, หน้า 487) ที่กล่าวว่า บทเรียนคอมพิวเตอร์มัลติมีเดียมีประโยชน์มากต่อการเรียนในยุคศตวรรษที่ 21 ที่มุ่งให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเองมากขึ้น ผ่านสื่อมัลติมีเดียที่น่าสนใจ ทั้งข้อความ เสียง ภาพ วิดิทัศน์ ที่มีปฏิสัมพันธ์กัน ซึ่งในชีวิตจริงในปัจจุบันก็ได้เรียนรู้สิ่งเหล่านี้ตลอดเวลาอยู่แล้ว สอดคล้องกับงานวิจัยของศิรินทิพย์ นันทवास (2555) พบว่าผลสัมฤทธิ์การอ่านและการเขียนของนักเรียน หลังเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้ วิดิทัศน์เชิงโต้ตอบเพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านและการเขียนสูงกว่าก่อนเรียนได้เฉลี่ยร้อยละ 89.66 การนำแผนผังความคิดมาใช้ในการสรุปบทเรียนทำให้นักเรียนเกิดความเข้าใจที่ลึกซึ้งมากขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้กลุ่มเกสตัลท์ที่ทิสนา แชมมณี (2551, หน้า 62) กล่าวไว้ว่า

การสอนโดยการเสนอภาพรวมให้ผู้เรียนเห็นและเข้าใจก่อนการเสนอส่วนย่อยจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี สอดคล้องกับแนวคิดของทศนีย์ ศุภเมธี (2542, หน้า 150) ที่กล่าวว่า การสอนด้วยแผนผังความคิด (Mind Mapping) ไว้ว่า การสอนด้วยแผนผังความคิดเป็นการนำทฤษฎีทางสมองไปใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างเต็มที่ที่แผนผังความคิดเป็นการทำงานร่วมกันของสมองด้านซ้ายและด้านขวา แผนผังความคิดช่วยประหยัดเวลาในการเรียนรู้เกี่ยวกับการจัดกลุ่มเนื้อหา การปรับปรุง การระลึก การสร้างสมความคิด สร้างสรรค์ มีคุณค่าอย่างยิ่งสำหรับการไตร่ตรองและการเรียนรู้ และใช้ควบคุมการระดมสมองในเรื่องใหม่ ๆ การวางแผน การสรุป การทบทวน และการจัดบันทึก สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศศิธร สุริยวงศ์ (2555) พบว่าผลสัมฤทธิ์ด้านการเรียนหลังเรียนด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความโดยใช้แผนผังความคิดสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ด้านความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนโดยใช้กิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.81$, S.D. = 0.25) ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก

ประการที่หนึ่งกิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแผนผังความคิด เป็นกระบวนการสอนที่มีขั้นตอนชัดเจน นักเรียนมีความสุขเพลิดเพลิน มีความสนใจในการอ่านมากขึ้น เพราะกิจกรรมที่ครูจัดเป็นไปตามลำดับขั้นและคำนึงถึงความรู้ความสามารถของนักเรียนในระดับประถมศึกษา เนื้อหาที่นำมาให้นักเรียนอ่านเป็นเนื้อหาที่มีประโยชน์ อ่านสนุกน่าสนใจ ไม่ยากหรือง่ายเกินไป จึงมีแรงจูงใจให้นักเรียนติดตามอ่านและทำกิจกรรมอย่างกระตือรือร้น เพื่อให้ได้ประเด็นสำคัญของเรื่องนำไปสู่การสรุปใจความสำคัญ ข้อคิดคติเตือนใจที่แฝงอยู่โดยผู้วิจัยได้เลือกเรื่องที่เป็นนิทาน ทั้งนิทานเรื่องเล่า นิทานคติธรรม นิทานบทร้อยกรองและนิทานพื้นบ้าน มีความยาวของเรื่องเหมาะสม นักเรียนได้สรุปเรื่องที่อ่านด้วยการสร้างสรรค์ผลงานที่น่าภูมิใจ โดยนำความรู้ที่อยู่ในลักษณะกระจัดกระจายมาจัดให้เป็นระบบระเบียบอยู่ในรูปแบบที่อธิบายและจดจำได้ง่ายโดยการสอนเขียนแผนผังความคิดในขั้นที่ 3 หลังอ่านในใจ (Post reading) เป็นขั้นที่นักเรียนได้ทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม ร่วมกันคิดวิเคราะห์ วางแผนออกแบบ และสร้างสรรค์ผลงาน ด้วยการวิเคราะห์คำ ภาษาที่เป็นสำนวนของตนเองโดยสมาชิกในกลุ่มทุกคนมีส่วนร่วมและกล้าแสดงความคิดเห็นเพราะเป็นเรื่องที่ทุกคนได้เรียนผ่านมาแล้วและมีความเข้าใจในเรื่องที่เรียนได้ทบทวนมาอย่างดีแล้ว ทำให้มีบรรยากาศของการเรียนที่สนุกสนานและมีความคิดสร้างสรรค์ในงานศิลปะ ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้ของมาสโลว์ (อ้างอิงใน ทิศนา แคมมณี. 2551, หน้า 69) มนุษย์มีความต้องการที่จะรู้จักตนเองและพัฒนาตนเองประ

การณ์ที่เรียกว่า "peak experience" เป็นประสบการณ์ของบุคคลที่อยู่ในภาวะที่มืดดำจากการรู้จักตนเองตรงตามสภาพความเป็นจริง มีลักษณะน่าตื่นเต้น เป็นความรู้สึกริบติ เป็นช่วงเวลาที่คุณคนเข้าใจเรื่องใดเรื่องหนึ่งอย่างถ่องแท้ เป็นสภาพที่สมบูรณ์แบบ มีลักษณะผสมผสานกลมกลืน เป็นช่วงเวลาแห่งการรู้จักตนเองอย่างแท้จริง สอดคล้องกับแนวคิดของบลูม (Bloom, 1976, P 72) ที่กล่าวว่า ถ้าสามารถจัดให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมตามที่ตนต้องการ ก็จะคาดหวังได้แน่นอนว่านักเรียนทุกคนได้เตรียมใจสำหรับกิจกรรมที่ตนเองเลือกนั้นด้วยความกระตือรือร้น พร้อมทั้งความมั่นใจ สอดคล้องกับทฤษฎีแรงจูงใจของมาสโลว์ (Maslow, 1970, P 69-80) ได้ตั้งสมมติฐานสิ่งจูงใจจากความต้องการของมนุษย์ไว้ว่า มนุษย์มีความต้องการอยู่เสมอ ความต้องการใดได้รับการตอบสนองแล้วจะไม่เป็นสิ่งจูงใจอีกต่อไป แต่ความต้องการที่ยังไม่ได้รับการตอบสนองนั้นจะเป็นสิ่งจูงใจแทน

และประการที่สองการนำบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์มาใช้เป็นสื่อในการจัดการเรียนรู้ เป็นการจัดบรรยากาศในห้องเรียนให้มีความแปลกใหม่ นักเรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง ได้รับความรู้จากการฟัง การดู การอ่าน และการพูด อีกทั้งบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ที่อยู่ในรูปแบบของสื่อเสริมนั้น เป็นสื่อที่นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ทุกที่ทุกเวลา เกิดความเข้าใจในบทเรียนได้ง่าย ทุกคนจึงเรียนรู้ได้ตามศักยภาพ และเกิดความเข้าใจในเรื่องที่เรียน ส่งผลให้นักเรียนมีความสุข กระตือรือร้นในการตอบคำถาม และทำงาน ไม่เบื่อหน่ายต่อการเรียน มีความสนุกสนาน สอดคล้องกับแนวคิดของชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2558, หน้า 487) ที่กล่าวว่า บทเรียนคอมพิวเตอร์มีดีมีประโยชน์มากในการพัฒนาผู้เรียนใหม่ความสนใจในการเรียน มีความสนุกสนานในการเรียนและตั้งใจเรียนมากยิ่งขึ้น ทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะสำหรับการจัดกิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อความสามารถในการอ่านจับใจความและความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการนำไปใช้ดังนี้

1.1 ในการจัดกิจกรรมเรื่องที่ 1 หลักการอ่านและการจับใจความ เป็นเรื่องของการทบทวนความเดิม และเสริมความรู้ใหม่ พบว่าเวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมน้อยเกินไป เพราะการนำบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ มาใช้ร่วมกับอุปกรณ์ต่อพ่วงของคอมพิวเตอร์ ในห้องเรียนเพียง 1 เครื่องนั้น

นักเรียนได้ออกมาทำกิจกรรมทีละคน จึงทำให้เสียเวลาหากที่โรงเรียนมีห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ ควรนำนักเรียนเข้าไปใช้เมื่อมีการสอนด้วยบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์

1.2 จากการประเมินความพึงพอใจในด้านปัจจัยนำเข้าที่มีความพอใจในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.91$, S.D. = 0.16) นั้น ควรต้องมีการนำบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ของกระทรวงศึกษาธิการ มาใช้กับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในเรื่องอื่นๆ ให้หลากหลาย

1.3 การศึกษาเรียนรู้เพิ่มเติมผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเว็บไซต์ยูทูป www.youtube.com นั้น นักเรียนต้องใช้เวลารว่างหรือเวลาที่อยู่บ้านในการศึกษาคลิปวิดีโอ พบปัญหากรณีที่บ้านไม่มีอินเทอร์เน็ต นักเรียนบางคนไม่สามารถเรียนรู้จากคลิปวิดีโอได้ ครูผู้สอน ควรทำความเข้าใจกับผู้ปกครองว่าเป็นสื่อที่ให้ศึกษาเพิ่มเติมตามศักยภาพ

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ในการทำวิจัยครั้งต่อไป ผู้วิจัยขอเสนอประเด็นที่ควรนำมาศึกษา คือ

2.1 ควรศึกษาวิจัย แนวทางการส่งเสริมความสามารถในการสรุปใจความสำคัญด้วย จำนวนภาษาของตนเอง

2.2 ควรวิจัยเสริมสร้างความสามารถในการสะท้อนคิดเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน

2.3 ควรวิจัยการพัฒนาบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์การอ่านจับใจความให้มีหลายประเภท เช่น บทความ ข่าว เรื่องสั้น สารคดี เป็นต้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ. (2544). **สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย**
หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. กรุงเทพฯ : คุรุสภาลาดพร้าว.
- กรมวิชาการ. (2546). **การจัดสาระการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตร**
การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. กรุงเทพฯ : คุรุสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). **แนวทางการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน.** กรุงเทพฯ : คุรุสภา
 ลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2548). **การเรียนรู้แบบออนไลน์ e-Learning.** กรุงเทพฯ : คุรุสภา
 ลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.**
 กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- กุสุมา ภูษา. (2548). **ผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความโดยใช้เทคนิคแผนผังทางปัญญา**
ของโทที่บูชาน. วิทยานิพนธ์ ค.ม., มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร,
 กรุงเทพมหานคร.
- จิตภา ฉันทานนท์. (2541). **การสอนภาษาอังกฤษตามคิดทฤษฎีโครงสร้างความรู้.**
 วารสารวิชาการ, 1(11) 52-59.
- ชวลิต ชูกำแพง. (2553). **การวิจัยหลักสูตรและการสอน.** มหาสารคาม : มหาวิทยาลัย
 มหาสารคาม.
- ชัยฤทธิ์ ศิลาเดช. (2544). **คู่มือการเขียนแผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ระดับ**
ประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : แม็ค.
- ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2553). **80 นวัตกรรม : การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ.**
 นนทบุรี : พี บาลานซ์ดีไซน์แอนพริ้นติ้ง.
- ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2558). **80 นวัตกรรม : การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ.**
 พิมพ์ครั้งที่ 8 นนทบุรี : พี บาลานซ์ดีไซน์แอนพริ้นติ้ง.
- ถนอมพร เลหาจรัสแสง และคณะ. (2545ข). **รูปแบบการเรียนรู้สำหรับการเรียนทาง**
อิเล็กทรอนิกส์ กระบวนวิชาภาษาอังกฤษขั้นพื้นฐานในระดับอุดมศึกษา(งานวิจัย).
 เชียงใหม่ : สำนักบริการคอมพิวเตอร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

- ถนอมพร เลหาจรัสแสง. (2545). *Designing e-Learning: หลักการออกแบบและสร้างเว็บเพื่อการเรียนการสอน*. กรุงเทพมหานคร: อรุณการพิมพ์.
- ถวัลย์ มาศจรัส. (2546). *นวัตกรรมการศึกษาชุด แบบฝึกหัด-แบบฝึกเสริมทักษะเพื่อพัฒนาผู้เรียนและการจัดทำผลงานทางวิชาการอาจารย์ 3(ครูชำนาญการพิเศษ ครูเชี่ยวชาญ และครูเชี่ยวชาญพิเศษและบุคลากรทางการศึกษา)*. กรุงเทพฯ : ธารอักษร.
- ทัศนีย์ ศุภเมธี. *พฤติกรรมการสอนวิชาภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สถาบันราชภัฏธนบุรี.
- ทศนา แคมมณี. (2551). *ศาสตร์การสอน : องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ*. พิมพ์ครั้งที่ 8 กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เทียมจันทร์ พาณิชย์ผลินไชย. (2539). *ระเบียบวิธีวิจัย*. เอกสารประกอบการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์ พิษณุโลก.
- บันลือ พุกชะวัน. (2534). *มิติใหม่ในการสอนอ่าน*. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- บันลือ พุกชะวัน. (2543). *แนวพัฒนาการอ่านเร็ว คิดเป็น*. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2543). *การวิจัยเบื้องต้น*. พิมพ์ครั้งที่ 6 กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- บุญใจ พลค้อ. (2553). *ผลการใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบเอส คิว โฟร์ อาร์ โดยเน้นเทคนิคผังกราฟิกต่อความสามารถในการอ่านภาษาไทยเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี, อุดรธานี. สืบค้นเมื่อ 13 มีนาคม 2559, จาก <http://tdc.thailis.or.th/tdc//advance.php>.
- ประพนธ์ เรืองรณรงค์. (2545). *กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยช่วงชั้นที่ 3 (ม.1-ม.3)*. กรุงเทพฯ : ครูสภาลาดพร้าว.
- ประภัสสร เสวิกุล. (18 มิถุนายน 2555). *เมือง(ของคนไม่อ่าน)หนังสือโลก*. คม ชัด ลึก สืบค้นเมื่อ 7 พฤษภาคม 2557, จาก <http://www.komchadluek.net/news/politic/133056>
- ประภาภรณ์ กันคุ้ม. (2555). *ผลของการจัดการเรียนรู้โดยใช้ผังกราฟิก ส่งเสริมความสามารถในการคิดสังเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1*. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม., มหาวิทยาลัยนครสวรรค์. พิษณุโลก.
- โปรดปราน และคณะ. (2545). *ที่นี้ e-Learning*. กรุงเทพฯ : Tj Book.
- พจนา ทรัพย์สमान. (2550). *การจัดการเรียนรู้โดยให้ผู้เรียนแสวงหาและค้นพบความรู้ด้วยตนเอง*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- พรประภา อั่นดอนกลอย. (2556). การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R เพื่อเสริมสร้าง
ความสามารถในการอ่านจับใจความสำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. การศึกษาค้นคว้า
ด้วยตนเอง กศ.ม., มหาวิทยาลัยนเรศวร, พิษณุโลก.
- พรพิไล เลิศวิชา และ อัครภูมิ จารุภากร. (2550). ออกแบบกระบวนการเรียนรู้โดยเข้าใจ
สมอง. กรุงเทพฯ : ด้านสุขภาพการพิมพ์.
- พันธุ์ทิพา หลาบเลิศบุญ. (2539). ภาษาไทย 3. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พิชิต ฤทธิจัญญ. (2553). หลักการวัดและประเมินผลการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 6 กรุงเทพฯ :
แฮ้าส์ ออฟ เคอร์มิสท์.
- พิมลสิริ กาละ. (2555). การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่องสารและสมบัติของ
สารโดยใช้ผังกราฟิก เพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา
ปีที่ 2. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง กศ.ม., มหาวิทยาลัยนเรศวร, พิษณุโลก.
- มยุรี นางาม. (2556). ผลการเรียนรู้แบบ เอส คิว โฟร์ อาร์ เสริมด้วยแผนผังความคิด ต่อ
ความสามารถในการอ่านภาษาไทยเพื่อความเข้าใจและการคิดวิเคราะห์ ของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. วิทยานิพนธ์ กศ.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี,
อุดรธานี, สืบค้นเมื่อ 10 มีนาคม 2558 จาก <http://tdc.thailis.or.th/tdc//advance.php>.
- ยีน ภู่อวรรณ. (2545). พจนานุกรมคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต. กรุงเทพมหานคร :
ซีไอเคยูเคชั่น.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2538). เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 4
กรุงเทพฯ : สิริวิริยาสาน.
- วาสนา ฤงเงิน. (2554). ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ระเบียบวิธีแบบวิทยาศาสตร์กับ
การใช้แผนผังความคิดสาระการอ่านภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5.
วิทยานิพนธ์ กศ.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย, เชียงราย, สืบค้นเมื่อ 10 มีนาคม 2558
จาก <http://tdc.thailis.or.th/tdc//advance.php>.
- วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์. (2545). พัฒนาการเรียนการสอน. มหาสารคาม : ภาควิชาหลักสูตรและ
การสอน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์. (2549). นวัตกรรมเพื่อการเรียนรู้. กรุงเทพฯ : ช้างทอง.
- วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์. (2553). นวัตกรรมตามแนวคิดแบบ Backward Design. พิมพ์ครั้งที่ 3
กาฬสินธุ์ : ประสานการพิมพ์.

- แวมยุรา เหมือนนิล. (2541). การอ่านจับใจความ. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- ศจี อนันต์นพคุณ. (2542). กลวิธีบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ. สงขลา : วิทยาลัย
พยาบาลบรมิราชชนนี.
- ศรีละคร อัฐนาถ. (2554). การพัฒนาสื่อประสม เรื่อง คำราชาศัพท์และคำสุภาพ กลุ่มสาระ
การเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ค.ม.,
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม, เข้าถึงเมื่อ 13 มีนาคม 2559 จาก
<http://tdc.thailis.or.th/tdc//advance.php>.
- ศศิธร สุริยวงศ์. (2555). การพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความโดยใช้แผนผัง
ความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ กศ.ม., มหาวิทยาลัยบูรพา,
ชลบุรี, เข้าถึงเมื่อ 13 มีนาคม 2559 จาก <http://tdc.thailis.or.th/tdc//advance.php>.
- ศรินทิพย์ นันทวาส. 2555. การพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้วีดิทัศน์เชิงโต้ตอบ
เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านและการเขียน สำหรับนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 3.
วิทยานิพนธ์ กศ.ม., มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, สืบค้นเมื่อ 10 มีนาคม 2558 จาก
<http://tdc.thailis.or.th/tdc//advance.php>.
- ศุภชัย สุขะนินทร์. (2545). เปิดโลก e-Learning การเรียนการสอนบนอินเทอร์เน็ต. กรุงเทพฯ :
ซีเอ็ดยูเคชั่น.
- สนอง อินละคร. (2544). เทคนิควิธีการและนวัตกรรมที่ใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่
เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง. อุดรราชธานี : อุดรออฟเซต.
- สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. (2553). ผลการประเมิน PISA 2009 การ
อ่าน คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์: บทสรุปเพื่อการบริหาร. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วน
จำกัด อรุณการพิมพ์.
- สมศักดิ์ สันตุระเวชญ์. (2545). การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ หลักสูตรสถานศึกษาชั้น
พื้นฐาน พุทธศักราช 2544. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2557). แนวปฏิบัติการวัดและประเมินผลการเรียนรู้
ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. พิมพ์ครั้งที่ 4
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). ตัวชี้วัดและสาระการ
เรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่ง
ประเทศไทย จำกัด.

- ลำลี รักสุทธิ. (2544). *วิธีการจัดการเรียนการสอนการเขียนแผนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ*. กรุงเทพฯ : เอ็นทีทีเพรส.
- สุคนธ์ สิ้นธพานนท์. (2545). *การจัดกระบวนการเรียนรู้ : เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544*. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์.
- สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์. (2544). *หลักและวิธีการสอนอ่านภาษาไทย*. พิมพ์ครั้งที่ 4 กรุงเทพฯ : ภาพพิมพ์.
- สุวิทย์ มูลคำ และ อรทัย มูลคำ. (2545). *19 วิธีจัดการเรียนรู้ : เพื่อพัฒนาความรู้และทักษะ*. กรุงเทพฯ : ภาพพิมพ์.
- สุวิทย์ มูลคำ และ อรทัย มูลคำ. (2551). *การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการคิด*. พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัดภาพพิมพ์.
- อมรรัตน์ จิตตะกาล. 2556. *การพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับการใช้ผังกราฟิก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง กศ.ม.,มหาวิทยาลัยทักษิณ, สงขลา, เข้าถึงเมื่อ 13 มีนาคม 2559 จาก <http://tdc.thailis.or.th/tdc//advance.php>.*
- อรรถวุฒิ ตราภิจจรกุล. (2542). *การเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านและความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการสอนด้วยวิธี SQ4R ประกอบกับ TLS กับวิธีสอนตามคู่มือครู*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม.,มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, กรุงเทพฯ.
- อาภรณ์ ใจเที่ยง, (2553). *หลักการสอน*. พิมพ์ครั้งที่ 5 กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- Bloom, Benjamin. (1976). *Human Characteristics and School Learning*. New York : Mc Graw - Hill.
- Gordon R. Wainwright. (1972). *Rapid Reading Made Simple*. Published 1972 by W.H. Allen.
- Grigg, Penelope Agnes. (2005, August). *Interactivity, computer and orthodontic training for undergraduates*. *Dissertation Abstracts International*. 67(01) : 31.
- Hage, Ellen V. (2006, August). *E- book technology: The relationship between self – efficacy and usage levels across gender and age*. *Dissertation Abstracts International*. 67(01) : 97.
- Harris, A. J., & Sipay, E.R. 1990. *How to teach reading*. New York : Longmans.
- Maslow, A.H. (1970). *Motivation and Personality*. New York : Harpar and Row Publishers.

- Miller, Leah, D. & Kyle, Perking. (1990). ESL Reading comprehension instruction. *RELC journal* 21(1), 34-40.
- Miner, W. (2005). The impact of the SQ4R, as a strategy for retelling expository text, on student comprehension. (Online). Retrieved from <http://www.src.truman.edu>.
- Morse, Nancy C. (1953). *Satisfaction in white collar Job*. Ann : University of Michigan press.
- NUTTALL, C. (1996). *Teaching reading skills in a foreign language*. Second edition. Oxford : Heinemann.
- Rogers, C.R. (1969). *Freedom to Learn*. Columbus, Ohio : Charles E. Merrill.
- Wallerstein, Harrey. (1995). *A Dictionary of Psychology*. Maryland : Perguin Book.
- Whitehead, Alfred N. (1967). *The Aims Education and Other Essay*. New York : The Free Press.
- Wolman, Thomas E. (1973). *Education and Organizational Leadership in Elementary School*. Engle wood Cliffs, New Jersey : Prentice – Hall.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. ดร.อังคณา อ่อนธานี	อาจารย์ภาควิชาการศึกษา สาขาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร จังหวัดพิษณุโลก ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน
2. นางอัญชลี วัฒนาศกุลเกียรติ	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2 ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน
3. นายคำรณ จนวนอาจ	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2 ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา
1.4 นางวรินลินี เชื้อสิริธัญญ์	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2 ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนวิชาภาษาไทย
1.5 นางบุญช่วย ปัญญาสงค์	ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านห้วยลึก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2 ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาไทย

ภาคผนวก ข แบบประเมินความเหมาะสมสำหรับผู้เชี่ยวชาญ ที่มีต่อกิจกรรมการ
อ่านจับใจความภาษาไทยโดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับ
บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

แบบประเมินความเหมาะสมของกิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทย
โดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแผนผังความคิด
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

คำชี้แจง

1. แบบประเมินฉบับนี้มุ่งประเมินคุณภาพของกิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยใช้
บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
ซึ่งผู้วิจัยจะได้นำผลการประเมินไปปรับปรุงแก้ไข กิจกรรมดังกล่าวให้มีคุณภาพยิ่งขึ้นก่อนนำไปใช้

2. แบบประเมินฉบับนี้ แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัว

ตอนที่ 2 การประเมินความคิดเห็นที่มีต่อกิจกรรมการอ่านจับใจความ

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเพิ่มเติม และข้อเสนอแนะเพิ่มเติมที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้

ขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

นางศิริพร ปิตุภูมิสวัสดิ์
นิสิตปริญญาโท สาขาหลักสูตรและการสอน
มหาวิทยาลัยรัตนนคร

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัว

ชื่อ - สกุล.....

วุฒิการศึกษา.....

ตำแหน่งปัจจุบัน.....

สถานที่ทำงาน.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

ตอนที่ 2 การประเมินคุณภาพการจัดกิจกรรมการอ่านจับใจความ

คำชี้แจง โปรดพิจารณาองค์ประกอบของแบบประเมินกิจกรรมการอ่านจับใจความ ว่ามีความเหมาะสม กันหรือไม่ แล้วทำเครื่องหมาย $\checkmark$ ลงในช่องระดับความคิดเห็นตามความคิดเห็นของท่าน ซึ่งกำหนดคะแนนความเหมาะสม 5 ระดับ ดังนี้

ความเหมาะสมมากที่สุด	ให้	5	คะแนน
ความเหมาะสมมาก	ให้	4	คะแนน
ความเหมาะสมปานกลาง	ให้	3	คะแนน
ความเหมาะสมน้อย	ให้	2	คะแนน
ความเหมาะสมน้อยที่สุด	ให้	1	คะแนน

ที่	รายการ	ระดับความเหมาะสม					ข้อเสนอแนะ
		5	4	3	2	1	
คำชี้แจงกิจกรรมการอ่านจับใจความ							
1	องค์ประกอบครบถ้วนครอบคลุม นำกิจกรรมไปใช้ได้จริง						
2	จัดลำดับขั้นตอนขององค์ประกอบตามกระบวนการ						
1.สาระมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด							
3	สอดคล้องกับหลักสูตรวิชาภาษาไทย						
2.สาระสำคัญ							
4	สอดคล้องกับสาระมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด						
3.จุดประสงค์การเรียนรู้							
5	สอดคล้องกับสาระมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด						
6	ระบุพฤติกรรมที่ต้องการวัดชัดเจน						
7	สามารถสอนให้บรรลุพฤติกรรมที่ต้องการวัดได้						
8	สามารถประเมินผลได้จริง						
4.กิจกรรมการเรียนรู้							
9	สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้						
10	จัดลำดับการเรียนรู้เริ่มจากง่ายไปยาก						
11	จัดลำดับการเรียนรู้ให้เกิดความเข้าใจอย่างต่อเนื่อง						

ที่	รายการ	ระดับความเหมาะสม					ข้อเสนอแนะ
		5	4	3	2	1	
5.เนื้อหา							
12	เหมาะสมกับระดับชั้นของนักเรียน						
13	มีประโยชน์กับนักเรียน						
14	จัดเรียงลำดับเนื้อหาได้เหมาะสม						
6.สื่อการเรียนรู้							
15	เหมาะสมกับกิจกรรมการอ่านจับใจความ						
16	ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ให้บรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้						
17	บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ใช้สอนในห้องเรียนปกติได้จริง						
18	บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน						
19	บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์มีความทันสมัยเชื่อถือได้						
20	บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์สามารถเรียนรู้ได้ตลอดเวลา						
21	คู่มือการใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ใช้งานง่ายเหมาะสม						
22	ส่งเสริมความหลากหลายความแตกต่างระหว่างบุคคล						
23	กระตุ้นความสนใจและการใฝ่เรียนรู้ของนักเรียน						
7.การวัดและประเมินผล							
24	สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้						
25	มีการวัดผลประเมินผลที่หลากหลาย						
26	เครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินผลสอดคล้องกับวิธีวัด						
8.แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้							
27	กำหนดบทบาทครูในแต่ละชั้นการสอนได้ชัดเจน						
28	บทบาทครูมีหน้าที่หลักในการช่วยชี้แนะ แนะนำ						
29	บทบาทนักเรียนมีหน้าที่หลักในการปฏิบัติกิจกรรม						
30	มีกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย						
31	กิจกรรมส่งเสริมทักษะการอ่านจับใจความ						
32	แบ่งเวลาของเรื่องที่อ่านในการจัดกิจกรรมได้เหมาะสม						

ที่	รายการ	ระดับความเหมาะสม					ข้อเสนอแนะ
		5	4	3	2	1	
	10. แผนการจัดการเรียนรู้						
	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 ชั้นการสอนอธิบายการจัดกิจกรรมชัดเจนสอดคล้องกับเวลาในการจัดกิจกรรม						
33	ขั้นที่ 1 เตรียมก่อนการอ่าน (Pre reading)						
34	ขั้นที่ 2 อ่านในใจ(While reading)						
35	ขั้นที่ 2.1 อ่านสำรวจ (Survey)						
36	ขั้นที่ 2.2 ตั้งคำถาม (Question)						
37	ขั้นที่ 2.3 อ่านละเอียด (Read)						
38	ขั้นที่ 2.4 สรุปใจความสำคัญ (Summarize)						
39	ขั้นที่ 2.5 ตอบคำถาม (Test)						
40	ขั้นที่ 2.6 สะท้อนความคิด (Reflect)						
41	ขั้นที่ 3 หลังอ่านในใจ (Post reading)						
42	ขั้นที่ 3.1 ขั้นเตรียม						
43	ขั้นที่ 3.2 ขั้นศึกษาและวิเคราะห์						
44	ขั้นที่ 3.3 ขั้นสร้างแผนผังความคิด						
45	ขั้นที่ 3.4 สรุปและประเมิน						
46	ขั้นที่ 4 วัดผลและการประเมินผล (Assess)						
	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 ชั้นการสอนอธิบายการจัดกิจกรรมชัดเจนสอดคล้องกับเวลาในการจัดกิจกรรม						
47	ขั้นที่ 1 เตรียมก่อนการอ่าน (Pre reading)						
48	ขั้นที่ 2 อ่านในใจ(While reading)						
49	ขั้นที่ 2.1 อ่านสำรวจ (Survey)						
50	ขั้นที่ 2.2 ตั้งคำถาม (Question)						
51	ขั้นที่ 2.3 อ่านละเอียด (Read)						
52	ขั้นที่ 2.4 สรุปใจความสำคัญ (Summarize)						

ที่	รายการ	ระดับความเหมาะสม					ข้อเสนอแนะ
		5	4	3	2	1	
53	ขั้นที่ 2.5 ตอบคำถาม (Test)						
54	ขั้นที่ 2.6 สะท้อนความคิด (Reflect)						
55	ขั้นที่ 3 หลังอ่านในใจ (Post reading)						
56	ขั้นที่ 3.1 ขั้นเตรียม						
57	ขั้นที่ 3.2 ขั้นศึกษาและวิเคราะห์						
58	ขั้นที่ 3.3 ขั้นสร้างแผนผังความคิด						
59	ขั้นที่ 3.4 สรุปและประเมิน						
60	ขั้นที่ 4 วัดผลและการประเมินผล (Access)						
	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 ขั้นการสอนอธิบายการจัดกิจกรรมชัดเจนสอดคล้องกับเวลาในการจัดกิจกรรม						
61	ขั้นที่ 1 เตรียมก่อนการอ่าน (Pre reading)						
62	ขั้นที่ 2 อ่านในใจ(While reading)						
63	ขั้นที่ 2.1 อ่านสำรวจ (Survey)						
64	ขั้นที่ 2.2 ตั้งคำถาม (Question)						
65	ขั้นที่ 2.3 อ่านละเอียด (Read)						
66	ขั้นที่ 2.4 สรุปใจความสำคัญ (Summarize)						
67	ขั้นที่ 2.5 ตอบคำถาม (Test)						
68	ขั้นที่ 2.6 สะท้อนความคิด (Reflect)						
69	ขั้นที่ 3 หลังอ่านในใจ (Post reading)						
70	ขั้นที่ 3.1 ขั้นเตรียม						
71	ขั้นที่ 3.2 ขั้นศึกษาและวิเคราะห์						
72	ขั้นที่ 3.3 ขั้นสร้างแผนผังความคิด						
73	ขั้นที่ 3.4 สรุปและประเมิน						
74	ขั้นที่ 4 วัดผลและการประเมินผล (Access)						

ที่	รายการ	ระดับความเหมาะสม					ข้อเสนอแนะ
		5	4	3	2	1	
	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 ชั้นการสอนอธิบายการจัดกิจกรรมชัดเจนสอดคล้องกับเวลาในการจัดกิจกรรม						
75	ขั้นที่ 1 เตรียมก่อนการอ่าน (Pre reading)						
76	ขั้นที่ 2 อ่านในใจ(While reading)						
77	ขั้นที่ 2.1 อ่านสำรวจ (Survey)						
78	ขั้นที่ 2.2 ตั้งคำถาม (Question)						
79	ขั้นที่ 2.3 อ่านละเอียด (Read)						
80	ขั้นที่ 2.4 สรุปใจความสำคัญ (Summarize)						
81	ขั้นที่ 2.5 ตอบคำถาม (Test)						
82	ขั้นที่ 2.6 สะท้อนความคิด (Reflect)						
83	ขั้นที่ 3 หลังอ่านในใจ (Post reading)						
84	ขั้นที่ 3.1 ขั้นเตรียม						
85	ขั้นที่ 3.2 ขั้นศึกษาและวิเคราะห์						
86	ขั้นที่ 3.3 ขั้นสร้างแผนผังความคิด						
87	ขั้นที่ 3.4 สรุปและประเมิน						
88	ขั้นที่ 4 วัดผลและการประเมินผล (Access)						
	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 ชั้นการสอนอธิบายการจัดกิจกรรมชัดเจนสอดคล้องกับเวลาในการจัดกิจกรรม						
89	ขั้นที่ 1 เตรียมก่อนการอ่าน (Pre reading)						
90	ขั้นที่ 2 อ่านในใจ(While reading)						
91	ขั้นที่ 2.1 อ่านสำรวจ (Survey)						
92	ขั้นที่ 2.2 ตั้งคำถาม (Question)						
93	ขั้นที่ 2.3 อ่านละเอียด (Read)						
94	ขั้นที่ 2.4 สรุปใจความสำคัญ (Summarize)						
95	ขั้นที่ 2.5 ตอบคำถาม (Test)						

ภาคผนวก ค แสดงผลการประเมินความเหมาะสมของผู้เชี่ยวชาญ กิจกรรม
การอ่านจับใจความภาษาไทยโดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแผนผัง
ความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ตาราง 18 แสดงผลการประเมินความเหมาะสม กิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทย
โดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 6

ข้อที่	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ผลรวม	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ระดับความเหมาะสม
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5				
1	4	5	5	5	5	24	4.80	0.45	มากที่สุด
2	4	5	5	5	5	24	4.80	0.45	มากที่สุด
3	5	5	5	5	5	25	5.00	0.00	มากที่สุด
4	5	5	5	5	5	25	5.00	0.00	มากที่สุด
5	5	5	5	5	5	25	5.00	0.00	มากที่สุด
6	4	5	5	5	5	24	4.80	0.45	มากที่สุด
7	4	5	5	5	5	24	4.80	0.45	มากที่สุด
8	4	5	5	5	5	24	4.80	0.45	มากที่สุด
9	4	5	5	5	5	24	4.80	0.45	มากที่สุด
10	4	5	5	5	5	24	4.80	0.45	มากที่สุด
11	3	4	5	4	5	21	4.20	0.84	มาก
13	4	5	5	5	5	24	4.80	0.45	มากที่สุด
14	3	5	5	4	5	22	4.40	0.89	มาก
15	4	5	5	5	5	24	4.80	0.45	มากที่สุด
16	5	5	5	5	5	25	5.00	0.00	มากที่สุด
17	4	5	5	5	5	24	4.80	0.45	มากที่สุด
18	5	5	5	5	5	25	5.00	0.00	มากที่สุด

ตาราง 18 (ต่อ)

ข้อที่	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ผลรวม	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ระดับความเหมาะสม
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5				
19	5	5	5	5	5	25	5.00	0.00	มากที่สุด
20	5	5	5	5	5	25	5.00	0.00	มากที่สุด
21	5	5	5	5	5	25	5.00	0.00	มากที่สุด
22	3	4	5	5	5	22	4.40	0.89	มาก
23	5	5	5	5	5	25	5.00	0.00	มากที่สุด
24	4	4	5	5	5	23	4.60	0.55	มากที่สุด
25	3	4	4	4	4	19	3.80	0.45	มาก
26	4	5	4	5	4	22	4.40	0.55	มาก
27	4	4	5	4	4	21	4.20	0.45	มาก
28	4	4	4	4	5	21	4.20	0.45	มาก
29	4	4	4	5	5	22	4.40	0.55	มาก
30	4	5	5	5	5	24	4.80	0.45	มากที่สุด
31	4	5	5	5	5	24	4.80	0.45	มากที่สุด
32	4	5	4	5	5	23	4.60	0.55	มากที่สุด

ตาราง 19 แสดงผลการประเมินความเหมาะสม กิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทย
โดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 6 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1

ข้อที่	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ผลรวม	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ระดับความเหมาะสม
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5				
33	4	5	4	5	5	23	4.60	0.55	มากที่สุด
34	5	5	5	5	5	25	5.00	0.00	มากที่สุด
35	5	5	4	5	5	24	4.80	0.45	มากที่สุด
36	4	5	4	4	5	22	4.40	0.55	มาก
37	4	5	5	5	5	24	4.80	0.45	มากที่สุด
38	4	5	4	5	5	23	4.60	0.55	มากที่สุด
39	4	5	4	5	5	23	4.60	0.55	มากที่สุด
40	4	5	5	4	5	23	4.60	0.55	มากที่สุด
41	4	5	4	5	4	22	4.40	0.55	มาก
42	4	4	4	5	4	21	4.20	0.45	มาก
43	4	5	5	5	4	23	4.60	0.55	มากที่สุด
44	4	5	5	5	5	24	4.80	0.45	มากที่สุด
45	4	5	5	5	5	24	4.80	0.45	มากที่สุด
46	4	5	4	5	5	23	4.60	0.55	มากที่สุด

ตาราง 20 แสดงผลการประเมินความเหมาะสม กิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทย
โดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 6 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2

ข้อที่	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ผลรวม	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ระดับความเหมาะสม
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5				
47	4	5	4	5	5	23	4.60	0.55	มากที่สุด
48	5	5	5	5	5	25	5.00	0.00	มากที่สุด
49	5	5	4	5	5	24	4.80	0.45	มากที่สุด
50	5	5	5	4	5	24	4.80	0.45	มากที่สุด
51	4	5	5	5	5	24	4.80	0.45	มากที่สุด
52	5	5	5	5	5	25	5.00	0.00	มากที่สุด
53	4	5	4	5	5	23	4.60	0.55	มากที่สุด
54	4	5	5	4	5	23	4.60	0.55	มากที่สุด
55	4	5	4	5	4	22	4.40	0.55	มาก
56	4	5	4	5	5	23	4.60	0.55	มากที่สุด
57	4	5	5	5	4	23	4.60	0.55	มากที่สุด
58	4	5	5	5	5	24	4.80	0.45	มากที่สุด
59	4	5	5	5	5	24	4.80	0.45	มากที่สุด
60	4	5	4	5	5	23	4.60	0.55	มากที่สุด

ตาราง 21 แสดงผลการประเมินความเหมาะสม กิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทย
โดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 6 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3

ข้อที่	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ผลรวม	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ระดับความเหมาะสม
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5				
61	4	5	4	5	5	23	4.60	0.55	มากที่สุด
62	5	5	5	5	5	25	5.00	0.00	มากที่สุด
63	5	5	4	5	5	24	4.80	0.45	มากที่สุด
64	5	5	5	4	5	24	4.80	0.45	มากที่สุด
65	4	5	5	5	5	24	4.80	0.45	มากที่สุด
66	5	5	5	5	5	25	5.00	0.00	มากที่สุด
67	4	5	4	5	5	23	4.60	0.55	มากที่สุด
68	4	5	5	4	5	23	4.60	0.55	มากที่สุด
69	4	5	4	5	4	22	4.40	0.55	มาก
70	4	5	4	5	5	23	4.60	0.55	มากที่สุด
71	4	5	5	5	4	23	4.60	0.55	มากที่สุด
72	4	5	5	5	5	24	4.80	0.45	มากที่สุด
73	4	5	5	5	5	24	4.80	0.45	มากที่สุด
74	4	5	4	5	5	23	4.60	0.55	มากที่สุด

ตาราง 22 แสดงผลการประเมินความเหมาะสม กิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทย
โดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 6 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4

ข้อที่	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ผลรวม	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ระดับความเหมาะสม
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5				
75	4	5	4	5	5	23	4.60	0.55	มากที่สุด
76	5	5	5	5	5	25	5.00	0.00	มากที่สุด
77	5	5	4	5	5	24	4.80	0.45	มากที่สุด
78	5	5	5	4	5	24	4.80	0.45	มากที่สุด
79	4	5	5	5	5	24	4.80	0.45	มากที่สุด
80	5	5	5	5	5	25	5.00	0.00	มากที่สุด
81	4	5	4	5	5	23	4.60	0.55	มากที่สุด
82	4	5	5	4	5	23	4.60	0.55	มากที่สุด
83	4	5	4	5	4	22	4.40	0.55	มาก
84	4	5	4	5	5	23	4.60	0.55	มากที่สุด
85	4	5	5	5	4	23	4.60	0.55	มากที่สุด
86	4	5	5	5	5	24	4.80	0.45	มากที่สุด
87	4	5	5	5	5	24	4.80	0.45	มากที่สุด
88	4	5	4	5	5	23	4.60	0.55	มากที่สุด

ตาราง 23 แสดงผลการประเมินความเหมาะสม กิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทย
โดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 6 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5

ข้อที่	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ผลรวม	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ระดับความเหมาะสม
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5				
89	4	5	4	5	5	23	4.60	0.55	มากที่สุด
90	5	5	5	5	5	25	5.00	0.00	มากที่สุด
91	5	5	4	5	5	24	4.80	0.45	มากที่สุด
92	5	5	5	4	5	24	4.80	0.45	มากที่สุด
93	4	5	5	5	5	24	4.80	0.45	มากที่สุด
94	5	5	5	5	5	25	5.00	0.00	มากที่สุด
95	4	5	4	5	5	23	4.60	0.55	มากที่สุด
96	4	5	5	4	5	23	4.60	0.55	มากที่สุด
97	4	5	4	5	4	22	4.40	0.55	มาก
98	4	5	4	5	5	23	4.60	0.55	มากที่สุด
99	4	5	5	5	4	23	4.60	0.55	มากที่สุด
100	4	5	5	5	5	24	4.80	0.45	มากที่สุด
101	4	5	5	5	5	24	4.80	0.45	มากที่สุด
102	4	5	4	5	5	23	4.60	0.55	มากที่สุด

ภาคผนวก ง เอกสารคู่มือการใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ สำหรับการจัดกิจกรรม
การอ่านจับใจความภาษาไทยโดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์
ร่วมกับแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

**คู่มือการใช้
บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์**

ท้าวเต้าน้อย

นิทานพื้นบ้านเรื่อง
"ตำนานป่อเกลือ"

เรื่องการอ่านจับใจความ
เรื่อง กวางเป็นไซ

รวมด้วยช่วยคิด

การเป็นไซ

แสดงความคิดเห็น

เวลาสถานที่

ภาษาและวัฒนธรรม

ประวัติความเป็นมา

ประกอบกิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทย
โดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์
ร่วมกับแผนผังความคิด
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ศิริพร ปิตุภูมิสวัสดิ์
หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยนเรศวร

คำนำ

การพัฒนากิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทย โดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ ร่วมกับแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ได้นำสื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ ที่มีคุณภาพ พัฒนาโดยกระทรวงศึกษาธิการ ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยนำมาจัดทำให้อยู่ในรูปแบบการใช้งานกับคอมพิวเตอร์แบบออนไลน์ โดยต้องมีโปรแกรมอ่านไฟล์ .SWF จึงจะสามารถเปิดใช้สื่อได้ ผู้วิจัยได้จัดทำเป็นคลิปวิดีโอเพื่อให้สะดวกในการศึกษาเรียนรู้จากโทรศัพท์ หรือเปิดผ่านเครือข่ายเว็บไซต์ยูทูป www.youtube.com อีกด้วย

ผู้วิจัยจึงได้จัดทำคู่มือการใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ จำนวน 15 เรื่อง เพื่อให้ผู้ที่สนใจ และนักเรียน ได้ศึกษาวิธีการใช้งาน เพื่อนำมาประกอบการเรียนรู้ที่ทันสมัย ส่งเสริมการเรียนรู้ผ่านการฟัง การดู และการอ่าน สร้างบรรยากาศ การเรียนรู้ที่หลากหลาย และกระตุ้นความสนใจ

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า คู่มือการใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ประกอบการพัฒนา กิจกรรมการอ่านจับใจความโดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแผนผังความคิด สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จะสามารถพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เกิดคุณค่า แก่วงการวิชาการสืบไป

ศิริพร ปิตุภูมิสวัสดิ์

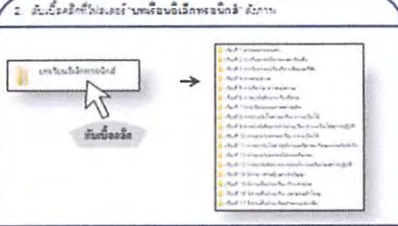

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
การเปิดบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้กับอุปกรณ์คอมพิวเตอร์.....	1
การเปิดคลิปวิดีโอผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เว็บไซต์ยูทูป.....	3
เครื่องมือในบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้กับอุปกรณ์คอมพิวเตอร์.....	5
วิธีการใช้แถบบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์.....	7
เนื้อหาในบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์.....	9
เรื่องที่ 1 ความหมายของคำ.....	10
เรื่องที่ 2 การวิเคราะห์นิทานและเรื่องสั้น.....	26
เรื่องที่ 3 การวิเคราะห์เรื่องที่อ่านที่ดูและที่ฟัง.....	39
เรื่องที่ 4 การสรุปความ.....	51
เรื่องที่ 5 การตีความ สรุปความ.....	59
เรื่องที่ 6 การหาข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน.....	74
เรื่องที่ 7 การเขียนแผนภาพความคิด.....	82
เรื่องที่ 8 การอ่านจับใจความเรื่อง กวางเป็นไข้.....	92
เรื่องที่ 9 การนำข้อคิดจากการอ่านเรื่อง กวางเป็นไข้สู่การปฏิบัติ.....	104
เรื่องที่ 10 การอ่านวิเคราะห์เรื่อง กวางเป็นไข้.....	109
เรื่องที่ 11 การอ่านจับใจความนิทานคติธรรมเรื่อง มดง่ามกับจ๊กจั่น.....	116
เรื่องที่ 12 การอ่านวิเคราะห์นิทานคติธรรม.....	123
เรื่องที่ 13 การนำข้อคิดจากการอ่านนิทานคติธรรมสู่การปฏิบัติ.....	130
เรื่องที่ 14 นิทานเรื่อง เศรษฐีเฒ่าเจ้าปัญญา.....	136
เรื่องที่ 15 นิทานพื้นบ้านเรื่อง ท้าวเต้าน้อย.....	148
อ้างอิง.....	157

คู่มือการใช้งานระบบอิเล็กทรอนิกส์ ปีระบอบการศึกษารายปีโรงเรียนสาธิต
โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์ฯ ปี ๒

1. การเปิดบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้กับอุปกรณ์คอมพิวเตอร์

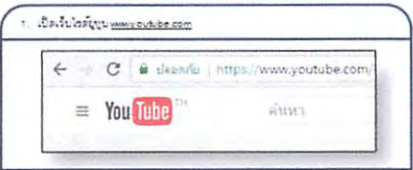

- นำแผ่น CD ใส่ลงในเครื่องคอมพิวเตอร์ แล้วคลิกที่ไอคอนของแผ่นซีดีดังภาพ
- คลิกเลือกที่ไอคอน "บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์" ดังภาพ
- คลิกเลือกที่ไอคอน "โรงเรียนอิเล็กทรอนิกส์" ดังภาพ
- คลิกเลือกที่ไอคอน "โรงเรียนอิเล็กทรอนิกส์" ดังภาพ

คู่มือการใช้งานระบบอิเล็กทรอนิกส์ ปีระบอบการศึกษารายปีโรงเรียนสาธิต
โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์ฯ ปี ๒

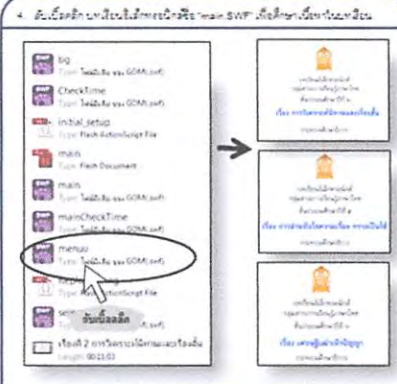
2. การเปิดดูคลิปวิดีโอผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เว็บไซต์ยูทูป

- เปิดเว็บไซต์ยูทูป www.youtube.com
- คลิกเลือกรายชื่อวิดีโออิเล็กทรอนิกส์ที่ปรากฏในหน้าเว็บไซต์ และคลิกไป

คู่มือการใช้งานระบบอิเล็กทรอนิกส์ ปีระบอบการศึกษารายปีโรงเรียนสาธิต
โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์ฯ ปี ๒

- คลิกเลือกที่ไอคอน "โรงเรียนอิเล็กทรอนิกส์" ดังภาพ
- คลิกเลือกที่ไอคอน "โรงเรียนอิเล็กทรอนิกส์" ดังภาพ
- คลิกเลือกที่ไอคอน "โรงเรียนอิเล็กทรอนิกส์" ดังภาพ
- คลิกเลือกที่ไอคอน "โรงเรียนอิเล็กทรอนิกส์" ดังภาพ

คู่มือการใช้งานระบบนิเทศฯ (ระบบบริหารจัดการงานด้านนิเทศฯ) (ฉบับปรับปรุง) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติมครั้งที่ ๑)

5

3. เครื่องมือในบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้กับอุปกรณ์คอมพิวเตอร์

1. ปุ่ม สวิตช์เปิด/ปิดระบบนิเทศฯ
2. ปุ่ม สวิตช์ไปยังฉากถัดไป
3. ปุ่ม สวิตช์ย้อนกลับไปยังฉากก่อนหน้า
4. ปุ่ม สวิตช์ไปยังฉากเริ่มต้น

คู่มือการใช้งานระบบนิเทศฯ (ระบบบริหารจัดการงานด้านนิเทศฯ) (ฉบับปรับปรุง) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติมครั้งที่ ๑)

6

5. ปุ่ม สวิตช์ปรับเสียง
6. ปุ่ม สวิตช์ปรับขนาดหน้าจอ
7. ปุ่ม สวิตช์ปิดหน้าต่าง

คู่มือการใช้งานระบบนิเทศฯ (ระบบบริหารจัดการงานด้านนิเทศฯ) (ฉบับปรับปรุง) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติมครั้งที่ ๑)

7

4. วิธีการใช้แถบบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์

1. ภาพการแสดงผลของแถบบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์
2. ภาพการแสดงผลของแถบบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ (ปุ่มแสดงเมนู)

คู่มือการใช้งานระบบนิเทศฯ (ระบบบริหารจัดการงานด้านนิเทศฯ) (ฉบับปรับปรุง) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติมครั้งที่ ๑)

8

3. ภาพและคำอธิบายการใช้งาน

- (ไปข้างหน้า) : สวิตช์เพื่อแสดงหน้าถัดไป
- (ถัดหน้า) : สวิตช์เพื่อแสดงหน้าถัดไป
- (ย้อนหลัง) : สวิตช์เพื่อแสดงหน้าก่อนหน้า
- (จุดประสงค์การเรียนรู้) : สวิตช์เพื่อแสดงรายละเอียดเกี่ยวกับจุดประสงค์การเรียนรู้
- (หน้าแรก) : สวิตช์เพื่อไปยังหน้าแรก
- (ปิดหน้าต่าง) : สวิตช์เพื่อปิดหน้าต่างปัจจุบัน
- (ปิดระบบนิเทศฯ) : สวิตช์เพื่อปิดระบบนิเทศฯ
- (แสดงหรือซ่อนข้อความ) : สวิตช์เพื่อแสดงหรือซ่อนข้อความ (แถบแสดงเวลา) : ใช้สำหรับแสดงเวลาการเรียน
- (ข้อสอบหรือแบบฝึกหัด) : สวิตช์เพื่อไปยังข้อสอบหรือแบบฝึกหัด
- (หน้าสุดท้าย) : สวิตช์เพื่อไปยังหน้าสุดท้าย
- (เปิด-ปิดเสียง) : สวิตช์เพื่อเปิดหรือปิดเสียง
- (ปิด) : สวิตช์เพื่อปิดหน้าต่างระบบนิเทศฯ

คู่มือการใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ : วัตถุประสงค์ของบทเรียนใช้ประกอบการสอน
โดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแบบฝึกหัด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

9

5. เนื้อหาในบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์

- 5.1 เรื่องที่ 1 ความหมายของคำ
- 5.2 เรื่องที่ 2 การวิเคราะห์นิทานและเรื่องสั้น
- 5.3 เรื่องที่ 3 การวิเคราะห์เรื่องสั้นที่ดูและฟัง
- 5.4 เรื่องที่ 4 การสรุปความ
- 5.5 เรื่องที่ 5 การตีความ สรุปความ
- 5.6 เรื่องที่ 6 การเข้าใจดีจากเรื่องสั้น
- 5.7 เรื่องที่ 7 การเขียนแผนภาพความคิด
- 5.8 เรื่องที่ 8 การอ่านจับใจความเรื่อง การแข่งขัน
- 5.9 เรื่องที่ 9 การนำข้อคิดจากการอ่านเรื่อง การแข่งขันไปสู่การปฏิบัติ
- 5.10 เรื่องที่ 10 การอ่านจับใจความเรื่อง การแข่งขัน
- 5.11 เรื่องที่ 11 การอ่านจับใจความนิทานอีสปเรื่อง เรื่อง สลัดกับเด็กอื่น
- 5.12 เรื่องที่ 12 การอ่านจับใจความนิทานอีสป
- 5.13 เรื่องที่ 13 การนำข้อคิดจากการอ่านนิทานอีสปเรื่อง ลูกาญฐิติ
- 5.14 เรื่องที่ 14 นิทานเรื่อง เศรษฐีเลิกไปนักบุญ
- 5.15 เรื่องที่ 15 นิทานเรื่อง นินานเรื่อง ปราชญ์น้อย
- 5.16 เรื่องที่ 16 นิทานเรื่อง นินานเรื่อง ปราชญ์น้อย
- 5.17 เรื่องที่ 17 นิทานเรื่อง นินานเรื่อง ปราชญ์น้อย

คู่มือการใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ : วัตถุประสงค์ของบทเรียนใช้ประกอบการสอน
โดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแบบฝึกหัด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

10

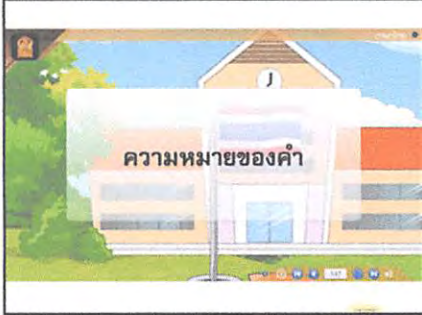
เรื่องที่ 1 ความหมายของคำ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
ศูนย์การเรียนรู้ภาษาไทย
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

เรื่อง ความหมายของคำ

กระทรวงศึกษาธิการ

ความหมายของคำ

คู่มือการใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ : วัตถุประสงค์ของบทเรียนใช้ประกอบการสอน
โดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแบบฝึกหัด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

11

เรื่องที่ 1 ความหมายของคำ (ต่อ)

การใช้คำที่ไม่ตรงตามความหมาย จะทำให้เกิดการ
เข้าใจผิดหรืออาจจะสื่อความหมายไม่ตรงกันก็ได้

คำที่เขียนเหมือนกัน ออกเสียงเหมือนกัน
แต่มีความหมายต่างกัน

คู่มือการใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ : วัตถุประสงค์ของบทเรียนใช้ประกอบการสอน
โดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแบบฝึกหัด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

12

เรื่องที่ 1 ความหมายของคำ (ต่อ)

คำที่เขียนเหมือนกัน ออกเสียงเหมือนกัน
แต่มีความหมายต่างกัน

ตัวอย่าง

ตาเดือนฉันว่าไม่ควรเอามือขี้ตา

ตา เป็นคำนาม หมายถึง ชายผู้ใหญ่

ตา เป็นคำนาม หมายถึง ตาขี้ที่ขี้

16

15

15

16

14

13

13

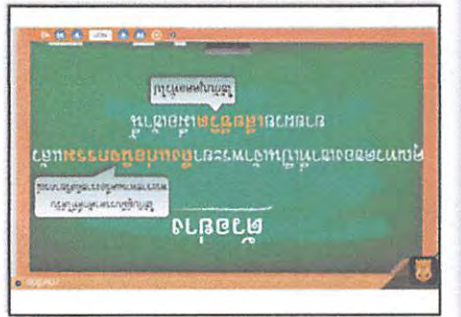
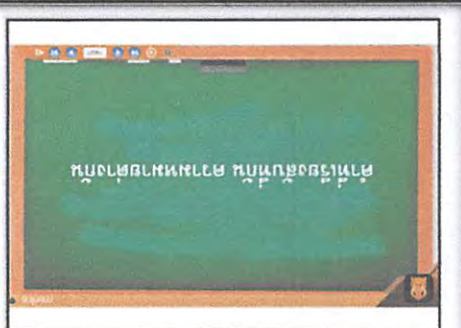
14

รูปที่ ๑๘๖ การเขียนคำขึ้นต้น

18

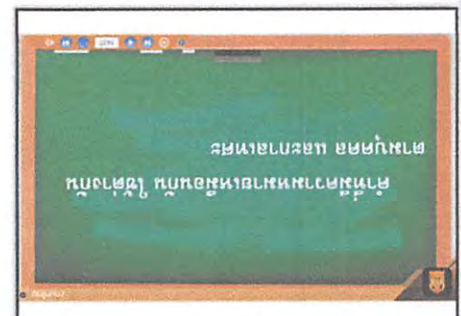
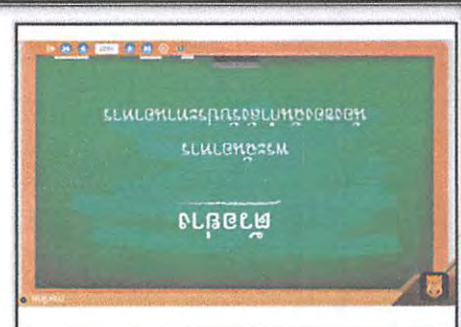
รูปที่ ๑๘๗ การเขียนคำขึ้นต้น

19

รูปที่ ๑๘๘ การเขียนคำขึ้นต้น

18

รูปที่ ๑๘๙ การเขียนคำขึ้นต้น

17

คู่มือการใช้งานระบบแจ้งเหตุฉุกเฉิน ผู้ใช้งานระบบแจ้งเหตุฉุกเฉินใช้โปรแกรมภาษาไทย โดยให้หน่วยงานแจ้งเหตุฉุกเฉินเป็นผู้ดำเนินการติดต่อ ฝ่ายปฏิบัติการแจ้งเหตุฉุกเฉิน

เรื่องที่ : ความหมายของคำ (ต่อ)

จงเลือกถูกเลือกผิด

- ถูก ผิด
- วันหนึ่งมีคนคนหนึ่งมาหา เราจึงไม่เปิดประตู เป็นคำที่จริงกับที่กัน ความหมายต่างกัน
- ชายคนหนึ่งมีเงินแล้วเขาก็ ใช้กับผู้หญิงแล้วก็ได้เงิน เพราะทานเครื่องสำอางค์
- พระผู้เอ่อาหาร ใช้กับพระสงฆ์
- คุณแม่อยู่กับผมแล้วมีเงินมากมาย คำว่า มัน แปลว่า ใช้ผิดคืออยู่ข้าง
- บวราชา คือการบวระ

ร่วมด้วยช่วยกันคิด

คู่มือการใช้งานระบบแจ้งเหตุฉุกเฉิน ผู้ใช้งานระบบแจ้งเหตุฉุกเฉินใช้โปรแกรมภาษาไทย โดยให้หน่วยงานแจ้งเหตุฉุกเฉินเป็นผู้ดำเนินการติดต่อ ฝ่ายปฏิบัติการแจ้งเหตุฉุกเฉิน

เรื่องที่ : ความหมายของคำ (ต่อ)

ทำไมเราจึงควรใช้คำให้ตรงตามความหมาย

ตัวอย่างคำตอบ

การใช้คำที่ไม่ตรงตามความหมายจะทำให้เกิด การเข้าใจผิดหรือจะสื่อความหมายไม่ตรงกัน

คู่มือการใช้งานระบบแจ้งเหตุฉุกเฉิน ผู้ใช้งานระบบแจ้งเหตุฉุกเฉินใช้โปรแกรมภาษาไทย โดยให้หน่วยงานแจ้งเหตุฉุกเฉินเป็นผู้ดำเนินการติดต่อ ฝ่ายปฏิบัติการแจ้งเหตุฉุกเฉิน

เรื่องที่ : ความหมายของคำ (ต่อ)

บายเดียว

ข้อไหนกันแน่

ข้อไหนกันแน่ จงเลือกคำตอบที่ถูกต้อง

"คนชอบแหกหม้อจนพันสรวงมาก" คำที่ขีดเส้นใต้มีความหมายว่าอย่างไร

- อีตนา
- พวง
- ฟังไม่ออกครึ่ง
- ขาว

คู่มือการใช้งานระบบแจ้งเหตุฉุกเฉิน ผู้ใช้งานระบบแจ้งเหตุฉุกเฉินใช้โปรแกรมภาษาไทย โดยให้หน่วยงานแจ้งเหตุฉุกเฉินเป็นผู้ดำเนินการติดต่อ ฝ่ายปฏิบัติการแจ้งเหตุฉุกเฉิน

เรื่องที่ : ความหมายของคำ (ต่อ)

ข้อไหนกันแน่ จงเลือกคำตอบที่ถูกต้อง

"ตามเดือนฉันว่าไม่ควรจะมีชื้อตา" คำที่ขีดเส้นใต้มีความหมายว่าอย่างไร

- ชื้อตาใหญ่
- ตาไม่
- ฟังของแม่
- หัวใจที่ใส่

การออกกำลังกายที่หลากหลาย

การออกกำลังกายที่หลากหลาย

28

การออกกำลังกายที่หลากหลาย

การออกกำลังกายที่หลากหลาย

27

การออกกำลังกายที่หลากหลาย

การออกกำลังกายที่หลากหลาย

26

การออกกำลังกายที่หลากหลาย

การออกกำลังกายที่หลากหลาย

25

33

คู่มือการเรียนรู้แบบมีโครงงานที่ 1: วัตถุประสงค์การเรียนรู้ด้านวิชาภาษาไทย
โดยคำนึงถึงระดับการเรียนรู้ตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของตัวชี้วัด 3

เรื่องที่ 2 การวิเคราะห์นิทานและเรื่องสั้น (20)

รายละเอียดของนิทานและเรื่องสั้นในใบไม้ไม่ยอมปล่อยให้ใครได้ จนกระทั่งคืนหนึ่ง ได้เกิดลมพัดพาเจ้าหนูน้อยเข้ามาไม่ได้ดี แล้วตัวเธอก็ลอยออกจาก พระราชวัง และปลิวมาลงตามถนนที่สี่แยกแล้วกลับมา นางนั้นก็เดินขึ้นมาไม่ไกลจาก นางผู้ถือไม้เท้าผู้ว่าราชการเมืองนั้นนางนางา จึงออกติดตามและจะจับก็บังเอิญว่ามีคนชก เธอหนีไปและสงสารนางสาวตัวคนเดียวและปีนมาทักว่า จนได้ใช้ช่วยกันจนพี่พระญาติ ได้ติดตามมา ช่างจะไป กลายเป็นพระเนรมิตที่นางนางาไปไม่ไว้ติดตามจนกระทั่ง นางนางาได้ใจได้อิงฐานว่า ชาตินี้ในชาตินี้จะตามตัวเธอจนกว่าจะได้อีกหนึ่งชาติให้เธอเป็น เป็นเจ้าชายนางงามไปบ้าง แต่นางก็ตั้งใจให้เธอตามจนได้ช่วยกันนางนางาและไปว่า จนกระทั่งหาย และเธอก็มาอยู่ใต้ที่รวมเด็กผู้เป็นพระราชโอรสได้รู้เรื่องราชโอรส

นางสาวนางงามที่ตัวคนเดียวตามมาได้ชื่อชื่อและนางว่า เธอจะได้เจอกับเจ้าชายนาง ก็นางนางาเลย ขอให้เป็นนางงามนางสาว นางนางาจึงไม่ยอมตาม นางนางาใจดีพอจะ ไปโดยนางนางาไปเสียอย่างนั้น ทว่านางก็ตั้งใจเพราะว่าทำเธอตามนางนางาใจดีพอ ได้ช่วยกันจนนางนางาไปไม่ได้โดยนางนางาไป ตั้งแต่ต้นจนกระทั่งนางนางาใจดีพอ ไม่มีใครตามตัวนางนางา

เรื่องนางสิบสอง

โครงเรื่อง

- พ่อแม่มีลูก ๑๒ คน หมาเลี้ยงไม่ไหว
- พ่อแม่มีลูกไปก็เลยไม่ไหวจึงว่าจะมีลูกสิบสองหรือจะตายก็แล้วแต่

34

คู่มือการเรียนรู้แบบมีโครงงานที่ 1: วัตถุประสงค์การเรียนรู้ด้านวิชาภาษาไทย
โดยคำนึงถึงระดับการเรียนรู้ตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของตัวชี้วัด 3

เรื่องที่ 2 การวิเคราะห์นิทานและเรื่องสั้น (20)

เรื่องนางสิบสอง

แนวทางการปฏิบัติในปัจจุบัน

- หาฐานะไม่มีหรือไม่พอจึงจะเลี้ยงลูก
- คู่สมรสควรมุ่งกันเลี้ยงหรือถึงในครอบครัว
- ทรัพย์สินควรถูกเก็บรักษาอย่างดีหรือ
- ผู้เลี้ยงลูกสุภาพๆ อาจเลี้ยงดูด้วยตนเอง
- มีเงินสงเคราะห์จึงดีต่อคนจน

เรื่องนางสิบสอง

สะท้อนสภาพในอดีต

- ไม่มีการคุมกำเนิด
- สุขภาพอนามัยยังไม่ดี
- เป็นความเชื่อที่นำไปสู่ความ
- เป็นวิธีการเลี้ยงลูก
- อาจเกิดคนตายต่อลูก

35

คู่มือการเรียนรู้แบบมีโครงงานที่ 1: วัตถุประสงค์การเรียนรู้ด้านวิชาภาษาไทย
โดยคำนึงถึงระดับการเรียนรู้ตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของตัวชี้วัด 3

เรื่องที่ 2 การวิเคราะห์นิทานและเรื่องสั้น (20)

การวิเคราะห์นิทาน

ตัวละคร

เหตุการณ์ที่ ๑

เหตุการณ์ที่ ๒

ข้อคิด

การวิเคราะห์เหตุการณ์ และข้อคิดจากเรื่อง

กำหนดแนวทางการวิเคราะห์เรื่อง

นำเสนอเป็นแนวทางการเขียนนิทาน

เรื่องใหม่ ใช้ตัวละครหรือเหตุการณ์

ที่แตกต่างจากเดิมก็ได้โดยยึดเดิม

หรือข้อคิดใหม่มาแต่งการ

กระด้างกับเต่า

ตัวละคร กระด้าง เต่า นางเงือก

เหตุการณ์ที่ ๑

- กระด้างเห็นเต่าในน้ำจึงหัวเราะเยาะเย้ย
- เต่าโกรธจึงท้ากระด้างแข่งวิ่ง
- กระด้างชนะเต่า

เหตุการณ์ที่ ๒

- เต่าและกระด้างหนีเต่าจนถึงหนองเป็นบึงขี้เป็ดกินการวิ่งเอง

36

คู่มือการเรียนรู้แบบมีโครงงานที่ 1: วัตถุประสงค์การเรียนรู้ด้านวิชาภาษาไทย
โดยคำนึงถึงระดับการเรียนรู้ตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของตัวชี้วัด 3

เรื่องที่ 2 การวิเคราะห์นิทานและเรื่องสั้น (20)

กระด้างกับเต่า

เหตุการณ์ที่ ๓

- เต่าและกระด้างวิ่งจากหนองขึ้นฝั่ง
- กระด้างหัวเราะเยาะเย้ยเต่า เต่าในหนองคอยตักน้ำขึ้นไป
- เต่าไปเป็นสนับทึบกระด้าง

ข้อคิด

- ความอวดดีทำให้เกิดผลเสีย

เต่ากับหอยทาก

ตัวละคร เต่า หอยทาก นางเงือก

เหตุการณ์ที่ ๑

- เต่าท้าหอยทากแข่งวิ่งจากหนองขึ้นฝั่ง
- หอยทากวิ่งเต่าท้าเต่าจนเต่าวิ่งวัน ๓ วัน
- เต่าหลง

เหตุการณ์ที่ ๒

- เต่าและหอยทากหนีถึงหนองเป็นบึงขี้เป็ดกินการวิ่ง

เต่ากับหอยทาก

เหตุการณ์ที่ ๓

- เต่าและหอยทากวิ่งจากหนองขึ้นฝั่ง
- เต่าวิ่งหอยทากไม่พัก ก็เห็นหนองขี้เป็ดที่ ๑ อยู่ข้างหน้า
- เต่าวิ่งหลงเข้าไปที่หนองขี้เป็ดที่ ๒ อยู่ข้างหลัง

ข้อคิด

- ผู้ที่สติปัญญาอ่อนแม้ปัญญาได้

คู่มือการใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ ผู้ประกอบกิจกรรมการเรียนรู้ของสถานศึกษา
โดยสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม สำนักส่งเสริมและพัฒนาระบบงานดิจิทัล ๕

37

เรื่องที่ ๒ การวิเคราะห์นิทานเรื่องสั้น (๑๖)

<p>กระด่ากับเต่า</p> <p>ตัวละคร กระด่า เต่า หม่าจิ้งจอก</p> <p>เหตุการณ์ที่ ๑</p> <ul style="list-style-type: none"> - กระด่าขึงที่หน้าเต่า - จิ้งจอกแกล้งกระด่า - เต่าโกรธจึงทำกระด่าวิ่งแข่ง - กระด่าขึงเต่าหนี <p>เหตุการณ์ที่ ๒</p> <ul style="list-style-type: none"> - เต่าและกระด่าขอให้ หม่าจิ้งจอกเป็นผู้ตัดสินการวิ่งแข่ง <p>เหตุการณ์ที่ ๓</p> <ul style="list-style-type: none"> - เต่าและกระด่าวิ่งจากจุดเริ่มต้น - กระด่าวิ่งห่างจากเต่ามากขึ้น - เต่าใจเฉยหยอเต่าจนหลับไป - เต่าไปถึงเส้นชัยก่อนกระด่า <p>ข้อคิด</p> <ul style="list-style-type: none"> - ความปรองดองทำให้เกิดผลเสีย 	<p>เต่ากับหอยทาก</p> <p>ตัวละคร เต่า หอยทาก หม่าจิ้งจอก</p> <p>เหตุการณ์ที่ ๑</p> <ul style="list-style-type: none"> - เต่ากับหอยทากเดินช้า - จิ้งจอกแกล้งวิ่งแข่ง - หอยทากรับคำท้าแข่ง - เต่าเริ่มวิ่ง ๓ วัน <p>เหตุการณ์ที่ ๒</p> <ul style="list-style-type: none"> - เต่าและหอยทากขอให้ หม่าจิ้งจอกเป็นผู้ตัดสินการวิ่งแข่ง <p>เหตุการณ์ที่ ๓</p> <ul style="list-style-type: none"> - เต่าและหอยทากวิ่งจากจุดเริ่มต้น - เต่านำหอยทากไปพักที่ กิ่วหิน - เต่านำหอยทากไปพักที่ กิ่วหิน - หอยทากตัวที่ ๑ อยู่ข้างหน้า - เต่าวิ่งแซงหน้าไปถึงเส้นชัย - หอยทากตัวที่ ๒ อยู่ข้างหลังแล้ว <p>ข้อคิด</p> <ul style="list-style-type: none"> - ผู้มีสติปัญญาจะแก้ปัญหาได้
---	--

คู่มือการใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ ผู้ประกอบกิจกรรมการเรียนรู้ของสถานศึกษา
โดยสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม สำนักส่งเสริมและพัฒนาระบบงานดิจิทัล ๕

38

เรื่องที่ ๒ การวิเคราะห์นิทานเรื่องสั้น (๑๖)

วัตถุประสงค์ จะเลือกดูภาพหรือสิ่งใด

ดู วิดี

- 1. นิทาน คือเรื่องเล่าที่สอดแทรกเป็นขบวนการอันพิสดารการคิดและจินตนาการ เรียบร้อยจนกลายเป็นนิทานไป
- 2. เรื่องสั้น คือเรื่องสั้นเล่าสาระสั้น มีขนาดความยาวพอเหมาะไม่ยาวจนหลาย
- 3. เรื่องสั้น ส่วนใหญ่มักใช้ตัวละครนำ ภาคขึ้นนั้นกล่าวถึงขบวนการมาแล้ว และ ๒ ภาคเป็นบทสรุปเป็นคำสั่งสั้น
- 4. เรื่องสั้นเป็นวรรณคดีที่ใคร่ใจเร้าชวนใจ มีตัวละครนำ บทขึ้นมีเฉพาะเหตุการณ์
- 5. การวิเคราะห์นิทานเรื่องสั้นควรพิจารณาองค์ประกอบดังนี้

คู่มือการใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ ผู้ประกอบกิจกรรมการเรียนรู้ของสถานศึกษา
โดยสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม สำนักส่งเสริมและพัฒนาระบบงานดิจิทัล ๕

39

เรื่องที่ ๓ การวิเคราะห์เรื่องที่ย่าน ที่ตุนและที่พึ่ง

บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

เรื่อง การวิเคราะห์เรื่องที่ย่าน ที่ตุนและที่พึ่ง

กระทรวงศึกษาธิการ

คู่มือการใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ ผู้ประกอบกิจกรรมการเรียนรู้ของสถานศึกษา
โดยสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม สำนักส่งเสริมและพัฒนาระบบงานดิจิทัล ๕

40

เรื่องที่ ๓ การวิเคราะห์เรื่องที่ย่าน ที่ตุนและที่พึ่ง (๑๖)

การวิเคราะห์

การขยายความรวมคิด เพื่อให้มีความละเอียดถี่ถ้วนต่อประโยคกล่าวอ้างที่นำไปคิดสืบค้น หรือสืบค้น เป็นการขยายต่อขยายตามความเข้าใจ ความพยายาม เพื่อให้เรื่องนั้นมีความถูกต้อง น่าเชื่อถือและมีความละเอียดถี่ถ้วนได้ความละเอียดถี่ถ้วน

หลักการวิเคราะห์

- พิจารณาว่าเรื่องนั้นใช้รูปแบบใด เช่น เป็นนิทาน เป็นเรื่องราว เป็นนิยาย เป็นบทละคร เป็นต้น บทความ
- แลว่าเนื้อเรื่องได้กล่าว ใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร เมื่อไร
- แลว่าตัวละครนำคือตัวละคร เนื้อหาประกอบด้วยเรื่องอะไรบ้าง
- พิจารณาว่าใช้วิธีใดในการนำเสนอเรื่องอย่างไร

คู่มือการใช้งานระบบอิเล็กทรอนิกส์เพื่อระบบการศึกษาระดับประถมศึกษา
โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาปทุมธานี ๕

41

เรื่องที่ 3 การวิเคราะห์เรื่องที่น่าสนใจที่ดูและฟัง (๒๕)

หลักการวิเคราะห์

- ลำดับเหตุการณ์ สามารถดูได้ จากจุดเริ่มต้น หรือจากผลไปหาเหตุ หรือ สามารถดูการมีปฏิสัมพันธ์ของ ตัวละครที่มีผลมาไปหาตัวละครที่ต่อเนื่อง มีที่ไปที่มาไปหาไปมา จากทั่วไปสู่เฉพาะเจาะจง จากทั่วไปได้ทั่วไปไปหาเฉพาะ ส่วนที่ใหญ่ไปหาส่วนที่เล็ก จากส่วนรวมไปหาส่วนย่อย เป็นต้น

หลักการวิเคราะห์

- พิจารณาความดีของผู้คนและการดีให้ผู้อื่นทราบและแสดงความดีที่ตนอยู่ในเนืองนิตย์หรือความดีนั้น เมื่อสามารถทำความดีความ บารมีแล้ว แล้วจึงหวังผลตอบแทน อธิธรรมด้วยดี คำตอบก็ให้โดยที่ไม่หวังผลตอบแทน บารมี ความดีนั้นว่าคำคุณเป็นคำคุณที่ถูกต้องถูกต้อง จึงต้องใช้วิธีการตามหลักคำสอนที่ถูกต้อง

คู่มือการใช้งานระบบอิเล็กทรอนิกส์เพื่อระบบการศึกษาระดับประถมศึกษา
โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาปทุมธานี ๕

42

เรื่องที่ 3 การวิเคราะห์เรื่องที่น่าสนใจที่ดูและฟัง (๒๕)

การวิเคราะห์เรื่องที่อ่าน ที่ดูและฟัง สิ่งที่จะละเลยไม่ได้

การพิจารณาการใช้อรรถาธิบายหรือการวิเคราะห์ตามหลักวิธีคิด และประเภทของงานเขียนเรื่องใด

- เนื้อหาที่อ่านไม่ได้ควรใช้ภาษาที่เป็นแบบแผน
- ควรใช้สำนวนโวหารที่ประณีตสวยงามและเหมาะสม

การอ่านวิเคราะห์จึงต้องใช้เวลามาก และยังมีเวลาอย่างมากที่ใช้ในการวิเคราะห์ไม่ได้มากขึ้น การอ่านวิเคราะห์นี้ คือผู้รู้ที่ชำนาญและได้ระดมความคิดเกี่ยวกับเรื่องราว ที่อ่าน เพื่อจะได้เข้าใจโดยละเอียดและดีของผู้ที่สนใจ

การวิเคราะห์ที่อ่าน

- รูปเล่ม
- กวีโวหารประพันธ์
- เนื้อหาที่สนใจเรื่อง
- ส่วนเวลา

คู่มือการใช้งานระบบอิเล็กทรอนิกส์เพื่อระบบการศึกษาระดับประถมศึกษา
โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาปทุมธานี ๕

43

เรื่องที่ 3 การวิเคราะห์เรื่องที่น่าสนใจที่ดูและฟัง (๒๕)

กระบวนการวิเคราะห์

- การดูรูปเล่มของงานประพันธ์ว่าใช้รูปเล่มใด ง่ายเป็นนิทาน บทละคร หรือเรื่องสั้น บทหรือเรื่อง หรือบทพระราชนิพนธ์
- การอ่านเนื้อเรื่องออกเสียงว่า ใช้วิธีใดหรือทำอย่างไร ฟังดู อย่างไร เมื่อไร
- การถามคำถามตามเนื้อเรื่องไม่ละเลยข้อสงสัยที่สงสัยหรือไม่ หรือประกอบด้วยการไปถาม
- การพิจารณาให้ถึงว่าผู้เขียนให้กำลังใจตนเองอย่างไร

จงเรียงลำดับหลักการวิเคราะห์ให้ถูกต้อง

๑. _____
๒. _____
๓. _____
๔. _____
๕. _____
๖. _____

คู่มือการใช้งานระบบอิเล็กทรอนิกส์เพื่อระบบการศึกษาระดับประถมศึกษา
โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาปทุมธานี ๕

44

เรื่องที่ 3 การวิเคราะห์เรื่องที่น่าสนใจที่ดูและฟัง (๒๕)

จงเรียงลำดับหลักการวิเคราะห์ให้ถูกต้อง

๑.
๒.
๓.
๔.
๕.
๖.

จงเรียงลำดับหลักการวิเคราะห์ให้ถูกต้อง

๑.
๒.
๓.
๔.
๕.
๖.

การประเมินผล

- การประเมินผล
- การประเมินผล
- การประเมินผล
- การประเมินผล

48

การประเมินผล

การประเมินผล

- การประเมินผล
- การประเมินผล
- การประเมินผล
- การประเมินผล

47

การประเมินผล

การประเมินผล

- การประเมินผล
- การประเมินผล
- การประเมินผล
- การประเมินผล

46

การประเมินผล

การประเมินผล

- การประเมินผล
- การประเมินผล
- การประเมินผล
- การประเมินผล

45

49

คู่มือการใช้งานระบบนิเทศฯ (ฉบับที่ ๒) ปี ๒๕๖๓
 1. การใช้งานระบบนิเทศฯ (ฉบับที่ ๒) ปี ๒๕๖๓

เรื่องที่ 3 การวิเคราะห์เรื่องที่ยื่นข้อเท็จจริง (ต่อ)

ข้อใดคือ แนวทางในการวิเคราะห์เรื่องที่ยื่น ข้อ และที่พึง

- สอบถามรายละเอียดจากเรื่องที่ยื่น ข้อ ที่ยังไม่
- สามารถเชื่อมโยงหรือขยายเรื่องที่ยื่น ข้อ ที่ยังไม่
- คิดวิเคราะห์ว่าไม่เกี่ยวข้องหรืออาจมีที่อื่น ที่ยังไม่
- วิเคราะห์บทบาทของตัวละครในเรื่องที่ยื่น ข้อ ที่ยังไม่

"ภายใน ๓ ปี โรงเรียนของเราจะต้องสร้างอาคารใหม่เพิ่มขึ้นอีก ๓ หลัง" จากข้อความข้างต้น เป็นวิธีการใดในลักษณะใด

- ระบุ
- การหาเหตุผล
- ประเด็นการวินิจฉัย
- ที่มีความเกี่ยวข้องหรือไม่

50

คู่มือการใช้งานระบบนิเทศฯ (ฉบับที่ ๒) ปี ๒๕๖๓
 1. การใช้งานระบบนิเทศฯ (ฉบับที่ ๒) ปี ๒๕๖๓

เรื่องที่ 3 การวิเคราะห์เรื่องที่ยื่นข้อเท็จจริง (ต่อ)

"ฉันความดีประจำตัวของคนไม่ยอม กับความชั่วไม่มีใครอยากได้ฉัน" หากมีเพื่อนคนหนึ่งเพราะเพื่อนนี้ต่างที่หน้าหน้าหนักตัวมีคือ" ข้อความนี้กล่าวถึงเรื่องอะไรเป็นสำคัญ

- ความดี
- ความไม่ดี
- ความไม่ชอบ
- ทั้งความดีและความไม่ดี

"ฉันความดีประจำตัวของคนไม่ยอม กับความชั่วไม่มีใครอยากได้ฉัน" หากมีเพื่อนคนหนึ่งเพราะเพื่อนนี้ต่างที่หน้าหน้าหนักตัวมีคือ" ข้อความนี้กล่าวถึงเรื่องอะไรเป็นสำคัญ

- ความดี
- ความไม่ดี
- ความไม่ชอบ
- ทั้งความดีและความไม่ดี

51

คู่มือการใช้งานระบบนิเทศฯ (ฉบับที่ ๒) ปี ๒๕๖๓
 1. การใช้งานระบบนิเทศฯ (ฉบับที่ ๒) ปี ๒๕๖๓

เรื่องที่ 4 การสรุปความ

บทเรียนนี้จัดทำขึ้นเพื่อ
 1. การใช้งานระบบนิเทศฯ (ฉบับที่ ๒) ปี ๒๕๖๓
 1. การใช้งานระบบนิเทศฯ (ฉบับที่ ๒) ปี ๒๕๖๓

เรื่อง การสรุปความ
 กระทรวงศึกษาธิการ

เรื่อง การสรุปความ

52

คู่มือการใช้งานระบบนิเทศฯ (ฉบับที่ ๒) ปี ๒๕๖๓
 1. การใช้งานระบบนิเทศฯ (ฉบับที่ ๒) ปี ๒๕๖๓

เรื่องที่ 4 การสรุปความ (ต่อ)

การเขียนสรุปความหรือย่อความเรื่องที่ยื่นเรื่องอ่าน จะช่วยให้สามารถนำสาระสำคัญของเรื่องไปใช้ได้ โดยงดเว้นการคัดลอกหรือคัดลอกบางส่วนจากตัวผู้ หรือจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง วิธีการสำคัญที่สุดในการสรุปความหรือย่อความได้ตรงตามสาระสำคัญของเรื่อง

การตั้งคำถามเพื่อทำความเข้าใจเรื่องที่ยื่นเรื่องอ่าน ว่าผู้พูดหรือผู้เขียนต้องการให้ผู้อื่นรู้ในเรื่องใด มีใครเกี่ยวข้อง ผู้ที่เกี่ยวข้องทำอะไรบ้าง ทำอย่างไร และเกิดผลอย่างไร

การพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการบริหาร

การพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการบริหาร

95

การพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการบริหาร

การพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการบริหาร

95

การพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการบริหาร

การพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการบริหาร

94

การพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการบริหาร

การพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการบริหาร

93

คู่มือการใช้งานระบบนิเทศฯ ปีงบประมาณ ๒๕๖๓-๒๕๖๔

57

คู่มือการใช้งานระบบนิเทศฯ ปีงบประมาณ ๒๕๖๓-๒๕๖๔

เรื่องที่ 4 การสุปความ (ต่อ)

คู่มือการใช้งานระบบนิเทศฯ ปีงบประมาณ ๒๕๖๓-๒๕๖๔

58

คู่มือการใช้งานระบบนิเทศฯ ปีงบประมาณ ๒๕๖๓-๒๕๖๔

เรื่องที่ 4 การสุปความ (ต่อ)

คู่มือการใช้งานระบบนิเทศฯ ปีงบประมาณ ๒๕๖๓-๒๕๖๔

59

คู่มือการใช้งานระบบนิเทศฯ ปีงบประมาณ ๒๕๖๓-๒๕๖๔

เรื่องที่ 5 การติดตาม สุปความ

บทเรียนนี้จัดทำขึ้นโดย

ศูนย์บริการและพัฒนาระบบนิเทศฯ

ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อ

เรื่อง การติดตาม สุปความ

การประเมินผล

คู่มือการใช้งานระบบนิเทศฯ ปีงบประมาณ ๒๕๖๓-๒๕๖๔

60

คู่มือการใช้งานระบบนิเทศฯ ปีงบประมาณ ๒๕๖๓-๒๕๖๔

เรื่องที่ 5 การติดตาม สุปความ (ต่อ)

นี่คือบ้านของฉัน

นี่คือบ้านของคุณ

64

นี่คือบ้านของคุณ

นี่คือบ้านของฉัน

63

นี่คือบ้านของคุณ

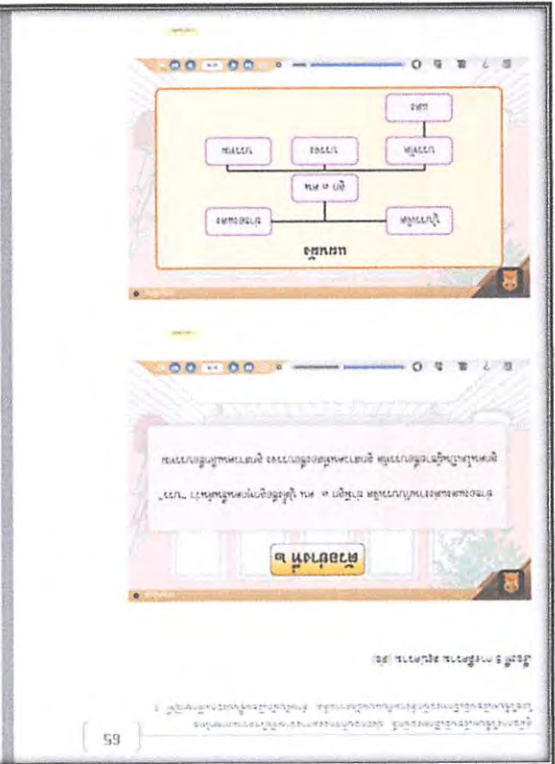
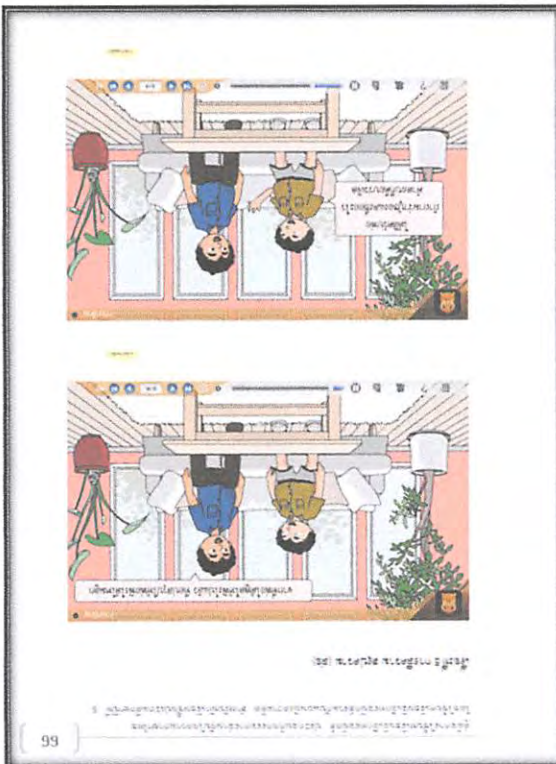
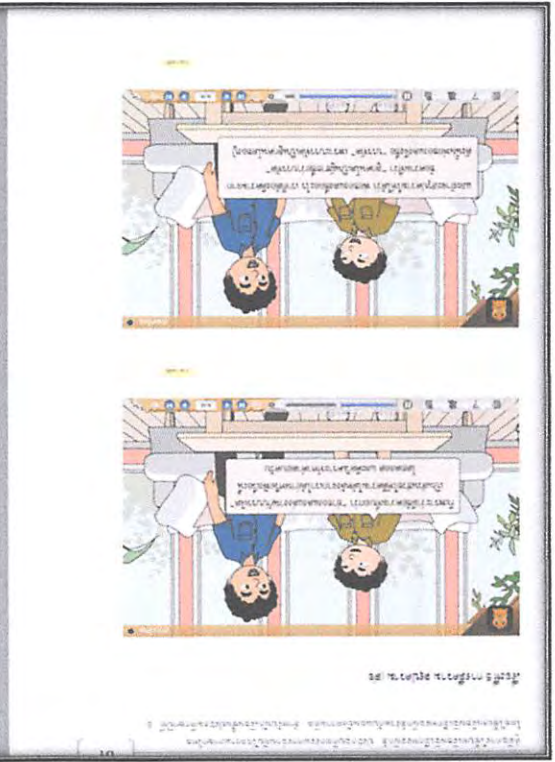
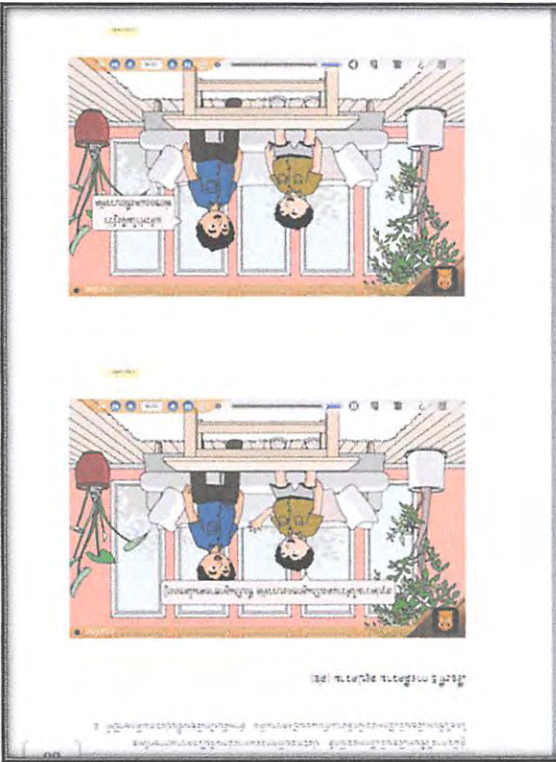
นี่คือบ้านของฉัน

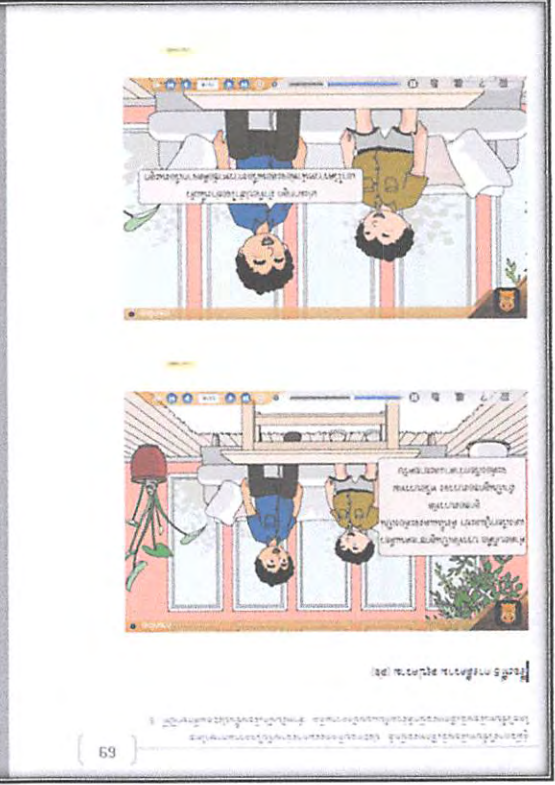
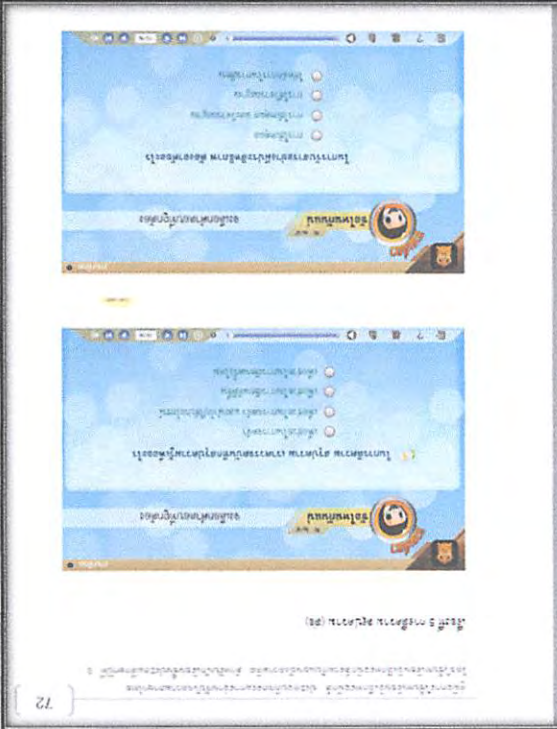
62

นี่คือบ้านของคุณ

นี่คือบ้านของฉัน

61

คู่มือการใช้งานระบบอิเล็กทรอนิกส์ สำหรับนักเรียนและบุคลากรโรงเรียนเทศบาล
โดยใช้ระบบอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับระบบคอมพิวเตอร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

73

เรื่องที่ 5 การสืบค้น อุปกรณ์ (ต่อ)

เรื่องเกี่ยวกับสิ่ง ๆ ไป ด้วยเนื้อหาที่ถูกต้องและน่าสนใจ ประกอบไปด้วยภาพและ
วิดีโอที่ประกอบ เนื้อหาที่ถูกต้องและน่าสนใจ ซึ่งไม่เพียงแต่ช่วยเสริมการเรียนรู้
ที่ไม่ได้สัมผัสกับสิ่งของจริง ซึ่งสามารถสืบค้นกับส่วนประกอบต่าง ๆ ได้

- 1. เครื่องคิดเลข
- 2. พู่กัน
- 3. ดินสอ
- 4. สี
- 5. ไม้บรรทัด
- 6. ดินสอสี
- 7. ดินสอเขียนเส้น

ผลการสืบค้นเรื่องเครื่องคิดเลข

- 1. เครื่องคิดเลข
- 2. พู่กัน
- 3. ดินสอ
- 4. สี
- 5. ไม้บรรทัด
- 6. ดินสอสี
- 7. ดินสอเขียนเส้น

คู่มือการใช้งานระบบอิเล็กทรอนิกส์ สำหรับนักเรียนและบุคลากรโรงเรียนเทศบาล
โดยใช้ระบบอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับระบบคอมพิวเตอร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

74

เรื่องที่ 6 การหาข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน

บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์
การหาข้อคิดจากเรื่อง
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕
เรื่อง การหาข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน
กระทรวงศึกษาธิการ

การหาข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน

คู่มือการใช้งานระบบอิเล็กทรอนิกส์ สำหรับนักเรียนและบุคลากรโรงเรียนเทศบาล
โดยใช้ระบบอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับระบบคอมพิวเตอร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

75

เรื่องที่ 6 การหาข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน (ต่อ)

การหาข้อคิดจากเรื่องที่อ่านนั้น จะช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องที่อ่านได้ดียิ่งขึ้น
และเข้าใจความหมายของเรื่องที่อ่านได้ดียิ่งขึ้น

ไม่ลังเลใจ เมื่อเจอข้อคิดที่ดีงาม ซึ่งมีคุณประโยชน์แก่ผู้อื่น เพราะการคิด
การทำดีไปช่วยผู้อื่นในยามที่เขาลำบากได้

คู่มือการใช้งานระบบอิเล็กทรอนิกส์ สำหรับนักเรียนและบุคลากรโรงเรียนเทศบาล
โดยใช้ระบบอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับระบบคอมพิวเตอร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

76

เรื่องที่ 6 การหาข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน (ต่อ)

การหาข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน

1. มีความเข้าใจความหมายของคำและประโยค
2. ตั้งใจอ่านและทำความเข้าใจถึงใจความ
3. ใช้การวิเคราะห์คำ ความหมายของคำ และข้อความ
4. จับใจความสำคัญและข้อคิดที่เจอ
5. ประเมินเหตุการณ์ โดยสามารถใช้ในการเขียน แผนภาพความคิด หรือแผนภาพโครงเรื่องมา สืบค้นความหมายได้

เรื่องลำดับการหาข้อคิดที่ถูกต้อง

ตัวเลือก

- 1. เครื่องคิดเลข
- 2. พู่กัน
- 3. ดินสอ
- 4. สี
- 5. ไม้บรรทัด
- 6. ดินสอสี
- 7. ดินสอเขียนเส้น

08

79

78

77

คู่มือการใช้งานระบบนิเทศฯ (ฉบับปรับปรุง) ปี ๒๕๖๓

81

คู่มือการใช้งานระบบนิเทศฯ (ฉบับปรับปรุง) ปี ๒๕๖๓

เรื่องที่ ๖ การทำเรื่องขออนุมัติ (๒๕)

คู่มือการใช้งานระบบนิเทศฯ (ฉบับปรับปรุง) ปี ๒๕๖๓

82

เรื่องที่ ๗ การเขียนแผนภาพความคิด

บทเรียนนี้จัดทำขึ้นโดย
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
ที่โรงเรียนสาธิตฯ ปีที่ ๖

เรื่อง การเขียนแผนภาพความคิด

กระทรวงศึกษาธิการ

คู่มือการใช้งานระบบนิเทศฯ (ฉบับปรับปรุง) ปี ๒๕๖๓

83

เรื่องที่ ๗ การเขียนแผนภาพความคิด (๒๖)

คู่มือการใช้งานระบบนิเทศฯ (ฉบับปรับปรุง) ปี ๒๕๖๓

84

เรื่องที่ ๗ การเขียนแผนภาพความคิด (๒๗)

คู่มือการใช้งานระบบนิเทศฯ (ฉบับปรับปรุง) ปี ๒๕๖๓ - ๒๕๖๔

85

คู่มือการใช้งานระบบนิเทศฯ (ฉบับปรับปรุง) ปี ๒๕๖๓ - ๒๕๖๔

โมดูลใช้งานระบบนิเทศฯ (ฉบับปรับปรุง) ปี ๒๕๖๓ - ๒๕๖๔

เรื่องที่ 7 การเขียนแผนภาพความคิด (ต่อ)

ความสำคัญของแผนภาพความคิด

- เป็นเครื่องมือที่จะเชื่อมโยงความคิด
- เป็นการสื่อสารอย่างชัดเจนและสั้น
- การจดความหมาย
- การจัดการปัญหาได้อย่างเป็นระบบ

ความสำคัญของแผนภาพความคิด

- เป็นเครื่องมือที่จะเชื่อมโยงความคิด
- เป็นการสื่อสารอย่างชัดเจนและสั้น
- การจดความหมาย
- การจัดการปัญหาได้อย่างเป็นระบบ

คู่มือการใช้งานระบบนิเทศฯ (ฉบับปรับปรุง) ปี ๒๕๖๓ - ๒๕๖๔

86

คู่มือการใช้งานระบบนิเทศฯ (ฉบับปรับปรุง) ปี ๒๕๖๓ - ๒๕๖๔

โมดูลใช้งานระบบนิเทศฯ (ฉบับปรับปรุง) ปี ๒๕๖๓ - ๒๕๖๔

เรื่องที่ 7 การเขียนแผนภาพความคิด (ต่อ)

เพิ่มเติมคำตอบให้ตรงกับหัวข้อที่กำหนดให้

ขั้นตอนการเขียนแผนภาพความคิด	ความสำคัญของแผนภาพความคิด
เลือกคำศัพท์ในใจหรือภาษาเขียนที่สนใจ	เป็นการวิเคราะห์เชิงลึกของความคิด
เขียนคำศัพท์ในใจหรือภาษาเขียนที่สนใจลงในวงกลม	เป็นการสื่อสารที่ชัดเจนและสั้น
ใช้เส้นเชื่อมโยงคำศัพท์ในใจหรือภาษาเขียนที่สนใจกับคำศัพท์ที่เกี่ยวข้อง	การจดความหมาย
เขียนคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับคำศัพท์ในใจหรือภาษาเขียนที่สนใจ	การจัดการปัญหาได้อย่างเป็นระบบ
คำศัพท์ในใจหรือภาษาเขียนที่สนใจ	การคิดเชิงเชื่อมโยง

เพิ่มเติมคำตอบให้ตรงกับหัวข้อที่กำหนดให้

ขั้นตอนการเขียนแผนภาพความคิด	ความสำคัญของแผนภาพความคิด
เลือกคำศัพท์ในใจหรือภาษาเขียนที่สนใจ	เป็นการวิเคราะห์เชิงลึกของความคิด
เขียนคำศัพท์ในใจหรือภาษาเขียนที่สนใจลงในวงกลม	เป็นการสื่อสารที่ชัดเจนและสั้น
ใช้เส้นเชื่อมโยงคำศัพท์ในใจหรือภาษาเขียนที่สนใจกับคำศัพท์ที่เกี่ยวข้อง	การจดความหมาย
เขียนคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับคำศัพท์ในใจหรือภาษาเขียนที่สนใจ	การจัดการปัญหาได้อย่างเป็นระบบ
คำศัพท์ในใจหรือภาษาเขียนที่สนใจ	การคิดเชิงเชื่อมโยง

คู่มือการใช้งานระบบนิเทศฯ (ฉบับปรับปรุง) ปี ๒๕๖๓ - ๒๕๖๔

87

คู่มือการใช้งานระบบนิเทศฯ (ฉบับปรับปรุง) ปี ๒๕๖๓ - ๒๕๖๔

โมดูลใช้งานระบบนิเทศฯ (ฉบับปรับปรุง) ปี ๒๕๖๓ - ๒๕๖๔

เรื่องที่ 7 การเขียนแผนภาพความคิด (ต่อ)

ข้อเสนอแนะในการทำแผนภาพความคิด

- อยู่แยกต่างหากตัวอักษร อย่างเหมาะสม
- ไม่ควรใช้ตัวหนาหรือขีด
- เส้นเชื่อมโยงต้องสั้นๆ อยู่ชิดเส้นให้ขาดหรือเว้น
- ห้ามเชื่อมวงกลมที่คำหรือภาพ
- ห้ามเขียนคำ ภาพที่ซ้ำกัน
- ห้ามเขียนคำ ภาพที่ปนและไม่ได้เกี่ยวข้องกัน

ส่วนประกอบของแผนภาพความคิด

แก่นแกน คือ หัวข้อหลักหรือภาพที่หรือ ครมมีขนาดพอเหมาะไม่ใหญ่หรือเล็กจนเกินไป

กิ่งก้าน คือ ประเด็นสำคัญ ที่เป็นหัวข้อหรือหัวส่วนที่เชื่อมมาจากแก่นแกนหลัก

กิ่งย่อย คือ ความคิดต่อหัวส่วนที่แยกออกจากกิ่งก้าน

คู่มือการใช้งานระบบนิเทศฯ (ฉบับปรับปรุง) ปี ๒๕๖๓ - ๒๕๖๔

88

คู่มือการใช้งานระบบนิเทศฯ (ฉบับปรับปรุง) ปี ๒๕๖๓ - ๒๕๖๔

โมดูลใช้งานระบบนิเทศฯ (ฉบับปรับปรุง) ปี ๒๕๖๓ - ๒๕๖๔

เรื่องที่ 7 การเขียนแผนภาพความคิด (ต่อ)

ข้อเสนอแนะในการทำแผนภาพความคิด

- หัวข้อหลักควรมีขนาดพอเหมาะไม่ใหญ่ หรือเล็กเกินไป
- ห้ามเชื่อมวงกลม
- เส้นเชื่อมโยงกับแก่นแกนต้องไม่เชื่อมต่อกันจนขาด
- คำเชื่อมสั้นๆ ควรเป็นตัวเลข
- เส้นเชื่อมโยงควรมีความยาวสั้นกว่าเส้นคำหรือภาพ
- รูปที่อยู่ที่แกนและแขนงมาจากกิ่งก้านควรมีสีเดียวกันทั้งหมด

ข้อมูล

- ประเภท
  - คำศัพท์
    - คำศัพท์ในภาษาไทย
    - คำศัพท์ในภาษาอังกฤษ
  - คำอธิบาย
    - คำอธิบายสั้นๆ
    - คำอธิบายยาวๆ
- สาขา
  - สาขาวิชา
  - สาขาอาชีพ

รายละเอียดเพิ่มเติมเกี่ยวกับข้อมูล

คู่มือการใช้งานระบบนิเทศฯ (ฉบับปรับปรุง) ๘๙

คู่มือการใช้งานระบบนิเทศฯ (ฉบับปรับปรุง) ๘๙

เรื่องที่ ๗ การเขียนแผนภาพความคิด (๘๖)

คู่มือการใช้งานระบบนิเทศฯ (ฉบับปรับปรุง) ๙๐

คู่มือการใช้งานระบบนิเทศฯ (ฉบับปรับปรุง) ๙๐

เรื่องที่ ๗ การเขียนแผนภาพความคิด (๘๖)

คู่มือการใช้งานระบบนิเทศฯ (ฉบับปรับปรุง) ๙๑

คู่มือการใช้งานระบบนิเทศฯ (ฉบับปรับปรุง) ๙๑

เรื่องที่ ๗ การเขียนแผนภาพความคิด (๘๖)

คู่มือการใช้งานระบบนิเทศฯ (ฉบับปรับปรุง) ๙๒

คู่มือการใช้งานระบบนิเทศฯ (ฉบับปรับปรุง) ๙๒

เรื่องที่ ๘ การอ่านจับใจความ เรื่อง กวางเป็นไซ

คู่มือการใช้งานระบบนิเทศฯ (ฉบับปรับปรุง) | 93

คู่มือการใช้งานระบบนิเทศฯ (ฉบับปรับปรุง) | 93

เมื่อเข้าสู่หน้าจอระบบนิเทศฯ

การอ่านจับใจความสำคัญ

การอ่านจับใจความสำคัญคือการอ่านเพื่อหาใจความสำคัญของข้อความ โดยไม่ต้องอ่านทุกคำหรือทุกประโยค แต่จะอ่านเฉพาะคำหรือประโยคที่สำคัญเท่านั้น

ตัวอย่างการอ่านจับใจความสำคัญที่ถูกต้อง

การอ่านจับใจความสำคัญที่ถูกต้องคือการอ่านเพื่อหาใจความสำคัญของข้อความ โดยไม่ต้องอ่านทุกคำหรือทุกประโยค แต่จะอ่านเฉพาะคำหรือประโยคที่สำคัญเท่านั้น

คู่มือการใช้งานระบบนิเทศฯ (ฉบับปรับปรุง) | 94

คู่มือการใช้งานระบบนิเทศฯ (ฉบับปรับปรุง) | 94

เมื่อเข้าสู่หน้าจอระบบนิเทศฯ

ตัวอย่างการอ่านจับใจความสำคัญที่ถูกต้องบนต้นและตอนท้าย

การอ่านจับใจความสำคัญที่ถูกต้องคือการอ่านเพื่อหาใจความสำคัญของข้อความ โดยไม่ต้องอ่านทุกคำหรือทุกประโยค แต่จะอ่านเฉพาะคำหรือประโยคที่สำคัญเท่านั้น

ตัวอย่างการอ่านจับใจความสำคัญที่ถูกต้องบนต้น ตอนกลางและตอนท้าย

การอ่านจับใจความสำคัญที่ถูกต้องคือการอ่านเพื่อหาใจความสำคัญของข้อความ โดยไม่ต้องอ่านทุกคำหรือทุกประโยค แต่จะอ่านเฉพาะคำหรือประโยคที่สำคัญเท่านั้น

คู่มือการใช้งานระบบนิเทศฯ (ฉบับปรับปรุง) | 95

คู่มือการใช้งานระบบนิเทศฯ (ฉบับปรับปรุง) | 95

เมื่อเข้าสู่หน้าจอระบบนิเทศฯ

การสรุปเรื่อง

การสรุปเรื่อง เป็นการนำใจความสำคัญหรือใจความสำคัญของเรื่องมา กล่าวให้สั้นกระชับ ชัดเจนหรือเขียนเป็นประโยคสั้นๆ ที่ใจความสั้นกระชับ เป็นการสรุปใจความสำคัญของเรื่องให้เข้าใจในเนื้อเรื่องใน มีโครง พาดย่อ มีโทน เนื้อหา และการกระทำที่น่า เกิดผลอะไร ขึ้นบ้าง

การสรุปเรื่อง

หลักการของการอ่านเพื่อหาสาระของเรื่อง ว่าเรื่องราวมุ่งเน้นไปที่สาระสำคัญ มีเนื้อความว่าอย่างไร และอาจมีข้อคิด คติธรรม หรือคำสอนจากเรื่อง อันเป็นประโยชน์ต่อผู้อ่านในแง่ต่างๆ

คู่มือการใช้งานระบบนิเทศฯ (ฉบับปรับปรุง) | 96

คู่มือการใช้งานระบบนิเทศฯ (ฉบับปรับปรุง) | 96

เมื่อเข้าสู่หน้าจอระบบนิเทศฯ

การสรุปเรื่อง

- มีโครง พาดย่อ มีโทน
- เนื้อหาชัดเจน
- มีการกระทำที่น่า เกิดผลอะไร ขึ้นบ้าง
- มีการกระทำที่น่า เกิดผลอะไร ขึ้นบ้าง
- มีการกระทำที่น่า เกิดผลอะไร ขึ้นบ้าง

จุดเด่นค่าของข้อมูล

การสรุปใจความสำคัญ	การอ่านจับใจความสำคัญ
การสรุปใจความสำคัญ	การอ่านจับใจความสำคัญ
การสรุปใจความสำคัญ	การอ่านจับใจความสำคัญ
การสรุปใจความสำคัญ	การอ่านจับใจความสำคัญ
การสรุปใจความสำคัญ	การอ่านจับใจความสำคัญ

101

คู่มือการใช้งานระบบนิเทศฯ (ฉบับปรับปรุง) ปี ๒๕๖๒

เรื่องที่ ๘ การอ่านนิทานเรื่อง กวางเป็นใจ

เรื่องคำสอนที่ ๑

102

คู่มือการใช้งานระบบนิเทศฯ (ฉบับปรับปรุง) ปี ๒๕๖๒

เรื่องที่ ๘ การอ่านนิทานเรื่อง กวางเป็นใจ

เกิดอะไรขึ้นกับกวาง

- กวางอยากนอนพักผ่อน
- กวางป่วยเป็นไข้มา ๓ เดือน และอยากกินผลไม้ที่อร่อยกว่า
- กวางไปเป็นเพื่อนหรือชวนไปบอกพรากัน
- กวางเป็นสาเหตุของโรคภัยไข้เจ็บ

ใครเป็นต้นเหตุของเรื่องทั้งหมด

- กวาง
- โปงา
- นกเค้าแมว
- มด

103

คู่มือการใช้งานระบบนิเทศฯ (ฉบับปรับปรุง) ปี ๒๕๖๒

เรื่องที่ ๘ การอ่านนิทานเรื่อง กวางเป็นใจ

ทำไมนกเค้าแมวถึงต้องการได้วิญญู

- วิญญูที่กวางร้องขอร้องให้กิน
- โขงกวาง
- อากาศที่เย็นกว่า
- อากาศที่ร้อนและชื้นเกินไป

นกเค้าแมวได้พบเห็นอย่างไรจากเหตุการณ์ครั้งนี้

- ถูกพระภิกษุจับขังขังไว้
- ถูกไล่ออกจากป่า
- ไม่มีเพื่อนผู้คอยหาตัว
- ไม่มีเสียงร้องไปตลอดชีวิต

104

คู่มือการใช้งานระบบนิเทศฯ (ฉบับปรับปรุง) ปี ๒๕๖๒

เรื่องที่ ๙ การนำข้อคิดจากการอ่าน เรื่อง กวางเป็นใจสู่การปฏิบัติ

การนำข้อคิดจากการอ่าน เรื่อง กวางเป็นใจสู่การปฏิบัติ

เหตุการณ์ที่ ๑

กวางป่วยเป็นไข้มา ๓ เดือน และอยากกินผลไม้ที่อร่อยกว่า นกเค้าแมวเห็นความวิญญูจึงหาวิธีวิญญู

เหตุการณ์ที่ ๒

กวางออกไปในป่าของนกเค้าแมว ทำให้เกิดความเดือดร้อนจนเขาไปทั้งป่า ทำให้สัตว์ต่างๆ ได้รับความเดือดร้อนไปตามๆ กัน

105

ผู้เรียนใช้ใบประเมินนิทานฉบับนี้ เพื่อประเมินทักษะการอ่านนิทานจากภาพ โดย
โดยให้นักเรียนใช้ใบประเมินนี้ประเมินนิทานฉบับนี้ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

ครั้งที่ ๑ ภาระงานเรื่องจากภาพอ่าน เรื่อง กวางเป็นโฮ (๒๕)

เจ้าโหมและเจ้าวาทไปฟ้องพระอินทร์ จากนั้นพระอินทร์จึงส่งการวเรืองได้ว่า โดยพระอินทร์
ได้เรียกการวเรืองต่างไปเจ้าโหม และพระอินทร์ได้สรุปสาเหตุที่ทำให้เกิดเรื่องวเรืองขึ้นเพราะ
นกตัวนั้น จึงทำให้นกตัวนั้นได้ตกมาโฮ

สรุปเรื่อง กวางเป็นโฮ

เรื่อง กวางเป็นโฮ

เมื่อพระอินทร์ส่งการวเรือง... (text continues with a story summary)

106

ผู้เรียนใช้ใบประเมินนิทานฉบับนี้ เพื่อประเมินทักษะการอ่านนิทานจากภาพ โดย
โดยให้นักเรียนใช้ใบประเมินนี้ประเมินนิทานฉบับนี้ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

ครั้งที่ ๑ ภาระงานเรื่องจากภาพอ่าน เรื่อง กวางเป็นโฮ (๒๕)

ข้อคิดที่ได้จากเรื่อง กวางเป็นโฮ

เมื่อพระอินทร์ได้ส่งการวเรือง... (text continues with a story summary)

จงนำข้อคิดที่ได้จากเรื่อง กวางเป็นโฮ
มาเป็นแนวทางการปฏิบัติจริงในชีวิตประจำวัน

107

ผู้เรียนใช้ใบประเมินนิทานฉบับนี้ เพื่อประเมินทักษะการอ่านนิทานจากภาพ โดย
โดยให้นักเรียนใช้ใบประเมินนี้ประเมินนิทานฉบับนี้ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

ครั้งที่ ๑ ภาระงานเรื่องจากภาพอ่าน เรื่อง กวางเป็นโฮ (๒๕)

ข้อคิดที่ได้จากเรื่อง กวางเป็นโฮ

จงเลือกคำตอบที่ถูกต้อง

จากเรื่อง กวางเป็นโฮ กวางป่วยเป็นเวลาที่ยี่เดือน

สาเหตุที่กวางเรืองเสียงดังเพราะเหตุใด

108

ผู้เรียนใช้ใบประเมินนิทานฉบับนี้ เพื่อประเมินทักษะการอ่านนิทานจากภาพ โดย
โดยให้นักเรียนใช้ใบประเมินนี้ประเมินนิทานฉบับนี้ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

ครั้งที่ ๑ ภาระงานเรื่องจากภาพอ่าน เรื่อง กวางเป็นโฮ (๒๕)

ข้อคิดของเรื่องกวางเป็นโฮคืออะไร

ทำโน่นทำนั่นแล้วถึงหมุ่นหัวโหลบคิด

การบอกสิ่งอื่นจะส่งผลให้ผู้อื่นเป็นอย่างไร

คู่มือการใช้งานระบบนิเทศฯ ปี ๒๕๖๒ กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์
 โมดูลฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่อง การอ่านนิทานสำหรับเด็ก สําหรับนิเทศฯจังหวัดประถมศึกษาปีที่ ๕

109

เรื่องที่ 10 การอ่านวิเคราะห์ เรื่อง กวางเป็นไข้

บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์
 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
 ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

เรื่อง การอ่านวิเคราะห์ เรื่อง กวางเป็นไข้

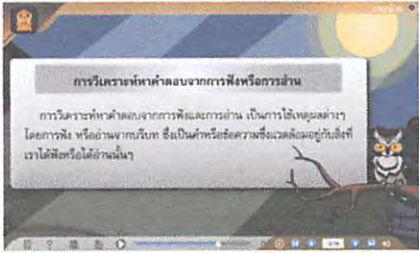
กระทรวงศึกษาธิการ

คู่มือการใช้งานระบบนิเทศฯ ปี ๒๕๖๒ กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์
 โมดูลฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่อง การอ่านนิทานสำหรับเด็ก สําหรับนิเทศฯจังหวัดประถมศึกษาปีที่ ๕

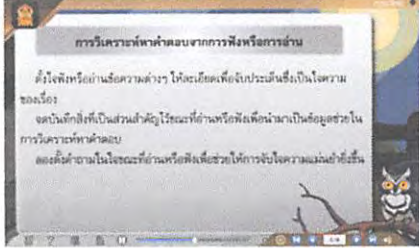
110

เรื่องที่ 10 การอ่านวิเคราะห์ เรื่อง กวางเป็นไข้ (๒๕)

การวิเคราะห์คำสอนจากการฟังหรือการอ่าน

การวิเคราะห์คำสอนจากการฟังและการอ่าน เป็นการได้ข้อมูลต่างๆ โดยการฟัง หรืออ่านจากบริบท ซึ่งเป็นคำหรือข้อความซึ่งสอดคล้องกับสิ่งที่เราได้ฟังหรือได้อ่านนั้น

การวิเคราะห์ท่าทีตามจากการฟังหรือการอ่าน

ตั้งใจฟังหรืออ่านข้อความต่างๆ ให้ละเอียดเพื่อจับประเด็นซึ่งเป็นใจความของเรื่อง จุดบดที่ก่อให้เกิดปัญหาต่างๆ ใ้ระมัดระวังเพื่อพัฒนาเป็นข้อบอช้ใช้ในการวิเคราะห์คำสอน ตลอดจนนำมาใช้ประเมินหรือเพื่อชี้ให้เห็นใจความแฝงที่ซ่อนอยู่

คู่มือการใช้งานระบบนิเทศฯ ปี ๒๕๖๒ กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์
 โมดูลฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่อง การอ่านนิทานสำหรับเด็ก สําหรับนิเทศฯจังหวัดประถมศึกษาปีที่ ๕

111

เรื่องที่ 10 การอ่านวิเคราะห์ เรื่อง กวางเป็นไข้ (๒๖)

เริ่มเรื่อง

กวางป่วยเป็นไข้มา ๓ เดือน และยากก็ไม่ได้มีผลเสีย

ผู้ให้เหตุผลทำให้สัตว์ต่างๆ ต้องเดือดร้อน

นาคำมวง

คู่มือการใช้งานระบบนิเทศฯ ปี ๒๕๖๒ กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์
 โมดูลฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่อง การอ่านนิทานสำหรับเด็ก สําหรับนิเทศฯจังหวัดประถมศึกษาปีที่ ๕

112

เรื่องที่ 10 การอ่านวิเคราะห์ เรื่อง กวางเป็นไข้ (๒๗)

ผู้ที่มีความเดือดร้อนทั้งหมด

พระอินทร์

ผลของการที่ความเดือดร้อนให้ผู้อื่น

นานแค่ไหนลูกของโทษโง่ไม่มีที่กบอยู่ และ ตามีสิทธิ์ลงโทษจนได้ร้อย หน้ตาโง่คนเศร้า

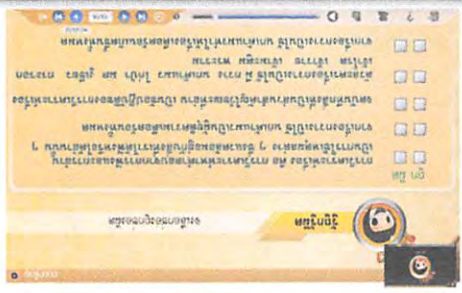
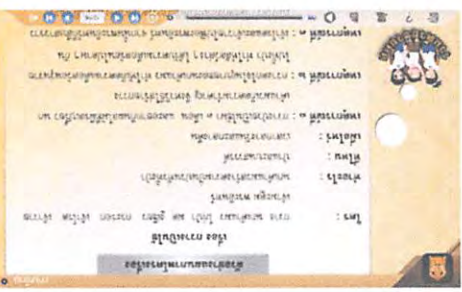
114

115

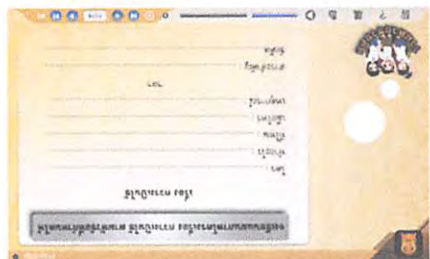
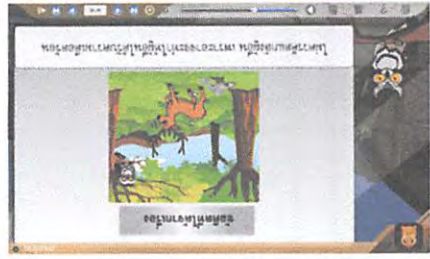
116

117

118

119

120

121

121

คู่มือการใช้งานระบบนิเทศฯ (ฉบับปรับปรุง) ปี ๒๕๖๓
 โสตทัศนศึกษา (ระบบนิเทศฯ) / คู่มือการใช้งานระบบนิเทศฯ (ฉบับปรับปรุง) ปี ๒๕๖๓

เรื่องที่ ๑๑ การอ่านนิทานเรื่อง "เรื่องเล่ากับจ๊กจั่น" (๒๕)

มดจ๊กจั่นพาพี่ชายกลับบ้านไป โสตทัศนศึกษาเรื่องเล่ากับจ๊กจั่น

ข้อคิดที่ได้จากการเรื่องเล่ากับจ๊กจั่น

ขณะที่พี่ชายกำลังทำงานก็มีโรคภัยไข้เจ็บมาเยือนได้จึงมาขอความช่วยเหลือจากพี่ชาย พี่ชายก็ยื่นมือมาช่วยเหลือพี่ชายไม่ทำงานหาทรัพย์สินมาไว้ เมื่อพี่ชายเงินได้จึงได้รับความลำบาก

จงสรุปใจความสำคัญที่ได้จากเรื่องเล่ากับจ๊กจั่น

122

คู่มือการใช้งานระบบนิเทศฯ (ฉบับปรับปรุง) ปี ๒๕๖๓
 โสตทัศนศึกษา (ระบบนิเทศฯ) / คู่มือการใช้งานระบบนิเทศฯ (ฉบับปรับปรุง) ปี ๒๕๖๓

เรื่องที่ ๑๑ การอ่านนิทานเรื่อง "เรื่องเล่ากับจ๊กจั่น" (๒๕)

ตัวอย่างข้อสรุปที่ได้จากเรื่องเล่ากับจ๊กจั่น

เมื่อพี่ชายทำงานก็มีโรคภัยไข้เจ็บมาเยือนได้จึงมาขอความช่วยเหลือจากพี่ชาย พี่ชายก็ยื่นมือมาช่วยเหลือพี่ชายไม่ทำงานหาทรัพย์สินมาไว้ เมื่อพี่ชายเงินได้จึงได้รับความลำบาก

จุดประสงค์

- ✓ ในช่วงท้ายของบทเรียนให้ถามคำถามเกี่ยวกับบทเรียนและเนื้อหา
- ✓ จ๊กจั่นมาช่วยพี่ชายของพี่ชายมาช่วย
- ✓ มดจ๊กจั่นมีลักษณะนิสัย ขยันขันแข็งขยันทำงาน
- ✓ จ๊กจั่นช่วยพี่ชายมาช่วยพี่ชายมาช่วย
- ✓ จ๊กจั่นมีนิสัยขยันขันแข็ง ขยันขันแข็งขยันทำงาน

123

คู่มือการใช้งานระบบนิเทศฯ (ฉบับปรับปรุง) ปี ๒๕๖๓
 โสตทัศนศึกษา (ระบบนิเทศฯ) / คู่มือการใช้งานระบบนิเทศฯ (ฉบับปรับปรุง) ปี ๒๕๖๓

เรื่องที่ 12 การอ่านนิทานเรื่อง "นิทานคติธรรม" (๒๕)

บทเรียนนิทานเรื่อง "นิทานคติธรรม"
 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
 ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕
เรื่อง การอ่านนิทานเรื่อง "นิทานคติธรรม"
 กระทรวงศึกษาธิการ

เรื่องเล่ากับจ๊กจั่นมีตัวละครที่ตัวใครบ้าง

124

คู่มือการใช้งานระบบนิเทศฯ (ฉบับปรับปรุง) ปี ๒๕๖๓
 โสตทัศนศึกษา (ระบบนิเทศฯ) / คู่มือการใช้งานระบบนิเทศฯ (ฉบับปรับปรุง) ปี ๒๕๖๓

เรื่องที่ 12 การอ่านนิทานเรื่อง "นิทานคติธรรม" (๒๕)

เรื่องเล่ากับจ๊กจั่นมีตัวละครที่ตัวใครบ้าง

เรื่องเล่ากับจ๊กจั่นมีตัวละคร ๒ ตัว คือ มดจ๊กจั่นและพี่ชาย

เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเมื่อใด

การหาอาหารของนกอินทรีคืออะไร?

การหาอาหารของนกอินทรีคือหนู

128

การหาอาหารของนกอินทรีคืออะไร?

การหาอาหารของนกอินทรีคือหนู

127

การหาอาหารของนกอินทรีคืออะไร?

การหาอาหารของนกอินทรีคือหนู

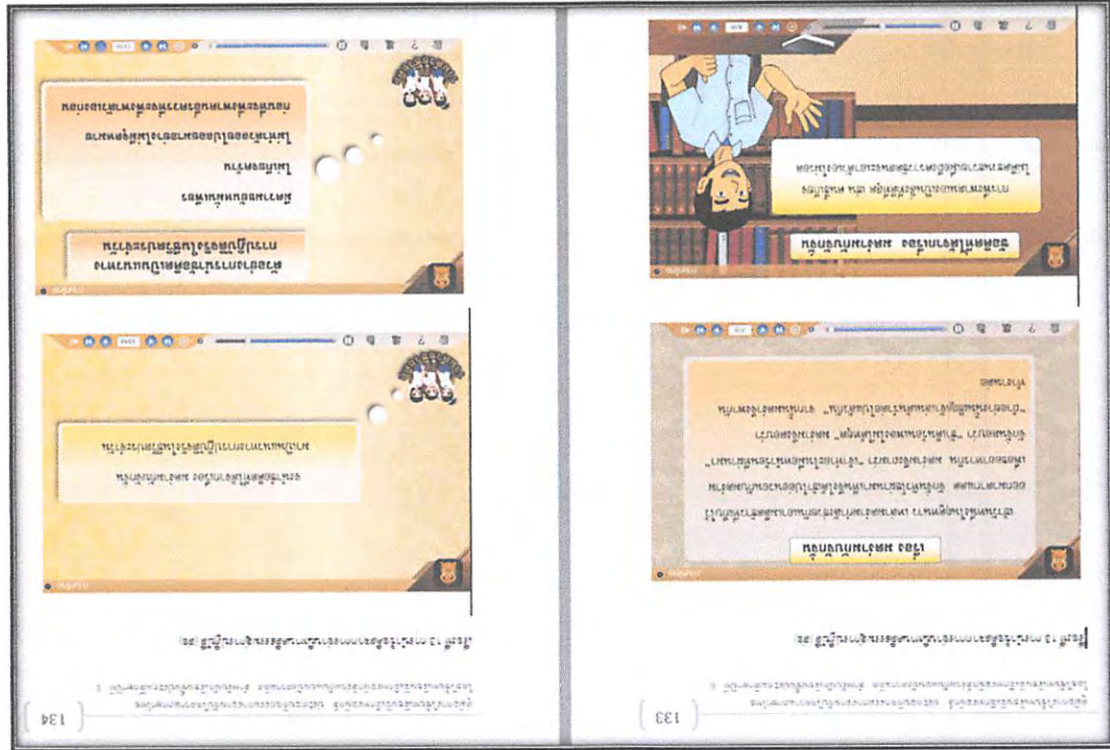
126

การหาอาหารของนกอินทรีคืออะไร?

การหาอาหารของนกอินทรีคือหนู

125

1. The first part of the document discusses the importance of maintaining accurate records of all transactions. It emphasizes that this is essential for the proper management of the organization's finances and for ensuring compliance with applicable laws and regulations.

2. The second part of the document provides a detailed overview of the current financial status of the organization. It includes a summary of the budget for the current year, a comparison of actual performance against the budget, and an analysis of the factors that have contributed to any variances.

3. The third part of the document outlines the proposed budget for the next year. It details the expected revenue, the planned expenses, and the anticipated surplus or deficit. It also discusses the strategies that will be implemented to ensure that the organization remains financially sound and competitive in the future.

4. The fourth part of the document discusses the organization's long-term financial goals and the strategies that will be used to achieve them. It includes a discussion of the organization's risk management policies and the steps that will be taken to mitigate any potential risks.

5. The fifth part of the document provides a summary of the key findings and recommendations of the financial review. It highlights the areas where the organization is performing well and the areas where improvement is needed. It also provides a clear and concise summary of the proposed budget and the strategies that will be used to implement it.

6. The sixth part of the document discusses the organization's commitment to transparency and accountability. It outlines the steps that will be taken to ensure that all financial information is disclosed in a timely and accurate manner. It also discusses the organization's policies on the use of funds and the steps that will be taken to ensure that all funds are used in a responsible and ethical manner.

7. The seventh part of the document provides a detailed overview of the organization's financial performance over the past year. It includes a breakdown of the organization's revenue and expenses by department and a comparison of the organization's performance against its peers in the industry.

8. The eighth part of the document discusses the organization's plans for the future. It outlines the organization's strategic goals and the steps that will be taken to achieve them. It also discusses the organization's commitment to innovation and the steps that will be taken to ensure that the organization remains at the forefront of its industry.

9. The ninth part of the document provides a summary of the key findings and recommendations of the financial review. It highlights the areas where the organization is performing well and the areas where improvement is needed. It also provides a clear and concise summary of the proposed budget and the strategies that will be used to implement it.

10. The tenth part of the document discusses the organization's commitment to transparency and accountability. It outlines the steps that will be taken to ensure that all financial information is disclosed in a timely and accurate manner. It also discusses the organization's policies on the use of funds and the steps that will be taken to ensure that all funds are used in a responsible and ethical manner.

11. The eleventh part of the document provides a detailed overview of the organization's financial performance over the past year. It includes a breakdown of the organization's revenue and expenses by department and a comparison of the organization's performance against its peers in the industry.

12. The twelfth part of the document discusses the organization's plans for the future. It outlines the organization's strategic goals and the steps that will be taken to achieve them. It also discusses the organization's commitment to innovation and the steps that will be taken to ensure that the organization remains at the forefront of its industry.

การประกวดของโรงเรียนที่ชนะเลิศได้รับรางวัลชนะเลิศ

MLK - 136

MLK - 136

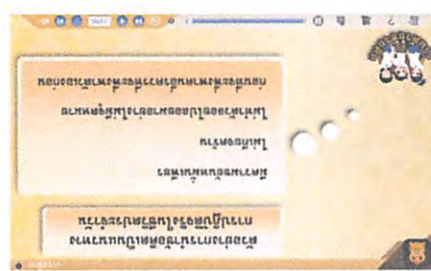
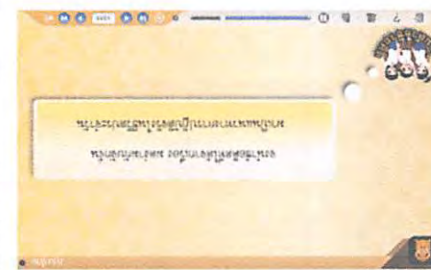
โรงเรียนสุรนารีวิทยา
เปิดบ้านสู่ชุมชน
 ๑. เปิดบ้านสู่ชุมชน
 ๒. เปิดบ้านสู่ชุมชน
 ๓. เปิดบ้านสู่ชุมชน

โรงเรียนสุรนารีวิทยา ๑๕ ปี

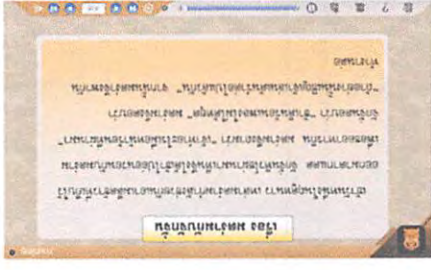
136

135

134

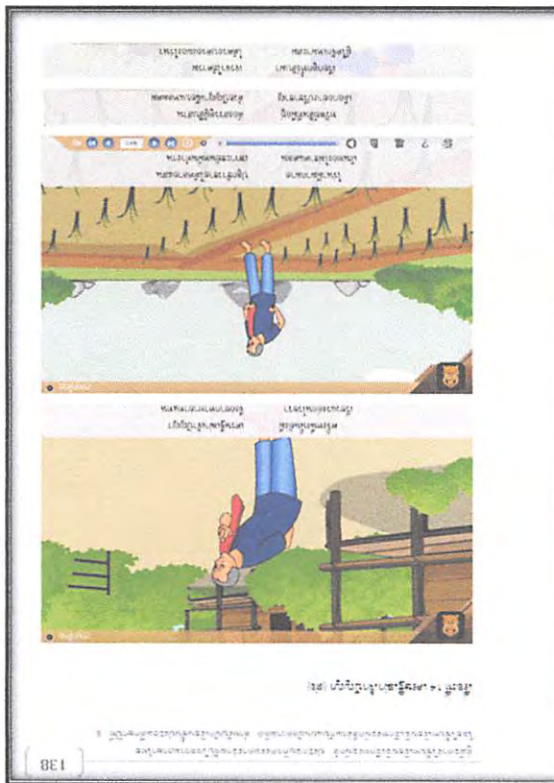
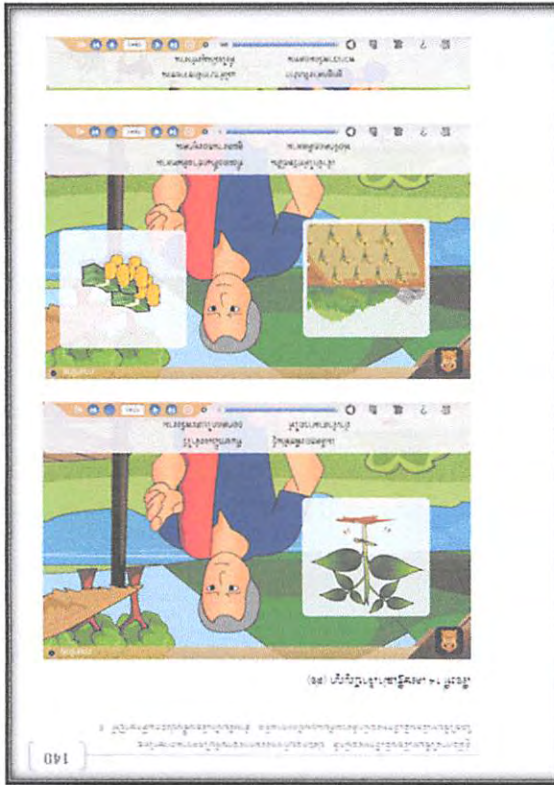
133

138

137

141

ສູນວັດຈາກໂຮມພັນດິກພວມມີຊີວິດສຸກທີ່ສຸດ ພໍລະກອນທີ່ຄວບຄຸມກະຊວງບັນດາໂຮມພັນດິກ ໄດ້ຮັບໂຮມພັນດິກພວມມີຊີວິດສຸກທີ່ສຸດໃນແຮມພັນດິກເມັດ ທີ່ເປັນໂຮມພັນດິກທີ່ສຸດຂອງພວກເຂົາ

ສີ່ຂວັນ 14 ແກງສູ້ເລກເຂົ້າປັບປຸງ (28)

ສູນວັດໄດ້
ເອກະຊົນ
ໄດ້ສູນວັດພາຍໃນ
ສູນວັດສູນວັດ

ສູນວັດໄດ້
ປຸງສິນໃຫ້
ເອກະຊົນ
ເອກະຊົນ
ເອກະຊົນ
ເອກະຊົນ

ເອກະຊົນ
ເອກະຊົນ
ເອກະຊົນ
ເອກະຊົນ

142

ສູນວັດຈາກໂຮມພັນດິກພວມມີຊີວິດສຸກທີ່ສຸດ ພໍລະກອນທີ່ຄວບຄຸມກະຊວງບັນດາໂຮມພັນດິກ ໄດ້ຮັບໂຮມພັນດິກພວມມີຊີວິດສຸກທີ່ສຸດໃນແຮມພັນດິກເມັດ ທີ່ເປັນໂຮມພັນດິກທີ່ສຸດຂອງພວກເຂົາ

ສີ່ຂວັນ 14 ແກງສູ້ເລກເຂົ້າປັບປຸງ (28)

ເອກະຊົນ
ໂຮມພັນດິກ
ເອກະຊົນ
ເອກະຊົນ

ເອກະຊົນ
ເອກະຊົນ
ເອກະຊົນ
ເອກະຊົນ

143

ສູນວັດຈາກໂຮມພັນດິກພວມມີຊີວິດສຸກທີ່ສຸດ ພໍລະກອນທີ່ຄວບຄຸມກະຊວງບັນດາໂຮມພັນດິກ ໄດ້ຮັບໂຮມພັນດິກພວມມີຊີວິດສຸກທີ່ສຸດໃນແຮມພັນດິກເມັດ ທີ່ເປັນໂຮມພັນດິກທີ່ສຸດຂອງພວກເຂົາ

ສີ່ຂວັນ 14 ແກງສູ້ເລກເຂົ້າປັບປຸງ (28)

ເອກະຊົນ
ເອກະຊົນ
ເອກະຊົນ
ເອກະຊົນ

ເອກະຊົນ
ເອກະຊົນ
ເອກະຊົນ
ເອກະຊົນ

144

ສູນວັດຈາກໂຮມພັນດິກພວມມີຊີວິດສຸກທີ່ສຸດ ພໍລະກອນທີ່ຄວບຄຸມກະຊວງບັນດາໂຮມພັນດິກ ໄດ້ຮັບໂຮມພັນດິກພວມມີຊີວິດສຸກທີ່ສຸດໃນແຮມພັນດິກເມັດ ທີ່ເປັນໂຮມພັນດິກທີ່ສຸດຂອງພວກເຂົາ

ສີ່ຂວັນ 14 ແກງສູ້ເລກເຂົ້າປັບປຸງ (28)

ເອກະຊົນ
ເອກະຊົນ
ເອກະຊົນ
ເອກະຊົນ

ເອກະຊົນ
ເອກະຊົນ
ເອກະຊົນ
ເອກະຊົນ

คู่มือการใช้งานระบบนิเทศเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของครูและโรงเรียน
โดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหาร สำนักงานนิเทศฯ จังหวัดมุกดาหาร ปี ๒๕๖๓

145

เรื่องที่ 14 เกรงใจเจ้าปัญญา (๑๕)

การที่นักเรียนรู้สึกเกรงใจเพื่อนสนิทที่คิดว่าจะทำตัวเป็นเจ้าปัญญา

จงเลือกถูกเลือกผิด

ถูก ผิด

- เกรงใจเจ้าปัญญาที่ชวน ๓๓ คน
- จะขอเวลาเจ้าปัญญาให้ดูการ์ตูนเพราะเกรงใจเพื่อน
- เมื่อจบกำหนดเวลาแล้วรีบส่งของกลับคืนไปบอกเพื่อน
- เกรงใจเจ้าปัญญาให้สอนวิธีกับลูกคนอื่นที่ไม่ได้มีสิทธิ์เรียนไม่ได้
- เมื่อเสร็จก็เกรงใจเพื่อนเอาไปส่งคืนลูกคนอื่นเกรงใจเพื่อนที่คิดว่าเพื่อนของตน

คู่มือการใช้งานระบบนิเทศเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของครูและโรงเรียน
โดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหาร สำนักงานนิเทศฯ จังหวัดมุกดาหาร ปี ๒๕๖๓

146

เรื่องที่ 14 เกรงใจเจ้าปัญญา (๑๕)

เพราะเหตุใดเมื่อมีพิธีที่เสนาบดีลูกถึง ๑๐ คน
จึงไม่ยกย่องและทำไม่เคารพพิธีเจ้าชายนั้น

เฉลย

เสนาบดีคิด เมื่อมีพิธีก็ไปดูตัวจึงไม่ยก
และยกย่องความซื่อสัตย์ในตัวลูกทุกคน
เพราะเป็นสิ่งที่คนทุกคนควรมี

จบแล้ว
ชื่อไหนกันแน่

คู่มือการใช้งานระบบนิเทศเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของครูและโรงเรียน
โดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหาร สำนักงานนิเทศฯ จังหวัดมุกดาหาร ปี ๒๕๖๓

147

เรื่องที่ 14 เกรงใจเจ้าปัญญา (๑๕)

ชื่อไหนกันแน่ จงเลือกคำตอบที่ถูกต้อง

เสนาบดีผู้เฒ่าเจ้าปัญญาที่ลูกทั้งหมดกิน

- ๓๓ คน ๑๐ คน
- ๑๑ คน ๑๒ คน

เมล็ดพันธุ์ที่เสนาบดีผู้เฒ่ามอบให้ลูกๆ ไปปลูกกันเป็นอย่างไร

- เมล็ดพันธุ์ที่แห้งผากสุ้ง เมล็ดพันธุ์ที่ดี
- เมล็ดพันธุ์ที่ตัวลูกเอ็ง เมล็ดพันธุ์ที่ไม่ดี

นิทานเรื่อง เกรงใจเจ้าปัญญา ให้ข้อคิดและคติธรรมในเรื่องใด

- ความซื่อสัตย์ ความซื่อสัตย์
- ความซื่อสัตย์ ความซื่อสัตย์

ลูกของเสนาบดีผู้เฒ่าคนใดที่ได้ครอบครองสมบัติเพราะมีคุณธรรมอะไร

- คนโต ความซื่อสัตย์ คนกลาง ความซื่อสัตย์
- คนเล็ก ความซื่อสัตย์ คนทำ ความซื่อสัตย์

เสนาบดีใช้วิธีการใดในการปลอบใจผู้อื่น เพื่อให้ลูกคนที่มีความซื่อสัตย์ชนะ

- ฉวยเมล็ดพันธุ์ที่ดีไปปลูก ให้อาหารเมล็ดพันธุ์ที่ซื่อสัตย์
- พยายามกินเมล็ดพันธุ์ที่ซื่อสัตย์ พยายามกินเมล็ดพันธุ์ที่ซื่อสัตย์

คู่มือการใช้งานระบบนิเทศเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของครูและโรงเรียน
โดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหาร สำนักงานนิเทศฯ จังหวัดมุกดาหาร ปี ๒๕๖๓

148

เรื่องที่ 15 นิทานพื้นบ้าน เรื่องท้าวเต้าน้อย

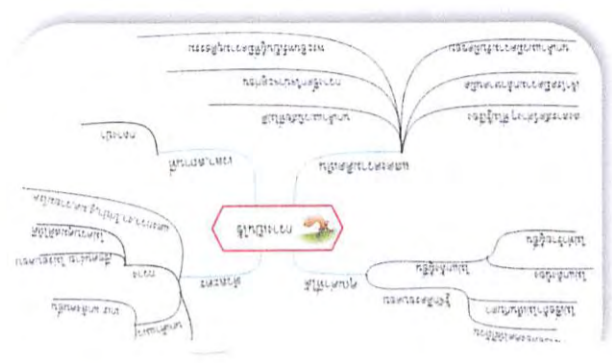

หญิงสาวคนหนึ่งมีอาชีพทำไหมและ วันหนึ่งเธอเห็นสามีได้ทิ้งเงินไปซื้อเมล็ดข้าว

เวลาไปทำสวนนางเอาตาได้ข้ามไปตัด

แต่ทั้งนางปลูกไว้รอบๆ ๓๓ คนในสวน นางจึงกินเมล็ดข้าว

ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารและจัดการ
 ๒๕๖๓-๒๕๖๔
 ๒๕๖๓-๒๕๖๔

175

Downloaded from the National Library of Thailand

175

156

Downloaded from the National Library of Thailand

156

155

Downloaded from the National Library of Thailand

155

158

Downloaded from the National Library of Thailand

158

159

Downloaded from the National Library of Thailand

159

1. The first part of the document is a list of names and addresses of the members of the committee.

2. The second part of the document is a list of names and addresses of the members of the committee.

3. The third part of the document is a list of names and addresses of the members of the committee.

4. The fourth part of the document is a list of names and addresses of the members of the committee.

5. The fifth part of the document is a list of names and addresses of the members of the committee.

6. The sixth part of the document is a list of names and addresses of the members of the committee.

7. The seventh part of the document is a list of names and addresses of the members of the committee.

8. The eighth part of the document is a list of names and addresses of the members of the committee.

9. The ninth part of the document is a list of names and addresses of the members of the committee.

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
คำชี้แจง.....	1
สาระและมาตรฐานการเรียนรู้รายวิชา.....	2
สาระสำคัญ.....	3
จุดประสงค์การเรียนรู้.....	3
กิจกรรมการเรียนรู้.....	4
เนื้อหา.....	5
สื่อการเรียนรู้.....	9
การวัดและประเมินผล.....	10
แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้.....	10
แผนการจัดการเรียนรู้.....	13

กิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ ร่วมกับแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พัฒนาขึ้นเพื่อใช้จัดการเรียนรู้ ให้นักเรียนได้ฝึกอ่านจับใจความนิทาน และนิทานพื้นบ้าน โดยมุ่งเน้นให้นักเรียนเกิดทักษะในอ่านจับใจความ และจัดระบบความรู้ที่ได้เพื่อส่งเสริมความจำด้วยการเขียนแผนผังความคิด มีขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 เตรียมก่อนการอ่าน (Pre reading)

ขั้นที่ 2 อ่านในใจ (While reading) เป็นขั้นที่มีการอ่านเนื้อเรื่องซ้ำๆ หลายครั้ง การอ่านแต่ละครั้งจะมีจุดประสงค์ต่างกัน ประกอบด้วย 1) อ่านสำรวจ (Survey) 2) ตั้งคำถาม (Question) 3) อ่านละเอียด (Read) 4) สรุปใจความสำคัญ (Summarize) 5) ตอบคำถาม (Test) 6) สะท้อนความคิด (Reflect)

ขั้นที่ 3 หลังอ่านในใจ (Post reading) เป็นขั้นที่ให้ผู้เรียนทบทวนและจัดระบบความรู้เพื่อพัฒนาความจำ ด้วยการเขียนแผนผังความคิดตามขั้นตอนการสร้างแผนผังความคิด 4 ขั้นตอน 1) ขั้นเตรียม 2) ขั้นศึกษาและวิเคราะห์ 3) ขั้นสร้างแผนผังความคิด และ 4) สรุปและประเมิน

ขั้นที่ 4 วัดผลและการประเมินผล (Access)

โดยนำสื่อประสม ในรูปแบบของบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ที่มีคุณภาพ พัฒนาโดยกระทรวงศึกษาธิการ ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เพื่อให้ครูนำไปใช้เป็นสื่อประกอบการเรียนการสอน ในลักษณะของบทเรียนออนไลน์ และสามารถใช้งานออฟไลน์ได้ โดยผู้วิจัยบันทึกวีดิโอคลิปการเปิดบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์จากอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ และเผยแพร่ผ่านเครือข่ายเว็บไซต์ www.youtube.com เพื่อให้นักเรียนได้ศึกษาเนื้อหาในบทเรียนอีกทางหนึ่ง เป็นสื่อเสริมเพื่อให้เกิดความเข้าใจในเนื้อหาได้ง่าย และทันสมัย ส่งเสริมความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียน

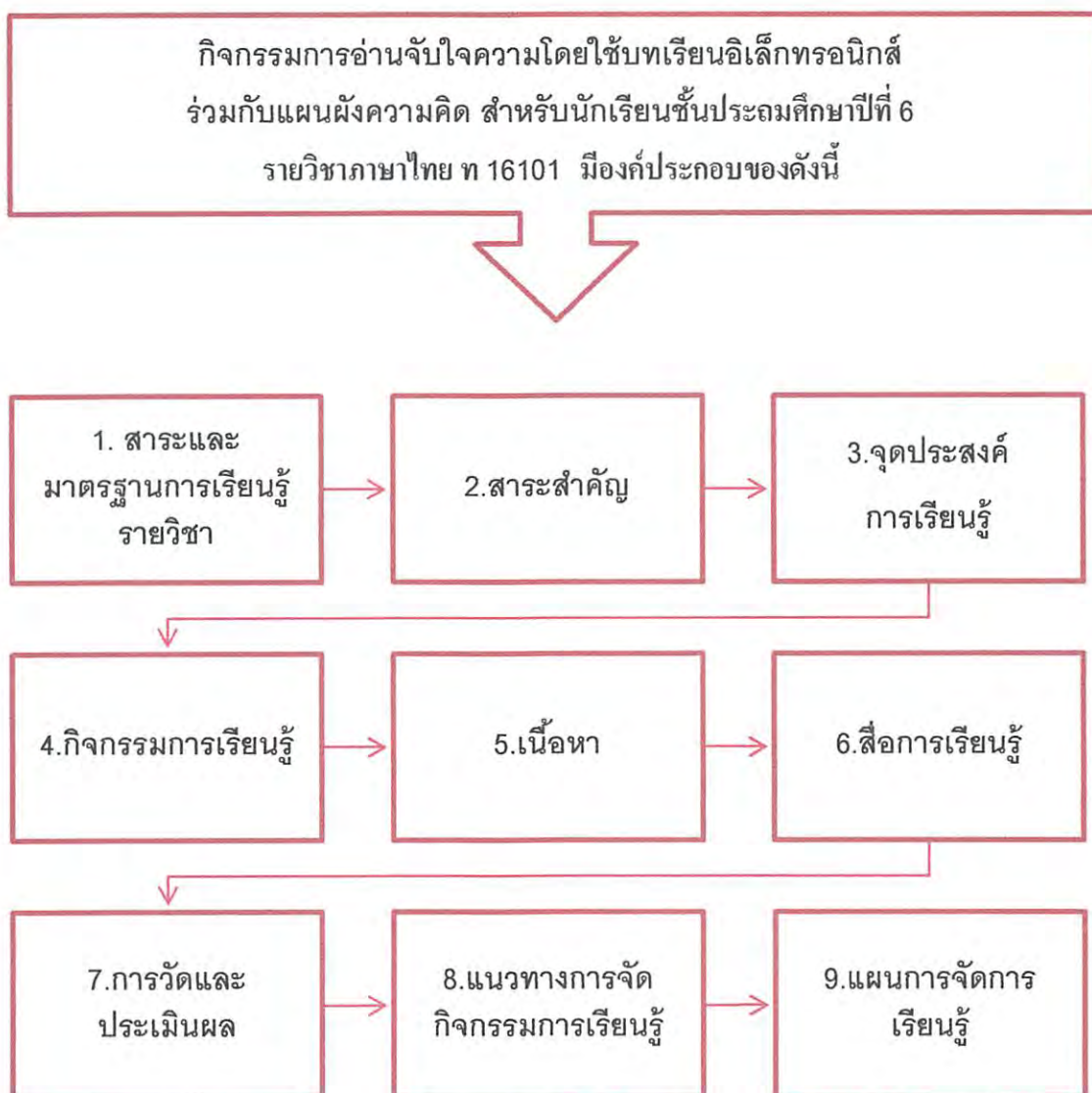
ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่ากิจกรรมการอ่านจับใจความโดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ ร่วมกับแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จะสามารถพัฒนาผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ เกิดคุณค่าแก่วงการวิชาการสืบไป

ศิริพร ปิตุภูมิสวัสดิ์

การใช้กิจกรรมการอ่านจับใจความโดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์
ร่วมกับแผนผังความคิด

1. สาระมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

สาระที่ 1 การอ่าน มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้ความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

ตัวชี้วัด ป.6/1 อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองได้ถูกต้อง

ตัวชี้วัด ป.6/2 อธิบายความหมายของคำประโยคและข้อความที่เป็นโวหาร

ตัวชี้วัด ป.6/3 อ่านเรื่องสั้นๆ อย่างหลากหลายโดยจับเวลาแล้วถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน

ตัวชี้วัด ป.6/5 อธิบายการนำความรู้และความคิดจากเรื่องที่อ่านไปตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต

สาระที่ 2 การเขียน มาตรฐาน ท 2.1 ใช้กระบวนการเขียนเขียนสื่อสารเขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่างๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่าง มีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด ป.6/3 เขียนแผนภาพโครงเรื่องและแผนภาพความคิดเพื่อใช้พัฒนางานเขียน

สาระที่ 3 การฟัง การดู และการพูด มาตรฐาน ท 3.1 สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ และพูดแสดงความรู้ความคิด และความรู้สึกในโอกาสต่างๆ อย่างมีวิจารณญาณและสร้างสรรค์

ตัวชี้วัด ป.6/6 มีมารยาทในการฟัง การดู และการพูด

สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม มาตรฐาน ท 5.1 เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดี และวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ตัวชี้วัด ป.6/1 แสดงความคิดเห็นจากวรรณคดี หรือวรรณกรรมที่อ่าน

ตัวชี้วัด ป.6/3 อธิบายคุณค่าของวรรณคดี และวรรณกรรมที่อ่านและนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

2. สาระสำคัญ

การอ่านจับใจความเป็นการมุ่งค้นหาสาระจุดมุ่งหมายสำคัญของเรื่อง โดยกระบวนการทำความเข้าใจความหมายของคำ กลุ่มคำ และประโยค ซึ่งมีทั้งส่วนที่เป็นใจความสำคัญและส่วนที่ขยายใจความสำคัญ เพื่อสรุปเกี่ยวกับ แนวคิดของเรื่อง ข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น และสามารถนำความรู้ที่ได้ไปพัฒนาการอ่าน และพัฒนาทางด้านความคิด

แผนผังความคิดเป็นการเขียนที่แสดงถึงเทคนิคการจัดระบบความรู้ ความคิด ความเข้าใจ เพื่อพัฒนาความจำ ซึ่งผ่านการประมวลความรู้ความคิดตามลำดับ ขั้นตอนและการเชื่อมโยงความรู้เดิม ด้วยการวิเคราะห์คำ ภาษา สัญลักษณ์ ระบบ ลำดับ ความเป็นเหตุผล ตรรกวิทยา และสังเคราะห์ ความคิดสร้างสรรค์ จินตนาการ ความงาม ศิลปะ จังหวะ โดยใช้ เส้น คำ ระยะห่าง จากจุดศูนย์กลาง สี เครื่องหมาย รูปทรงเรขาคณิตและภาพแสดงความหมาย

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนเข้าใจความหมายของคำและข้อความสำคัญในเรื่องที่อ่านได้
2. นักเรียนบอกประเด็นสำคัญของเรื่องที่อ่านได้
3. นักเรียนสรุปใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้
4. นักเรียนตีความเหตุการณ์ในเรื่องที่อ่านได้
5. นักเรียนสรุปข้อคิดจากเรื่องที่อ่านได้
6. นักเรียนนำข้อคิดจากนิทานไปประยุกต์ใช้ชีวิตจริงได้

4. กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 เตรียมก่อนการอ่าน (Pre reading) เป็นขั้นที่เตรียมความรู้ประสบการณ์เกี่ยวกับเรื่องที่จะอ่าน ให้ดูภาพในหนังสือแล้วสนทนาเกี่ยวกับภาพเพื่อเกิดความสนใจอยากอ่าน เรียนรู้คำศัพท์ คำที่อ่านยากเพื่อให้เข้าใจความหมายให้นักเรียนเกิดความเข้าใจในการอ่านและศึกษาบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์

ขั้นที่ 2 อ่านในใจ (While reading) เป็นขั้นที่เน้นการอ่านเนื้อเรื่องซ้ำๆ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการอ่านจับใจความสำคัญประกอบไปด้วยขั้นย่อยๆ ที่สอนเป็นระบบชัดเจนให้ได้เรียนรู้ไปที่ละขั้นตอน และศึกษาบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ ประกอบด้วย

2.1 อ่านสำรวจ (Survey) เป็นการอ่านเนื้อเรื่องผ่านๆ เพื่อให้รู้เรื่องราวคร่าวๆ ว่ามีใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร เมื่อไร แล้วบันทึกขณะอ่านหรือทำเครื่องหมายขีดเส้นใต้ คำสำคัญ เช่น คำศัพท์ คำที่อ่านยาก ประโยค ข้อความ ที่เป็นประเด็นสำคัญได้ การอ่านในขั้นตอนนี้เป็นการนำกลวิธีการอ่านที่ต้องกวาดสายตาอ่านอย่างรวดเร็ว เวลาไม่มากเกินไป

2.2 ตั้งคำถาม (Question) นำประเด็นสำคัญที่เก็บได้ในการอ่านสำรวจมาตั้งเป็นคำถามที่สัมพันธ์กับเรื่องที่อ่านว่าในประเด็นที่ผู้เขียนพูดถึงนั้นคือใคร พูดถึงเรื่องอะไร เหตุการณ์เกิดขึ้นที่ไหน เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นอย่างไร และเกิดเหตุการณ์ขึ้นที่ไหน โดยสร้างคำถามร่วมกัน และมีครูช่วยชี้แนะเพื่อให้การอ่านครั้งต่อไปเป็นไปอย่างมีจุดมุ่งหมาย

2.3 อ่านละเอียด (Read) อ่านเรื่องอย่างพิถีพิถันพิจารณาซ้ำอีกครั้งเพื่อหาคำตอบและกระตุ้นให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการอ่านเพราะมีคำถามที่เป็นแนวทางในการอ่านอยู่แล้ว พร้อมกับจดบันทึกประเด็นสำคัญที่พบเพิ่มเติมลงในที่ว่างริมเนื้อเรื่อง การอ่านขั้นนี้จะเป็นการอ่านเพื่อจับใจความและจับประเด็นสำคัญโดยแท้จริง

2.4 สรุปใจความสำคัญ (Summarize) นำประเด็นสำคัญที่ได้จากการตอบคำถามการบันทึกเพิ่มเติมมาสรุปโดยการเรียบเรียงจากประเด็นดังกล่าวสำนวนภาษาของตนเอง โดยครูจัดกรอบเนื้อหาที่จะสรุปให้ทีละย่อหน้าในใบงาน

2.5 ตอบคำถาม (Test) ตอบคำถามเกี่ยวกับเนื้อเรื่อง โดยเป็นคำถามที่วัดความเข้าใจในระดับตัวอักษร ดีความ และอ้างอิง เพื่อทบทวนความเข้าใจในการอ่านจับใจความอีกครั้ง

2.6 สะท้อนความคิด (Reflect) แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นสำคัญของเรื่อง ที่มีความเห็นสอดคล้องหรือไม่สอดคล้อง ข้อคิดที่ได้รับจากเรื่อง การนำมาประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันเพื่อแสดงว่านักเรียนมีความเข้าใจตามวัตถุประสงค์ของผู้เขียน

ขั้นที่ 3 หลังอ่านในใจ (Post reading) เป็นขั้นที่นักเรียนนำความรู้ที่ได้มาจดบันทึก จัดระบบความคิดด้วยการเขียนแผนผังความคิดเพื่อให้มีความคงทนในการจำ และศึกษาบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์

ขั้นที่ 4 วัดผลและการประเมินผล (Assess) สะท้อนผลการประเมินให้กับนักเรียนเพื่อนำผลไปปรับปรุงการเรียนในครั้งต่อไป

5. เนื้อหา

เรื่องที่ 1 หลักการอ่านและการจับใจความ

เรื่องที่ 2 การอ่านจับใจความนิทาน เรื่อง กวางเป็นไข้

เรื่องที่ 3 การอ่านจับใจความนิทานคติธรรม เรื่อง มดง่ามกับจ๊กจั่น

เรื่องที่ 4 การอ่านจับใจความนิทานบทร้อยกรอง เรื่อง เศรษฐีเฒ่าเจ้าปัญญา

เรื่องที่ 5 การอ่านจับใจความนิทานพื้นบ้าน เรื่อง ท้าวเต้าน้อย

นิทาน เรื่อง กวางเป็นไข้

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว มีกวางตัวหนึ่งป่วยเป็นไข้มานานได้ 3 เดือน เมื่อดีขึ้นก็อยากกินผลไม้รสเปรี้ยวเป็นอย่างมาก แต่เนื่องจากยังอิดโรยอยู่จึงไม่สามารถไปค้นหาหาผลไม้ได้ เจ้ากวางก็ได้แต่ร้องว่า "อยากกินส้ม อยากกินส้ม" เจ้ากวางร้องเช่นนี้อยู่เป็นประจำไม่แล้วไม่เลิก เจ้านกเค้าแมวซึ่งอยู่ใกล้เกิดรำคาญและโมโหจึงหาวิธีใส่ร้ายกวาง เมื่อคิดได้ดังนั้นก็วิ่งไปหาเจ้ากวางแล้วถามว่า "เจ้าร้องครวญครางอย่างนี้ทั้งวันทั้งคืน บอกว่าอยากกินของเปรี้ยว ก็ไม่ไปหากินเอา ได้แต่ร้องอยู่อย่างนี้แล้วจะอิมรี ถ้าอยากกินจริง ๆ ละก็ให้เลิกร้องเสีย ประเดี๋ยวข้าจะช่วยเจ้าเอง แต่เจ้ารออยู่ที่นั่นนะ ข้าจะบินไปหาของเปรี้ยวมาให้กิน เมื่อข้าหาส้มเจอก็จะร้องขึ้นแล้วให้เจ้าวิ่งไปหา" พอพูดจบแล้ว เจ้านกเค้าแมวก็รีบบินไป

สักครู่เจ้านกเค้าแมวก็ร้องขึ้นว่า “เก็บกอก เก็บกอก” นั่นก็คือเก็บมะกอกนั่นเอง ส่วนเจ้า กวางเมื่อได้ยินเช่นนั้น ก็วิ่งไปหานกเค้าแมว เมื่อนกเค้าแมวเห็นเจ้ากวางวิ่งมาหาก็เปลี่ยนเสียงร้อง ว่า “หอกซุก หอกปัก หอกซัด หอกแทง” ร้องเช่นนี้ 2-3 ครั้งเจ้ากวางเมื่อได้ยินเช่นนั้น จึงคิดว่าตนถูก นกเค้าแมวล่อมาติดกับให้คนเอาหอกปักหอกแทง เมื่อคิดได้ดังนั้น ก็วิ่งหนีอย่างไม่คิดชีวิต เจ้ากวางวิ่งหนีตายไปตามทาง จนถึงไร่แห่งหนึ่ง ไปสะดุดเอาเครือต้นแตงกวา แตงกวาเครือขาดตก ลงมากลิ้งทับต้นงา ต้นงาก็หล่นถูกตาไก่ป่า ไก่ป่ามองไม่เห็นก็ไปเหยี่ยวเอารังมดเข้า มดก็ปีนขึ้นไปกัด งูเขียว งูเขียวตกใจก็ไปเกี่ยวคอกกระรอก กระรอกตกใจก็ไปกัดขั้วมะตูม มะตูมก็หล่นใส่หัวเจ้าโรด เจ้าโรด กระเด็นไปถูกใส่เจ้าวาย เจ้าวายโกรธจับไข่ 3 ปีไม่หาย เมื่อคราวหายก็ลุกขึ้นมา สืบสาวราว เรื่องดูว่าเกิดอะไรขึ้นเจ้าโรด กับเจ้าวายไปฟ้องร้องเรื่องของเจ้ามะตูมต่อพระอินทร์ พระอินทร์ได้ เรียกเจ้ามะตูมไปเข้าเฝ้าเพื่อถามเอาความ เมื่อมะตูมถูกขู่มาก ๆ ว่า ตนเป็นคนก่อเรื่องทำให้เจ้า วายเป็นไข่ 3 ปีไม่หาย เจ้ามะตูมก็ปฏิเสธพร้อมทั้งอ้างว่า “เจ้ากระรอกเป็นคนกัดขั้วของข้าจึงทำให้ ข้าหล่นลงมา” จากนั้น เจ้ากระรอกก็ถูกเรียกมาสืบสวน ฝ่ายเจ้ากระรอกก็อ้างว่า “ก็เพราะไอ้งูเขียว ละซี ที่มาเกี่ยวคอกจนข้าตาเหลือก ตาแฉง จึงต้องไปกัดขั้วมะตูม” เมื่อรู้ว่าเป็นเช่นนั้น พระอินทร์ก็ เรียกเจ้างูเขียวมา เจ้างูเขียวก็รายงานคดีตามเรื่องราวว่า “ก็ เพราะเจ้ามดนะซิมากัดข้า ข้าก็เลยแสบ จนไม่รู้เนื้อรู้ตัว ข้าก็เลยกลิ้งเกลือกจะให้มดหลุดออก กลิ้งไปกลิ้งมาเลยไปเกี่ยวถูกคอเจ้ากระรอก เมื่อไรก็ไม่รู้ด้วยซ้ำ” ฝ่ายพระอินทร์ก็เรียกเจ้ามดมา เจ้ามดก็อ้างว่า “ก็เพราะว่าไก่เนะซิมาเหยี่ยวรังข้า” พระอินทร์ก็เรียกไก่มาถาม ไก่ก็อ้างว่า “เจ้านางะซิกระเด็นกระดอนมาใส่ตา”

พระอินทร์ก็สืบแบบนี้เป็นจนกระทั่งเรื่องไปถึงเจ้านกเค้าแมว พระอินทร์จึงนำนกเค้าแมวมา สืบสวน เมื่อถูกฟ้องร้องเรื่องราวที่เป็นมา เจ้านกเค้าแมวไม่มีที่จะกล่าวหาได้ จึงยอมรับความผิดว่า “ใช่แล้วละ ข้าเองเป็นคนใส่ร้ายเจ้ากวาง” จนกระทั่งเจ้าวายให้ช่วยกันตัดสินลงโทษเจ้านกเค้าแมว ว่าจะทำประการใดดีเมื่อเหตุการณ์เป็นเช่นนี้ ซึ่งเป็นเหตุการณ์ที่ร้ายแรง สร้างความกระทบกระเทือน ต่อเนื่องให้แก่ฝูงสัตว์ โทษของเจ้านกเค้าแมวจึงถือเป็นโทษขั้นหนัก ฉะนั้นการลงโทษจึงกำหนด 3 อย่างด้วยกัน ขั้นแรก เอาขม้นมาตำแล้วก็ไปพอกที่ตาทั้งสองข้างของนกเค้าแมว ขั้นที่สอง คือ บิดหัวนกเค้าแมวให้หมุนไปมาได้หนึ่งรอบ ขั้นที่สาม คือ บังคับให้นกเค้าแมวเอาร้องตามเสียง เก็บกอก เก็บกอก หอกซุก หอกปัก หอกซัด หอกแทง นั่นเป็นเสียงร้องประจำตัวตลอดไป

นับแต่ถูกทำโทษมา ตาของนกเค้าแมวก็ก่เหลื่อซังสองซ้าง จนกระทั่งทุกวันนี้ คอกก็หมุนได้รอบ แล้วก็ไม่มีเพื่อนฝูงอยากจะคบหาสมาคมด้วย ทำให้นกเค้าแมวมีสีหน้าโศกเศร้าอยู่ตลอดมาจนทุกวันนี้

เรื่องที่ 2 นิทานคติธรรม เรื่อง มดง่ามจับจ๊กจั่น

เช้าวันหนึ่งในฤดูหนาว เหล่ามดง่ามกำลังช่วยกันขนเมล็ดข้าวที่เก็บสะสมไว้ในรังตั้งแต่ช่วงฤดูร้อนออกมาผึ่งแดด จ๊กจั่นผอมโซตัวหนึ่งผ่านมาเห็น จึงเดินเข้ามาหาแล้วอ่อนวอนมดง่ามว่า “มดง่ามทั้งหลาย ข้าหายเมตตา ขอข้าวให้ข้ากินเป็นอาหาร พอรอดชีวิต อุทิศทำทาน โปรดจงสงสารข้าผู้หิวโซ” มดง่ามได้ฟังจึงกล่าวกับจ๊กจั่นว่าหน้าร้อนผ่านมา ข้าทำงานหนัก ไม่ได้ผอนผักเหนียวสักอึกไซ้ อาหารสำรอง เก็บไว้กองโต อย่าพูดเลยไร้ เจ้าทำอะไร จ๊กจั่นมองหน้า ตอบว่าข้าไ้ไร้ ร้องเพลงเพลินไป ไม่ได้หยุดเลย มดง่ามหัวเราะ ยิ้มเยาะเบรียบเปรย บ่นไปไ้เหยวย เจริญเล่นเต้นรำมดง่ามพูดจบก็พากันทำงานต่อไป โดยไม่สนใจจ๊กจั่นเจ้าส้าราญ

นิทานบทร้อยกรอง เรื่อง เศรษฐีเฒ่าเจ้าปัญญา

ครั้งหนึ่งนั้นยังมี	เศรษฐีเฒ่าเจ้าปัญญา	ร่ำรวยแรงอ่อนโรยรา	จึงอยากหาทายาทแทน
ไร่นามีมากมาย	ปลูกข้าวขายได้หลายแสนเงิน	ทองไม่ขาดแคลน	เพราะขยันหมั่นทำงาน
ทรัพย์สินที่มีอยู่	ต้องสรรคผู้สืบสาน	เลือกอย่างปรีชาชาญ	ด้วยปัญญาเฉียบแหลมคม
เรียกลูกทั้งสิบมา	เจรจาใช้คารม	ผู้ใดจ๊กเหมาะสม	ได้ครอบครองมรดกไร่นา
ลูกลูกหลายหลายคน	บอกว่าตนมีคุณค่า	ควรได้สมบัติมา	ขอบิดามอบให้ตน
เศรษฐีบอกข้าก่อน	อย่าใจร้อนทำลับสน	ขอให้เจ้าทุกคน	มาแข่งขันประชันลอง
จึงแจกเมล็ดพันธุ์	ให้ลูกนั้นไปครอบครอง	ปลูกไปตามทำนอง	หมั่นรดน้ำหมั่นดูแล
กำหนดไว้สองเดือน	ไม่ล้มเลือนไม่เชื่อนแซ	พอจะมอบแน่แน่	เรือกนาสวนไร้ที่มี
ส่วนเกณฑ์การตัดสิน	จงยลยินฟังดีดี	เทียงธรรมและถ้วนถึ	ขอให้เจ้าอย่าแคลงใจ
เมล็ดของพืชพันธุ์	ที่แจกนั้นจงจำไว้	ถ้าเจ้าสามารถให้	ออกดอกใบสะพรั่งงาม
เจ้าจ๊กได้ทรัพย์สิน	ทั้งผองสิ้นอย่างล้นหลาม	พอจ๊กคอยติดตาม	ดูผลงานของทุกคน
ลูกลูกต่างรับปาก	แม้ลำบากจ๊กขวานขวน	พวกเราพร้อมอดทน	ตั้งใจมั่นมุ่งทำงาน

ดูแลเอาใจใส่	ให้ดอกไม้สะพรั่งบาน	เวลาก็มั่นผ่าน	ครอบครัวเดือนตามาวจี
ลูกลูกทั้งเก้าคน	ปลื้มกมลต่างเปรมปรีดี	ปลูกพืชได้ผลดี	สมควรที่ได้รางวัล
ส่วนลูกคนสุดท้าย	แสนเศร้าหมองสุดโศกศัลย์	แม่หมั่นเพียรทุกวัน	เฝ้ารดน้ำคอยดูแล
เมล็ดของพืชพันธุ์	กระไรนั้นช่างเชื่อนแซ	ไม่แตกกิ่งใบแผ่	ไม่ออกมาแต่อย่างใด
ถึงวันคัดเลือกแล้ว	ลูกตั้งแถวถือต้นไม้	เศรษฐีเดินดูไป	ด้วยสีหน้าไม่ยินดี
ตรวจตราถึงปลายแถว	หยุดยืนแล้วยิ้มเปรมปรีดี	ลูกชายคนเล็กนี่	ไม่มีต้นแต่อย่างใด
มีแต่เมล็ดพันธุ์	ที่จัดสรรมอบให้ไว้	ลูกนั้นดูเศร้าใจ	น้ำตาไหลขอโทษพลัน
ขอพ่อโปรดอภัย	แม้ลูกได้เพียรขยัน	รดน้ำอยู่ทุกวัน	พืชไม่ออกดอกไม่งาม
พอลับมือถือโทษ	ไม่ถือโทษขอขมาเกรงขาม	เพราะเจ้าพยายาม	ทำให้พ่อนั้นภูมิใจ
ส่วนลูกอีกเก้าคน	สุดจนนเหตุไฉน	เรื่องราวนั้นอย่างไร	พลิกกลับไปเป็นเช่นนี้
พ่อจึงแถลงไข	ให้แจ้งใจอย่างถ้วนถี่	เมล็ดพืชที่เจ้ามี	ไม่มีวันผลิดอกใบ
เพราะพ่อคว่ำแล้ว	นะลูกแก้วจงเข้าใจ	พ่อสมควรสงสัย	ว่าเหตุใดมันงอกงาม
น้องเล็กของเจ้านี้	จิตใจดีอย่าเหยียดหยาม	แบบอย่างน่าทำตาม	เขามีความซื่อสัตย์ใจ
พ่อจักขอสอนสั่ง	ลูกจงฟังอย่างตั้งใจ	ไม่มีสมบัติใด	ที่มากกว่าความซื่อตรง

นิทานพื้นบ้าน เรื่อง ท้าวเต้าน้อย

หญิงชราคนหนึ่งมีอาชีพทำไร่แดง วันหนึ่งนางจับเต้าได้ตัวหนึ่งจึงนำไปเลี้ยงไว้ เวลาไปทำสวนนางเอาเต้าใส่ย่ามไปด้วย แดงที่นางปลูกไว้งอกงามมากขึ้นเรื่อย ๆ นางจึงรักเต้ายิ่งขึ้น วันหนึ่งนางได้ยินเสียงแคนดังมาจากในท้อง เมื่อนางแอบดูก็เห็นชายหนุ่มรูปงามเป่าแคนอยู่ คนในหมู่บ้านพากันมาฟังเสียงแคน เมื่อมีคนมาท้าวเต้าจึงหนีกลับเข้ากระดองและให้ยายปิดเป็นความลับ ท้าวเต้าให้หญิงชราไปส่งบุตรสาวของเศรษฐีให้แก่ตน หญิงชราได้นำแดงไปส่งขอ เศรษฐีโกรธจนไล่นางออกจากบ้าน และคว่ำแดงของนางทิ้งไปแดงก็แตกเป็นเงินเป็นทอง เศรษฐีได้สั่งให้หญิงชราปลูกต้นกล้วย ต้นอ้อยจากกระท่อมของนางมาจนถึงบ้านเศรษฐีให้เสร็จในหนึ่งคืนแล้วจะยกบุตรสาวให้ ท้าวเต้าสามารถปลูกต้นกล้วยต้นอ้อยตามที่เศรษฐีต้องการได้ เศรษฐีได้เรียกบุตรสาวทั้งเจ็ดคนมาถาม แต่ไม่มีใครยอมแต่งงานกับท้าวเต้า นางหล้าบุตรคนสุดท้ายส่งสารท้าวเต้าจึงยอมตกลง เมื่อแต่งงานแล้วท้าวเต้าได้ถอดคราบเต้าออกกลายเป็นชายหนุ่มรูปงาม เศรษฐีก็รักใคร่เพราะท้าวเต้าขยัน พี่สาวทั้งหกเอาเต้ามานอนกับตนบ้าง แต่เต้าก็ใส่รักแร้ของนาง เหตุนี้เองผู้หญิงจึงมีกลิ่นรักแร้

6. สื่อการเรียนรู้

1. บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ จำนวน 15 เรื่อง ได้แก่
  - 1.1 ความหมายของคำ
  - 1.2 การวิเคราะห์นิทานและเรื่องสั้น
  - 1.3 การวิเคราะห์เรื่องที่อ่านที่ดูและที่ฟัง
  - 1.4 การสรุปความ
  - 1.5 การตีความ สรุปความ
  - 1.6 การหาข้อคิดจากเรื่อง
  - 1.7 การเขียนแผนภาพความคิด
  - 1.8 การอ่านจับใจความเรื่อง กวางเป็นไข้
  - 1.9 การนำข้อคิดจากการอ่านเรื่อง กวางเป็นไข้สู่การปฏิบัติ
  - 1.10 การอ่านวิเคราะห์เรื่อง กวางเป็นไข้
  - 1.11 การอ่านจับใจความนิทานคติธรรมเรื่อง มดง่ามกับจ๊กจั้น
  - 1.12 การอ่านวิเคราะห์นิทานคติธรรม
  - 1.13 การนำข้อคิดจากการอ่านนิทานคติธรรมสู่การปฏิบัติ
  - 1.14 นิทานเรื่อง เศรษฐีเฒ่าเจ้าปัญญา
  - 1.15 นิทานพื้นบ้านเรื่อง ท้าวเต้าน้อย
2. แหล่งเรียนรู้บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเว็บไซต์ยูทูป www.youtube.com
3. ใบความรู้
  - 3.1 ใบความรู้ที่ 1 เรื่อง การอ่านคร่าวๆ และหาคำสำคัญ
  - 3.2 ใบความรู้ที่ 2 เรื่อง การตั้งคำถามคิดวิเคราะห์ 5W1H
  - 3.3 ใบความรู้ที่ 3 เรื่อง สรุปและวิเคราะห์สาเหตุและผลของเหตุการณ์
  - 3.4 ใบความรู้ที่ 4 เรื่อง การสรุปเรื่อง
  - 3.5 ใบความรู้ที่ 5 เรื่อง การหาแนวคิดจากเรื่อง
  - 3.6 ใบความรู้ที่ 6 เรื่อง การแสดงความคิดเห็น
  - 3.7 ใบความรู้ที่ 7 เรื่อง การเขียนแผนผังความคิด
4. เอกสารคู่มือการใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์

7. การวัดและประเมินผล

เครื่องมือวัดประเมินผล

1. แบบประเมินใบงาน
2. แบบประเมินการเขียนแผนผังความคิด
3. แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความ

8. แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

โครงสร้างรายวิชาภาษาไทย ท16101 ภาคเรียนที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

แผนการจัดการเรียนรู้	มาตรฐาน ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้	จำนวน ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 หลักการอ่านและวิธี การอ่านจับใจความ	ท 1.1 ป.6/2 ป.6/3 ป.6/5 ท 2.1 ป.6/3 ท 5/1 ป.6/1 ป.6/3	คำสำคัญ ประโยค และข้อความ การสรุปใจความสำคัญ การตีความ สรุปความ การเขียนแผนผังความคิด การหาข้อคิดจากเรื่อง การประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง	3
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 นิทาน เรื่องกว้างเป็นไข่	ท 1.1 ป.6/2 ป.6/3 ป.6/5 ท 2.1 ป.6/3 ท 5/1 ป.6/1 ป.6/3	คำสำคัญ ประโยค และข้อความ การสรุปใจความสำคัญ การตีความ สรุปความ การเขียนแผนผังความคิด การหาข้อคิดจากเรื่อง การประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง	4

โครงสร้างรายวิชาภาษาไทย ท16101 ภาคเรียนที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

แผนการจัดการเรียนรู้	มาตรฐาน ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้	จำนวน ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 นิทานคติธรรม เรื่องมดง่ามกับ จ๊กจั่น	ท 1.1 ป.6/1 ป.6/2 ป.6/3 ป.6/5 ท 2.1 ป.6/3 ท 5/1 ป.6/1 ป.6/3	การอ่านออกเสียง คำสำคัญ ประโยค และข้อความ การสรุปใจความสำคัญ การตีความ สรุปความ การเขียนแผนผังความคิด การหาข้อคิดจากเรื่อง การประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง	3
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 นิทานบทร้อยกรอง เรื่อง เศรษฐีเฒ่า เจ้าปัญญา	ท 1.1 ป.6/1 ป.6/2 ป.6/3 ป.6/5 ท 2.1 ป.6/3 ท 5/1 ป.6/1 ป.6/3	การอ่านออกเสียง คำสำคัญ ประโยค และข้อความ การสรุปใจความสำคัญ การตีความ สรุปความ การเขียนแผนผังความคิด การหาข้อคิดจากเรื่อง การประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง	1
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 นิทานพื้นบ้าน เรื่องท้าวเต้าน้อย	ท 1.1 ป.6/2 ป.6/3 ป.6/5 ท 2.1 ป.6/3 ท 5/1 ป.6/1 ป.6/3	คำสำคัญ ประโยค และข้อความ การสรุปใจความสำคัญ การตีความ สรุปความ การเขียนแผนผังความคิด การหาข้อคิดจากเรื่อง การประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง	1

รายการสอบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้	สอบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์
แผนที่ 1 หลักการอ่านและวิธีการอ่านจับใจความ	<ol style="list-style-type: none"> 1. เรื่องที่ 1 ความหมายของคำ 2. เรื่องที่ 2 การวิเคราะห์นิทานและเรื่องสั้น 3. เรื่องที่ 3 การวิเคราะห์เรื่องที่อ่านที่ดูและที่ฟัง 4. เรื่องที่ 4 การสรุปความ 5. เรื่องที่ 5 การตีความ สรุปความ 6. เรื่องที่ 6 การหาข้อคิดจากเรื่อง 7. เรื่องที่ 7 การเขียนแผนภาพความคิด
แผนที่ 2 นิทาน เรื่องกวางเป็นไข้	<ol style="list-style-type: none"> 1. เรื่องที่ 8 การอ่านจับใจความเรื่อง กวางเป็นไข้ 2. เรื่องที่ 9 การนำข้อคิดจากการอ่านเรื่อง กวาง เป็นไข้สู่การปฏิบัติ 3. เรื่องที่ 10 การอ่านวิเคราะห์เรื่อง กวางเป็นไข้
แผนที่ 3 นิทานคติธรรมเรื่องมดง่ามกับจ๊กจั่น	<ol style="list-style-type: none"> 1. เรื่องที่ 11 การอ่านจับใจความนิทานคติธรรมเรื่องมดง่ามกับจ๊กจั่น 2. เรื่องที่ 12 การอ่านวิเคราะห์นิทานคติธรรม 3. เรื่องที่ 13 การนำข้อคิดจากการอ่านนิทานคติธรรมสู่การปฏิบัติ
แผนที่ 4 นิทานบทร้อยกรอง เรื่อง เศรษฐีเฒ่าเจ้าปัญญา	<ol style="list-style-type: none"> 1. เรื่องที่ 14 นิทานเรื่อง เศรษฐีเฒ่าเจ้าปัญญา
แผนที่ 5 นิทานพื้นบ้าน เรื่องท้าวเต้าน้อย	<ol style="list-style-type: none"> 1. เรื่องที่ 15 นิทานพื้นบ้านเรื่อง ท้าวเต้าน้อย

9. แผนการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 หลักการอ่านและวิธีการจับใจความ จำนวน 3 ชั่วโมง

กิจกรรมการอ่านจับใจความโดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแผนผังความคิด

ขั้นที่ 1 เตรียมก่อนการอ่าน(Pre reading)

- ศึกษาบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เรื่องที่ 1 ความหมายของคำ

ขั้นที่ 2 อ่านในใจ (While reading)

2.1) อ่านสำรวจ (Survey)

2.2) ตั้งคำถาม (Question)

2.3) อ่านละเอียด (Read)

- ศึกษาบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เรื่องที่ 2 การวิเคราะห์นิทานและเรื่องสั้น
- ศึกษาบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เรื่องที่ 3 การวิเคราะห์เรื่องที่อ่านที่ดูและที่ฟัง

2.4) สรุปใจความสำคัญ (Summarize)

- ศึกษาบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์เรื่องที่ 4 การสรุปความ

2.5) ตอบคำถาม (Test)

- ศึกษาบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์เรื่องที่ 5 การตีความ สรุปความ

2.6) สะท้อนความคิด (Reflect)

- ศึกษาบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์เรื่องที่ 6 การหาข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน

ขั้นที่ 3 หลังอ่านในใจ (Post reading)

3.1) ขั้นเตรียม

- ศึกษาบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์เรื่องที่ 7 การเขียนแผนภาพความคิด

3.2) ขั้นศึกษาและวิเคราะห์

3.3) ขั้นสร้างแผนผังความคิด

3.4) สรุปและประเมิน

ขั้นที่ 4 วัดผลและการประเมินผล

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 หลักการอ่านและวิธีการจับใจความ จำนวน 3 ชั่วโมง (ต่อ)

กิจกรรมการเรียนรู้	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน
ชั่วโมงที่ 1 ขั้นนำ (5 นาที)	<ol style="list-style-type: none"> เตรียมแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความก่อนเรียนและหลังเรียน เตรียมเอกสารคู่มือนักเรียน สำหรับการเรียนด้วยกิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแผนผังความคิด หน่วยการเรียนรู้เรื่อง นิทานแสนสนุก อธิบายขั้นการสอนอ่านจับใจความในคู่มือ 	<ol style="list-style-type: none"> ทำแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความก่อนเรียน ศึกษาเอกสารคู่มือนักเรียน สำหรับการเรียนด้วยกิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแผนผังความคิด หน่วยการเรียนรู้เรื่อง นิทานแสนสนุก ซักถามข้อสงสัยและสนทนาได้ตอบกับครู และเพื่อน เกี่ยวกับกิจกรรมการเรียนรู้
ขั้นสอน (50 นาที)	<ol style="list-style-type: none"> เตรียมใบความรู้ที่ 1-7 เตรียมอุปกรณ์ต่อพ่วงคอมพิวเตอร์ เพื่อเปิดบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ กระตุ้นให้นักเรียนทำกิจกรรม กำกับ ดูแล ให้คำแนะนำในการทำกิจกรรม 	<ol style="list-style-type: none"> ศึกษาบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์เรื่องที่ 1 ความหมายของคำ ทำกิจกรรมและตอบคำถามในบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์แล้วบันทึก ศึกษาใบความรู้ที่ 1
ขั้นสรุป (5 นาที)	<ol style="list-style-type: none"> สรุปผลการทดสอบและประเด็นสำคัญในการเรียนรู้ 	<ol style="list-style-type: none"> ตรวจแบบทดสอบของตนเอง แสดงความคิดเห็นในการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 หลักการอ่านและวิธีการจับใจความ จำนวน 3 ชั่วโมง (ต่อ)

กิจกรรม การเรียนรู้	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน
ชั่วโมงที่ 2 ขั้นนำ (5 นาที)	<ol style="list-style-type: none"> เตรียมสื่อและวัสดุในการเล่นเกมนิทานแสนสนุก สรุปสาระสำคัญของเกม 	<ol style="list-style-type: none"> ฟังนิทานและให้ความร่วมมือทำกิจกรรมเล่นเกม
ขั้นสอน (50 นาที)	<ol style="list-style-type: none"> เตรียมใบความรู้ที่ 1-7 เตรียมอุปกรณ์ต่อพ่วงคอมพิวเตอร์ เพื่อเปิดบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ ทบทวนขั้นการสอนอ่านจับใจความ และจัดกิจกรรมตามลำดับขั้นของการอ่านจับใจความภาษาไทย กำกับ ดูแล ให้คำแนะนำในการทำกิจกรรม 	<ol style="list-style-type: none"> ศึกษาเอกสารคู่มือนักเรียนสำหรับการเรียนด้วยกิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแผนผังความคิด หน่วยการเรียนรู้เรื่อง นิทานแสนสนุก ศึกษาบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ <u>เรื่องที่ 2 การวิเคราะห์นิทานและเรื่องสั้น</u> ทำกิจกรรมและตอบคำถาม ศึกษาใบความรู้ที่ 2 และจดบันทึก ศึกษาบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ <u>เรื่องที่ 3 การวิเคราะห์เรื่องที่อ่านที่ดูและที่ฟัง</u> ทำกิจกรรมและตอบคำถาม ศึกษาใบความรู้ที่ 2 และจดบันทึก ศึกษาบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ <u>เรื่องที่ 4 การสรุปความ</u> ทำกิจกรรมและตอบคำถาม ศึกษาใบความรู้ที่ 3 และจดบันทึก
ขั้นสรุป (5 นาที)	<ol style="list-style-type: none"> สรุปเนื้อหาความรู้ 	<ol style="list-style-type: none"> ซักถามข้อสงสัยและแสดงความคิดเห็นในการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 หลักการอ่านและวิธีการจับใจความ จำนวน 3 ชั่วโมง (ต่อ)

กิจกรรมการเรียนรู้	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน
ชั่วโมงที่ 3 ขั้นนำ (5 นาที)	<ol style="list-style-type: none"> เตรียมสื่อและวัสดุในการเล่นเกมนิทานแสนสนุก สรุปสาระสำคัญของเกม 	<ol style="list-style-type: none"> ร่วมมือทำกิจกรรมเล่นเกม บอกประเด็นสำคัญของเกม
ขั้นสอน (50 นาที)	<ol style="list-style-type: none"> เตรียมใบความรู้ที่ 1-7 เตรียมอุปกรณ์ต่อพ่วงคอมพิวเตอร์ เพื่อเปิดบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ ทบทวนขั้นการสอนอ่านจับใจความ และจัดกิจกรรมตามลำดับขั้นของการอ่านจับใจความภาษาไทย กำกับ ดูแล ให้คำแนะนำ ในการทำกิจกรรม 	<ol style="list-style-type: none"> ศึกษาเอกสารคู่มือนักเรียน สำหรับการเรียนด้วยกิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแผนผังความคิด หน่วยการเรียนรู้เรื่อง นิทานแสนสนุก ศึกษาบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เรื่องที่ 5 การการตีความ สรุปความ ทำกิจกรรมและตอบคำถาม ศึกษาใบความรู้ที่ 4 และจดบันทึก ศึกษาบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เรื่องที่ 6 การหาข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน ทำกิจกรรมและตอบคำถาม ศึกษาใบความรู้ที่ 5 และ ใบความรู้ที่ 6 และจดบันทึก ศึกษาบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เรื่องที่ 7 การเขียนแผนผังความคิด ทำกิจกรรมและตอบคำถาม ศึกษาใบความรู้ที่ 7 และเขียนแผนผังความคิด
ขั้นสรุป (5 นาที)	<ol style="list-style-type: none"> สรุปเนื้อหาความรู้ 	<ol style="list-style-type: none"> ซักถามข้อสงสัยและแสดงความคิดเห็นในการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 นิทานเรื่อง กวางเป็นไข่ จำนวน 4 ชั่วโมง

กิจกรรมการอ่านจับใจความโดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแผนผังความคิด

ขั้นที่ 1 เตรียมก่อนการอ่าน(Pre reading)

ขั้นที่ 2 อ่านในใจ (While reading)

2.1) อ่านสำรวจ (Survey)

2.2) ตั้งคำถาม (Question)

2.3) อ่านละเอียด (Read)

2.4) สรุปใจความสำคัญ (Summarize)

2.5) ตอบคำถาม (Test)

- ศึกษาบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์เรื่องที่ 8 การอ่านจับใจความเรื่อง กวางเป็นไข่

2.6) สะท้อนความคิด (Reflect)

- ศึกษาบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์เรื่องที่ 9 การนำข้อคิดจากการอ่าน

เรื่อง กวางเป็นไข่สู่การปฏิบัติ

ขั้นที่ 3 หลังอ่านในใจ (Post reading) เป็นขั้นที่ให้ผู้เรียนระลึกสิ่งที่อ่านไปแล้วและบันทึก

ความจำด้วยการเขียนแผนผังความคิดตามขั้นตอนการสร้างแผนผังความคิด 4 ขั้นตอน

3.1) ขั้นเตรียม

3.2) ขั้นศึกษาและวิเคราะห์

- ศึกษาบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์เรื่องที่ 10 การอ่านวิเคราะห์เรื่อง กวางเป็นไข่

3.3) ขั้นสร้างแผนผังความคิด

3.4) สรุปและประเมิน

ขั้นที่ 4 วัดผลและการประเมินผล

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 นิทานเรื่อง กวางเป็นไข้ จำนวน 4 ชั่วโมง (ต่อ)

กิจกรรมการเรียนรู้	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน
<p>ชั่วโมงที่ 1</p> <p>ขั้นนำ (10 นาที)</p>	<ol style="list-style-type: none"> เตรียมเอกสารคู่มือนักเรียน สำหรับการเรียนด้วยกิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแผนผังความคิด หน่วยการเรียนรู้เรื่อง นิทานแสนสนุก แจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ และอธิบายขั้นการสอนอ่านจับใจความในคู่มือ นำนักเรียนเล่นเกมนิทานต่อแถว 	<ol style="list-style-type: none"> ศึกษาเอกสารคู่มือนักเรียน สำหรับการเรียนด้วยกิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแผนผังความคิด หน่วยการเรียนรู้เรื่อง นิทานแสนสนุก ซักถามข้อสงสัยและสนทนาโต้ตอบกับครู และเพื่อน เกี่ยวกับกิจกรรมการเรียนรู้ ร่วมกิจกรรมการเล่นเกม
<p>ขั้นสอน (50 นาที)</p> <p>กิจกรรมขั้นที่ 1</p> <p>เตรียมก่อนการอ่าน (20 นาที)</p>	<ol style="list-style-type: none"> เตรียมอุปกรณ์ต่อพ่วงคอมพิวเตอร์ เพื่อเปิดบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ และคลิปวิดีโอ ดูแล ให้คำแนะนำในการทำกิจกรรม และกระตุ้นให้นักเรียนทำกิจกรรม 	<ol style="list-style-type: none"> ศึกษาคลิบวิดีโอบทเรียน <u>อิเล็กทรอนิกส์ เรื่องความหมายของคำ</u> สนทนาโต้ตอบกับครู ทำกิจกรรมเกี่ยวกับเรื่องที่จะอ่านจับใจความ อ่านออกเสียงคำศัพท์ในบทเรียน และ ทำ <u>ใบงานความหมายของคำ</u>
<p>กิจกรรมขั้นที่ 2</p> <p>อ่านในใจ</p> <p>2.1 อ่านสำรวจ (15 นาที)</p>	<ol style="list-style-type: none"> ทบทวนหลักการอ่านสำรวจ การอ่านในใจ และสำรวจประเด็นสำคัญ สังเกตพฤติกรรมนักเรียน 	<ol style="list-style-type: none"> อ่านนิทานในใจอย่างคร่าวๆ ตามหลักการอ่านสำรวจ หาประเด็นสำคัญของเรื่องว่าเกี่ยวกับ ใคร ทำอะไร อย่างไร ที่ไหน เมื่อไร แล้วใช้สีขีดเส้นใต้บันทึกไว้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 นิทานเรื่อง กวางเป็นไข้ จำนวน 4 ชั่วโมง (ต่อ)

กิจกรรมการเรียนรู้	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน
กิจกรรมขั้นที่ 2 อ่านในใจ 2.2) การตั้ง คำถาม (15 นาที)	<ol style="list-style-type: none"> ชี้แจงการทำกิจกรรม แนะนำการทำใบงาน ตั้งคำถามชวนคิด ของนักเรียนการตั้งคำถามในใบความรู้ การนำประเด็นสำคัญจากการอ่านสำรวจมาตั้งคำถาม ร่วมกับปรับข้อคำถามที่ตั้งให้เป็นคำถามเกี่ยวกับประเด็นสำคัญ เขียนคำถามที่เหมาะสมไว้บนกระดาน 	<ol style="list-style-type: none"> สังเกต ประเด็นสำคัญที่ขีดเส้นใต้ไว้ในชั้นการอ่านสำรวจว่าเกี่ยวข้องกับใคร ทำอะไร อย่างไร ที่ไหน เมื่อไร อยู่ตรงจุดใดของเนื้อเรื่อง นำเสนอคำถามที่คิดว่าน่าจะเกี่ยวกับประเด็นสำคัญของเรื่อง กล้านำเสนอคำถามถึงแม้จะไม่มั่นใจว่าจะเป็นคำถามที่เหมาะสมหรือไม่ จดบันทึกคำถามที่ครูเขียนไว้บนกระดานลงในใบงานตั้งคำถามชวนคิด
กิจกรรมขั้นที่ 2 อ่านในใจ 2.3) อ่าน ละเอียด (10 นาที)	<ol style="list-style-type: none"> ชี้แจงวิธีการอ่านอย่างละเอียดในใบความรู้และอ่านเพื่อค้นหาคำตอบจากที่ได้ร่วมกันตั้งไว้บนกระดาน สังเกตพฤติกรรมนักเรียนให้คำแนะนำในการอ่านเพื่อหารายละเอียดสำคัญ 	<ol style="list-style-type: none"> อ่านเนื้อเรื่องในใจอย่างละเอียดเพื่อเก็บประเด็นสำคัญของเรื่องให้ได้มากที่สุดด้วยความตั้งใจ และมีสมาธิ หากพบประเด็นสำคัญเพิ่มเติม สามารถเขียนลงริมบทอ่านหรือพื้นที่ว่างของเรื่องได้ ตอบคำถามใบงานตั้งคำถามชวนคิด ที่นักเรียนเขียนจากบนกระดานในชั้นการตั้งคำถาม หากนักเรียนไม่แน่ใจในคำตอบ ให้กลับไปอ่านซ้ำ เพื่อค้นหาคำตอบให้เจอ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 นิทานเรื่อง กวางเป็นไข้ จำนวน 4 ชั่วโมง (ต่อ)

กิจกรรมการ เรียนรู้	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน
<p>ชั่วโมงที่ 2 ชั้นนำ (5 นาที)</p>	<ol style="list-style-type: none"> เตรียมอุปกรณ์ต่อพวงคอมพิวเตอร์ เพื่อเปิดบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ และคลิปวิดีโอ เตรียมคลิปวิดีโอ นิทานเพลง หมาจิ้งจอกกับแพะ ถาม-ตอบ ทบทวนการอ่านสำรวจในชั่วโมงที่ผ่านมา 	<ol style="list-style-type: none"> ศึกษาเอกสารคู่มือนักเรียน สำหรับการเรียนด้วยกิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแผนผังความคิด หน่วยการเรียนรู้เรื่อง นิทานแสนสนุก ซักถามข้อสงสัยและสนทนาได้ตอบกับครู และเพื่อน เกี่ยวกับนิทานเพลง หมาจิ้งจอกกับแพะ
<p>กิจกรรมขั้นที่ 2 อ่านในใจ 2.4) สรุปใจความ สำคัญ (15 นาที)</p>	<ol style="list-style-type: none"> ชี้แจงการสรุปใจความสำคัญในใบความรู้ เปิดบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์และควบคุมการทำกิจกรรมในบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ ซักถามข้อสงสัยที่นักเรียนไม่เข้าใจ และสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนขณะทำกิจกรรม สังเกตการทำใบงานของนักเรียน และให้คำแนะนำกับนักเรียนที่ไม่เข้าใจและทำไม่ได้ 	<ol style="list-style-type: none"> ศึกษาใบความรู้และทำความเข้าใจเกี่ยวกับนำสรุปใจความสำคัญ ซักถามข้อสงสัย ตอบคำถามของครู ทำใบงานสรุปใจความสำคัญ หากนักเรียนไม่แน่ใจ ให้กลับไปอ่านซ้ำ เพื่อสรุปใจความสำคัญ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 นิทานเรื่อง กวางเป็นไข้ จำนวน 4 ชั่วโมง (ต่อ)

กิจกรรมการ เรียนรู้	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน
<p>กิจกรรมขั้นที่ 2 อ่านในใจ</p> <p>2.5) ตอบคำถาม (20 นาที)</p>	<ol style="list-style-type: none"> ชี้แจงการตอบคำถามในการอ่านจับใจความว่าเกี่ยวกับประเด็นใดบ้าง เปิดบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์และควบคุมการทำกิจกรรมในบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ สังเกตการทำใบงานของนักเรียน และให้คำแนะนำกับนักเรียนที่ไม่เข้าใจและทำไม่ได้ 	<ol style="list-style-type: none"> ศึกษาใบความรู้ในการตอบคำถามและซักถามประเด็นที่สงสัยไม่เข้าใจ ศึกษาบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์เรื่องที่ 8 การอ่านจับใจความเรื่อง กวางเป็นไข้ ทำใบงานการอ่านจับใจความ หากนักเรียนไม่แน่ใจ ให้กลับไปอ่านซ้ำเพื่อตอบคำถามการอ่านจับใจความ
<p>กิจกรรมขั้นที่ 2 อ่านในใจ</p> <p>2.6) สะท้อน ความคิด (20 นาที)</p>	<ol style="list-style-type: none"> ชี้แจงการสะท้อนความคิดว่ามีประเด็นความรู้ใดบ้างที่นักเรียนสามารถนำมาใช้ในชีวิต เปิดบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์และควบคุมการทำกิจกรรมในบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ คอยกระตุ้นการออกไปแสดงความคิดเห็นของนักเรียนหน้าชั้น และเสริมแรงให้กล้าแสดงออก 	<ol style="list-style-type: none"> ศึกษาบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์เรื่องการนำข้อคิดจากการอ่านเรื่อง กวางเป็นไข้สู่การปฏิบัติ ศึกษาใบความรู้ ออกไปพูดแสดงความคิดเห็นในประเด็นที่นักเรียนมีความเห็นสอดคล้องหรือไม่สอดคล้องเพราะอะไร ทำใบงานเรื่องสะท้อนคิดสู่ชีวิตจริง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 นิทานเรื่อง กวางเป็นไข้ จำนวน 4 ชั่วโมง (ต่อ)

กิจกรรมการ เรียนรู้	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน
ชั่วโมงที่ 3 ชั้นนำ (5 นาที)	<ol style="list-style-type: none"> สรุปซักถามเกี่ยวกับชั้นการอ่านในใจจากชั่วโมงที่ผ่านมา ชี้แจงชั้นการสอนหลังอ่านในใจ เกี่ยวกับการเขียนแผนผังความคิดว่ามีความสำคัญอย่างไรบ้าง มีประโยชน์ต่อนักเรียนอย่างไร 	<ol style="list-style-type: none"> ทบทวนความรู้ชั้นการอ่านในใจ ศึกษาเอกสารคู่มือนักเรียน สำหรับการเรียนด้วยกิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแผนผังความคิด <p>หน่วยการเรียนรู้เรื่อง นิทานแสนสนุก</p>
กิจกรรมขั้นที่ 3 หลังอ่านในใจ 3.1) ชั้นเตรียม (10 นาที)	<ol style="list-style-type: none"> แบ่งกลุ่มนักเรียนกลุ่มละ 2-3 คน เตรียมสื่อและอุปกรณ์ เช่น ใบความรู้ กระดาษชาร์ต ดินสอ สี อื่นๆ ชี้แจงการเขียนแผนผังความคิด และให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ 	<ol style="list-style-type: none"> ศึกษาใบความรู้ในการเขียนแผนผังความคิด ร่วมกันแสดงความคิดเห็นในการแบ่งหน้าที่ของสมาชิกในกลุ่ม และการทำแผนผังความคิด
กิจกรรมขั้นที่ 3 หลังอ่านในใจ 3.2) ชั้นศึกษา และวิเคราะห์ (45 นาที)	<ol style="list-style-type: none"> ชี้แจงการวิเคราะห์ วางแผนการจัดทำแผนผังความคิด เปิดบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ และควบคุมการทำกิจกรรมในบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ สรุปเรื่องที่อ่าน และความรู้ที่ได้ในชั้นการอ่านในใจ 	<ol style="list-style-type: none"> ศึกษาบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์เรื่อง การอ่านวิเคราะห์เรื่อง กวางเป็นไข้ ศึกษาใบความรู้ ระดมความคิดและปรึกษากันในกลุ่ม ทบทวนการอ่านจับใจความสำคัญจากใบงานที่ได้คืนจากครู และทำความเข้าใจในส่วนที่ยังเข้าใจคลาดเคลื่อน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 นิทานเรื่อง กวางเป็นไข้ จำนวน 4 ชั่วโมง (ต่อ)

กิจกรรมการ เรียนรู้	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน
<p>กิจกรรมขั้นที่ 3 หลังอ่านในใจ</p> <p>3.2) ขั้นศึกษา และวิเคราะห์ (45 นาที) (ต่อ)</p>	<p>4. นำผลการตรวจใบงานที่ นักเรียนทำในขั้นการอ่านในใจ มาสะท้อนกลับให้ผู้เรียน</p> <p>5. สังเกตการระดมสมองของ นักเรียนและคอยให้คำชี้แนะ ให้ คำปรึกษา</p> <p>6. ให้คำแนะนำ และชี้แนะ การออกแบบจัดวางรูปแบบของ แผนผังความคิดของแต่ละกลุ่ม</p>	<p>4. ระดมสมองกันภายในกลุ่มเพื่อ วิเคราะห์ วางแผนการเขียนแผนผัง ความคิดเกี่ยวกับเรื่องที่ได้ทำกิจกรรมอ่าน ในใจและอ่านจับใจความไป</p> <p>5. จัดบันทึกความคิดเห็นของสมาชิกใน กลุ่ม และการวางแผนการออกแบบ</p> <p>6. เขียนหน้าที่การทำงานของสมาชิกใน กลุ่มลงในใบรายชื่อ ว่าใครมีหน้าที่ทำอะไร เพื่อออกไปนำเสนอหน้าชั้น</p> <p>7. ออกแบบการจัดวางชื่อเรื่อง เนื้อหา ความคิดรอง ที่แตกออกจากชื่อเรื่อง ให้เกิดสมดุลสวยงาม จากชื่อเรื่องหรือ ความคิดหลักมายังเนื้อหา</p>
<p>ชั่วโมงที่ 4</p> <p>กิจกรรมขั้นที่ 3 หลังอ่านในใจ</p> <p>3.3) ขั้นสร้าง แผนผังความคิด (35 นาที)</p>	<p>1. เขียนตัวอย่างแผนผัง ความคิดให้นักเรียนดูบน กระดาน แล้วสนทนาซักถาม ประเด็นของหัวข้อเรื่อง หัวข้อ รอง หัวข้อย่อย</p> <p>2. นำเสนอตัวอย่างแผนผัง ความคิดจากการอ่านจับ ใจความเรื่องต่างๆ ให้นักเรียนดู เป็นทาง</p>	<p>1. ร่วมกันแสดงความคิดเห็นในการ สร้างแผนผังความคิดร่วมกับคุณครูบน กระดาน</p> <p>2. ลงมือสร้างแผนผังความคิดตาม ขั้นตอนการสร้างที่วางแผนไว้ โดยทุกคน ต้องมีส่วนร่วมในการสร้าง</p>

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 นิทานเรื่อง กวางเป็นไข้ จำนวน 4 ชั่วโมง (ต่อ)

กิจกรรมการเรียนรู้	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน
<p>กิจกรรมขั้นที่ 3 หลังอ่านในใจ</p> <p>3.2) ขั้นศึกษา และวิเคราะห์ (45 นาที) (ต่อ)</p>	<p>4. นำผลการตรวจใบงานที่นักเรียนทำในขั้นการอ่านในใจมาสะท้อนกลับให้ผู้เรียน</p> <p>5. สังเกตการระดมสมองของนักเรียนและคอยให้คำชี้แนะให้คำปรึกษา</p> <p>6. ให้คำแนะนำ และชี้แนะการออกแบบจัดวางรูปแบบของแผนผังความคิดของแต่ละกลุ่ม</p>	<p>4. ระดมสมองกันภายในกลุ่มเพื่อวิเคราะห์ วางแผนการเขียนแผนผังความคิดเกี่ยวกับเรื่องที่ได้ทำกิจกรรมอ่านในใจและอ่านจับใจความไป</p> <p>5. จุดบันทึกความคิดเห็นของสมาชิกในกลุ่ม และการวางแผนการออกแบบ</p> <p>6. เขียนหน้าที่การทำงานของสมาชิกในกลุ่มลงในใบรายชื่อ ว่าใครมีหน้าที่ทำอะไรเพื่อออกไปนำเสนอหน้าชั้น</p> <p>7. ออกแบบการจัดวางชื่อเรื่อง เนื้อหาความคิดรอง ที่แตกออกจากชื่อเรื่องให้เกิดสมดุลสวยงาม จากชื่อเรื่องหรือความคิดหลักมายังเนื้อหา</p>
<p>ชั่วโมงที่ 4</p> <p>กิจกรรมขั้นที่ 3 หลังอ่านในใจ</p> <p>3.3) ขั้นสร้าง แผนผังความคิด (35 นาที)</p>	<p>1. เขียนตัวอย่างแผนผังความคิดให้นักเรียนดูบนกระดาน แล้วสนทนาซักถามประเด็นของหัวข้อเรื่อง หัวข้อรอง หัวข้อย่อย</p> <p>2. นำเสนอตัวอย่างแผนผังความคิดจากการอ่านจับใจความเรื่องต่างๆ ให้นักเรียนดูเป็นทาง</p>	<p>1. ร่วมกันแสดงความคิดเห็นในการสร้างแผนผังความคิดร่วมกับคุณครูบนกระดาน</p> <p>2. ลงมือสร้างแผนผังความคิดตามขั้นตอนการสร้างที่วางแผนไว้ โดยทุกคนต้องมีส่วนร่วมในการสร้าง</p>

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 นิทานเรื่อง กวางเป็นไข้ จำนวน 4 ชั่วโมง (ต่อ)

กิจกรรมการ เรียนรู้	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน
<p>กิจกรรมขั้นที่ 3 หลังอ่านในใจ</p> <p>3.4) ขั้นสรุปและ ประเมิน (20 นาที)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. กระตุ้นให้นักเรียน แสดงออกหน้าชั้นเรียน 2. ให้คำชี้แนะ และเสริม ความรู้ให้กับนักเรียนที่ออกมา นำเสนอแผนผังความคิด 3. จัดสร้างบรรยากาศให้มี ความผ่อนคลาย เช่น เปิดเพลง เบาๆ ในระหว่างที่รอนักเรียน ออกมานำเสนองาน 4. จัดพื้นที่ในการแสดงผลงาน ของนักเรียน ให้บุคคลอื่นได้ดู แนะนำ ทิชม เพื่อการปรับปรุง ผลงานในครั้งต่อไป 	<ol style="list-style-type: none"> 1. สมาชิกในกลุ่มออกไปนำเสนอผลงาน การเขียนแผนผังความคิดหน้าชั้นเรียน 2. นักเรียนทุกคนร่วมกันแสดงความ คิดเห็นต่อการนำเสนอของเพื่อน
<p>กิจกรรมขั้นที่ 4 หลังอ่านในใจ</p> <p>วัดผลและการ ประเมินผล</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. แบบประเมินใบงาน 2. แบบประเมินการเขียน แผนผังความคิด 3. แบบทดสอบวัดความ สามารถในการอ่านจับใจความ 4. สะท้อนผลให้กับนักเรียน 	<ol style="list-style-type: none"> 1. นำผลคะแนนที่ได้จากครูมาทบทวน และปรับปรุงการเรียนรู้ในครั้งต่อไป 2. ชักถามข้อสงสัยในข้อคำถามหรือข้อ คำตอบ ที่ได้รับคืน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 นิทานคติธรรมเรื่อง มดง่ามกับจ๊กจั่น จำนวน 3 ชั่วโมง

กิจกรรมการอ่านจับใจความโดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแผนผังความคิด

ขั้นที่ 1 เตรียมก่อนการอ่าน(Pre reading)

ขั้นที่ 2 อ่านในใจ (While reading)

2.1) อ่านสำรวจ (Survey)

2.2) ตั้งคำถาม (Question)

2.3) อ่านละเอียด (Read)

2.4) สรุปใจความสำคัญ (Summarize)

2.5) ตอบคำถาม (Test)

- ศึกษาบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์เรื่องที่ 11 การอ่านจับใจความนิทานคติธรรม
เรื่องมดง่ามกับจ๊กจั่น

2. 6) สะท้อนความคิด (Reflect)

- ศึกษาบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์เรื่องที่ 12 การอ่านวิเคราะห์นิทานคติธรรม

ขั้นที่ 3 หลังอ่านในใจ (Post reading) เป็นขั้นที่ให้ผู้เรียนระลึกสิ่งที่อ่านไปแล้วและบันทึก

ความจำด้วยการเขียนแผนผังความคิดตามขั้นตอนการสร้างแผนผังความคิด 4 ขั้นตอน

3.1) ขั้นเตรียม

3.2) ขั้นศึกษาและวิเคราะห์

- ศึกษาบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์เรื่องที่ 13 การนำข้อคิดจากการอ่านนิทาน
คติธรรมสู่การปฏิบัติ

3.3) ขั้นสร้างแผนผังความคิด

3.4) สรุปและประเมิน

ขั้นที่ 4 วัดผลและการประเมินผล

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 นิทานคติธรรมเรื่อง มดง่ามกับจ๊กจั่น จำนวน 3 ชั่วโมง (ต่อ)

กิจกรรมการเรียนรู้	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน
<p>ชั่วโมงที่ 1</p> <p>ขั้นนำ (10 นาที)</p>	<ol style="list-style-type: none"> เตรียมเอกสารคู่มือนักเรียน สำหรับการเรียนด้วยกิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแผนผังความคิด หน่วยการเรียนรู้เรื่อง นิทานแสนสนุก แจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ และอธิบายขั้นการสอนอ่านจับใจความในคู่มือ นำนักเรียนเล่นเกมนิทานต่อแถว 	<ol style="list-style-type: none"> ศึกษาเอกสารคู่มือนักเรียน สำหรับการเรียนด้วยกิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแผนผังความคิด หน่วยการเรียนรู้เรื่อง นิทานแสนสนุก ซักถามข้อสงสัยและสนทนาโต้ตอบกับครู และเพื่อน เกี่ยวกับกิจกรรมการเรียนรู้ ร่วมกิจกรรมการเล่นเกม
<p>ขั้นสอน (50 นาที)</p> <p>กิจกรรมขั้นที่ 1</p> <p>เตรียมก่อน</p> <p>การอ่าน</p> <p>(10 นาที)</p>	<ol style="list-style-type: none"> เตรียมอุปกรณ์ต่อพ่วงคอมพิวเตอร์ เพื่อเปิดบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ และคลิปวิดีโอ ดูแล ให้คำแนะนำในการทำกิจกรรม และกระตุ้นให้นักเรียนทำกิจกรรม 	<ol style="list-style-type: none"> สนทนาโต้ตอบกับครู ทำกิจกรรมเกี่ยวกับเรื่องที่จะอ่านจับใจความ อ่านออกเสียงคำศัพท์ในบทเรียน และ ทำใบงานความหมายของคำ
<p>กิจกรรมขั้นที่ 2</p> <p>อ่านในใจ</p> <p>2.1 อ่านสำรวจ</p> <p>(10 นาที)</p>	<ol style="list-style-type: none"> ทบทวนหลักการอ่านสำรวจ การอ่านในใจ และสำรวจประเด็นสำคัญ สังเกตพฤติกรรมนักเรียน 	<ol style="list-style-type: none"> อ่านนิทานในใจอย่างคร่าวๆ ตามหลักการอ่านสำรวจ หาประเด็นสำคัญของเรื่องว่าเกี่ยวกับ ใคร ทำอะไร อย่างไร ที่ไหน เมื่อไร แล้วใช้สีขีดเส้นใต้บันทึกไว้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 นิทานคติธรรมเรื่อง มดง่ามกับจ๊กจั่น จำนวน 3 ชั่วโมง (ต่อ)

กิจกรรมการเรียนรู้	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน
<p>กิจกรรมขั้นที่ 2</p> <p>อ่านในใจ</p> <p>2.2) การตั้งคำถาม</p> <p>(10 นาที)</p>	<ol style="list-style-type: none"> ชี้แจงการทำกิจกรรม แนะนำการทำใบงาน ตั้งคำถามชวนคิด ของนักเรียนการตั้งคำถามในใบความรู้ การนำประเด็นสำคัญจากการอ่านสำรวจมาตั้งคำถาม ร่วมกับปรับข้อคำถามที่ตั้งให้เป็นคำถามเกี่ยวกับประเด็นสำคัญ เขียนคำถามที่เหมาะสมไว้บนกระดาน 	<ol style="list-style-type: none"> สังเกต ประเด็นสำคัญที่ขีดเส้นใต้ไว้ในชั้นการอ่านสำรวจว่าเกี่ยวข้องกับใครทำอะไร อย่างไร ที่ไหน เมื่อไร อยู่ตรงจุดใดของเนื้อเรื่อง นำเสนอคำถามที่คิดว่าน่าจะเกี่ยวกับประเด็นสำคัญของเรื่อง กล้านำเสนอคำถามถึงแม้จะไม่มั่นใจว่าจะเป็นคำถามที่เหมาะสมหรือไม่ จดบันทึกคำถามที่ครูเขียนไว้บนกระดานลงในใบงานตั้งคำถามชวนคิด
<p>กิจกรรมขั้นที่ 2</p> <p>อ่านในใจ</p> <p>2.3) อ่านละเอียด</p> <p>(10 นาที)</p>	<ol style="list-style-type: none"> ชี้แจงวิธีการอ่านอย่างละเอียดในใบความรู้และอ่านเพื่อค้นหาคำตอบจากที่ได้ร่วมกันตั้งไว้บนกระดาน สังเกตพฤติกรรมนักเรียน ให้คำแนะนำในการอ่านเพื่อหารายละเอียดสำคัญ 	<ol style="list-style-type: none"> อ่านเนื้อเรื่องในใจอย่างละเอียดเพื่อเก็บประเด็นสำคัญของเรื่องให้ได้มากที่สุดด้วยความตั้งใจ และมีสมาธิ หากพบประเด็นสำคัญเพิ่มเติม สามารถเขียนลงริมบทอ่านหรือพื้นที่ว่างของเรื่องได้ ตอบคำถามใบงานตั้งคำถามชวนคิด ที่นักเรียนเขียนจากบนกระดานในชั้นการตั้งคำถาม หากนักเรียนไม่แน่ใจในคำตอบ ให้กลับไปอ่านซ้ำ เพื่อค้นหาคำตอบให้เจอ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 นิทานคติธรรมเรื่อง มดง่ามกับจ๊กจั้น จำนวน 3 ชั่วโมง (ต่อ)

กิจกรรมการ เรียนรู้	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน
<p>กิจกรรมขั้นที่ 2 อ่านในใจ</p> <p>2.4) สรุปใจความ สำคัญ (10 นาที)</p>	<p>1. ชี้แจงการสรุปใจความ สำคัญในใบความรู้ เปิดบทเรียน อิเล็กทรอนิกส์และควบคุมการ ทำกิจกรรมในบทเรียน อิเล็กทรอนิกส์</p> <p>2. ชักถามข้อสงสัยที่นักเรียน ไม่เข้าใจ และสังเกตพฤติกรรม ของนักเรียนขณะทำกิจกรรม</p> <p>3. สังเกตการทำใบงานของ นักเรียน และให้คำแนะนำกับ นักเรียนที่ไม่เข้าใจและทำไม่ได้</p>	<p>1. ศึกษาใบความรู้และทำความเข้าใจ เกี่ยวกับนำสรุปใจความสำคัญ ชักถามข้อ สงสัย ตอบคำถามของครู</p> <p>2. ทำใบงานสรุปใจความสำคัญ หาก นักเรียนไม่แน่ใจ ให้กลับไปอ่านซ้ำ เพื่อ สรุปใจความสำคัญ</p>
<p>ชั่วโมงที่ 2</p> <p>ขั้นนำ (5 นาที)</p>	<p>1. เตรียมอุปกรณ์ต่อพ่วง คอมพิวเตอร์ เพื่อเปิดบทเรียน อิเล็กทรอนิกส์ และคลิปวิดีโอ</p> <p>2. เตรียมคลิปวิดีโอ นิทาน เพลง หมดจิ้งจอกกับแพะ</p> <p>3. ถาม-ตอบ ทบทวนการ อ่านสำรวจในชั่วโมงที่ผ่านมา</p>	<p>1. ศึกษาเอกสารคู่มือนักเรียน สำหรับ การเรียนรู้ด้วยกิจกรรมการอ่านจับ ใจความภาษาไทยโดยใช้บทเรียน อิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแผนผังความคิด หน่วยการเรียนรู้เรื่อง นิทานแสนสนุก</p> <p>2. ชักถามข้อสงสัยและสนทนาได้ตอบ กับครู และเพื่อน เกี่ยวกับนิทานเพลง หมา จิ้งจอกกับแพะ</p>

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 นิทานคติธรรมเรื่อง มดง่ามกับจ๊กจั่น จำนวน 3 ชั่วโมง (ต่อ)

กิจกรรมการ เรียนรู้	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน
<p>กิจกรรมขั้นที่ 2 อ่านในใจ</p> <p>2.5) ตอบคำถาม (15 นาที)</p>	<ol style="list-style-type: none"> ชี้แจงการตอบคำถามในการอ่านจับใจความว่าเกี่ยวกับประเด็นใดบ้าง เปิดบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์และควบคุมการทำกิจกรรมในบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ สังเกตการทำใบงานของนักเรียน และให้คำแนะนำกับนักเรียนที่ไม่เข้าใจและทำไม่ได้ 	<ol style="list-style-type: none"> ศึกษาใบความรู้ในการตอบคำถามและซักถามประเด็นที่สงสัยไม่เข้าใจ ศึกษาบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์เรื่องที่ 11 การอ่านจับใจความนิทานคติธรรมเรื่องมดง่ามกับจ๊กจั่น ทำใบงานการอ่านจับใจความ หากนักเรียนไม่แน่ใจ ให้กลับไปอ่านซ้ำเพื่อตอบคำถามการอ่านจับใจความ
<p>กิจกรรมขั้นที่ 2 อ่านในใจ</p> <p>2.6) สะท้อน ความคิด (15 นาที)</p>	<ol style="list-style-type: none"> ชี้แจงการสะท้อนความคิดว่ามีประเด็นความรู้ใดบ้างที่นักเรียนสามารถนำมาใช้ในชีวิต เปิดบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์และควบคุมการทำกิจกรรมในบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ คอยกระตุ้นการออกไปแสดงความคิดเห็นของนักเรียนหน้าชั้น และเสริมแรงให้กล้าแสดงออก 	<ol style="list-style-type: none"> ศึกษาบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์เรื่องที่ 12 การอ่านวิเคราะห์นิทานคติธรรม ศึกษาใบความรู้ ออกไปพูดแสดงความคิดเห็นในประเด็นที่นักเรียนมีความเห็นสอดคล้องหรือไม่สอดคล้องเพราะอะไร ทำใบงานเรื่องสะท้อนคิดสู่ชีวิตจริง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 นิทานคติธรรมเรื่อง มดง่ามกับจ๊กจั่น จำนวน 3 ชั่วโมง (ต่อ)

กิจกรรมการ เรียนรู้	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน
กิจกรรมขั้นที่ 3 หลังอ่านในใจ 3.1) ขั้นเตรียม (15 นาที)	<ol style="list-style-type: none"> แบ่งกลุ่มนักเรียนกลุ่มละ 2-3 คน เตรียมสื่อและอุปกรณ์ เช่น ใบความรู้ กระดาษชาร์ต ดินสอ สี อื่นๆ ชี้แจงการเขียนแผนผังความคิด และให้นักเรียนศึกษา ใบความรู้ 	<ol style="list-style-type: none"> ศึกษาใบความรู้ในการเขียนแผนผังความคิด ร่วมกันแสดงความคิดเห็นในการแบ่งหน้าที่ของสมาชิกในกลุ่ม และการทำแผนผังความคิด
ชั่วโมงที่ 3 ขั้นนำ (5 นาที)	<ol style="list-style-type: none"> สรุปซักถามเกี่ยวกับขั้นการอ่านในใจจากชั่วโมงที่ผ่านมา ชี้แจงขั้นการสอนหลังอ่านในใจ เกี่ยวกับการเขียนแผนผังความคิดว่ามีความสำคัญอย่างไรบ้าง มีประโยชน์ต่อนักเรียนอย่างไร 	<ol style="list-style-type: none"> ทบทวนความรู้ขั้นการอ่านในใจ ศึกษาเอกสารคู่มือนักเรียน สำหรับการเรียนด้วยกิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแผนผังความคิด หน่วยการเรียนรู้เรื่อง นิทานแสนสนุก
กิจกรรมขั้นที่ 3 หลังอ่านในใจ 3.2) ขั้นศึกษา และวิเคราะห์ (20 นาที)	<ol style="list-style-type: none"> ชี้แจงการวิเคราะห์ วางแผนการจัดทำแผนผังความคิด เปิดบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ และควบคุมการทำกิจกรรมในบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ สรุปเรื่องที่อ่าน และความรู้ที่ได้ในขั้นการอ่านในใจ 	<ol style="list-style-type: none"> ศึกษาบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ที่ 13 เรื่อง การนำข้อคิดจากการอ่านนิทานคติธรรมสู่การปฏิบัติ ศึกษาใบความรู้ ระดมความคิดและปรึกษากันในกลุ่ม ทบทวนการอ่านจับใจความสำคัญจากใบงานที่ได้คืนจากครู และทำความเข้าใจในส่วนที่ยังเข้าใจคลาดเคลื่อน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 นิทานคติธรรมเรื่อง มดง่ามกับจ๊กจั่น จำนวน 3 ชั่วโมง (ต่อ)

กิจกรรมการเรียนรู้	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน
<p>กิจกรรมขั้นที่ 3 หลังอ่านในใจ</p> <p>3.2) ขั้นศึกษา และวิเคราะห์ (20 นาที) (ต่อ)</p>	<p>4. นำผลการตรวจใบงานที่นักเรียนทำในชั้นการอ่านในใจมาสะท้อนกลับให้ผู้เรียน</p> <p>5. สังเกตการระดมสมองของนักเรียนและคอยให้คำชี้แนะให้คำปรึกษา</p> <p>6. ให้คำแนะนำ และชี้แนะการออกแบบจัดวางรูปแบบของแผนผังความคิดของแต่ละกลุ่ม</p>	<p>4. ระดมสมองกันภายในกลุ่มเพื่อวิเคราะห์ วางแผนการเขียนแผนผังความคิดเกี่ยวกับเรื่องที่ได้ทำกิจกรรมอ่านในใจและอ่านจับใจความไป</p> <p>5. จัดบันทึกความคิดเห็นของสมาชิกในกลุ่ม และการวางแผนการออกแบบ</p> <p>6. เขียนหน้าที่การทำงานของสมาชิกในกลุ่มลงในใบรายชื่อ ว่าใครมีหน้าที่ทำอะไร เพื่อออกไปนำเสนอหน้าชั้น</p> <p>7. ออกแบบการจัดวางชื่อเรื่อง เนื้อหา ความคิดรอง ที่แตกออกจากชื่อเรื่อง ให้เกิดสมดุลสวยงาม จากชื่อเรื่องหรือความคิดหลักมายังเนื้อหา</p>
<p>กิจกรรมขั้นที่ 3 หลังอ่านในใจ</p> <p>3.3) ขั้นสร้าง แผนผังความคิด (20 นาที)</p>	<p>1. เขียนตัวอย่างแผนผังความคิดให้นักเรียนดูบนกระดาน แล้วสนทนาซักถามประเด็นของหัวข้อเรื่อง หัวข้อรอง หัวข้อย่อย</p> <p>2. นำเสนอตัวอย่างแผนผังความคิดจากการอ่านจับใจความเรื่องต่างๆ ให้นักเรียนดูเป็นทาง</p>	<p>1. ร่วมกันแสดงความคิดเห็นในการสร้างแผนผังความคิดร่วมกับคุณครูบนกระดาน</p> <p>2. ลงมือสร้างแผนผังความคิดตามขั้นตอนการสร้างที่วางแผนไว้ โดยทุกคนต้องมีส่วนร่วมในการสร้าง</p>

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 นิทานคติธรรมเรื่อง มดง่ามกับจ๊กจั่น จำนวน 3 ชั่วโมง (ต่อ)

กิจกรรมการเรียนรู้	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน
<p>กิจกรรมขั้นที่ 3 หลังอ่านในใจ</p> <p>3.4) ขั้นสรุปและประเมิน (10 นาที)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. กระตุ้นให้นักเรียนแสดงออกหน้าชั้นเรียน 2. ให้คำชี้แนะ และเสริมความรู้ให้กับนักเรียนที่ออกมานำเสนอแผนผังความคิด 3. จัดสร้างบรรยากาศให้มีความผ่อนคลาย เช่น เปิดเพลงเบาๆ ในระหว่างที่รอให้นักเรียนออกมานำเสนองาน 4. จัดพื้นที่ในการแสดงผลงานของนักเรียน ให้บุคคลอื่นได้ดูแนะนำ ทิชม เพื่อการปรับปรุงผลงานในครั้งต่อไป 	<ol style="list-style-type: none"> 1. สมาชิกในกลุ่มออกไปนำเสนอผลงานการเขียนแผนผังความคิดหน้าชั้นเรียน 2. นักเรียนทุกคนร่วมกันแสดงความคิดเห็นต่อการนำเสนอของเพื่อน
<p>กิจกรรมขั้นที่ 4 หลังอ่านในใจ</p> <p>วัดผลและการประเมินผล (5 คะแนน)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. แบบประเมินใบงาน 2. แบบประเมินการเขียนแผนผังความคิด 3. แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความ 4. สะท้อนผลให้กับนักเรียน 	<ol style="list-style-type: none"> 1. นำผลคะแนนที่ได้จากครูมาทบทวนและปรับปรุงการเรียนรู้ในครั้งต่อไป 2. ชักถามข้อสงสัยในข้อคำถามหรือข้อคำตอบ ที่ได้รับคืน

**แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 นิทานบทร้อยกรอง เรื่อง เศรษฐีเฒ่าเจ้าปัญญา
จำนวน 2 ชั่วโมง**

กิจกรรมการอ่านจับใจความโดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแผนผังความคิด

ขั้นที่ 1 เตรียมก่อนการอ่าน(Pre reading)

ขั้นที่ 2 อ่านในใจ (While reading)

- 2.1) อ่านสำรวจ (Survey)
- 2.2) ตั้งคำถาม (Question)
- 2.3) อ่านละเอียด (Read)
- 2.4) สรุปใจความสำคัญ (Summarize)
- 2.5) ตอบคำถาม (Test)
- 2.6) สะท้อนความคิด (Reflect)

ขั้นที่ 3 หลังอ่านในใจ (Post reading) เป็นขั้นที่ให้ผู้เรียนระลึกสิ่งที่อ่านไปแล้วและบันทึก
ความจำด้วยการเขียนแผนผังความคิดตามขั้นตอนการสร้างแผนผังความคิด 4 ขั้นตอน

- 3.1) ขั้นเตรียม
- 3.2) ขั้นศึกษาและวิเคราะห์
  - ศึกษาบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์เรื่องที่ 14 เศรษฐีเฒ่าเจ้าปัญญา
- 3.3) ขั้นสร้างแผนผังความคิด
- 3.4) สรุปและประเมิน

ขั้นที่ 4 วัดผลและการประเมินผล

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 นิทานบทร้อยกรอง เรื่อง เศรษฐีเฒ่าเจ้าปัญญา
จำนวน 2 ชั่วโมง (ต่อ)

กิจกรรม การเรียนรู้	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน
ชั่วโมงที่ 1 ขั้นนำ (5 นาที)	1. เตรียมชาร์ตเพลง อย่า เกียจคร้าน	1. ชักถามข้อสงสัยและสนทนาได้ตอบ กับครู และเพื่อน เกี่ยวกับกิจกรรมการ เรียนรู้
ขั้นสอน (50 นาที) กิจกรรมขั้นที่ 1 เตรียมก่อน การอ่าน (5 นาที)	1. ดูแล ให้คำแนะนำในการ ทำกิจกรรม และกระตุ้นให้ นักเรียนทำกิจกรรม	1. สนทนาได้ตอบกับครู ทำกิจกรรม เกี่ยวกับเรื่องที่จะอ่านจับใจความ 2. อ่านออกเสียงคำศัพท์ในบทเรียน และ ทำใบงานความหมายของคำ
กิจกรรมขั้นที่ 2 อ่านในใจ 2.1 อ่านสำรวจ (5 นาที)	1. สังเกตพฤติกรรมนักเรียน	1. อ่านนิทานในใจอย่างคร่าวๆ ตาม หลักการอ่านสำรวจ หาประเด็นสำคัญของ เรื่องว่าเกี่ยวกับ ใคร ทำอะไร อย่างไร ที่ ไหน เมื่อไร แล้วใช้สีขีดเส้นใต้บันทึกไว้
กิจกรรมขั้นที่ 2 อ่านในใจ 2.2) การตั้งคำถาม (5 นาที)	1. ชี้แจงการทำกิจกรรม 2. แนะนำการทำใบงาน ตั้งคำถามชวนคิด ของนักเรียน การตั้งคำถามในใบความรู้ การ นำประเด็นสำคัญจากการอ่าน สำรวจมาตั้งคำถาม 3. ร่วมกับปรับข้อคำถามที่ตั้ง ให้เป็นคำถามเกี่ยวกับประเด็น สำคัญ เขียนคำถามที่เหมาะสม ไว้บนกระดาน	1. สังเกต ประเด็นสำคัญที่ขีดเส้นใต้ไว้ ในขั้นการอ่านสำรวจว่าเกี่ยวกับประเด็น เกี่ยวกับ ใคร ทำอะไร อย่างไร ที่ไหน เมื่อไร อยู่ตรงจุดใดของเนื้อเรื่อง 2. นำเสนอคำถามที่คิดว่าน่าจะเกี่ยวกับ ประเด็นสำคัญของเรื่อง 3. จดบันทึกคำถามที่ครูเขียนไว้บน กระดานลงในใบงานตั้งคำถามชวนคิด

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 นิทานบทร้อยกรอง เรื่อง เศรษฐีเฒ่าเจ้าปัญญา
จำนวน 2 ชั่วโมง (ต่อ)

กิจกรรม การเรียนรู้	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน
<p>กิจกรรมขั้นที่ 2 อ่านในใจ 2.3) อ่านละเอียด (5 นาที)</p>	<p>1. ชี้แจงวิธีการอ่านอย่างละเอียดในใบความรู้และอ่านเพื่อค้นหาคำตอบจากที่ได้ร่วมกันตั้งไว้บนกระดาน</p> <p>2. สังเกตพฤติกรรมนักเรียนให้คำแนะนำในการอ่านเพื่อหารายละเอียดสำคัญ</p>	<p>1. อ่านเนื้อเรื่องในใจอย่างละเอียดเพื่อเก็บประเด็นสำคัญของเรื่องให้ได้มากที่สุดด้วยความตั้งใจ และมีสมาธิ หากพบประเด็นสำคัญเพิ่มเติม สามารถเขียนลงริมบทอ่านหรือพื้นที่ว่างของเรื่องได้</p> <p>2. ตอบคำถามใบงานตั้งคำถามชวนคิด ที่นักเรียนเขียนจากบนกระดานในชั้นการตั้งคำถาม หากนักเรียนไม่แน่ใจในคำตอบ ให้กลับไปอ่านซ้ำ เพื่อค้นหาคำตอบให้เจอ</p>
<p>กิจกรรมขั้นที่ 2 อ่านในใจ 2.4) สรุปใจความสำคัญ (5 นาที)</p>	<p>1. ชี้แจงการสรุปใจความสำคัญในใบความรู้ เปิดบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์และควบคุมการทำกิจกรรมในบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์</p> <p>2. ชักถามข้อสงสัยที่นักเรียนไม่เข้าใจ และสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนขณะทำกิจกรรม</p> <p>3. สังเกตการทำใบงานของนักเรียน และให้คำแนะนำกับนักเรียนที่ไม่เข้าใจและทำไม่ได้</p>	<p>1. ศึกษาใบความรู้และทำความเข้าใจเกี่ยวกับนำสรุปใจความสำคัญ ชักถามข้อสงสัย ตอบคำถามของครู</p> <p>2. ทำใบงานสรุปใจความสำคัญ หากนักเรียนไม่แน่ใจ ให้กลับไปอ่านซ้ำ เพื่อสรุปใจความสำคัญ</p>

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 นิทานบทร้อยกรอง เรื่อง เศรษฐีเฒ่าเจ้าปัญญา
จำนวน 2 ชั่วโมง (ต่อ)

กิจกรรมการ เรียนรู้	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน
กิจกรรมขั้นที่ 2 อ่านในใจ 2.5) ตอบคำถาม (5 นาที)	<ol style="list-style-type: none"> ชี้แจงการตอบคำถามในการอ่านจับใจความว่าเกี่ยวกับประเด็นใดบ้าง เปิดบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์และควบคุมการทำกิจกรรมในบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ สังเกตการทำใบงานของนักเรียน และให้คำแนะนำกับนักเรียนที่ไม่เข้าใจและทำไม่ได้ 	<ol style="list-style-type: none"> ศึกษาใบความรู้ในการตอบคำถามและซักถามประเด็นที่สงสัยไม่เข้าใจ ศึกษาบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ ทำใบงานการอ่านจับใจความ หากนักเรียนไม่แน่ใจ ให้กลับไปอ่านซ้ำเพื่อตอบคำถามการอ่านจับใจความ
กิจกรรมขั้นที่ 2 อ่านในใจ 2.6) สะท้อน ความคิด (5 นาที)	<ol style="list-style-type: none"> ชี้แจงการสะท้อนความคิดว่ามีประเด็นความรู้ใดบ้างที่นักเรียนสามารถนำมาใช้ในชีวิต เปิดบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์และควบคุมการทำกิจกรรมในบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ คอยกระตุ้นการออกไปแสดงความคิดเห็นของนักเรียนหน้าชั้น และเสริมแรงให้กล้าแสดงออก 	<ol style="list-style-type: none"> ศึกษาบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ 3. ออกไปพูดแสดงความคิดเห็นในประเด็นที่นักเรียนมีความเห็นสอดคล้องหรือไม่สอดคล้องเพราะอะไร 4. ทำใบงานเรื่องสะท้อนคิดสู่ชีวิตจริง
กิจกรรมขั้นที่ 3 หลังอ่านในใจ 3.1) ขั้นเตรียม (5 นาที)	<ol style="list-style-type: none"> แบ่งกลุ่มนักเรียนกลุ่มละ 2-3 คน ชี้แจงการเขียนแผนผังความคิด และให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ 	<ol style="list-style-type: none"> ศึกษาใบความรู้ในการเขียนแผนผังความคิด ร่วมกันแสดงความคิดเห็นในการแบ่งหน้าที่ของสมาชิกในกลุ่ม และการทำแผนผังความคิด

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 นิทานบทร้อยกรอง เรื่อง เศรษฐีเฒ่าเจ้าปัญญา
จำนวน 2 ชั่วโมง (ต่อ)

กิจกรรมการ เรียนรู้	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน
<p>กิจกรรมขั้นที่ 3 หลังอ่านในใจ</p> <p>3.2) ขั้นศึกษา และวิเคราะห์ (15 นาที)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. ชี้แจงการวิเคราะห์ วาง แผนการจัดทำแผนผังความคิด 2. เปิดบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ และควบคุมการทำกิจกรรมใน บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ 3. สรุปเรื่องที่อ่าน และความรู้ ที่ได้ในขั้นการอ่านในใจ 4. นำผลการตรวจใบงานที่ นักเรียนทำในขั้นการอ่านในใจ มาสะท้อนกลับให้ผู้เรียน 5. สังเกตการระดมสมองของ นักเรียนและคอยให้คำชี้แนะ ให้ คำปรึกษา 6. ให้คำแนะนำ และชี้แนะ การออกแบบจัดวางรูปแบบของ แผนผังความคิดของแต่ละกลุ่ม 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ศึกษาบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ที่ 13 เรื่อง เศรษฐีเฒ่าเจ้าปัญญา 2. ศึกษาใบความรู้ ระดมความคิดและ ปรึกษากันในกลุ่ม 3. ทบทวนการอ่านจับใจความสำคัญ จากใบงานที่ได้คืนจากครู และทำความเข้าใจ เข้าใจในส่วนที่ยังเข้าใจคลาดเคลื่อน 4. ระดมสมองกันภายในกลุ่มเพื่อ วิเคราะห์ วางแผนการเขียนแผนผัง ความคิดเกี่ยวกับเรื่องที่ได้ทำกิจกรรมอ่าน ในใจและอ่านจับใจความไป 5. จัดบันทึกความคิดเห็นของสมาชิกใน กลุ่ม และการวางแผนการออกแบบ 6. เขียนหน้าที่การทำงานของสมาชิกใน กลุ่มลงในใบรายชื่อ ว่าใครมีหน้าที่ทำอะไร เพื่อออกไปนำเสนอหน้าชั้น 7. ออกแบบการจัดวางชื่อเรื่อง เนื้อหา ความคิดตรง ที่แตกออกจากชื่อเรื่อง ให้เกิดสมดุลสวยงาม จากชื่อเรื่องหรือ ความคิดหลักมายังเนื้อหา

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 นิทานบทร้อยกรอง เรื่อง เศรษฐีเฒ่าเจ้าปัญญา
จำนวน 2 ชั่วโมง (ต่อ)

กิจกรรมการ เรียนรู้	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน
ชั่วโมงที่ 2 ชั้นนำ (10 นาที)	<ol style="list-style-type: none"> เตรียมสื่อและอุปกรณ์ เช่น ใบความรู้ กระดาษชาร์ต ดินสอ สี อื่นๆ ชี้แจงการเขียนแผนผังความคิด และให้นักเรียนศึกษา ใบความรู้ 	<ol style="list-style-type: none"> รวมกลุ่มที่ได้จัดไว้ในชั่วโมงที่ผ่านมา ประชุมและทบทวนขั้นกิจกรรมขั้น 3.2) ขั้นศึกษาและวิเคราะห์ และเตรียมวัสดุอุปกรณ์ในการทำแผนผังความคิด
กิจกรรมขั้นที่ 3 หลังอ่านในใจ 3.3) ขั้นสร้าง แผนผังความคิด (30 นาที)	<ol style="list-style-type: none"> เขียนตัวอย่างแผนผังความคิดให้นักเรียนดูบนกระดาน แล้วสนทนาซักถามประเด็นของหัวข้อเรื่อง หัวข้อรอง หัวข้อย่อย นำเสนอตัวอย่างแผนผังความคิดจากการอ่านจับใจความเรื่องต่างๆ 	<ol style="list-style-type: none"> ร่วมกันแสดงความคิดเห็นในการสร้างแผนผังความคิดร่วมกับคุณครูบนกระดาน ลงมือสร้างแผนผังความคิดตามขั้นตอนการสร้างที่วางแผนไว้ โดยทุกคนต้องมีส่วนร่วมในการสร้าง
กิจกรรมขั้นที่ 3 หลังอ่านในใจ 3.4) ขั้นสรุปและ ประเมิน (10 นาที)	<ol style="list-style-type: none"> กระตุ้นให้นักเรียนแสดงออกหน้าชั้นเรียน จัดสร้างบรรยากาศให้มีความผ่อนคลาย เช่น เปิดเพลงเบาๆ ในระหว่างที่รอนักเรียนออกมานำเสนองาน จัดพื้นที่ในการแสดงผลงานของนักเรียน ให้นักคนอื่นได้ดูแนะนำ ดิชม เพื่อการปรับปรุงผลงานในครั้งต่อไป 	<ol style="list-style-type: none"> สมาชิกในกลุ่มออกไปนำเสนอผลงานการเขียนแผนผังความคิดหน้าชั้นเรียน นักเรียนทุกคนร่วมกันแสดงความคิดเห็นต่อการนำเสนอของเพื่อน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 นิทานบทร้อยกรอง เรื่อง เศรษฐีเต่าเจ้าปัญญา
จำนวน 2 ชั่วโมง (ต่อ)

กิจกรรมการเรียนรู้	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน
กิจกรรมขั้นที่ 4 หลังอ่านในใจ วัดผลและการ ประเมินผล (10 คะแนน)	<ol style="list-style-type: none"> 1. แบบประเมินใบงาน 2. แบบประเมินการเขียน แผนผังความคิด 3. แบบทดสอบวัดความ สามารถในการอ่านจับใจความ 4. สะท้อนผลให้กับนักเรียน 	<ol style="list-style-type: none"> 1. นำผลคะแนนที่ได้จากครูมาทบทวน และปรับปรุงการเรียนรู้ในครั้งต่อไป 2. ชักถามข้อสงสัยในข้อคำถามหรือข้อ คำตอบ ที่ได้รับคืน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 นิทานพื้นบ้าน เรื่อง ท้าวเต้าน้อย จำนวน 2 ชั่วโมง

กิจกรรมการอ่านจับใจความโดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแผนผังความคิด

ขั้นที่ 1 เตรียมก่อนการอ่าน(Pre reading)

ขั้นที่ 2 อ่านในใจ (While reading)

- 2.1) อ่านสำรวจ (Survey)
- 2.2) ตั้งคำถาม (Question)
- 2.3) อ่านละเอียด (Read)
- 2.4) สรุปใจความสำคัญ (Summarize)
- 2.5) ตอบคำถาม (Test)
- 2.6) สะท้อนความคิด (Reflect)

ขั้นที่ 3 หลังอ่านในใจ (Post reading) เป็นขั้นที่ให้ผู้เรียนระลึกสิ่งที่อ่านไปแล้วและบันทึกความจำด้วยการเขียนแผนผังความคิดตามขั้นตอนการสร้างแผนผังความคิด 4 ขั้นตอน

- 3.1) ขั้นเตรียม
- 3.2) ขั้นศึกษาและวิเคราะห์
  - ศึกษาบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์เรื่องที่ 15 ท้าวเต้าน้อย
- 3.3) ขั้นสร้างแผนผังความคิด
- 3.4) สรุปและประเมิน

ขั้นที่ 4 วัดผลและการประเมินผล

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 นิทานพื้นบ้านเรื่อง ท้าวเต้าน้อยจำนวน 2 ชั่วโมง (ต่อ)

กิจกรรม การเรียนรู้	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน
ชั่วโมงที่ 1 ขั้นนำ (5 นาที)	1. เตรียมชาร์ตเพลง ความ ซื่อสัตย์	1. ชักถามข้อสงสัยและสนทนาได้ตอบ กับครู และเพื่อน เกี่ยวกับกิจกรรมการ เรียนรู้
ขั้นสอน (50 นาที) กิจกรรมขั้นที่ 1 เตรียมก่อน การอ่าน (5 นาที)	1. ดูแล ให้คำแนะนำในการ ทำกิจกรรม และกระตุ้นให้ นักเรียนทำกิจกรรม	1. สนทนาได้ตอบกับครู ทำกิจกรรม เกี่ยวกับเรื่องที่จะอ่านจับใจความ 2. อ่านออกเสียงคำศัพท์ในบทเรียน และ ทำใบงานความหมายของคำ
กิจกรรมขั้นที่ 2 อ่านในใจ 2.1 อ่านสำรวจ (5 นาที)	1. สังเกตพฤติกรรมนักเรียน	1. อ่านนิทานในใจอย่างคร่าวๆ ตาม หลักการอ่านสำรวจ หาประเด็นสำคัญของ เรื่องว่าเกี่ยวกับ ใคร ทำอะไร อย่างไร ที่ ไหน เมื่อไร แล้วใช้สีขีดเส้นใต้บันทึกไว้
กิจกรรมขั้นที่ 2 อ่านในใจ 2.2) การตั้งคำถาม (5 นาที)	1. ชี้แจงการทำกิจกรรม 2. แนะนำการทำใบงาน ตั้งคำถามชวนคิด ของนักเรียน การตั้งคำถามในใบความรู้ การ นำประเด็นสำคัญจากการอ่าน สำรวจมาตั้งคำถาม 3. ร่วมกับปรับข้อคำถามที่ตั้ง ให้เป็นคำถามเกี่ยวกับประเด็น สำคัญ เขียนคำถามที่เหมาะสม ไว้บนกระดาน	1. สังเกต ประเด็นสำคัญที่ขีดเส้นใต้ไว้ ในขั้นการอ่านสำรวจว่าเกี่ยวมีประเด็น เกี่ยวกับ ใคร ทำอะไร อย่างไร ที่ไหน เมื่อไร อยู่ตรงจุดใดของเนื้อเรื่อง 2. นำเสนอคำถามที่คิดว่าน่าจะเกี่ยวกับ ประเด็นสำคัญของเรื่อง 3. จดบันทึกคำถามที่ครูเขียนไว้บน กระดานลงในใบงานตั้งคำถามชวนคิด

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 นิทานพื้นบ้านเรื่อง ท้าวเต้าน้อยจำนวน 2 ชั่วโมง (ต่อ)

กิจกรรม การเรียนรู้	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน
<p>กิจกรรมขั้นที่ 2 อ่านในใจ 2.3) อ่านละเอียด (5 นาที)</p>	<p>1. ชี้แจงวิธีการอ่านอย่างละเอียดในใบความรู้และอ่านเพื่อค้นหาคำตอบจากที่ได้ร่วมกันตั้งไว้บนกระดาน</p> <p>2. สังเกตพฤติกรรมนักเรียนให้คำแนะนำในการอ่านเพื่อหารายละเอียดสำคัญ</p>	<p>1. อ่านเนื้อเรื่องในใจอย่างละเอียดเพื่อเก็บประเด็นสำคัญของเรื่องให้ได้มากที่สุดด้วยความตั้งใจ และมีสมาธิ หากพบประเด็นสำคัญเพิ่มเติม สามารถเขียนลงริมบทอ่านหรือพื้นที่ว่างของเรื่องได้</p> <p>2. ตอบคำถามใบงานตั้งคำถามชวนคิด ที่นักเรียนเขียนจากบนกระดานในชั้นการตั้งคำถาม หากนักเรียนไม่แน่ใจในคำตอบ ให้กลับไปอ่านซ้ำ เพื่อค้นหาคำตอบให้เจอ</p>
<p>กิจกรรมขั้นที่ 2 อ่านในใจ 2.4) สรุปใจความสำคัญ (5 นาที)</p>	<p>1. ชี้แจงการสรุปใจความสำคัญในใบความรู้ เปิดบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์และควบคุมการทำกิจกรรมในบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์</p> <p>2. ชักถามข้อสงสัยที่นักเรียนไม่เข้าใจ และสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนขณะทำกิจกรรม</p> <p>3. สังเกตการทำใบงานของนักเรียน และให้คำแนะนำกับนักเรียนที่ไม่เข้าใจและทำไม่ได้</p>	<p>1. ศึกษาใบความรู้และทำความเข้าใจเกี่ยวกับนาสรุปใจความสำคัญ ชักถามข้อสงสัย ตอบคำถามของครู</p> <p>2. ทำใบงานสรุปใจความสำคัญ หากนักเรียนไม่แน่ใจ ให้กลับไปอ่านซ้ำ เพื่อสรุปใจความสำคัญ</p>

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 นิทานพื้นบ้านเรื่อง ท้าวเต้าน้อยจำนวน 2 ชั่วโมง (ต่อ)

กิจกรรมการ เรียนรู้	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน
กิจกรรมขั้นที่ 2 อ่านในใจ 2.5) ตอบคำถาม (5 นาที)	<ol style="list-style-type: none"> ชี้แจงการตอบคำถามในการอ่านจับใจความว่าเกี่ยวกับประเด็นใดบ้าง เปิดบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์และควบคุมการทำกิจกรรมในบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ สังเกตการทำใบงานของนักเรียน และให้คำแนะนำกับนักเรียนที่ไม่เข้าใจและทำไม่ได้ 	<ol style="list-style-type: none"> ศึกษาใบความรู้ในการตอบคำถามและซักถามประเด็นที่สงสัยไม่เข้าใจ ศึกษาบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ ทำใบงานการอ่านจับใจความหากนักเรียนไม่แน่ใจ ให้กลับไปอ่านซ้ำเพื่อตอบคำถามการอ่านจับใจความ
กิจกรรมขั้นที่ 2 อ่านในใจ 2.6) สะท้อน ความคิด (5 นาที)	<ol style="list-style-type: none"> ชี้แจงการสะท้อนความคิดว่ามีประเด็นความรู้ใดบ้างที่นักเรียนสามารถนำมาใช้ในชีวิต เปิดบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์และควบคุมการทำกิจกรรมในบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ คอยกระตุ้นการออกไปแสดงความคิดเห็นของนักเรียนหน้าชั้น และเสริมแรงให้กล้าแสดงออก 	<ol style="list-style-type: none"> ศึกษาบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ 3. ออกไปพูดแสดงความคิดเห็นในประเด็นที่นักเรียนมีความเห็นสอดคล้องหรือไม่สอดคล้องเพราะอะไร 4. ทำใบงานเรื่องสะท้อนคิดสู่ชีวิตจริง
กิจกรรมขั้นที่ 3 หลังอ่านในใจ 3.1) ขั้นเตรียม (5 นาที)	<ol style="list-style-type: none"> แบ่งกลุ่มนักเรียนกลุ่มละ 2-3 คน ชี้แจงการเขียนแผนผังความคิด และให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ 	<ol style="list-style-type: none"> ศึกษาใบความรู้ในการเขียนแผนผังความคิด ร่วมกันแสดงความคิดเห็นในการแบ่งหน้าที่ของสมาชิกในกลุ่ม และการทำแผนผังความคิด

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 นิทานพื้นบ้านเรื่อง ท้าวเต้าน้อยจำนวน 2 ชั่วโมง (ต่อ)

กิจกรรมการ เรียนรู้	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน
<p>กิจกรรมขั้นที่ 3 หลังอ่านโนใจ</p> <p>3.2) ขั้นศึกษา และวิเคราะห์ (15 นาที)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. ชี้แจงการวิเคราะห์ วาง แผนการจัดทำแผนผังความคิด 2. เปิดบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ และควบคุมการทำกิจกรรมใน บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ 3. สรุปรูปเรื่องที่อ่าน และความรู้ ที่ได้ในขั้นการอ่านโนใจ 4. นำผลการตรวจใบงานที่ นักเรียนทำในขั้นการอ่านโนใจ มาสะท้อนกลับให้ผู้เรียน 5. สังเกตการระดมสมองของ นักเรียนและคอยให้คำชี้แนะ ให้ คำปรึกษา 6. ให้คำแนะนำ และชี้แนะ การออกแบบจัดวางรูปแบบของ แผนผังความคิดของแต่ละกลุ่ม 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ศึกษาบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ที่ 13 เรื่อง เศรษฐีเฒ่าเจ้าปัญญา 2. ศึกษาใบความรู้ ระดมความคิดและ ปรึกษากันในกลุ่ม 3. ทบทวนการอ่านจับใจความสำคัญ จากใบงานที่ได้คืนจากครู และทำความเข้าใจ ในส่วนที่ยังเข้าใจคลาดเคลื่อน 4. ระดมสมองกันภายในกลุ่มเพื่อ วิเคราะห์ วางแผนการเขียนแผนผัง ความคิดเกี่ยวกับเรื่องที่ได้ทำกิจกรรมอ่าน โนใจและอ่านจับใจความไป 5. จัดบันทึกความคิดเห็นของสมาชิกใน กลุ่ม และการวางแผนการออกแบบ 6. เขียนหน้าที่การทำงานของสมาชิกใน กลุ่มลงในใบรายชื่อ ว่าใครมีหน้าที่ทำอะไร เพื่อออกไปนำเสนอหน้าชั้น 7. ออกแบบการจัดวางชื่อเรื่อง เนื้อหา ความคิดตรง ที่แตกออกจากชื่อเรื่อง ให้เกิดสมดุลสวยงาม จากชื่อเรื่องหรือ ความคิดหลักมายังเนื้อหา

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 นิทานพื้นบ้านเรื่อง ท้าวเต้าน้อยจำนวน 2 ชั่วโมง (ต่อ)

กิจกรรมการ เรียนรู้	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน
ชั่วโมงที่ 2 ขั้นนำ (10 นาที)	<ol style="list-style-type: none"> เตรียมสื่อและอุปกรณ์ เช่น ใบความรู้ กระดาษชาร์ต ดินสอ สี อื่นๆ ชี้แจงการเขียนแผนผังความคิด และให้นักเรียนศึกษา ใบความรู้ 	<ol style="list-style-type: none"> รวมกลุ่มที่ได้จัดไว้ในชั่วโมงที่ผ่านมา ประชุมและทบทวนขั้นกิจกรรมขั้น 3.2) ขั้นศึกษาและวิเคราะห์ และเตรียมวัสดุอุปกรณ์ในการทำแผนผังความคิด
กิจกรรมขั้นที่ 3 หลังอ่านในใจ 3.3) ขั้นสร้าง แผนผังความคิด (30 นาที)	<ol style="list-style-type: none"> เขียนตัวอย่างแผนผังความคิดให้นักเรียนดูบนกระดาน แล้วสนทนาซักถามประเด็นของหัวข้อเรื่อง หัวข้อรอง หัวข้อย่อย นำเสนอตัวอย่างแผนผังความคิดจากการอ่านจับใจความเรื่องต่างๆ 	<ol style="list-style-type: none"> ร่วมกันแสดงความคิดเห็นในการสร้างแผนผังความคิดร่วมกับคุณครูบนกระดาน ลงมือสร้างแผนผังความคิดตามขั้นตอนการสร้างที่วางแผนไว้ โดยทุกคนต้องมีส่วนร่วมในการสร้าง
กิจกรรมขั้นที่ 3 หลังอ่านในใจ 3.4) ขั้นสรุปและ ประเมิน (10 นาที)	<ol style="list-style-type: none"> กระตุ้นให้นักเรียนแสดงออกหน้าชั้นเรียน จัดสร้างบรรยากาศให้มีความผ่อนคลาย เช่น เปิดเพลงเบาๆ ในระหว่างที่รอนักเรียนออกมานำเสนองาน จัดพื้นที่ในการแสดงผลงานของนักเรียน ให้นักคนอื่นได้ดูแนะนำ ทิชม เพื่อการปรับปรุงผลงานในครั้งต่อไป 	<ol style="list-style-type: none"> สมาชิกในกลุ่มออกไปนำเสนอผลงานการเขียนแผนผังความคิดหน้าชั้นเรียน นักเรียนทุกคนร่วมกันแสดงความคิดเห็นต่อการนำเสนอของเพื่อน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 นิทานพื้นบ้านเรื่อง ท้าวเต้าน้อยจำนวน 2 ชั่วโมง (ต่อ)

กิจกรรมการเรียนรู้	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน
กิจกรรมขั้นที่ 4 หลังอ่านโน้ใจ วัดผลและการ ประเมินผล (10 คะแนน)	<ol style="list-style-type: none"> 1. แบบประเมินใบงาน 2. แบบประเมินการเขียน แผนผังความคิด 3. แบบทดสอบวัดความ สามารถในการอ่านจับใจความ 4. สะท้อนผลให้กับนักเรียน 	<ol style="list-style-type: none"> 1. นำผลคะแนนที่ได้จากครูมาทบทวน และปรับปรุงการเรียนรู้ในครั้งต่อไป 2. ชักถามข้อสงสัยในข้อคำถามหรือข้อ คำตอบ ที่ได้รับคืน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 นิทานแสนสนุก

เวลา 14 ชั่วโมง

เรื่อง ที่ 2 การอ่านจับใจความนิทาน เรื่อง กวางเป็นไข้

เวลา 4 ชั่วโมง

วัน/เดือน/ปี ที่สอน.....ภาคเรียนที่.....ปีการศึกษา.....

1. มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

มาตรฐาน ท 5.1

ป.6/2 อธิบายความหมายของคำประโยคและข้อความที่เป็นโวหาร

ป.6/3 อ่านเรื่องสั้นๆ อย่างหลากหลายโดยจับเวลาแล้วถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน

ป.6/5 อธิบายการนำความรู้และความคิดจากเรื่องที่อ่านไปตัดสินใจแก้ปัญหาในการ

ดำเนินชีวิต

มาตรฐาน ท 2.1

ป.6/3 เขียนแผนภาพโครงเรื่องและแผนภาพความคิดเพื่อใช้พัฒนางานเขียน

มาตรฐาน ท 3.1

ป.6/6 มีมารยาทในการฟัง การดู และการพูด

มาตรฐาน ท 5.1

ป.6/1 แสดงความคิดเห็นจากวรรณคดี หรือวรรณกรรมที่อ่าน

ป.6/3 อธิบายคุณค่าของวรรณคดี และวรรณกรรมที่อ่านและนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

2. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การอ่านจับใจความเป็นการมุ่งค้นหาสาระจุดมุ่งหมายสำคัญของเรื่อง โดยกระบวนการทำความเข้าใจความหมายของคำ กลุ่มคำ และประโยค ซึ่งมีทั้งส่วนที่เป็นใจความสำคัญและส่วนที่ขยายใจความสำคัญ เพื่อสรุปเกี่ยวกับ แนวคิดของเรื่อง ข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น และสามารถนำความรู้ที่ได้ไปพัฒนาการอ่าน และพัฒนาทางด้านความคิด

แผนผังความคิดเป็นการเขียนที่แสดงถึงเทคนิคการจัดระบบความรู้ ความคิด ความเข้าใจ เพื่อพัฒนาความจำ ซึ่งผ่านการประมวลความรู้ความคิดตามลำดับ ขั้นตอนและการเชื่อมโยงความรู้เดิม ด้วยการวิเคราะห์คำ ภาษา สัญลักษณ์ ระบบ ลำดับ ความเป็นเหตุผล ตรรกวิทยา และสังเคราะห์ ความคิดสร้างสรรค์ จินตนาการ ความงาม ศิลปะ จังหวะ โดยใช้ เส้น คำ ระยะห่างจากจุดศูนย์กลาง สี เครื่องหมาย รูปทรงเรขาคณิตและภาพแสดงความหมาย

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

3.1 ด้านความรู้

1. เข้าใจความหมายของคำและข้อความสำคัญในเรื่องที่อ่านได้
2. บอกประเด็นสำคัญของเรื่องที่อ่านได้
3. สรุปใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้
4. ตีความเหตุการณ์ในเรื่องที่อ่านได้
5. สรุปข้อคิดจากเรื่องที่อ่านได้
6. นำข้อคิดจากนิทานไปประยุกต์ใช้ชีวิตจริงได้

3.2 ด้านทักษะ / กระบวนการ

7. เขียนสรุปความรู้เป็นแผนผังความคิดเกี่ยวกับนิทานได้

3.3 ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์

8. ตั้งใจทำงาน ใฝ่เรียนรู้ มีวินัย

4. สาระการเรียนรู้

- 4.1 คำสำคัญ ประโยค และข้อความ
- 4.2 การสรุปใจความสำคัญ
- 4.3 การตีความ สรุปความ
- 4.4 การหาข้อคิดจากเรื่อง
- 4.5 การเขียนแผนผังความคิด

5. กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 1

นำเข้าสู่บทเรียน (10 นาที)

ครูสนทนาเกี่ยวกับข่าว เหตุการณ์ ในข่าวที่ผ่านมา เพื่อบอกว่ามีใครในข่าว ทำอะไร ผลเป็นอย่างไร เหตุการณ์เกิดขึ้นที่ไหน ซึ่งเป็นเรื่องที่นักเรียนทุกคนได้ยินผ่านหู หรือได้อ่าน แต่เราจะรับรู้ถึงจุดประสงค์ของผู้ที่นำข่าวมาเสนอได้ เราต้องจับประเด็นของข่าวให้ถูกต้อง เตรียมเอกสารคู่มือ นักเรียน สำหรับการเรียนด้วยกิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ ร่วมกับแผนผังความคิด หน่วยการเรียนรู้เรื่อง นิทานแสนสนุก

ชั้นสอน (ชั้นการจัดกิจกรรมการอ่านจับใจความ)

ขั้นที่ 1 เตรียมก่อนการอ่าน (20 นาที) ครูเตรียมอุปกรณ์ต่อพ่วงคอมพิวเตอร์ เพื่อเปิดบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ กระตุ้นให้นักเรียนทำกิจกรรม กำกับ ดูแล ให้คำแนะนำ ในการทำกิจกรรม นักเรียน ร่วมเล่นเกม ร้องเพลง และศึกษาคลิปวิดีโอบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์เรื่องที่ 1 ความหมายของคำ สนทนาโต้ตอบกับครู ทำกิจกรรมเกี่ยวกับเรื่องที่จะอ่านจับใจความ ศึกษาใบความรู้ และทำใบงานที่ 1 ความหมายของคำ

ขั้นที่ 2 อ่านในใจ

2.1) อ่านสำรวจ (10 นาที) ครูชี้แจงวิธีการอ่านสำรวจในใบความรู้ และสำรวจประเด็นสำคัญ พร้อมทั้งให้บทอ่านนิทานใน ใบงานที่ 2 อ่านในใจ ให้คำแนะนำในการอ่านจับใจความ สังเกตพฤติกรรม และควบคุมเวลาในการอ่านในใจของนักเรียนไม่ให้เกินเวลา นักเรียนอ่านเนื้อเรื่องในใจอย่างคร่าวๆ และไม่ใช้เวลานานเกินไปในการอ่าน ขณะอ่านให้กวาดสายตาไปตามเนื้อเรื่องหรือบทอ่าน พร้อมกับสำรวจหาประเด็นสำคัญของเรื่องว่าเกี่ยวกับใคร ทำอะไรอย่างไร ที่ไหน เมื่อไร ใช้สี หรือดินสอขีดเส้นใต้ประเด็นสำคัญและคำศัพท์ เพื่อเป็นการจดบันทึก และเป็นจุดเด่นให้กลับมาอ่านทบทวน

2.2) การตั้งคำถาม (10 นาที) ครูชี้แจงการตั้งคำถามในใบความรู้ การนำประเด็นสำคัญจากการอ่านสำรวจมาตั้งคำถาม คอยกระตุ้น แนะนำในการตั้งคำถามของนักเรียน ร่วมกับปรับข้อความที่ตั้งให้เป็นคำถามเกี่ยวกับประเด็นสำคัญของเรื่อง เขียนคำถามที่เหมาะสมไว้บนกระดาน นักเรียนสังเกต ประเด็นสำคัญที่ขีดเส้นใต้ไว้ในชั้นการอ่านสำรวจว่าเกี่ยวกับใคร ทำอะไร อย่างไร ที่ไหน เมื่อไร อยู่ตรงจุดใดของเนื้อเรื่องนำเสนอคำถามที่คิดว่าน่าจะเกี่ยวกับประเด็นสำคัญของเรื่อง ถ้านำเสนอคำถามถึงแม้จะไม่มั่นใจว่าจะเป็นคำถามที่เหมาะสมหรือไม่จดบันทึกคำถามที่ครูเขียนไว้บนกระดานลงใน ใบงานที่ 3 ตั้งคำถามชวนคิด

ชั่วโมงที่ 2

นำเข้าสู่บทเรียน (5 นาที) ครูเตรียมอุปกรณ์ต่อพ่วงคอมพิวเตอร์ เพื่อเปิดบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เปิดคลิปวิดีโอ นิทานเพลง หมาจิ้งจอกกับแพะ นักเรียนซักถามข้อสงสัยและสนทนาโต้ตอบกับครู และเพื่อน เกี่ยวกับนิทานเพลง หมาจิ้งจอกกับแพะ

2.3) อ่านละเอียด (10 นาที) ครูชี้แจงวิธีการอ่านอย่างละเอียดในใบความรู้และอ่านเพื่อค้นหาคำตอบจากที่ได้ร่วมกันตั้งไว้บนกระดาน สังเกตพฤติกรรมนักเรียน ให้คำแนะนำในการอ่านเพื่อหารายละเอียดสำคัญ

1. นักเรียน อ่านเนื้อเรื่องในใจอย่างละเอียดเพื่อเก็บประเด็นสำคัญของเรื่องให้ได้มากที่สุดด้วยความตั้งใจ และมีสมาธิ หากพบประเด็นสำคัญเพิ่มเติม สามารถเขียนลงริมบทอ่านหรือพื้นที่ว่างของเรื่องได้

3. เมื่ออ่านแล้ว ตอบคำถามใบงานตั้งคำถามชวนคิด ที่นักเรียนเขียนจากบนกระดานในชั้นการตั้งคำถาม หากนักเรียนไม่แน่ใจในคำตอบ ให้กลับไปอ่านซ้ำ เพื่อค้นหาคำตอบให้เจอ

2.4) สรุปใจความสำคัญ (15 นาที) ครูชี้แจงการสรุปใจความสำคัญในใบความรู้ ชักถามข้อสงสัยที่นักเรียนไม่เข้าใจ และสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนขณะทำกิจกรรมนักเรียนเริ่มทำ ใบงานที่ 4 สรุปใจความสำคัญ หากนักเรียนไม่แน่ใจ ให้กลับไปอ่านซ้ำ เพื่อสรุปใจความสำคัญ

2.5) ตอบคำถาม (20 นาที)

1. ชี้แจงการตอบคำถามในการอ่านจับใจความว่าเกี่ยวกับประเด็นใดบ้าง นักเรียนศึกษาใบความรู้ในการตอบคำถามและชักถามประเด็นที่สงสัยไม่เข้าใจ

2. นักเรียนศึกษาบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์เรื่องที่ 8 การอ่านจับใจความเรื่อง กวางเป็นไต้

3. นักเรียนทำใบงานที่ 5 การอ่านจับใจความ ครูสังเกตการทำใบงานของนักเรียน และให้คำแนะนำกับนักเรียนที่ไม่เข้าใจและทำไม่ได้

2.6) สะท้อนความคิด (20 นาที)

1. ชี้แจงการสะท้อนความคิด ว่ามีประเด็นความรู้ใดบ้างที่นักเรียนสามารถนำมาใช้ในชีวิต

2. ครูเปิดบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ ศึกษาบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์เรื่องที่ 9 นำข้อคิดจากการอ่านเรื่อง กวางเป็นไต้สู่การปฏิบัติ ให้นักเรียนร่วมกันดูหน้าห้อง จากก้นให้ออกมาทำกิจกรรมในบทเรียน 1-2 คน

3. นักเรียนออกไปพูดแสดงความคิดเห็นในประเด็นที่นักเรียนมีความเห็นสอดคล้อง หรือไม่สอดคล้องเพราะอะไร คอยกระตุ้นการออกไปแสดงความคิดเห็นของนักเรียนหน้าชั้น และเสริมแรงให้กล้าแสดงออก นักเรียนทำใบงานที่ 6 เรื่องสะท้อนคิดสู่ชีวิตจริง

ชั่วโมงที่ 3

นำเข้าสู่บทเรียน (5 นาที) ครูเตรียมอุปกรณ์ต่อพ่วงคอมพิวเตอร์ เพื่อเปิดบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ที่แจ้งชั้นการสอนหลังอ่านในใจ เกี่ยวกับเทคนิคการสอนด้วยแผนผังกราฟิก และแผนผังความคิด ว่ามีความสำคัญอย่างไรบ้าง มีประโยชน์ต่อนักเรียนอย่างไร

ขั้นที่ 3 หลังอ่านในใจ

3.1) ขั้นเตรียม (10 นาที)

1. ชี้แจงชั้นการสอนหลังอ่านในใจ เกี่ยวกับการเขียนแผนผังความคิด ว่ามีความสำคัญอย่างไรบ้าง มีประโยชน์ต่อนักเรียน
2. นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 2-3 คน เตรียมสื่อและอุปกรณ์ เช่น ใบความรู้ กระดาษชาร์ต ดินสอ สี อื่นๆ สนทนาซักถาม กับครูผู้สอนในการแบ่งหน้าที่ของสมาชิกในกลุ่ม และการทำแผนผังความคิด
3. ชี้แจงการเขียนแผนผังความคิด และให้นักเรียนจัดบริเวณพื้นที่ในการทำกิจกรรม และเตรียมอุปกรณ์ ในการเขียนแผนผังความคิด

3.2) ขั้นศึกษาและวิเคราะห์ (45 นาที)

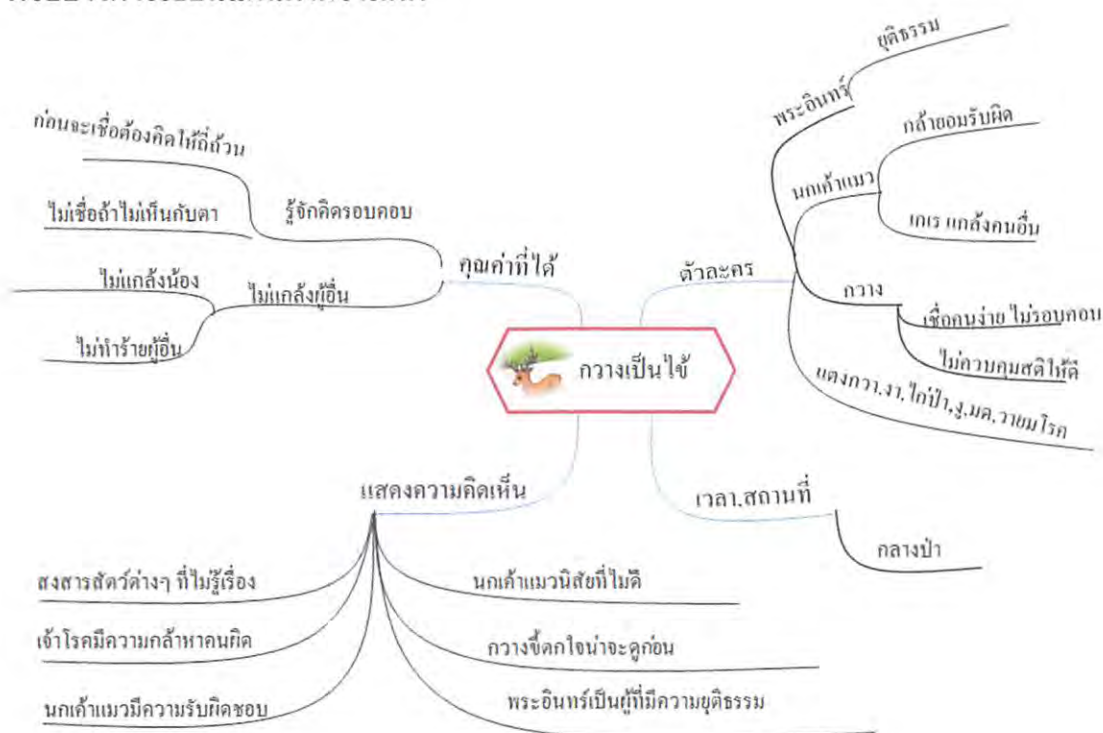
1. ชี้แจงการวิเคราะห์ วางแผนการจัดทำแผนผังความคิด ร่วมกันทบทวนเนื้อหาในนิทานและสรุปการอ่านจับใจความร่วมกับ
2. ศึกษาบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์เรื่องที่ 10 การอ่านวิเคราะห์เรื่อง กวางเป็นใช้ เพื่อให้เกิดความมั่นใจและทบทวนเนื้อหาที่เรียนมา
3. นักเรียนรวมกลุ่มระดมความคิดเห็นและร่วมกันสรุปเรื่องี่อ่าน ความรู้ที่ได้ในชั้นการอ่านในใจ
4. นำผลการตรวจใบงานที่นักเรียนทำในชั้นการอ่านในใจมาสะท้อนกลับให้ผู้เรียนนักเรียนทบทวนการอ่านจับใจความสำคัญจากใบงานที่ได้คืนจากครู และทำความเข้าใจในส่วนที่ยังเข้าใจคลาดเคลื่อน
5. นักเรียนระดมสมองกันภายในกลุ่มเพื่อวิเคราะห์ วางแผนการเขียนแผนผังความคิดเกี่ยวกับเรื่องที่ได้ทำกิจกรรมอ่านในใจ ลงในใบงานที่ 7 จัดระเบียบความคิด ของหัวหน้ากลุ่มเพียงคนเดียวก่อน จากนั้นเมื่อได้แผนผังความคิดที่สมบูรณ์ จึงเขียนลงในใบงานของทุกคนในกลุ่ม ครูสังเกตการระดมสมองของนักเรียนและคอยให้คำชี้แนะให้คำปรึกษา และให้เขียนหน้าทำการงานของสมาชิกในกลุ่มลงในใบรายชื่อ ว่าใครมีหน้าที่ทำอะไรเพื่อออกไปนำเสนอหน้าชั้น

ชั่วโมงที่ 4

3.3) ชั้นสร้างแผนผังความคิด (35 นาที)

- เขียนตัวอย่างแผนผังความคิดให้นักเรียนดูบนกระดาน แล้วสนทนาซักถามประเด็นของหัวข้อเรื่อง หัวข้อรอง หัวข้อย่อย นำตัวอย่างแผนผังความคิดจากการอ่านจับใจความเรื่องต่างๆ ให้นักเรียนดูเป็นแนวทาง
- ลงมือสร้างแผนผังความคิดตามขั้นตอนการสร้างที่วางแผนไว้ โดยทุกคนต้องมีส่วนร่วมในการสร้าง พิจารณาการเขียนชื่อเรื่องให้อยู่ตรงกลางและใช้รูปภาพที่มีความเกี่ยวข้อง ออกแบบการจัดวางเนื้อหาความคิดรองที่แตกออกจากชื่อเรื่อง ให้เกิดสมดุลสวยงาม จากชื่อเรื่องหรือความคิดหลักมายังเนื้อหา

ตัวอย่างการเขียนแผนผังความคิด

3.4) ชั้นสรุปและประเมิน (20 นาที)

- สมาชิกในกลุ่มออกไปนำเสนอผลงานการเขียนแผนผังความคิดหน้าชั้น
- นักเรียนทุกคนร่วมกันให้คะแนนกลุ่มที่ตนเองไม่ใช่สมาชิก และข้อเสนอแนะ

ขั้นที่ 4 วัดผลและการประเมินผล (5 นาที)

1. ครูนำผลงานและผลคะแนนที่ได้สะท้อนผลให้กับ เพื่อให้ ทบทวนและปรับปรุง การเรียนรู้ในครั้งต่อไป หรือซักถามข้อสงสัยในข้อคำถามหรือข้อคำตอบ ที่ได้รับคืน

6. สื่ออุปกรณ์การเรียนรู้

1. ใบความรู้การอ่านจับใจความเรื่องที่ 1-7
2. บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เรื่องที่ 8 การอ่านจับใจความ เรื่อง กวางเป็นใช้
3. บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์เรื่องที่ 9 การนำข้อคิดจากการอ่านเรื่องกวางเป็นใช้สู่การปฏิบัติ
4. บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เรื่องที่ 10 การอ่านวิเคราะห์ เรื่อง กวางเป็นใช้
5. คู่มือการใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์
6. กระดาษ และสี เพื่อการเขียนแผนผังความคิด

7. การวัดและประเมินผล

วิธีวัดและประเมินผล	เครื่องมือวัดและประเมินผล	เกณฑ์
1. ตรวจสอบการจับประเด็นสำคัญจากนิทาน	1. แบบตรวจใบงาน	1. ประเมินตาม
2. ตรวจสอบการตีความเรื่อง	2. แบบประเมินการเขียนแผนผังความคิด	สภาพจริง (Rubrics)
3. ตรวจสอบจากเขียนสรุปนิทาน	3. แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียน	3 ระดับ ได้แก่
4. ตรวจสอบเขียนแสดงความคิดเห็นนิทาน	4. แบบทดสอบความสามารถในการอ่านจับใจความ	3 = ดี
5. ตรวจสอบเขียนแผนผังความคิดแสดงการวิเคราะห์นิทาน		2 = ปานกลาง
6. สังเกตความตั้งใจทำงาน ความมีวินัย ความสะดวก และความถูกต้อง		1 = ควรปรับปรุง
		โดยคะแนนรวมทุกรายการต้องได้ระดับ 2 ขึ้นไป
		2. ต้องมีคะแนนอย่างน้อย ร้อยละ 75 ขึ้นไป

8. ข้อเสนอแนะของผู้บริหารสถานศึกษา

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....

(นายประสิทธิ์ หอมขจร)

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านนาไพร

วัน.....เดือน.....พ.ศ.....

9. บันทึกผลหลังสอน

9.1 ด้านความรู้

.....

.....

.....

9.2 ด้านทักษะ/กระบวนการ

.....

.....

.....

9.2 ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....

(นางศิริพร ปิตุภูมิสวัสดิ์)

ตำแหน่ง ครู ชำนาญการ

วัน.....เดือน.....พ.ศ.....

ใบงานที่ 2 อ่านเรื่องในใจ นิทานเรื่อง “กวางเป็นไข้”

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านในใจนิทาน ตามขั้นการสอนอ่านจับใจความ ชั้นที่ 2 การอ่านในใจ

นิทาน เรื่อง กวางเป็นไข้

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว มีกวางตัวหนึ่งป่วยเป็นไข้มาได้ 3 เดือน เมื่อดีขึ้น ก็อยากกินผลไม้รสเปรี้ยวเป็นอย่างมาก แต่เนื่องจากยังอดโรยอยู่ จึงไม่สามารถไปค้นหา มากินได้ เจ้ากวางก็ได้แต่ร้องว่า “อยากกินส้ม อยากกินส้ม” เจ้ากวางร้องเช่นนั้น อยู่เป็นประจำ ไม่แล้วไม่เลิกเจ้านกเค้าแมวซึ่งอยู่ใกล้ เกิดรำคาญและโมโหจึงหาวิธี ใส่ร้ายกวาง เมื่อคิดได้ดังนั้นก็วิ่งไปหาเจ้ากวางแล้วถามว่า

“เจ้าร้องครวญครางอย่างนี้ทั้งวันทั้งคืน บอกว่าอยากกินของเปรี้ยว ก็ไม่ไปหา กินเอา ได้แต่ร้องอยู่อย่างนี้แล้วจะอิมรี ถ้าอยากกินจริงๆ ละก็ ให้เลิกร้องเสีย ประเดี๋ยว ข้าจะช่วยเจ้าเอง แต่เจ้ารออยู่ที่นี้นะข้าจะบินไปหาของเปรี้ยวมาให้กิน เมื่อข้าหาส้มเจอ ก็จะมาส่งให้เจ้าแล้วให้เจ้าวิ่งไปหา” พอพูดจบแล้ว เจ้านกเค้าแมวก็รีบบินไป

สักครู่เจ้านกเค้าแมวก็ร้องขึ้นว่า “เก็บบอก เก็บบอก” นั่นก็คือเก็บมะกอกนั่นเอง ส่วนเจ้ากวางเมื่อได้ยินเช่นนั้น ก็วิ่งไปหานกเค้าแมว เมื่อนกเค้าแมวเห็นเจ้ากวางวิ่ง มาหาก็ก่เปลี่ยนเสียงร้องว่า “หอกซุก หอกปัก หอกซัก หอกแทง” ร้องเช่นนั้น 2-3 ครั้ง เจ้ากวางเมื่อได้ยินเช่นนั้น จึงคิดว่าตนถูกนกเค้าแมวล่อมาติดกับ ให้คนเอาหอกปัก หอกแทง เมื่อคิดได้ดังนั้น ก็วิ่งหนีอย่างไม่คิดชีวิต

เจ้ากวางวิ่งหนีตายไปตามทาง จนถึงไร่แห่งหนึ่ง ไปสะดุดเอาเครือต้นแตงกวา แตงกวาเครือขาดตกลงมากลึงทับต้นงา ต้นงาก็หล่นถูกตาไก่ป่า ไก่ป่ามองไม่เห็น ก็ไปเหยียบเอารังมดเข้า มดก็ปีนขึ้นไปกัดดูเขียว งูเขียวตกใจก็ไปเกี่ยวคอกกระรอก กระรอก ตกใจก็ไปกัดหัวมะตูม มะตูมก็หล่นใส่หัวเจ้าไรต์ เจ้าไรต์กระเด็นไปถูกใส่เจ้าวาย เจ้าวาย โกรธจับไข่ 3 ปีไม่หาย เมื่อคราวหายก็ลุกขึ้นมา สืบสาวราวเรื่องดูว่าเกิดอะไรขึ้นเจ้าไรต์ กับเจ้าวายไปฟ้องร้องเรื่องของเจ้ามะตูมต่อพระอินทร์ พระอินทร์ได้เรียกเจ้ามะตูม ไปเข้าเฝ้าเพื่อถามเอาความ เมื่อมะตูมถูกขู่หลายๆ ว่า ตนเป็นคนก่อเรื่องทำให้เจ้าวาย

เป็นไข้ 3 ปีไม่หาย เจ้ามะตุ่มก็ปฏิเสธพร้อมทั้งอ้างว่า “เจ้ากระรอกเป็นคนกัดขั้วของข้า จึงทำให้ข้าหล่นลงมา” จากนั้น เจ้ากระรอกก็ถูกเรียกมาสืบสวน ฝ่ายเจ้ากระรอกก็อ้างว่า “ก็เพราะไอ้งูเขียวละชิ ที่มาเกี่ยวคอกจนข้าตาเหลือก ตาแฉก จึงต้องไปกัดขั้วมะตุ่ม”

เมื่อรู้ว่าเป็นเช่นนั้น พระอินทร์ก็เรียกเจ้างูเขียวมา เจ้างูเขียวก็รายงานคดีตามเรื่องว่า “ก็ เพราะเจ้ามดนะชิมากัดข้า ข้าก็เลยแสบจนไม่รู้เนื้อรู้ตัว ข้าก็เลยกลิ้งเกลือกจะให้มดหลุดออก กลิ้งไปกลิ้งมาเลยไปเกี่ยวคอกเจ้ากระรอกเมื่อไรก็ไม่รู้ด้วยซ้ำ” ฝ่ายพระอินทร์ก็เรียกเจ้ามดมา เจ้ามดก็อ้างว่า “ก็เพราะว่าไก่อนะชิมาเขี่ยรังข้า” พระอินทร์ก็เรียกไก่อมาถาม ไก่ก็อ้างว่า “เจ้างานะชิกระเด็นกระดอนมาใส่ตา”

พระอินทร์ก็สืบแบบนี้ไปจนกระทั่งเรื่องไปถึงเจ้านกเค้าแมว พระอินทร์จึงนำนกเค้าแมวมาสืบสวน เมื่อถูกฟ้องร้องเรื่องราวที่เป็นมา เจ้านกเค้าแมวไม่มีที่จะกล่าวหาได้ จึงยอมรับความผิดว่า “ใช่แล้วละ ข้าเองเป็นคนใส่ร้ายเจ้ากวาง”

จนกระทั่งเจ้าวายให้ช่วยกันตัดสินลงโทษเจ้านกเค้าแมวว่าจะทำประการใดดี เมื่อเหตุการณ์เป็นเช่นนี้ ซึ่งเป็นเหตุการณ์ที่ร้ายแรง สร้างความกระทบกระเทือนต่อเนื้อองให้แก่ฝูงสัตว์ โทษของเจ้านกเค้าแมวจึงถือเป็นโทษขั้นหนัก ฉะนั้นการลงโทษจึงกำหนด 3 อย่างด้วยกัน ขั้นแรก เอาขมิ้นมาตำแล้วก็ไปพอกที่ตาทั้งสองข้างของนกเค้าแมว ขั้นที่สอง คือ บิดหัวนกเค้าแมวให้หมุนไปมาได้หนึ่งรอบ ขั้นที่สาม คือ บังคับให้นกเค้าแมวเอากำร้องตามเสียง เก็บกอก เก็บกอก หอกชุก หอกปัก หอกซัด หอกแทง นั้นเป็นเสียงร้องประจำตัวตลอดไป

นับแต่ถูกทำโทษมา ตาของนกเค้าแมวก็นิ่งทั้งสองข้าง จนกระทั่งทุกวันนี้ คอกก็หมุนได้รอบ แล้วก็ไม่มีเพื่อนฝูงอยากจะคบหาสมาคมด้วย ทำให้นกเค้าแมวมีสีหน้าโศกเศร้าอยู่ตลอดมาจนทุกวันนี้

ชื่อ-สกุล ..... เลขที่..... ชั้น.....

ผลการประเมิน

ดีมาก

ปานกลาง

ควรปรับปรุง

**ใบงานที่ 3 ตั้งถามชวนคิด
นิทานเรื่อง “กวางเป็นไข้”**

คำชี้แจง ให้นักเรียนตั้งคำถามเกี่ยวกับนิทานโดยใช้เทคนิคคำถาม 5W 1H คือ ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไหร่ เพราะเหตุใด อย่างไร (คำถามเหล่านี้อาจไม่จำเป็นต้องใช้ทุกข้อ เพราะการตั้งถามมีจุดมุ่งหมาย เพื่อให้ เกิดความชัดเจน ครอบคลุม และตรงประเด็นที่ต้องการ)

เทคนิคคำถามที่ใช้	คำถามและคำตอบ
1.	คำถาม : คำตอบ :
2.	คำถาม : คำตอบ :
3.	คำถาม : คำตอบ :
4.	คำถาม : คำตอบ :
5.	คำถาม : คำตอบ :
6.	คำถาม : คำตอบ :

ชื่อ-สกุล ..... เลขที่..... ชั้น.....

ผลการประเมิน

ดีมาก

ปานกลาง

ควรปรับปรุง

ใบงานที่ 4 สรุปใจความสำคัญ นิทานเรื่อง “กวางเป็นไข้”

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในนิทาน เรื่อง กวางเป็นไข้โดยใช้แนวทางการตอบคำถามจากใบงานที่ 3 ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไหร่ ผลที่เกิดขึ้นเป็นอย่างไร พร้อมทั้งสรุปเป็นตารางดังตัวอย่าง

ตัวอย่าง

เหตุการณ์ที่ 1 สุนัขวิ่งเข้าไปในตลาด ขณะที่แม่ค้าขายเนื้อหมูมันได้ขโมยคาบเอาเนื้อวัววิ่งออกมา โดยแม่ค้าก็ไล่ตามมันไม่ทัน

1. ใคร	ทำอะไร	ที่ไหน	เมื่อไหร่	ผลที่เกิดขึ้นเป็นอย่างไร
สุนัข	วิ่ง	เข้าไปในตลาด	ขณะที่แม่ค้าขายเนื้อหมู	มันได้ขโมยคาบเอาเนื้อวัววิ่งออกมา โดยที่แม่ค้าไล่ตามมันไม่ทัน

1. สรุป .....

.....

2. ใคร	ทำอะไร	ที่ไหน	เมื่อไหร่	ผลที่เกิดขึ้นเป็นอย่างไร
กวาง			3 เดือน	

2. สรุป .....

.....

3. ใคร	ทำไม	ทำอะไร	ที่ไหน	ผลที่เกิดขึ้นเป็นอย่างไร
นกเค้าแมว				กวางวิ่งหนีอย่างไม่คิดชีวิต

3. สรุป .....

.....

4. ใคร	ทำไม	ทำอะไร	เมื่อไหร่	ผลที่เกิดขึ้นเป็นอย่างไร
บรรดา สัตว์ใน ป่า				เจ้าโรคกระเด็นไปใส่เจ้าวาย จับใช้ไป 3 ปี พอหายป่วยก็มาสืบสาวราวเรื่อง ถึงคนทำผิด

4. สรุป .....

.....

5. ใคร	ทำอะไร	ที่ไหน	เมื่อไหร่	ผลที่เกิดขึ้นเป็นอย่างไร
พระ อินทร์			เจ้าวายและเจ้า โรคไปขอให้ช่วย	

5. สรุป

.....

.....

ชื่อ-สกุล ..... เลขที่..... ชั้น.....

ผลการประเมิน ดีมาก ปานกลาง ควรปรับปรุง

ใบงานที่ 5 อ่านจับใจความ
นิทานเรื่อง “กวางเป็นไข้”

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามจากนิทานเรื่องกวางเป็นไข้

1. ข้อคิดที่ได้จากเรื่องคือ
.....
2. ข้อคิดที่ได้จากตรงกับสำนวน อะไร
.....
3. โรงเรียนหยุดยาว 4 วัน ในช่วงเดือน กุมภาพันธ์ นักเรียนจะนำข้อคิดจากเรื่องนี้มาปฏิบัติ
ได้อย่างไร
.....
4. ในช่วงปิดเทอมฤดูร้อน นักเรียนจะปฏิบัติตนอย่างไรโดยใช้ข้อคิดจากเรื่องนี้
.....
.....
5. ลักษณะนิสัยของกวางเป็นอย่างไร
.....
.....

ชื่อ-สกุล ..... เลขที่..... ชั้น.....

ผลการประเมิน

ดีมาก

ปานกลาง

ควรปรับปรุง

ใบงานที่ 6 สะท้อนคิดสู่ชีวิตจริง
นิทานเรื่อง “กวางเป็นไข้”

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนแสดงความคิดเห็นในการประยุกต์ใช้ข้อคิด หรือเหตุการณ์สำคัญ เพื่อนำไปแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน โดยสรุปจากการนำเสนอของสมาชิกในห้อง

สะท้อนคิดสู่ชีวิตจริง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ชื่อ-สกุล ..... เลขที่..... ชั้น.....

ผลการประเมิน

ดีมาก

ปานกลาง

ควรปรับปรุง

ឧប្បត្តិហេតុ
 ឧបសគ្គ
 ហេតុ
 អន្តរាគមន៍

.....អ្វី ..... អ្វី ..... ម៉្លោះ-ទ្រុឌ

(សុំដាក់ ឧបសគ្គ ឬ ហេតុ ឬ អន្តរាគមន៍ តាមការសមស្រប)

ឧបសគ្គ ឬ ហេតុ ឬ អន្តរាគមន៍ ត្រូវបានដាក់នៅក្នុងក្របខណ្ឌនៃការសម្រេចចិត្តរបស់អង្គការសុខភាពពិភពលោក។

ឧបសគ្គ ឬ ហេតុ ឬ អន្តរាគមន៍ ៧ ក្នុងចំណោម

ใบความรู้ที่ 1

เรื่อง การอ่านคร่าว ๆ และหาคำสำคัญ

การอ่านคร่าว ๆ

จุดประสงค์ของการอ่านประเภทนี้เป็นการค้นหาคำสำคัญที่เกี่ยวข้องกับเรื่องใหม่ๆ เพื่อรวบรวมความคิดของผู้เขียน อีกทั้ง ยังใช้เพื่อการอ่านสั้นทนาการ ได้แก่ การอ่านวารสารบันเทิง การอ่านเรื่องราวต่างๆ ที่ให้ความสนุกสนานเพลิดเพลิน

วิธีการอ่าน ผู้อ่านจะใช้เวลาเคลื่อนตาอย่างรวดเร็วจากบรรทัดบนสุด สู่บรรทัดล่าง โดยข้ามคำ กลุ่มคำ และประโยคที่ไม่สำคัญ เพื่อค้นหาคำสำคัญ หรือคำตอบตามที่ต้องการ โดยสังเกตคำที่ขีดเส้นใต้หรือคำที่เป็นตัวหนา

ที่มา : สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์, เอกสารการสอนชุดวิชาภาษาไทย, 2551 หน้า 17

คำสำคัญ

คำสำคัญ หรือ Keyword หมายถึง คำที่มีความหมายพิเศษมากกว่าคำอื่น ๆ ที่ปรากฏอยู่ในแต่ละย่อหน้าของเรื่อง

ดังนั้นในเรื่องหนึ่งอาจมีคำสำคัญมากกว่าหนึ่งคำ คำสำคัญ จะเป็นตัวบ่งชี้หัวใจของเรื่อง เป็นคำที่จะนำไปสู่การค้นหาแก่น หรือแนวคิดของเรื่อง คำสำคัญ เป็นคำที่ใช้เป็นแนวทาง ในการกำหนดบทบาทของการดำเนินเรื่อง จำนวนคำสำคัญจะมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับความยาวของเรื่อง นอกจากนั้นเรื่องที่มีคำสำคัญหลายคำ ก็จะมีระดับความสำคัญที่แตกต่างกัน การกำหนดระดับของคำสำคัญจึงขึ้นอยู่กับ การเรียงลำดับเหตุการณ์ ของผู้เขียนว่าต้องการให้เหตุการณ์ใดสำคัญที่สุด

ลักษณะของคำสำคัญ

คำสำคัญเป็นคำที่มีลักษณะพิเศษแตกต่างจากคำอื่น ๆ โดยมีข้อสังเกตดังนี้

1. คำสำคัญจะมีลักษณะที่เด่นกว่าคำอื่นๆ ในย่อหน้าเดียวกัน คำอื่นๆ ในย่อหน้าจะทำหน้าที่ขยายคำสำคัญ ให้มีความชัดเจน
2. คำสำคัญจะเป็นคำนาม คำสรรพนาม และคำกริยา อาจมีคำประเภทอื่น แต่พบน้อย ส่วนมากมักจะเป็นคำนาม

ที่มา : สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์, เอกสารการสอนชุดวิชาภาษาไทย, 2551 หน้า 179

ตัวอย่าง

อ่านคร่าว ๆ นิทานต่อไปนี้ แล้วค้นหาคำ หรือ กลุ่มคำสำคัญ

พรานใหม่คนหนึ่งมักจะเข้าไปถามพวกคนตัดไม้ว่า เห็นหมูป่า บ้างไหม บริเวณใดมีกวาง มีเนื้อบ้าง แต่พวกคนตัดไม้ก็ยังไม่เคยเห็นพรานใหม่ผู้นี้ล่าสัตว์ได้สักตัว วันหนึ่งพรานใหม่เข้าไปมาแต่เข้าพลาถถามคนตัดไม้ว่า "พี่ชาย เห็นรอยเท้าสิงโตที่ไหนบ้าง ช่วยบอกด้วยเถิด" คนตัดไม้ก็บอกว่าเห็นอยู่ไม่ไกลนัก ตนนินดีจะพาไปล่าถึง หน้าปากถ้ำสิงโตเลยทีเดียว เมื่อได้ยินเช่นนั้นพรานใหม่ก็ถึงกับส่ายหน้าปฏิเสธเป็นพัลวัน ว่าตนเพียงอยากเห็นรอยเท้าสิงโตเท่านั้น มิได้ออยากล่าสิงโต

ที่มา : <http://www.nithan.in.th/>

คำสำคัญ คือ พรานใหม่ คนตัดไม้ สัตว์ สิงโต รอยเท้า

กลุ่มคำ คือ เข้าไปถาม ไม่เคยเห็น ล่าสัตว์ได้สักตัว ยินดีจะพาไป ส่ายหน้าปฏิเสธ
อยากเห็น มิได้ออยากล่า

ใบความรู้ที่ 2

เรื่อง การตั้งคำถามคิดวิเคราะห์ 5W1H

คำถามคิดวิเคราะห์

ความช่างสังเกตช่างสงสัยและช่างถาม นักคิดเชิงวิเคราะห์จะต้องมีองค์ประกอบทั้งสามนี้ร่วมด้วยคือ ต้องเป็นคนที่ช่างสังเกต สามารถค้นพบความผิดปกติท่ามกลางสิ่งที่อยู่อย่างผิวเผินแล้วเหมือนไม่มีอะไรเกิดขึ้น ต้องเป็นคนที่ช่างสงสัย เมื่อเห็นความผิดปกติไม่ละเลยไปแต่หยุดพิจารณา ขบคิด ไตร่ตรองและต้องเป็นคนช่างถาม ชอบตั้งคำถามที่เกี่ยวข้องกับการคิดเชิงวิเคราะห์ สำหรับขอบเขตคำถาม ที่เกี่ยวข้องกับการคิดเชิงวิเคราะห์ จะยึดหลักการตั้งคำถามโดยใช้หลัก 5W 1H คือ ใคร (who) ทำอะไร (what) ที่ไหน (where) เมื่อไร (when) ทำไม (why) และอย่างไร (how) คำถามเหล่านี้อาจไม่จำเป็นต้องใช้ทุกข้อ เพราะการตั้งคำถามมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้เกิดความชัดเจนครอบคลุมและตรงประเด็นที่เราต้องการสืบค้น

ที่มา : เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์, ทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์, 2547, หน้า 24

คำถาม 5W1H

- What (อะไร)** ปัญหาหรือสถานการณ์ที่เกิดขึ้น
- เกิดอะไรขึ้นบ้าง
  - มีอะไรเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์นี้
  - หลักฐานที่สำคัญที่สุด คืออะไร
  - สาเหตุที่ทำให้เกิดเหตุการณ์นี้ คืออะไร

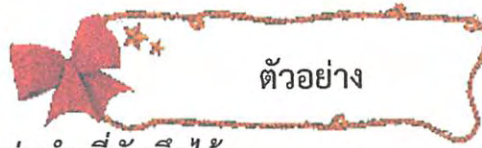
Where (ที่ไหน) สถานที่หรือตำแหน่งที่เกิดเหตุ
 -เรื่องที่เกิดขึ้นที่ไหน
 -เหตุการณ์นี้น่าจะเกิดขึ้นที่ใด มากที่สุด

When (เมื่อไหร่, เวลาใด) เวลาที่เหตุการณ์นั้นได้เกิดขึ้น หรือจะเกิดขึ้น
 -เหตุการณ์นี้น่าจะเกิดขึ้นเมื่อไร
 -เวลาใดบ้าง ที่สถานการณ์เช่นนี้จะเกิดขึ้นได้

Why (ทำไม, เพราะเหตุใด) สาเหตุหรือมูลเหตุที่ทำให้เกิดขึ้น
 -เหตุใดต้องเป็นคนนี้ เป็นเวลานี้ เป็นสถานที่นี้
 -เพราะเหตุใดเหตุการณ์นี้จึงเกิดขึ้น
 -ทำไมจึงเกิดเรื่องนี้

Who (ใคร) บุคคลสำคัญเป็นตัวประกอบ หรือเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องที่จะได้รับผลกระทบทั้งด้านบวกและด้านลบ
 -ใครอยู่ในเหตุการณ์บ้าง
 -ใครน่าจะเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์นี้บ้าง
 -ใครน่าจะเป็นคนที่ทำให้สถานการณ์นี้เกิดขึ้นมากที่สุด
 -เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นใคร ได้ประโยชน์ใครเสียประโยชน์

How (อย่างไร) รายละเอียดของสิ่งที่เกิดขึ้นแล้วหรือกำลังจะเกิดขึ้นว่ามี
 ความเป็นไปได้ในลักษณะใด
 -เขาทำสิ่งนี้ได้อย่างไร
 -ลำดับเหตุการณ์นี้ดูว่าเกิดขึ้นได้อย่างไรบ้าง
 -เหตุการณ์นี้เกิดขึ้นได้อย่างไร
 -มีหลักในการพิจารณาคนได้อย่างไรบ้าง

ตัวอย่าง

ตั้งคำถามจากคำ กลุ่มคำ ที่บันทึกไว้

คำสำคัญ คือ พรานใหม่ คนตัดไม้ สัตว์ สิงโต รอยเท้า

กลุ่มคำ คือ เข้าไปถาม ไม่เคยเห็น ล่าสัตว์ได้สักตัว ยินดีจะพาไป สายหน้าปฏิเสธ
อยากเห็น มิได้อยากล่า

What (อะไร) ปัญหาหรือสถานการณ์ที่เกิดขึ้น

1. พรานใหม่จะทำอะไรกับสัตว์ป่า

Where (ที่ไหน) สถานที่หรือตำแหน่งที่เกิดเหตุ

2. พรานใหม่ไปที่ไหน
3. สิงโตอยู่ที่ไหน

When (เมื่อไหร่, เวลาใด) เวลาที่เหตุการณ์นั้นได้เกิดขึ้น หรือจะเกิดขึ้น

Why (ทำไม, เพราะเหตุใด) สาเหตุหรือมูลเหตุที่ทำให้เกิดขึ้น

4. ทำไมพรานใหม่จึงต้องถามคนตัดไม้ว่าเห็นสัตว์ หรือรอยเท้าสัตว์
5. เพราะเหตุใดพวกคนตัดไม้จึงไม่เคยเห็นพรานใหม่ล่าสัตว์ได้สักตัว
6. เพราะเหตุใดพรานใหม่จึงอยากเห็นรอยเท้าสิงโตแต่ไม่ยอมล่า

สิงโต

Who (ใคร) บุคคลสำคัญเป็นตัวประกอบ หรือเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องที่จะได้รับผลกระทบทั้งด้านบวกและด้านลบ

How (อย่างไร) รายละเอียดของสิ่งที่เกิดขึ้นแล้วหรือกำลังจะเกิดขึ้นว่ามี
ความเป็นไปได้ในลักษณะใด

ใบความรู้ที่ 3

เรื่อง การแยก สรุปลงและวิเคราะห์สาเหตุและผล ของเหตุการณ์

การแยกเหตุการณ์

พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถานให้ความหมายว่า เหตุการณ์ น. คือ เรื่องที่เกิดขึ้น คำว่า เหตุการณ์ หมายถึง เรื่องราวที่เกิดขึ้น ซึ่งอาจเกิดขึ้นแล้วในอดีตหรือกำลังเกิดขึ้น ในปัจจุบัน เรื่องที่เกิดขึ้นนั้นไม่ว่าเรื่องเล็กหรือเรื่องใหญ่ ก็ถือว่าเป็นเหตุการณ์ และเหตุการณ์นั้นต้องอยู่บนสถานะแห่งความเป็นจริง ต่างแต่่าเกิดขึ้น ในเวลาใด หากเกิด ในปัจจุบัน ก็ถือว่าเป็นเหตุการณ์ปัจจุบัน

แต่ละเหตุการณ์ประกอบด้วยใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร ผลเป็นอย่างไร

การสรุปเหตุการณ์

การที่จะสรุปใจความสำคัญของเรื่องได้นั้น จะต้องค้นหาคำ กลุ่มคำ ประโยคที่สำคัญ และเลือกเฉพาะที่คำที่เด่น และให้มีความชัดเจน

การสรุปเหตุการณ์จึงต้อง ตัดเอาคำที่ฟุ่มเฟือย คำที่ไม่เกี่ยวข้องข้อกับสาระสำคัญของเรื่องออก ให้คงไว้เฉพาะประเด็นสำคัญเท่านั้น

การวิเคราะห์หาสาเหตุและผล

การวิเคราะห์หาสาเหตุและผล เป็นการวิเคราะห์ที่มุ่งให้คิดแบบแยกแยะให้เห็นถึงความสัมพันธ์เชิงเหตุผล เป็นการสอนให้คิดเป็น โดยคิดหาเหตุและผลได้ดี เช่น ให้คิด และค้นหาว่าสิ่งใดเป็นเหตุของ...(สาเหตุ) สิ่งใดเป็นผลของ...(ผล)

เมื่อทราบสาเหตุและผล ของเหตุการณ์แล้วจะนำไปสู่การประเมินลักษณะนิสัย ของตัวละคร ว่าใครมีนิสัยเป็นอย่างไร ดี ไม่ดี ถูก ไม่ถูก ควรทำ ไม่ควรทำ

การที่เราจะสรุปลงความเห็นเกี่ยวกับเรื่องได้นั้น
ต้องอธิบายความเป็นเหตุเป็นผลที่เกิดในเรื่องได้
บอกลักษณะนิสัยของตัวละครสำคัญในเรื่องได้
จึงจะสามารถสรุปใจความสำคัญและหาแนวคิดของเรื่องได้

ตัวอย่าง

1. แยกเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น
2. สรุปเหตุการณ์
3. วิเคราะห์หาสาเหตุและผลที่เกิดขึ้นในเหตุการณ์
4. ประเมินลักษณะนิสัยของตัวละคร

พรานใหม่คนหนึ่งมักจะเข้าไปถามพวกคนตัดไม้ว่า เห็นหมูป่า บ้างไหม บริเวณ
ใดมีกวาง มีเนื้อบ้าง แต่พวกคนตัดไม้ก็ยังไม่เคยเห็นพรานใหม่ผู้นี้ล่าสัตว์ใด ได้สักตัว

วันหนึ่งพรานใหม่เข้าป่ามาแต่เข้าพลาถถามคนตัดไม้ว่า

"พี่ชาย เห็นรอยเท้าสิงโตที่ไหนบ้าง ช่วยบอกด้วยเถิด" คนตัดไม้ก็บอกว่าเห็นอยู่ไม่ไกลนัก
ตนยินดีจะพาไปล่าถึง หน้าปากถ้ำสิงโตเลยทีเดียว เมื่อได้ยินเช่นนั้นพรานใหม่ก็ถึงกับส่าย
หน้าปฏิเสธเป็นพลัน ว่าตนเพียงอยากเห็นรอยเท้าสิงโตเท่านั้น มิได้อยากล่าสิงโต

ที่มา <http://www.nithan.in.th/>

1.เหตุการณ์ที่ 1

ใคร.....พรานใหม่..... ทำอะไร.....เข้าไปถามพวกคนตัดไม้.....
 ที่ไหน .....ในป่า..... เมื่อไร.... - .....
 อย่างไร .....เห็นหมูป่าบ้างไหม บริเวณใดมีกวาง มีเนื้อบ้าง.....
 ผลเป็นอย่างไร.....พวกคนตัดไม้ไม่เคยเห็นพรานใหม่ล่าสัตว์ได้...

พรานใหม่คอยถามคนอื่นถึงสัตว์ต่าง ๆ แต่ไม่เคยออกไปล่าสัตว์จริง ๆ

3.วิเคราะห์สาเหตุและผล

สาเหตุ : พรานใหม่ไม่เจอสัตว์ และไม่ไปล่าสัตว์

ผล : พูดให้คนอื่นเข้าใจว่าเป็นพรานผู้กล้าหาญ

4.ประเมินลักษณะนิสัย

เมื่อไม่เจอเรื่องที่อันตราย ก็พูดโอ้อวดว่าตัวเองเก่ง

1.เหตุการณ์ที่ 2

ใคร.....พรานใหม่.... ทำอะไร.....ถามพวกคนตัดไม้.....
 ที่ไหน .....ในป่า..... เมื่อไร.....ตอนเช้า.....
 อย่างไร .....เห็นรอยเท้าสิงโตที่ไหนบ้าง.....
 ผลเป็นอย่างไร.....พวกคนตัดไม้เห็นรอยเท้าสิงโตที่ปากถ้ำจะพาออกไป
 ล่าสิงโต แต่พรานใหม่ปฏิเสธ อยากเห็นแค่รอยเท้า ไม่อยากล่าสิงโต....

2.สรุปเหตุการณ์

เมื่อต้องออกไปล่าสิงโต จึงแสดงความกลัวออกมา

3.วิเคราะห์สาเหตุและผล

สาเหตุ : สิงโตเป็นสัตว์ที่มีพลังกำลังมาก น่ากลัว

ผล : พรานใหม่ไม่ไปเพราะกลัวจึงพูดเอาตัวรอด

4.ประเมินลักษณะนิสัย

เมื่อพรานใหม่เจออันตราย ก็แสดงความขี้ลาด

ใบความรู้ที่ 4 เรื่อง การสรุปเรื่อง

การสรุปเรื่อง

การสรุปเรื่องรวจากการฟังหรือการอ่าน ผู้ฟังหรือผู้อ่านจะต้องจับใจความและสรุปใจความสำคัญของเรื่อง เพื่อที่จะเป็นพื้นฐานของการพูดหรือการเขียนสรุปความต่อไป การอ่าน และฟังเพื่อสรุปความ จะต้องจับประเด็นในเหตุการณ์ให้ได้ว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร แล้วจดบันทึกไว้ จากนั้นจึงสรุปความของเรื่องทีอ่านหรือฟัง หาสาระที่สำคัญของเรื่องมาเขียนโดยใช้ภาษาของตัวเองใช้คำที่สั้น เข้าใจง่าย ตัดถ้อยคำที่ฟุ่มเฟือย และได้ใจความ ไม่ควรใช้คำย่อ

ตัวอย่าง

นำเหตุการณ์ที่สรุปทั้งหมดมาเรียงต่อกัน

1. พรานใหม่คอยถามคนอื่นถึงสัตว์ต่าง ๆ แต่ไม่เคยออกไปล่าสัตว์จริง ๆ
2. เมื่อต้องออกไปล่าสิงโต จึงแสดงความกลัวออกมา

สรุปเรื่องได้ว่า

พรานใหม่รอดตนว่าเป็นพรานที่กล้าหาญ เมื่อเจอสัตว์ที่ดุร้ายก็ขี้ขลาด

ใบความรู้ที่ 5

เรื่อง การหาแนวคิดจากเรื่อง

ประโยชน์ของแนวคิด

การอ่านจับใจความจำเป็นต้องค้นหาแนวคิด เพราะแนวคิดให้ประโยชน์ดังนี้

1. ช่วยทำให้ผู้อ่านเข้าใจวัตถุประสงค์ของผู้เขียน
2. ช่วยทำให้ผู้อ่านเข้าใจกรอบหรือโครงร่างของเรื่อง
3. ช่วยทำให้ผู้อ่านเข้าใจแก่นหรือเนื้อหาที่แท้จริงของเรื่อง สามารถแยกส่วนที่ไม่เกี่ยวข้องกับเรื่องแก่นของเรื่องได้ง่ายขึ้น
4. ช่วยทำให้ผู้อ่านสามารถเชื่อมโยงแนวคิดให้สัมพันธ์กับองค์ความรู้อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกันได้ง่ายขึ้น

ลักษณะสำคัญของแนวคิด

1. เป็นแก่นของเรื่องที่เป็นคำ กลุ่มคำ ประโยค ส่วนมากแนวคิดจะมีความยาวไม่เกิน 1 ประโยค เช่น

แนวคิดเป็นคำรูปธรรม ได้แก่ หมา, แมว, รถจักรยาน ฯลฯ

แนวคิดเป็นคำนามธรรม ได้แก่ ความเกลียด, ความโกรธ, ความรักชาติ ฯลฯ

แนวคิดเป็นกลุ่มคำ ได้แก่ ป่วยตายาย, ไปโรงเรียนเพียงคนเดียว ฯลฯ

แนวคิดเป็นประโยค ได้แก่ แม่น้ำเดินทาง, ลูกเสือไม่โกง, ฉันรักบ้านนอก ฯลฯ

2. เป็นตัวแทนของเรื่องที่มีความหมายครอบคลุมเนื้อเรื่องทั้งหมด หรืออาจกล่าวอีกนัยหนึ่งว่า เนื้อเรื่องเป็นส่วนบรรยายหรือขยายแนวคิดให้ความชัดเจนนั่นเอง

3. สารบางเรื่องผู้เขียนอาจใช้ชื่อเรื่องเป็นแนวคิด รายละเอียดที่ปรากฏในเนื้อหาจึงเป็นคำอธิบายขยายแนวคิด สารประเภทนี้ผู้อ่านจะใช้วิธีสังเกตชื่อเรื่องเป็นหลัก แต่มีสารบางเรื่องที่ชื่อเรื่องไม่ตรงกับเนื้อเรื่อง ผู้อ่านต้องค้นหาแนวคิดด้วยการอ่านอย่างละเอียด แล้วปรับชื่อเรื่องให้ตรงกับแนวคิด

4. เรื่องบางเรื่องอาจแยกเป็นแนวคิดย่อย เมื่อนำแนวคิดย่อยเหล่านั้นมารวมกันแล้วหาข้อสรุปก็จะเป็นแนวคิดรวมทั้งหมด

การหาแนวคิดจากนิทานมีวิธีการดังนี้

1. แยกเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในเรื่อง
2. สรุปเหตุการณ์โดยตัดคำที่ฟุ่มเฟือยออก แต่ความหมายชัดเจน
3. วิเคราะห์สาเหตุและผล ที่สัมพันธ์กับเหตุการณ์
4. ประเมินลักษณะนิสัยของตัวละครจากเหตุการณ์
5. สรุปเรื่องทั้งหมดโดยนำเหตุการณ์ที่สรุปได้มาเรียงต่อกัน ตัดถ้อยคำที่ฟุ่มเฟือยใช้คำที่สั้น เข้าใจง่าย เป็นภาษาของตนเอง และได้ใจความ ไม่ควรใช้คำย่อ
6. ค้นหาคำ กลุ่มคำ ประโยคสำคัญที่สามารถใช้เป็นตัวแทนของเหตุการณ์ได้
7. เลือกคำ กลุ่มคำ หรือประโยคซึ่งจะเป็นตัวแทนของเรื่อง ถ้าหาไม่ได้ ผู้อ่านอาจคิดหาคำ กลุ่มคำ หรือประโยคใหม่ ซึ่งจะเป็ตัวแทนของเนื้อเรื่องทั้งหมดในส่วนนี้เรียกว่า **แนวคิด** ในบางครั้งอาจนำคำสำคัญที่รวบรวมไว้มาเชื่อมโยงกันก็ได้

ตัวอย่าง

การหาแนวคิด ที่ได้

เหตุการณ์ที่ 1 พรานใหม่เข้าไปถามพวกคนตัดไม้ในป่าว่าเห็นหมูป่าบ้างไหม บริเวณใดมี กวาง มีเนื้อบ้าง แต่พวกคนตัดไม้ไม่เคยเห็นพรานใหม่ล่าสัตว์ได้

สรุปเหตุการณ์ที่ 1

พรานใหม่คอยถามคนอื่นถึงสัตว์ต่าง ๆ แต่ไม่เคยออกไปล่าสัตว์จริง ๆ

วิเคราะห์สาเหตุและผล

สาเหตุ : พรานใหม่ไม่เจอสัตว์ และไม่ไปล่าสัตว์

ผล : พูดให้คนอื่นเข้าใจว่าเป็นพรานผู้กล้าหาญ

ประเมินลักษณะนิสัย

เมื่อไม่เจอเรื่องที่น่าอันตราย ก็พูดโอ้อวดว่าตัวเองเก่ง

เหตุการณ์ที่ 2 พรานใหม่ถามพวกคนตัดไม้ในป่าตอนเช้าว่าเห็นรอยเท้าสิงโตที่ไหนบ้าง พวกคนตัดไม้เห็นรอยเท้าสิงโตที่ปากถ้ำจะพาออกไป ล่าสิงโต แต่พรานใหม่ปฏิเสธ อยากเห็นแค่รอยเท้า ไม่อยากล่าสิงโต

สรุปเหตุการณ์ที่ 2

เมื่อต้องออกไปล่าสิงโต จึงแสดงความกลัวออกมา

วิเคราะห์สาเหตุและผล

สาเหตุ : สิงโตเป็นสัตว์ที่มีพลังกำลังมาก น่ากลัว

ผล : พรานใหม่ไม่ไปเพราะกลัวจึงพูดเอาตัวรอด

ประเมินลักษณะนิสัย

เมื่อพรานใหม่เจออันตราย ก็แสดงความขี้ขลาด

สรุปเรื่องได้ว่า

พรานใหม่พูดตนว่าเป็นพรานที่กล้าหาญ เมื่อเจอสัตว์ที่ดุร้ายก็ขี้ขลาด

แนวคิดที่ได้

คนขี้ขลาดมักจะอวดตัวว่ากล้าหาญ

ใบความรู้ที่ 6 เรื่อง การแสดงความคิดเห็น

การแสดงความคิดเห็น

การแสดงความคิดเห็น เป็นการฝึกให้รู้จักใช้ความคิดที่มีต่อสิ่งที่เราได้ยิน ได้เห็น ได้
อ่าน แล้วแสดงออกมาในรูปของการพูด หรือการเขียนเพื่อแสดงความคิดเห็น

ความสำคัญของการแสดงความคิดเห็น

1. ทำให้เกิดความคิดใหม่ๆ ในการเสนอความคิดที่เป็นประโยชน์แก่ผู้อื่น
2. เป็นการเพิ่มพูนความรู้
3. ทำให้เป็นผู้มีเหตุผล เพราะการแสดงความคิดเห็นต้องคำนึงถึงหลักการ

ข้อควรคำนึงถึงในการแสดงความคิดเห็น

1. ยิ่งมีความรู้มากก็ยิ่งแสดงความคิดเห็นได้ลึกซึ้ง
2. แสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล โดยนำเสนอทั้งข้อดีและข้อเสียที่เป็นประโยชน์ต่อ
ส่วนรวม
3. ใช้ภาษาง่ายๆ กะทัดรัด
4. ไม่มีอคติ ไม่ควรแสดงความคิดเห็นเพราะความชอบหรือไม่ชอบ ไม่ใช่อารมณ์
ส่วนตัวมาประกอบการแสดงความคิดเห็น

ที่มา : เอกรินทร์ สีมหาศาล และคณะ. ภาษาไทย ป.5. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์.

จากนิทานข้างต้นนักเรียนได้รับความรู้เรื่องอะไรบ้าง และนำไปใช้ในชีวิตจริงได้อย่างไร

-ความรู้เรื่องการพูดโอ้อวด ถ้าหากเราเป็นคนชอบพูดโอ้อวก็จะมีใครคบหาเป็นเพื่อน

จากแนวคิดที่ได้จากการอ่านนักเรียนได้รับข้อคิดเรื่องอะไร และนำไปใช้ในชีวิตจริงได้อย่างไร

-ข้อคิดในการคบเพื่อน เราควรมีความจริงใจต่อกัน ถ้าเรียนไม่เข้าใจเรื่องอะไรก็ควรจะปรึกษากับเพื่อน ไม่ควรพูดโอ้อวดว่ารู้ ตัวเองทุกๆ ที่เรียนไม่เข้าใจ เพราะจะทำให้ไม่มีใครคบหาเป็นเพื่อน

จงแสดงความคิดเห็นที่มีต่อนิทานเรื่องนี้

พรานใหม่ไม่ควรจะพูดโอ้อวดตัวเองกับคนตัดไม้เพราะตนเองก็ยังไม่เคยล่าสัตว์ได้ แต่ควรจะพูดความจริง และขอคำแนะนำในการค้นหาสัตว์ต่าง ๆ เพื่อนำไปล่าสัตว์เลี้ยงชีพของตนเอง

ใบความรู้ที่ 7 เรื่อง การเขียนแผนผังความคิด

ความหมายของแผนผังความคิด

แผนผังความคิดคือการจัดระบบความคิด จุดบันทึกเพื่อทบทวนความจำ ด้วยการเขียน อีสาระแสดงความสัมพันธ์ของสาระ หรือความคิดต่างๆ ให้เห็นโครงสร้างในภาพรวม โดยใช้ เส้น คำ ระยะเวลาจากจุดศูนย์กลาง สี เครื่องหมาย รูปทรงเรขาคณิต และภาพ แสดงความหมายและความเชื่อมโยงของความคิดหรือสาระนั้นๆ ด้วยรูปแบบผังทางความคิด ที่จัดระบบความรู้ ความคิด ความเข้าใจ เพื่อพัฒนาความจำ

ขั้นตอนในการสร้างแผนผังความคิด

ขั้นที่ 1 ขั้นเตรียม เป็นการเตรียมอุปกรณ์ที่ใช้ในการสร้างแผนผังความคิดลงในกระดาษชาร์ต หรือ กระดาษอื่นๆ เช่น ดินสอ สี ปากกาสีต่างๆ ไม้บรรทัด กระดาษ เป็นต้น

ขั้นที่ 2 ขั้นศึกษาและวิเคราะห์ เพื่อให้มีความพร้อมในการลงมือทำสร้างแผนผังความคิด นักเรียนศึกษาและวิเคราะห์อีกครั้งหนึ่ง เพื่อหาแนวทางในการสร้างแผนผังความคิดด้วยการ ทบทวนเนื้อหาด้วยการวิเคราะห์เนื้อหาออกเป็น เนื้อหาหรือความรู้หลัก เนื้อหาหรือความรู้รอง เนื้อหาหรือความรู้ย่อย และควรให้แผนผังความคิดประกอบไปด้วยอะไรบ้างเช่น รูปทรงเรขาคณิต การลากเส้นเชื่อมโยงความคิด ภาพหรือสัญลักษณ์ต่างๆ ดังนี้

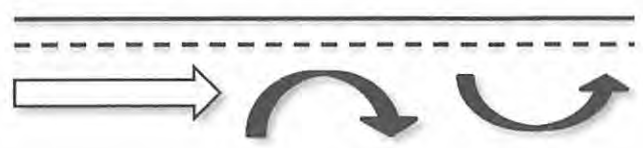
1. เขียนความคิดรวบยอดหลักไว้ตรงกลาง แล้วแตกสาขาออกไปเป็นความคิดรวบยอดย่อยๆ ตัวอย่างเช่น

2. เขียนคำที่เป็นตัวแทนความหมายของความคิดนั้นๆ ลงไป และใช้รูปทรงเรขาคณิต แสดงระดับของคำ คำใดอยู่ในขอบเขตหรือระดับเดียวกัน ใช้รูปทรงเรขาคณิตเดียวกัน ล้อมกรอบคำนั้น รูปทรงเรขาคณิตที่นิยมใช้กันโดยทั่วไปมีดังนี้

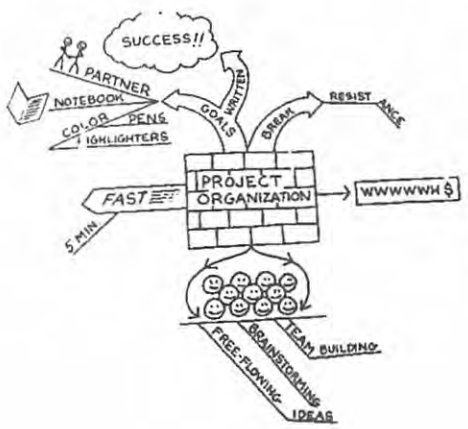
3. ลากเส้นเชื่อมโยงความคิด เพื่อแสดงความสัมพันธ์ของความคิดต่างๆ เส้นที่ใช้ อาจเป็นเส้นตรง เส้นโค้ง หรืออาจใช้ลูกศร แสดงความเชื่อมโยงของความคิดต่างๆ ตัวอย่างการใช้เส้นมีดังนี้

5. ใช้สัญลักษณ์ต่างๆ เป็นตัวแทนความหมายของความคิดและความรู้สึกต่างๆ เช่น

5. สร้างผังความคิดให้สมบูรณ์ตามความเข้าใจของตน

ตัวอย่างผังความคิดเรื่อง Project Organization โดย วายคอฟ (Wycoff)

ขั้นที่ 3 ขั้นสร้างแผนผังความคิด นักเรียนลงมือสร้างแผนผังความคิด ตามที่ได้ออกแบบไว้ โดยมีขั้นตอนดังนี้

- 1) ตั้งชื่อเรื่องที่อ่านจับใจความไว้ตรงกลาง
- 2) แยกเนื้อหาความคิดรองออกจากชื่อเรื่องหรือความคิดหลัก และพิจารณาออกแบบการจัดวางเนื้อหาความคิดรองให้เกิดสมดุลสวยงาม อาจใช้รูปภาพหรือสัญลักษณ์แทนได้ จากนั้นลากเส้นเชื่อมโยงจากชื่อเรื่องหรือความคิดหลักมายังเนื้อหาความคิดรองที่จัดวางไว้
- 3) แยกเนื้อหาความคิดย่อยออกจากเนื้อหาความคิดรอง และพิจารณาออกแบบการจัดวางเนื้อหาความคิดย่อยให้เกิดสมดุลสวยงาม อาจใช้รูปภาพหรือสัญลักษณ์แทนได้ จากนั้นลากเส้นเชื่อมโยงจากเนื้อหาความคิดรอง มายังเนื้อหาความคิดย่อย ที่จัดวางไว้
- 4) สร้างแผนผังความคิดให้สมบูรณ์ โดยใช้ปากกา สี และอื่นๆ

ขั้นที่ 4 สรุปและประเมิน เป็นการนำเสนอแผนผังความคิดหน้าชั้นเรียน

ที่มา : ทิศนา ขัมมณี, 2551, หน้า 389-392

ประโยชน์ของแผนผังความคิด

กรมวิชาการ (2544, หน้า 130) กล่าวถึงประโยชน์ของแผนผังความคิด ดังนี้

1. ช่วยบูรณาการความรู้เดิมกับความรู้ใหม่
2. ช่วยพัฒนาความคิดรวบยอดให้ชัดเจนยิ่งขึ้น
3. ช่วยเน้นองค์ประกอบสำคัญของเรื่อง
4. ช่วยพัฒนาการอ่าน การเขียน และการคิด
5. ช่วยวางแผนในการเขียน และการปรับปรุงการเขียน
6. ช่วยในการอภิปราย
7. ช่วยวางแผนการสอนของครู โดยการสอนแบบบูรณาการเนื้อหา
8. เป็นเครื่องมือในการประเมินผล

เกณฑ์การประเมินให้คะแนนการเขียนแผนผังความคิด
เรื่องที่ 1 การอ่านจับใจความนิทานคติธรรม (นิทาน เรื่อง กวางเป็นไข้)

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
	ดีมาก (3)	ปานกลาง (2)	ควรปรับปรุง (1)
เนื้อหา	มีหัวข้อหลัก หัวข้อรอง และหัวข้อย่อย ครบตามประเด็นในความสำคัญของเรื่อง	มีหัวข้อหลัก หัวข้อรอง และหัวข้อย่อย ตามประเด็นของเรื่อง ขาดหัวข้อรอง และหัวข้อย่อย 2-3 ประเด็น	หัวข้อต่างๆ ไม่ตรงประเด็นของใจความสำคัญเรื่อง ถูกต้องเพียง 2-3 ประเด็น
ภาษาที่ใช้	เขียนคำสำคัญถูกต้องสื่อถึงประเด็นสำคัญของหัวข้อหลัก หัวข้อรอง และหัวข้อย่อย ทุกประเด็น	เขียนคำสำคัญถูกต้องสื่อถึงประเด็นสำคัญของหัวข้อหลัก หัวข้อรอง และหัวข้อย่อย ขาดไป 2-4 ประเด็น	เขียนคำสำคัญไม่ถูกต้อง มากกว่า 5 ประเด็น
ความสำเร็จของงาน	เสร็จตามเวลาที่กำหนด	ไม่เสร็จตามเวลาที่กำหนด กลับไปปรับปรุงผลงานนอกเวลาเรียน	ไม่สะอาด ไม่เสร็จตามเวลาที่กำหนด
ผลงาน	สะอาด สวยงาม มีความคิดสร้างสรรค์	สะอาด สวยงาม มีความคิดสร้างสรรค์ ขาดไป 1 ประเด็น	สะอาด สวยงาม มีความคิดสร้างสรรค์ ขาดไป 2 ประเด็น

เกณฑ์การประเมิน

คะแนน	10 - 12	คะแนน	หมายถึง	ดีมาก
คะแนน	7 - 9	คะแนน	หมายถึง	ปานกลาง
คะแนน	0 - 6	คะแนน	หมายถึง	ควรปรับปรุง

ภาคผนวก จ ค่าประสิทธิภาพของ กิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยการเขียน
แผนผังความคิดร่วมกับแผนผังความคิด สำหรับนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ตาราง 24 แสดงผลการหาประสิทธิภาพ (E_1 / E_2) ด้วยกิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทย
โดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแผนผังความคิด สำหรับนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามเกณฑ์ 75/75 กับนักเรียนจำนวน 9 คน

นักเรียน คนที่	คะแนน (คะแนนเต็ม 50)					รวม	คะแนน หลังเรียน 30 คะแนน
	เรื่องที่ 1	เรื่องที่ 2	เรื่องที่ 3	เรื่องที่ 4	เรื่องที่ 5		
1	37	37	38	39	41	192	21
2	38	38	37	39	39	191	22
3	37	39	38	40	42	196	23
4	37	38	36	39	40	190	23
5	38	39	39	40	42	198	24
6	38	40	41	41	41	201	26
7	39	40	41	39	39	198	23
8	39	39	40	40	38	196	23
9	40	42	43	42	43	210	24
รวม	343	352	353	359	365	1772	209
เฉลี่ย	38.11	39.11	39.22	39.89	40.56	196.89	23.22
เฉลี่ย ร้อยละ	76.22	78.22	78.44	79.78	81.11	78.75	77.41
ประสิทธิภาพกระบวนการ (E_1) = 78.75							
ประสิทธิภาพผลลัพธ์ (E_2) = 77.41							

ตาราง 25 แสดงผลการหาประสิทธิภาพ (E₁/ E₂) ด้วยกิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทย โดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแผนผังความคิด สำหรับนักเรียน ชั้นชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามเกณฑ์ 75/75 กับนักเรียนจำนวน 19 คน

นักเรียน คนที่	คะแนน (คะแนนเต็ม 50)					รวม	คะแนน หลังเรียน 30 คะแนน
	เรื่องที่ 1	เรื่องที่ 2	เรื่องที่ 3	เรื่องที่ 4	เรื่องที่ 5		
1	41	40	41	40	41	203	24
2	42	43	44	42	43	214	27
3	40	41	40	42	41	204	24
4	39	40	42	41	40	202	24
5	42	43	41	41	40	207	23
6	41	42	43	41	42	209	25
7	39	41	43	40	42	205	24
8	41	42	43	42	43	211	24
9	41	42	43	41	42	209	25
10	40	41	41	42	39	203	24
11	39	40	38	39	41	197	22
12	40	41	40	40	39	200	23
13	39	39	41	40	42	201	24
14	37	38	40	39	40	194	24
15	38	39	39	40	42	198	24
16	38	40	41	41	41	201	25
17	39	40	41	39	39	198	25
18	39	39	40	41	38	197	23
19	40	42	43	42	43	210	26
รวม	755	773	784	773	778	3,863	460
เฉลี่ย	39.74	40.68	41.26	40.68	40.95	203.31	24.21

ตาราง 25 (ต่อ)

นักเรียน คนที่	คะแนน (คะแนนเต็ม 50)					รวม	คะแนน หลังเรียน 30 คะแนน
	เรื่องที่ 1	เรื่องที่ 2	เรื่องที่ 3	เรื่องที่ 4	เรื่องที่ 5		
เจดีย์ ร้อยละ	79.47	81.37	82.53	81.37	81.89	81.32	80.70
ประสิทธิภาพกระบวนการ (E_1) = 81.32							
ประสิทธิภาพผลลัพธ์ (E_2) = 80.70							

ภาคผนวก จ แบบประเมินความสอดคล้องของแบบทดสอบวัดความสามารถ
ในการอ่านจับใจความ

แบบประเมินความสอดคล้องของแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความ
สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 (สำหรับผู้เชี่ยวชาญ)

คำชี้แจง

1. โปรดพิจารณาความสอดคล้องของแบบทดสอบกับจุดประสงค์ ตัวชี้วัด และ
องค์ประกอบของความสามารถในการอ่านจับใจความ โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่าง
ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านโดยเกณฑ์พิจารณามีดังนี้

+1 หมายถึง แน่ใจว่าคำถามวัดได้ตรงกับจุดประสงค์การเรียนรู้

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าคำถามสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้

-1 หมายถึง แน่ใจว่าคำถามสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้

2. แบบประเมินฉบับนี้ แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัว

ตอนที่ 2 การประเมินความสอดคล้องของแบบทดสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเพิ่มเติม และข้อเสนอแนะเพิ่มเติมที่มีต่อข้อสอบ

ขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

นางศิริพร ปิตุภูมิสวัสดิ์

นิสิตปริญญาโท สาขาหลักสูตรและการสอน

มหาวิทยาลัยนเรศวร

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัว

ชื่อ - สกุล.....

วุฒิการศึกษา.....

ตำแหน่งปัจจุบัน.....

สถานที่ทำงาน.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

ข้อ	ข้อสอบ	คะแนน			ข้อเสนอนะ
		+1	0	-1	
	<p>อ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วตอบคำถาม ข้อ 6 - 10</p> <p>แมวตัวหนึ่งอยากกินฟอโก้ที่มันจับได้เป็นอาหาร จึงพยายามหาข้ออ้างต่างๆ นานา มันกล่าวว่าฟอโก้ชั้นตอนกลางคืนทำให้ผู้คนรำคาญจนนอนไม่หลับ ฟอโก้ก็คิดว่ามันทำความดีให้คนต่างหากที่ปลุกพวกเขาให้ลุกขึ้นมาทำงาน</p> <p>แมวจึงกล่าวสืบไปอีกว่า ฟอโก้ทำบาปเพราะมีเพศสัมพันธ์กับแม่และพี่น้องของตนเอง ฟอโก้ตอบว่านั่นก็เป็นประโยชน์ต่อเจ้านายของมันอีกนั่นแหละ เพราะทำให้แม่ไก่ออกไข่ไก่ได้มาก “เจ้าช่างมีข้ออ้างมากมายที่น่าฟังเสียจริงๆ” แมวกล่าว “แต่นั้นไม่ใช่เหตุผลที่จะทำให้ข้าพหิวต่อไปอีกได้” ว่าแล้วมันก็กินฟอโก้เสีย</p> <p>(นิทานอีสป : กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ)</p>				
6	<p>คำว่า “มัน” ในข้อใดที่ไม่ได้ความถึง แมว (ตอบ ข้อ ง)</p> <p>ก. มันกล่าวว่าฟอโก้ ข. มันก็กินฟอโก้เสีย</p> <p>ค. มันจับได้เป็นอาหาร ง. มันทำความดีให้คนต่างหาก</p> <p>จุดประสงค์การเรียนรู้</p> <p>ข้อ 1 นักเรียนเข้าใจความหมายของคำและข้อความสำคัญในเรื่องที่อ่านได้</p> <p>ความสามารถในการอ่านจับใจความ</p> <p>ข้อ 1 ความเข้าใจตามตัวอักษรหรือข้อเท็จจริง</p>				
7	<p>แมว มีนิสัยอย่างไร (ตอบ ข้อ ง)</p> <p>ก. ชอบพูดให้ร้ายคนอื่น</p> <p>ข. ไม่ฟังเหตุผลจากใคร</p> <p>ค. ทำร้ายคนที่ไม่มีทางสู้</p> <p>ง. ถูกทุกข้อที่กล่าวมา</p> <p>จุดประสงค์การเรียนรู้</p> <p>ข้อ 2 นักเรียนบอกประเด็นสำคัญของเรื่องที่อ่านได้</p> <p>ความสามารถในการอ่านจับใจความ</p> <p>ข้อ 1 ความเข้าใจตามตัวอักษรหรือข้อเท็จจริง</p>				

ข้อ	ข้อสอบ	คะแนน			ข้อเสนอ แนะ
		+1	0	-1	
8	<p>พ่อไก่ ทำบาปในเรื่องใด (ตอบ ข้อ ค)</p> <p>ก. ปลุกพวกเขาให้ลุกขึ้นมาทำงาน</p> <p>ข. ชนตอนกลางคืนทำให้ผู้คนรำคาญ</p> <p>ค. มีเพศสัมพันธ์กับแม่และพี่น้องของตนเอง</p> <p>ง. ถูกทุกข้อที่กล่าวมา</p> <p>จุดประสงค์การเรียนรู้</p> <p>ข้อ 2 นักเรียนบอกประเด็นสำคัญของเรื่องที่อ่านได้</p> <p>ความสามารถในการอ่านจับใจความ</p> <p>ข้อ 1 ความเข้าใจตามตัวอักษรหรือข้อเท็จจริง</p>				
9	<p>เหตุผลสำคัญที่พ่อไก่ต้องตายเพราะ (ตอบ ข้อ ก)</p> <p>ก. แมวหิวจึงกินพ่อไก่ ข. แมวอยากกินพ่อไก่</p> <p>ค. แมวต้องการแก้แค้นพ่อไก่ ง. พ่อไก่ให้เหตุผลกับแม่ไม่ได้</p> <p>จุดประสงค์การเรียนรู้</p> <p>ข้อ 2 นักเรียนบอกประเด็นสำคัญของเรื่องที่อ่านได้</p> <p>ความสามารถในการอ่านจับใจความ</p> <p>ข้อ 1 ความเข้าใจตามตัวอักษรหรือข้อเท็จจริง</p>				
10	<p>ข้อคิดที่ได้จากเรื่องคืออะไร (ตอบ ข้อ ค)</p> <p>ก. ความรู้ท่วมหัว เอาตัวไม่รอด</p> <p>ข. อย่างไว้ใจทาง อย่าวางใจคน</p> <p>ค. ไม่มีข้ออ้างหรือเหตุผลที่คนเลวจะทำชั่ว</p> <p>ง. จงเลือกคบคนที่ไม่ทำให้ตัวเองเดือดร้อน</p> <p>จุดประสงค์การเรียนรู้</p> <p>ข้อ 5 นักเรียนสรุปข้อคิดจากเรื่องที่อ่านได้</p> <p>ความสามารถในการอ่านจับใจความ</p> <p>ข้อ 2 ความสามารถตีความหรือสรุปลงความเห็น</p>				

ข้อ	ข้อสอบ	คะแนน			ข้อเสวนอ แนะ
		+1	0	-1	
19	<p>ดวงจันทร์มีสีนวลเนื่องจาก (ตอบ ข้อ ค)</p> <p>ก. แสงที่ดวงจันทร์เปล่งออกมา</p> <p>ข. แสงจากโลกไปกระทบกับดวงจันทร์</p> <p>ค. แสงจากดวงอาทิตย์ไปกระทบดวงจันทร์</p> <p>ง. แสงจากดาวหางไปกระทบกับดวงจันทร์</p> <p>จุดประสงค์การเรียนรู้</p> <p>ข้อ 2 นักเรียนบอกประเด็นสำคัญของเรื่องที่อ่านได้</p> <p>ความสามารถในการอ่านจับใจความ</p> <p>ข้อ 1 ความเข้าใจตามตัวอักษรหรือข้อเท็จจริง</p>				
20	<p>เราเห็นดวงจันทร์เปลี่ยนไปเรื่อยๆ เพราะ (ตอบ ข้อ ค)</p> <p>ก. แสงจากดวงจันทร์ทำมุมกับโลก</p> <p>ข. แสงจากโลกไปทำมุมกับดวงจันทร์</p> <p>ค. แสงจากดวงอาทิตย์ทำมุมกับดวงจันทร์</p> <p>ง. แสงจากดวงจันทร์ไปทำมุมกับดวงอาทิตย์</p> <p>จุดประสงค์การเรียนรู้</p> <p>ข้อ 2 นักเรียนบอกประเด็นสำคัญของเรื่องที่อ่านได้</p> <p>ความสามารถในการอ่านจับใจความ</p> <p>ข้อ 1 ความเข้าใจตามตัวอักษรหรือข้อเท็จจริง</p>				
21	<p>เราจะมองเห็นดวงจันทร์เต็มดวงเมื่อใด (ตอบ ข้อ ง)</p> <p>ก. ดวงจันทร์อยู่ระหว่างดวงอาทิตย์กับโลก</p> <p>ข. โลก ดวงอาทิตย์ ดวงจันทร์ เรียงลำดับกัน</p> <p>ค. ดวงจันทร์ ดวงอาทิตย์ โลก เรียงลำดับกัน</p> <p>ง. ดวงอาทิตย์ โลก ดวงจันทร์ เรียงลำดับกัน</p> <p>จุดประสงค์การเรียนรู้</p> <p>ข้อ 4 นักเรียนตีความเหตุการณ์ในเรื่องที่อ่านได้</p> <p>ความสามารถในการอ่านจับใจความ</p> <p>ข้อ 2 ความสามารถตีความหรือสรุปลงความเห็น</p>				

ข้อ	ข้อสอบ	คะแนน			ข้อเสนอ แนะ
		+1	0	-1	
25	<p>คำว่า "ฉิบหาย" หมายถึง (ตอบ ข้อ ง)</p> <p>ก. อาการที่มีเป็นจำนวนมาก</p> <p>ข. อาการที่จากไปอย่างรวดเร็ว</p> <p>ค. อาการที่หายไปอย่างรวดเร็ว</p> <p>ง. สูญหมด, เสียหมด, หมดเร็ว</p> <p>จุดประสงค์การเรียนรู้</p> <p>ข้อ 1 นักเรียนเข้าใจความหมายของคำและข้อความสำคัญในเรื่องที่อ่านได้</p> <p>ความสามารถในการอ่านจับใจความ</p> <p>ข้อ 2 ความสามารถตีความหรือสรุปลงความเห็น</p>				
	<p>อ่านข้อความ แล้วตอบคำถาม ข้อ 26</p> <p>ในการเดินทางครั้งหนึ่ง ลาสองตัวบรรทุกของเต็มหลังเพียบ ตัวหนึ่งบรรทุกตะกร้าใส่เงินเต็ม อีกตัวหนึ่งบรรทุกกระสอบอัดแน่นด้วยข้าวบาร์เลย์ เจ้าตัวที่บรรทุกของมีค่าเดินคอต้งหน้าเขิดและสะบัดกระดิ่งที่คอดังกรังกริ่งๆ ไม่ตลอดทาง ในขณะที่เพื่อนของมันเดินตามด้วยท่าทางอันสงบ ทันใดนั้นใจจจำนวนหนึ่งก็จู่โจมออกมาจากที่กำบังข้างทาง และแล้วการต่อสู้อันดุเดือดก็เริ่มขึ้น ลาตัวแรกถูกแทงด้วยดาบ แล้วใจก็แย่งชิงเอาเงินไป แต่พวกมันไม่คิดว่าข้าวบาร์เลย์มีค่าคุ้มกับการที่จะชนไปด้วยจึงไม่ตะตองลาอีกตัวหนึ่ง เจ้าตัวที่ถูกแย่งสมบัติไปก็คร่ำครวญโศกเศร้าในชะตากรรมของตน ลาอีกตัวหนึ่งพูดขึ้นว่า "สำหรับข้ามันดีใจที่พวกมันไม่สนใจจะตะตองข้า ข้าไม่สูญเสียอะไรเลย ยังมีเนื้อหนังอยู่ครบถ้วน"</p> <p>(นิทานอีสป : กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ)</p>				

ข้อ	ข้อสอบ	คะแนน			ข้อเสนอน แนะ
		+1	0	-1	
26	<p>คำว่า “ฉิบหาย” หมายถึง (ตอบ ข้อ ง)</p> <p>ก. อากาศที่มีเป็นจำนวนมาก</p> <p>ข. อากาศที่จากไปอย่างรวดเร็ว</p> <p>ค. อากาศที่หายไปอย่างรวดเร็ว</p> <p>ง. สูญหมด, เสียหมด, หมดเร็ว</p> <p>จุดประสงค์การเรียนรู้</p> <p>ข้อ 1 นักเรียนเข้าใจความหมายของคำและข้อความสำคัญในเรื่องที่อ่านได้</p> <p>ความสามารถในการอ่านจับใจความ</p> <p>ข้อ 2 ความสามารถตีความหรือสรุปลงความเห็น</p>				
	<p>อ่านข้อความ แล้วตอบคำถาม ข้อ 27</p> <p>ในการเดินทางครั้งหนึ่ง ลาสองตัวบรรทุกของเต็มหลังเพียบ ตัวหนึ่งบรรทุกตะกร้าใส่เงินเต็ม อีกตัวหนึ่งบรรทุกกระสอบอัดแน่นด้วยข้าวบาร์เลย์ เจ้าตัวที่บรรทุกของมีค่าเดินคอบตั้งหน้าเข็ดและสะบัดกระดิ่งที่คอตังกรุงกิ้งๆ ไม่ตลอดทาง ในขณะที่เพื่อนของมันเดินตามด้วยท่าทางอันสงบ ทันใดนั้นใจจำนวนหนึ่งก็จู่โจมออกมาจากที่กำบังข้างทาง และแล้วการต่อสู้อันดุเดือดก็เริ่มขึ้น ลาดตัวแรกถูกแทงด้วยดาบ แล้วใจก็แย่งชิงเอาเงินไป แต่พวกมันไม่คิดว่าข้าวบาร์เลย์มีค่าคุ้มกับการที่จะชนไปด้วยจึงไม่แตะต้องลาอีกตัวหนึ่ง เจ้าตัวที่ถูกแย่งสมบัติไปก็คร่ำครวญโศกเศร้าในชะตากรรมของตน ลาอีกตัวหนึ่งพูดขึ้นว่า “สำหรับข้ามันดีใจที่พวกมันไม่สนใจจะแตะต้องข้า ข้าไม่สูญเสียอะไรเลย ยังมีเนื้อหนังอยู่ครบถ้วน”</p> <p>(นิทานอีสป : กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ)</p>				
27	<p>เหตุที่ลาดตัวแรกถูกแทงเพราะ (ตอบ ข้อ ก)</p> <p>ก. เพราะใจต้องการเงิน</p> <p>ข. เพราะใจมีนิสัยโหดร้าย</p> <p>ค. เพราะลาดตัวที่สองวิ่งหนี</p> <p>ง. เพราะมันไอ้อวดเดินเสียงดัง</p>				

ข้อ	ข้อสอบ	คะแนน			ข้อเสนอนะ
		+1	0	-1	
27	<p>จุดประสงค์การเรียนรู้</p> <p>ข้อ 2 นักเรียนบอกประเด็นสำคัญของเรื่องที่อ่านได้</p> <p>ความสามารถในการอ่านจับใจความ</p> <p>ข้อ 2 ความสามารถตีความหรือสรุปลงความเห็น</p>				
	<p>อ่านข้อความ แล้วตอบคำถาม ข้อ 28 -30</p> <p>แพะกับลามี่เจ้านายคนเดียวกัน แพะนั้นนึกอิจฉาว่าลาได้กินอาหารอิมท้อง ทั้งยังมีเหลือเก็บสำรองไว้อีกด้วย "ชีวิตเจ้าช่างเต็มไปด้วยงานหนักไม่สิ้นสุดเลยนะ" มันพูดกับลา "หมูนมไม่หินแล้วยังต้องบรรทุกของหนัก ๆ อีก ข้าจะแนะนำให้นะ ...เจ้าจงแกล้งทำเป็นป่วยแล้วเดินตกหลุมสิ จะได้หยุดพักผ่อนไงล่ะ"</p> <p>ลาทำตามคำแนะนำของแพะ มันบาดเจ็บสาหัสจากการหกล้ม ดังนั้นนายของมัน จึงตามสัตวแพทย์มารักษา สัตวแพทย์เขียนใบสั่งยาระงับให้ลากินน้ำชุปที่ทำจากปอดแพะ ซึ่งเขาบอกว่ามีผลต่อการรักษา ดังนั้นแพะจึงถูกฆ่าเพื่อนำปอดมารักษาอาการป่วยของลา</p> <p>(นิทานอีสป : กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ)</p>				
28	<p>คำว่า สาหัส มีความหมายว่าอย่างไร (ตอบ ข้อ ค)</p> <p>ก. อาการบาดเจ็บเล็กน้อย</p> <p>ข. อาการบาดเจ็บจากการหกล้ม</p> <p>ค. อาการป่วยหนักจากการหกล้ม</p> <p>ง. อาการป่วยเล็กน้อยจากการหกล้ม</p> <p>จุดประสงค์การเรียนรู้</p> <p>ข้อ 1 นักเรียนเข้าใจความหมายของคำและข้อความสำคัญในเรื่องที่อ่านได้</p> <p>ความสามารถในการอ่านจับใจความ</p> <p>ข้อ 2 ความสามารถตีความหรือสรุปลงความเห็น</p>				

ข้อ	ข้อสอบ	คะแนน			ข้อเสนอน แนะ
		+1	0	-1	
33	จุดประสงค์การเรียนรู้ ข้อ 5 นักเรียนสรุปข้อคิดจากเรื่องที่ได้ <u>ความสามารถในการอ่านจับใจความ</u> ข้อ 2 ความสามารถตีความหรือสรุปลงความเห็น				
34	จากเรื่องที่ได้่านกล่าวถึงอะไร (ตอบ ข้อ ค) ก. สุนัขจึงจอกออยากกินผลองุ่น ข. สุนัขจึงจอกมองเห็นผลองุ่นงาม ๆ ค. สุนัขจึงจอกพยายามกินผลองุ่นแต่ไม่สำเร็จ จึงปลอบตัวเอง ว่าองุ่นเปรี้ยว ง. สุนัขจึงจอกกินผลองุ่นไม่ได้เพราะอยู่สูงเกินไป มันพยายาม แล้วพยายามแล้วแต่ไม่สำเร็จ <u>จุดประสงค์การเรียนรู้</u> ข้อ 3 นักเรียนสรุปใจความสำคัญของเรื่องที่ได้ <u>ความสามารถในการอ่านจับใจความ</u> ข้อ 1 ความเข้าใจตามตัวอักษรหรือข้อเท็จจริง				
อ่านข้อความต่อไป แล้วตอบคำถาม ข้อ 35-37 พืชใบเล็กๆ ที่ขึ้นตามสระบัวหรือหนองน้ำต่างๆ นั้น เราเรียกว่า แหน แหนเป็นพืชขนาดเล็ก ดำรงชีวิตโดยลอยอยู่บนผิวน้ำ ถ้าเรามอง จากด้านบน จะเห็นใบของมันกลมแบนและแผ่กว้าง แต่ความจริงแล้ว แหนมีราก หากมองใต้ใบแหนจะเห็นรากฝอยขนาดเล็กๆ เต็มไปหมด คนมักจึงคิดว่า แหนเป็นอาหารของกบ แต่จริงๆ แล้ว กบไม่ได้กินแหน เป็นอาหารแต่แหนมักเป็นอาหารของเบ็ด ปลาที่กินพืชเป็นอาหาร					
35	ข้อใดเป็นลักษณะของใบแหน (ตอบ ข้อ ข) ก. ใบกลมและมีรากเล็กๆ ข. ใบกลมและแผ่กว้าง ค. ใบแหลมและเรียวยาวเล็ก ง. แบนและลอยอยู่บนผิวน้ำ <u>จุดประสงค์การเรียนรู้</u> ข้อ 2 นักเรียนบอกประเด็นสำคัญของเรื่องที่ได้ <u>ความสามารถในการอ่านจับใจความ</u> ข้อ 1 ความเข้าใจตามตัวอักษรหรือข้อเท็จจริง				

ข้อ	ข้อสอบ	คะแนน			ข้อเสนอน แนะ
		+1	0	-1	
38	<p>จุดประสงค์การเรียนรู้</p> <p>1 นักเรียนเข้าใจความหมายของคำและข้อความสำคัญในเรื่องที่อ่านได้</p> <p>ความสามารถในการอ่านจับใจความ</p> <p>ข้อ 1 ความเข้าใจตามตัวอักษรหรือข้อเท็จจริง</p>				
39	<p>อะไรเป็นส่วนสำคัญทำให้เกิด หิมะ (ตอบ ข้อ ก)</p> <p>ก. อุณหภูมิในอากาศ ข. ความหนาแน่นของไอน้ำ</p> <p>ค. ความสูงของก้อนเมฆ ง. ปริมาณของสารละลาย</p> <p>จุดประสงค์การเรียนรู้</p> <p>2 นักเรียนบอกประเด็นสำคัญของเรื่องที่อ่านได้</p> <p>ความสามารถในการอ่านจับใจความ</p> <p>ข้อ 1 ความเข้าใจตามตัวอักษรหรือข้อเท็จจริง</p>				
40	<p>เหตุใดหิมะจึงตกแต่ในฤดูหนาว (ตอบ ข้อ ก)</p> <p>ก. เนื่องจากปริมาณไอน้ำมาก</p> <p>ข. เนื่องจากมีอากาศหนาวเย็น</p> <p>ค. เนื่องจากอุณหภูมิต่ำว่า 0°C</p> <p>ง. เนื่องจากปริมาณความชื้นในอากาศมาก</p> <p>จุดประสงค์การเรียนรู้</p> <p>2 นักเรียนบอกประเด็นสำคัญของเรื่องที่อ่านได้</p> <p>ความสามารถในการอ่านจับใจความ</p> <p>ข้อ 1 ความเข้าใจตามตัวอักษรหรือข้อเท็จจริง</p>				

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเพิ่มเติม และข้อเสนอนแนะเพิ่มเติมที่มีต่อข้อสอบ

.....

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก ช ผลการประเมินความสอดคล้องของแบบทดสอบวัดความสามารถในการ
อ่านจับใจความ

ตาราง 26 แสดงผลการพิจารณาความสอดคล้องของแบบทดสอบวัดความสามารถในการ
อ่านจับใจความ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ข้อที่	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					IOC	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
1	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
2	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
3	+1	+1	0	+1	+1	0.80	สอดคล้อง
4	+1	+1	+1	+1	0	0.80	สอดคล้อง
5	0	+1	+1	+1	+1	0.80	สอดคล้อง
6	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
7	0	+1	+1	+1	+1	0.80	สอดคล้อง
8	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
9	+1	+1	+1	+1	0	0.80	สอดคล้อง
10	+1	+1	+1	0	+1	0.80	สอดคล้อง
11	0	+1	+1	+1	+1	0.80	สอดคล้อง
12	+1	+1	0	+1	+1	0.80	สอดคล้อง
13	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
14	+1	+1	0	+1	+1	0.80	สอดคล้อง
15	+1	0	+1	+1	+1	0.80	สอดคล้อง
16	+1	+1	+1	0	+1	0.80	สอดคล้อง
17	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
18	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
19	0	+1	+1	+1	+1	0.80	สอดคล้อง
20	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
21	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
22	+1	+1	0	+1	+1	0.80	สอดคล้อง

ตาราง 26 (ต่อ)

ข้อที่	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					IOC	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
23	+1	+1	1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
24	+1	+1	1	0	+1	0.80	สอดคล้อง
25	+1	+1	+1	+1	0	0.80	สอดคล้อง
26	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
27	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
28	+1	0	+1	+1	+1	0.80	สอดคล้อง
29	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
30	0	+1	0	+1	+1	0.60	สอดคล้อง
31	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
32	+1	+1	+1	+1	0	0.80	สอดคล้อง
33	+1	0	+1	+1	+1	0.80	สอดคล้อง
34	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
35	0	+1	+1	0	+1	0.60	สอดคล้อง
36	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
37	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
38	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
39	0	+1	0	+1	+1	0.60	สอดคล้อง
40	0	+1	+1	+1	0	0.60	สอดคล้อง

ตาราง 27 (ต่อ)

ข้อที่	ค่าความยาก (P)	แปรผล	ค่าอำนาจจำแนก (B)	แปรผล	แปรผล คุณภาพของ ข้อสอบ
21	0.63	ใช้ได้	0.64	ใช้ได้	ใช้ได้
22	0.26	ใช้ได้	0.54	ใช้ได้	ใช้ได้
23	0.11	ทิ้ง	0.84	ใช้ได้	ทิ้ง
24	0.47	ใช้ได้	0.48	ใช้ได้	ใช้ได้
25	0.79	ใช้ได้	0.54	ใช้ได้	ใช้ได้
26	0.68	ใช้ได้	0.84	ใช้ได้	ใช้ได้
27	0.47	ใช้ได้	0.8	ใช้ได้	ใช้ได้
28	0.16	ทิ้ง	0.73	ใช้ได้	ทิ้ง
29	0.11	ทิ้ง	0.45	ใช้ได้	ทิ้ง
30	0.63	ใช้ได้	0.64	ใช้ได้	ใช้ได้
31	0.74	ใช้ได้	0.54	ใช้ได้	ใช้ได้
32	0.63	ใช้ได้	0.84	ใช้ได้	ใช้ได้
33	0.53	ใช้ได้	0.73	ใช้ได้	ใช้ได้
34	0.79	ใช้ได้	0.45	ใช้ได้	ใช้ได้
35	0.89	ทิ้ง	0.23	ใช้ได้	ทิ้ง
36	0.74	ใช้ได้	0.54	ใช้ได้	ใช้ได้
37	0.84	ทิ้ง	0.2	ทิ้ง	ทิ้ง
38	0.89	ทิ้ง	0.45	ใช้ได้	ทิ้ง
39	1.00	ทิ้ง	0.64	ใช้ได้	ทิ้ง
40	0.74	ใช้ได้	0.23	ใช้ได้	ใช้ได้

ภาคผนวก ข ค่าความยากและค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบวัดความสามารถในการ
อ่านจับใจความ

ตาราง 27 แสดงผลการพิจารณาความสอดคล้องของแบบทดสอบวัดความสามารถในการ
อ่านจับใจความ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
จำนวน 40 ข้อ

ข้อที่	ค่าความยาก (P)	แปลผล	ค่าอำนาจจำแนก (B)	แปลผล	แปลผล คุณภาพของ ข้อสอบ
1	0.74	ใช้ได้	0.46	ใช้ได้	ใช้ได้
2	0.58	ใช้ได้	0.54	ใช้ได้	ใช้ได้
3	0.47	ใช้ได้	0.36	ใช้ได้	ใช้ได้
4	0.63	ใช้ได้	0.48	ใช้ได้	ใช้ได้
5	0.68	ใช้ได้	0.48	ใช้ได้	ใช้ได้
6	0.58	ใช้ได้	0.84	ใช้ได้	ใช้ได้
7	0.53	ใช้ได้	0.48	ใช้ได้	ใช้ได้
8	0.53	ใช้ได้	0.54	ใช้ได้	ใช้ได้
9	0.58	ใช้ได้	0.54	ใช้ได้	ใช้ได้
10	0.58	ใช้ได้	0.55	ใช้ได้	ใช้ได้
11	0.58	ใช้ได้	0.2	ทิ้ง	ทิ้ง
12	0.63	ใช้ได้	0.8	ใช้ได้	ใช้ได้
13	0.63	ใช้ได้	0.73	ใช้ได้	ใช้ได้
14	0.53	ใช้ได้	0.45	ใช้ได้	ใช้ได้
15	0.63	ใช้ได้	0.64	ใช้ได้	ใช้ได้
16	0.74	ใช้ได้	0.54	ใช้ได้	ใช้ได้
17	0.16	ทิ้ง	0.84	ใช้ได้	ทิ้ง
18	0.63	ใช้ได้	0.8	ใช้ได้	ใช้ได้
19	0.58	ใช้ได้	0.73	ใช้ได้	ใช้ได้
20	0.63	ใช้ได้	0.45	ใช้ได้	ใช้ได้

ภาคผนวก ฅ แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความ กลุ่มสาระการเรียนรู้
ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 30 ข้อ

แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความ
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 30 ข้อ

คำชี้แจง

1. ให้นักเรียนเขียนชื่อ – นามสกุล ระดับชั้นและโรงเรียนลงในกระดาษคำตอบ
2. แบบทดสอบทั้งหมด 30 ข้อ ใช้เวลา 30 นาที
3. แบบทดสอบเป็นแบบปรนัยเลือกตอบ 4 ตัวเลือก ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว แล้วทำเครื่องหมายกากบาท (x) ลงในช่องสี่เหลี่ยมใต้ตัวอักษรที่ต้องการในกระดาษคำตอบ

ตัวอย่าง ถ้าต้องการข้อ ก. เป็นข้อที่ถูกต้องให้ปฏิบัติดังนี้

ข้อ	ก	ข	ค	ง
0	X			

4. ถ้าต้องการเปลี่ยนคำตอบใหม่ หลังจากที่ได้ทำเครื่องหมายลงไปกระดาษคำตอบแล้ว ให้นักเรียนทำเครื่องหมายขีดทับลงในช่องสี่เหลี่ยมที่ได้ทำเครื่องหมายไว้แล้ว จึงเลือกคำตอบที่ต้องการเปลี่ยนต่อไป

ตัวอย่าง ถ้าต้องการเปลี่ยนคำตอบจาก ก. เป็นข้อ ค. ให้ปฏิบัติดังนี้

ข้อ	ก	ข	ค	ง
0	X		X	

5. คำถามในแต่ละข้อมีคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว
6. ห้ามขีด – เขียน ข้อความใดๆ ลงในแบบทดสอบ

คำสั่ง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว แล้วทำเครื่องหมายกากบาท (x) ลงในช่องสี่เหลี่ยมให้ตรงกับข้อ ก. ข. ค. ง. ในกระดาษคำตอบ

อ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วตอบคำถาม ข้อ 1 - 2

ขณะที่เดินผ่านลำคลอง ฝูงปลาก็แตกตื่นดำน้ำหนีไปหมด แต่ปลาหมอเมื่อดำน้ำลงไปสักพักหนึ่งเขาก็โผล่ขึ้นมาผุดเล่น ตามประสาปลาที่อยู่ไม่สุข เราจึงเหวี่ยงแหลงไปได้ปลาหลายตัว

- 1 คำว่าแตกตื่น หมายความว่าอย่างไร

ก. รีบดำน้ำ	ข. ตกใจ รีบหนี
ค. ได้ยินเสียงเดิน	ง. รีบหนีลงในน้ำ
- 2 เหตุการณ์นี้ น่าจะเกิดขึ้นที่ใด

ก. สระ	ข. แม่น้ำ
ค. ริมบึง	ง. ลำคลอง

อ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วตอบคำถาม ข้อ 3-5

เรื่องนี้ไม่มีใครได้ใครเสีย สิ่งมีชีวิตพืชและสัตว์พึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน ผึ้งได้น้ำหวานดอกไม้ไปทำน้ำผึ้งส่วนต้นไม้ที่มีดอกไม้บานก็ได้ผึ้งช่วยในเรื่องการผสมพันธุ์ได้ต่อไป

- 3 คำว่า น้ำผึ้ง หมายความว่าอย่างไร

ก. น้ำของผึ้ง	ข. น้ำของดอกไม้
ค. น้ำหวานของผึ้ง	ง. น้ำหวานของดอกไม้

4 ข้อคิดที่ได้จากเรื่องนี้คืออะไร

ก. เก็บเล็กผสมน้อย

ข. สามัคคีคือพลัง

ค. น้ำพึ่งเรือเสือพึ่งป่า

ง. สองหัวดีกว่าหัวเดียว

5 ผีงให้ประโยชน์อะไรแก่ต้นไม้

ก. ช่วยให้ดอกไม้บาน

ข. ผสมพันธุ์

ค. ไล่แมลงที่มาตอม

ง. ได้น้ำหวาน

อ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วตอบคำถาม ข้อ 6-10

แมวตัวหนึ่งอยากกินฟอโกที่มันจับได้เป็นอาหาร จึงพยายามหาซื้ออย่างต่างๆ นานา มันกล่าวว่าฟอโกชั้นตอนกลางคืนทำให้ผู้คนรำคาญจนนอนไม่หลับ ฟอโกก็ได้ว่ามันทำความดีให้คนต่างหากที่ปลุกพวกเขาให้ลุกขึ้นมาทำงาน

แมวจึงกล่าวสืบไปอีกว่า ฟอโกทำบาปเพราะมีเพศสัมพันธ์กับแม่และพี่น้องของตนเอง ฟอโกตอบว่านั่นก็เป็นประโยชน์ต่อเจ้านายของมันอีกนั่นแหละ เพราะทำให้แม่โก้ออกไขโก้อได้มาก “เจ้าช่างมีข้ออ้างมากมายที่น่าฟังเสียจริงๆ” แมวกล่าว “แต่มันไม่ใช่เหตุผลที่จะทำให้ข้าทนไหว ต่อไปอีกได้” ว่าแล้วมันก็กินฟอโกเสีย

(นิทานอีสป : กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ)

6 คำว่า “มัน” ในข้อใดที่ไม่ได้ความถึง แมว

ก. มันกล่าวว่าฟอโก

ข. มันก็กินฟอโกเสีย

ค. มันจับได้เป็นอาหาร

ง. มันทำความดีให้คนต่างหาก

7 แมว มีนิสัยอย่างไร

ก. ชอบพูดให้ร้ายคนอื่น

ข. ไม่ฟังเหตุผลจากใคร

ค. ทำร้ายคนที่ไม่มีทางสู้

ง. ถูกทุกข้อที่กล่าวมา

8 ฟอโก ทำบาปในเรื่อง

ก. ปลุกพวกเขาให้ลุกขึ้นมาทำงาน

ข. ชั้นตอนกลางคืนทำให้ผู้คนรำคาญ

ค. มีเพศสัมพันธ์กับแม่และพี่น้องของตนเอง

ง. ถูกทุกข้อที่กล่าวมา

- 9 เหตุผลสำคัญที่พ่อไก่ต้องตายเพราะ
- ก. แมวหิวจึงกินพ่อไก่   ข. แมวอยากกินพ่อไก่
- ค. แมวต้องการแก้แค้นพ่อไก่   ง. พ่อไก่ให้เหตุผลกับแม่ไม่ได้
- 10 ข้อคิดที่ได้จากเรื่องคืออะไร
- ก. ความรู้ท่วมหัว เอาตัวไม่รอด
- ข. อย่าวางใจทาง อย่าวางใจคน
- ค. ไม่มีข้ออ้างหรือเหตุผลที่คนเลวจะทำชั่ว
- ง. จงเลือกคบคนที่ไม่ทำให้ตัวเองเดือดร้อน

อ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วตอบคำถาม ข้อ 11 - 14

อิงอ่างกับลูกๆ เดินทางมาพบวัวตัวหนึ่ง รู้สึกอิจฉาในรูปร่าง ลำสันใหญ่โตของแม่ วัวยิ้งนั๊ก มันพยายามเบ่งตัวของมันให้พองออก เพื่อให้ทัดเทียมกับวัว แล้วมันก็ถาม ลูกของมันว่า “ลูกดูซิแม่ลำสันใหญ่โตกว่าวัวแล้วหรือยัง” พวกเขาตอบว่า “ยังจ๊ะแม่” แม่อิงอ่างก็พยายามเบ่งตัวจนสุดแรงเกิดทำให้ท้องของมันแตกตาย

- 11 ข้อใดมีความสัมพันธ์กับคำที่ขีดเส้นใต้
- ก. กรง   ข. คอก
- ค. ทะเล   ง. หนองน้ำ
- 12 คำที่พิมพ์ตัวหนามีความหมายถึงข้อใด
- ก. เชื่อมมัน   ข. เท่ากัน
- ค. ใหญ่กว่า   ง. เหมือนกัน
- 14 เหตุการณ์ใด เกิดขึ้นเป็นเหตุการณ์สุดท้าย
- ก. ลูกอิงอ่างเดินมาพบกับวัวตัวหนึ่ง
- ข. วัวสงสารที่แม่อิงอ่างท้องแตกตาย
- ค. แม่อิงอ่างพองตัวเปรียบเทียบกับวัว
- ง. แม่อิงอ่างอิจฉามรูปร่างที่ลำสันของวัว

- 15 บุคคลใดนำข้อคิดที่ไปใช้แก้ปัญหาได้ถูกต้อง
- นัดเตะฟุตบอลไม่เก่ง จึงพยายามซ้อมทุกวัน
  - ฟ้าเป็นคนตัวเล็กที่สุดในห้อง แต่ไม่ชอบตีมนม
  - เพื่อนใส่รองเท้าใหม่มาโรงเรียน นิดจึงเอารองเท้าไปช้อน
  - คมสันต์ลอกข้อสอบเพื่อนเพื่อให้ได้คะแนนเท่าเพื่อน

อ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วตอบคำถาม ข้อ 15

เด็กดีอย่าทำและะ

เดี๋ยวจะเจอะครูตีเอา

เด็กไทยไม่โกงเขลา

รักสะอาดปลอดโรค

ฝนตกทางเฉอะแฉะ

น้ำเยอะแยะนะหนูจำ

รองเท้าสวยทุกครา

จูงมือพากันเที่ยวเอ๋ย

- 15 ข้อใดมีความสอดคล้องกับคำว่า เด็กดี

ก. มีน้ำใจ

ข. ตั้งใจเรียน

ค. มีความเมตตา

ง. เชื้อฟุ้งคุณครู

อ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วตอบคำถาม ข้อ 16-20

ดวงจันทร์ไม่มีแสงสว่างในตัวเอง แต่ที่เราเห็นดวงจันทร์ มีสีนวลนั้นเพราะแสงที่สะท้อน จากดวงอาทิตย์ อีกทั้งการที่เรา เห็นดวงจันทร์มีรูปร่างเปลี่ยนไปเรื่อยๆ นั้น เพราะดวงจันทร์ หมุนรอบโลก ในขณะที่โลกหมุนรอบตัวเอง ดังนั้นเราได้รับแสง จากดวงอาทิตย์และการทำมุมของดวงจันทร์ จึงส่งผลให้คนบนโลกมองเห็นดวงจันทร์เปลี่ยนแปลงไป

- 16 ดวงจันทร์ มักนำไปเปรียบเทียบในเรื่องใด

ก. สีเหลือง

ข. ความสวย

ค. ความกลม

ง. เงากระต่าย

- 17 ดวงจันทร์มีสีนวลเนื่องจาก

ก. แสงที่ดวงจันทร์เปล่งออกมา

ข. แสงจากโลกไปกระทบกับดวงจันทร์

ค. แสงจากดวงอาทิตย์ไปกระทบดวงจันทร์

ง. แสงจากดาวหางไปกระทบกับดวงจันทร์

18 เราเห็นคนดวงจันทร์เปล่งประกายไปเรื่อย ๆ เพราะ

ก. แสงจากดวงจันทร์ทำมุมกับโลก

ข. แสงจากโลกไปทำมุมกับดวงจันทร์

ค. แสงจากดวงอาทิตย์ทำมุมกับดวงจันทร์

ง. แสงจากดวงจันทร์ไปทำมุมกับดวงอาทิตย์

19 เราจะมองเห็นดวงจันทร์เต็มดวงเมื่อใด

ก. ดวงจันทร์อยู่ระหว่างดวงอาทิตย์กับโลก

ข. โลก ดวงอาทิตย์ ดวงจันทร์ เรียงลำดับกัน

ค. ดวงจันทร์ ดวงอาทิตย์ โลก เรียงลำดับกัน

ง. ดวงอาทิตย์ โลก ดวงจันทร์ เรียงลำดับกัน

20 ชุดใดกล่าวไม่ถูกต้อง

ก. โลกหมุนรอบตัวเอง

ข. ดวงจันทร์หมุนรอบโลก

ค. ดวงจันทร์มีแสงสว่างของตัวเอง

ง. ดวงจันทร์อยู่ระหว่างโลกกับดวงอาทิตย์

อ่านข้อความ แล้วตอบคำถาม ข้อ 21-22

ผู้สำรวจดวงจันทร์ได้พบ

ผู้สำรวจต่างกล่าวว่าเขา

หาพบแสงและเงาในลักษณะ

ที่เหมือนกับภาพถ่ายในสมัย

21 จากภาพถ่ายที่ผู้สำรวจต่างถ่าย

ก. ใต้เงาของดวงจันทร์

ค. ใต้เงาของดวงจันทร์

22 คำว่า "ฉิบหาย" หมายถึง

ก. อาการที่มีเป็นจำนวนมาก

ข. อาการที่จากไปอย่างรวดเร็ว

ค. อาการที่หายไปอย่างรวดเร็ว

ง. สูญหมด, เสียหมด, หมดเร็ว

อ่านข้อความ แล้วตอบคำถาม ข้อ 23

ในการเดินทางครั้งหนึ่ง ลาสองตัวบรรทุกของเต็มหลังเพียบ ตัวหนึ่งบรรทุกตะกร้าใส่เงินเต็ม อีกตัวหนึ่งบรรทุกกระสอบอัดแน่น ด้วยข้าวบาร์เลย์ เจ้าตัวที่บรรทุกของมีค่าเดินคอดั่งหน้าเข็ดและ สะบัดกระดิ่งที่คอดังกรังกริ่งๆ ไม่ตลอดทาง ในขณะที่เพื่อนของมันเดินตามด้วยท่าทางอันสงบ ทันใดนั้นโจรจำนวนหนึ่งก็จู่โจมออกมา จากที่กำบังข้างทาง และแล้วการต่อสู้อันดุเดือดก็เริ่มขึ้น ลาตัวแรก ถูกแทงด้วยดาบ แล้วโจรก็แย่งชิงเอาเงินไป แต่พวกมันไม่คิดว่าข้าว บาร์เลย์มีค่าคุ้มกับการที่จะขนไปด้วยจึงไม่ตะต้องลาอีกตัวหนึ่ง เจ้าตัวที่ถูกแย่งสมบัติไปก็คร่ำครวญโศกเศร้าในชะตากรรมของตน ลาอีกตัวหนึ่งพูดขึ้นว่า "สำหรับข้ามันดีใจที่พวกมันไม่สนใจจะตะต้องข้า ข้าไม่สูญเสียอะไรเลย ยังมีเนื้อหนังอยู่ครบถ้วน"

(นิทานอีสป : กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ)

23 เหตุที่ลาตัวแรกถูกแทงเพราะ

ก. เพราะใจต้องการเงิน

ข. เพราะใจมีนิสัยโหดร้าย

ค. เพราะลาตัวที่สองวิ่งหนี

ง. เพราะมันใช้อวดเดินเสียงดัง

อ่านข้อความ แล้วตอบคำถาม ข้อ 24

แพะกับลามี่เจ้านายคนเดียวกัน แพะนั้นนึกอิจฉาว่าลาได้กินอาหารอímห้อง ทั้งยังมีเหลือเก็บสำรองไว้อีกด้วย “ชีวิตเจ้าช่างเต็มไปด้วยงานหนักไม่สิ้นสุดเลยนะ” มันพูดกับลา “หมุนโม่หिनแล้วยังต้องบรรทุกของหนัก ๆ อีก ข้าจะแนะนำให้นะ ...เจ้าจงแก้งทำเป็นป่วยแล้วเดินตกหลุมสิ จะได้หยุดพักผ่อนไงล่ะ”

ลาทำตามคำแนะนำของแพะ มันบาดเจ็บสาหัสจากการ หล่ม ดังนั้น นายของมัน จึงตามสัตว์แพทย์มารักษา สัตว์แพทย์เขียนใบสั่งยาระบุให้ลา กินน้ำซุ๊ปที่ทำจากปอดแพะ ซึ่งเขาบอกว่ามีผลต่อการรักษา ดังนั้นแพะจึงถูกฆ่า เพื่อนำปอดมารักษาอาการป่วยของลา

(นิทานอีสป : กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ)

24 ข้อคิดที่ได้จากนิทาน ตรงกับข้อใด

- ก. ปากว่าตาขยิบ
- ข. ปลาหมอตายเพราะปาก
- ค. หนาวยกเอาหนามบ่ง
- ง. คบคนพาล พาลพาไปหาผิด

อ่านข้อความ แล้วตอบคำถาม ข้อ 25

แล้วสอนว่าอย่าไว้ใจมนุษย์มันแสนสุดลึกล้ำเหลือกำหนด
ถึงเถาวัลย์พันเกี่ยวที่เลี้ยวลดก็ไม่คดเหมือนหนึ่งในน้ำใจคน

(จากเรื่อง พระอภัยมณี ของ สุนทรภู่)

25 ใครปฏิบัติตนได้สอดคล้องกับข้อคิดของคำประพันธ์นี้

- ก. แต่งไม่เชื่อที่เรื่องผีว่ามีจริง
- ข. อาจไม่รับชมจากคนแปลกหน้า
- ค. แม่ว่ากล่าวตักเตือนน้องเพราะพูดโกหก
- ง. ลุงไม่ไปทำงานที่ต่างประเทศตามคำชวนของเพื่อน

อ่านข้อความต่อไป แล้วตอบคำถาม ข้อ 26

สุนัขจิ้งจอกตัวหนึ่งมองเห็นพวงองุ่นผลงาม ๆ บนต้น "ดูน่ากินแะะ" มันว่า "ฉันอยากกินมันเสียแล้ว แต่มันอยู่สูงเกินไปสำหรับฉัน ฉันต้องพยายามกระโดดขึ้นไปกินให้ได้" มันจึงกระโดดแล้วกระโดดอีกหลายครั้ง แต่ก็ไม่สามารถจะกระโดดถึงพวงองุ่นได้ดังนั้น มันจึงว่า

"ฉันเพิ่งเห็นเดี๋ยวนี้เองว่า ผลองุ่นนั้นเขียวยังดิบอยู่ มันคงไม่หวานแน่ แล้วฉันก็ไม่ชอบองุ่นดิบๆ ด้วย มันคงเปรี้ยวจัด ฉันไม่อยากกินแล้ว "

มันผละจากพวงองุ่นมาได้อะไร แต่มันรู้ว่าแท้จริงแล้ว ผลองุ่นนั้นสุกอร่อยมาก ที่มันออกปากว่า ผลองุ่นนั้นเปรี้ยวก็เพราะมันกระโดดกินไม่ถึงต่างหาก

26 จากเรื่องที่อ่านกล่าวถึงใคร

ก. ฉัน	ข. สุนัขจิ้งจอก
ค. ผลองุ่น	ง. การกระทำไม่สำเร็จ

27 จากเรื่องนี้ ให้ข้อคิดเกี่ยวกับอะไร

ก. ความท้อแท้	ข. ความฉลาด
ค. การไม่นิ่งเฉย	ง. ความพยายาม

28 จากเรื่องที่อ่านกล่าวถึงอะไร

ก. สุนัขจิ้งจอกอยากกินผลองุ่น
ข. สุนัขจิ้งจอกมองเห็นผลองุ่นงาม ๆ
ค. สุนัขจิ้งจอกพยายามกินผลองุ่นแต่ไม่สำเร็จ จึงปลอบตัวเองว่าองุ่นเปรี้ยว
ง. สุนัขจิ้งจอกกินผลองุ่นไม่ได้เพราะอยู่สูงเกินไป มันพยายามแล้วพยายามเล่าแต่ไม่สำเร็จ

อ่านข้อความต่อไป แล้วตอบคำถาม ข้อ 29

พืชใบเล็กๆ ที่ขึ้นตามสระบัวหรือหนองน้ำต่างๆ นั้น เราเรียกว่า แหน แหนเป็นพืชขนาดเล็ก ดำรงชีวิตโดยลอยอยู่บนผิวน้ำ ถ้าเรามองจากด้านบน จะเห็นใบของมันกลมแบนและแผ่กว้าง แต่ความจริงแล้ว แหนมีราก หากมองใต้ใบเหนจะเห็นรากฝอยขนาดเล็กๆ เต็มไปหมด คนมักจึงคิดว่า แหนเป็นอาหารของกบ แต่จริงๆ แล้ว กบไม่ได้อินเหน เป็นอาหารแต่เหนมักเป็นอาหารของเบ็ด ปลาที่กินพืชเป็นอาหาร

29 สัตว์ชนิดใดไม่กิน แหน

ก. กบ	ข. เบ็ด
ค. ปลา	ง. ไก่

อ่านข้อความต่อไป แล้วตอบคำถาม ข้อ 30

หิมะ คือ ละอองน้ำแข็งที่ตกลงมายังพื้นโลก เนื่องจากอุณหภูมิของอากาศลดลงต่ำกว่าจุดเยือกแข็ง 0°C (32°F) ในตอนแรก ไอน้ำ จะกลั่นตัวเป็นแค่เพียงเกล็ดน้ำแข็งเล็กๆ เมื่อเกิดการกลั่นตัวต่อไป จนได้ผลึกน้ำแข็งที่ใหญ่ขึ้นก็จะตกลงมาเป็นหิมะ เรามักคิดว่าหิมะ มีรูปร่างกลม แต่จริงๆ แล้ว หิมะจะมีลักษณะเป็นผลึก 5 หรือ 6 แฉก เหตุที่หิมะตกในฤดูหนาว เนื่องจากอากาศหนาว ไอน้ำจะกลั่นตัวเป็นผลึกน้ำแข็ง แต่ถ้าอากาศไม่หนาว ผลึกน้ำแข็งเหล่านั้นก็จะละลายกลายเป็นฝนตกลงมา

30 เหตุใดหิมะจึงตกแต่ในฤดูหนาว

- เนื่องจากปริมาณไอน้ำมาก
- เนื่องจากมีอากาศหนาวเย็น
- เนื่องจากอุณหภูมิต่ำว่า 0°C
- เนื่องจากปริมาณความชื้นในอากาศมาก

ประวัติผู้วิจัย

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ - ชื่อสกุล	ศิริพร ปิตุภูมิสวัสดิ์
วัน เดือน ปี เกิด	15 เมษายน 2527
ที่อยู่ปัจจุบัน	19/3 หมู่ 5 ตำบลบ้านเสี้ยว อำเภอปากท่า จังหวัดอุตรดิตถ์ 53160
ที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนบ้านนาไพร ตำบลปากท่า อำเภอปากท่า จังหวัดอุตรดิตถ์ 53160
ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน	ครู วิทยฐานะชำนาญการ
ประวัติการศึกษา	คบ. (คอมพิวเตอร์ศึกษา) มหาวิทยาลัยอุตรดิตถ์
พ.ศ. 2550	